Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Nerval, Gérard de.; Gérard de Nerval ; oversat af Deborah Moth-Lund.
Titel | Title:	Markis'ens Forbrydelse
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : Martin, 1913
Fysiske størrelse | Physical extent:	182 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

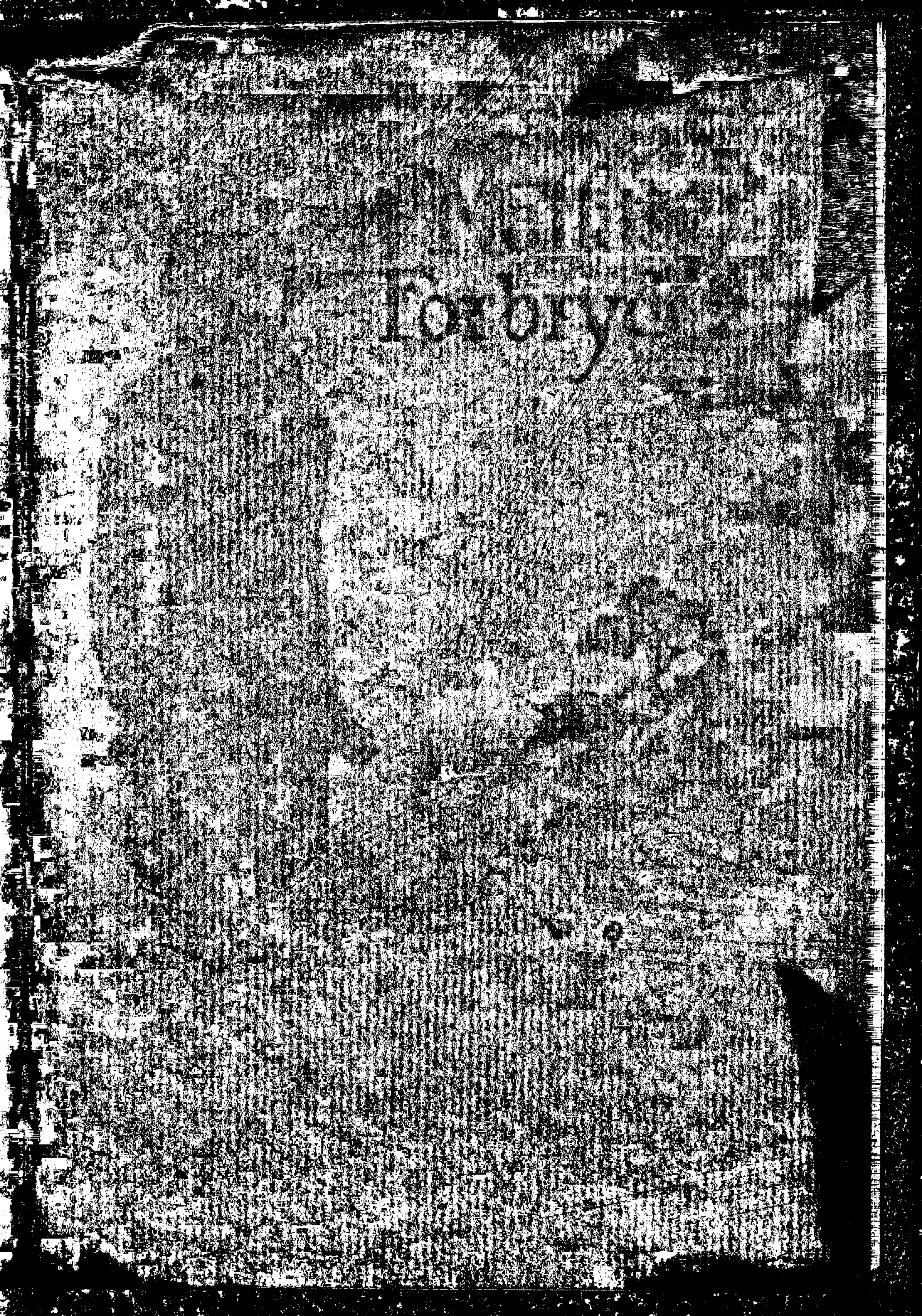

MARTINS HALV-KRONE UDGAVE

Markisens Forbrydelse

af

Gerard de Nerval

MARTINS FORLAG - KØBENHAVN

GÉRARD DE NERVAL

MARKIS'ENS FORBRYDELSE

OVERSAT AF

DEBORAH MOTH-LUND

Mu 14. 1365

MARTIN'S FORLAG
KØBENHAVN — MCMXIII

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

MARTIN S FORLAGSTRYKKERI, KØBENHAVN.

1.

Den smukkeste Tid man kan vælge til en Udflugt i Bretagne er September Maaned, naar Efteraaret begynder. Saa antager Elmenes fløjlsbløde Løv, Egetræerne og Bøgene mørkere Farver og Bladene skinner i rødt og gult, de tørre Bregner blander sig med Skovens sidste Blomster, og mod Aften farves Bjerge og Træer af den nedgaaende Sols Straaler.

Hist og her træffer man ved Vejkanten nogle kalkede Lerhytter med mosgroede Tage; af og til ses firskaarne Bønder med kraftige Lemmer og barske Træk. De er iført Gedeskindsvamse eller Lærredsbluse, paa Hovedet bærer de en rød Hue og om Benene Lærredsgamacher, der er knappede helt op til Knæene; foran sig driver de deres magre Øg, der hist og her snapper en Dusk Græs ved Vejkanten.

Lidt længere borte ses pjaltede Børn, der leger med Hønsene og Hundene; Kvinderne strikker, medens deres Køer græsser paa Alfarvej.

I Slutningen af September Maaned befandt to rejsende, af hvilke den ene er den, der nedskriver disse Linier, sig paa Rejse i Bretagne. Begge søgte efter Fortidsminder i de gamle Slotsruiner.

Ved Daggry standsede Diligencen i Vitré.

Vitré er maaske den af de franske Byer, der har bevaret sit middelalderlige Præg bedst. Her findes endnu de gamle Træhvælvinger med de udskaarne Søjler, skifertækte Huse, hvis Gavle vender ud til Gaden, smalle og besynderlig formede Vinduer, lange, smalle, daarlig brolagte Gader og tunge Døre med bibelske Inskriptioner.

Vitré er Slægten Rohan's og La Trémouille's By, Hjemstedet

for Bretagnes Reform. Det store Taarn, der laa for Enden af Vindebroen, som nu er omdannet til en Gade, er Fru de Sévigné's Taarn. Hendes Slot findes endnu omtrent to Mil derfra, saaledes som hun har beskrevet det i sine Breve.

Da vi kom ud af Byen, saa vi til højre for den Bivej, der fører op til Slottet, et Skilt, der oplyste os om, at Jean Chouan's Herberge befandt sig her.

Det vilde være ganske interessant, sagde den Lærde af os, om vi her stod overfor en Efterkommer af disse prægtige Fyre, der i et Tidsrum af fem og tyve Aar satte hele Bretagne i Oprør, støttede Vendé's Befolkning, forsvarede sig imod Hoche, og med hvem det først lykkedes Napoleon at faa Bugt, da han indlemmede dem i den italienske Armé.

Vi traadte ind.

En lille mager og bleg Mand med graa Øjne og sort Skæg bragte os Æblemost og haardkogte Æg.

— Er det Dem, der hedder Jean Chouan? spurgte vi.

— Til Tjeneste, svarede Jean.

— Skulde det ikke være en af Deres Familie, efter hvem Chouankrigen blev opkaldt?

— Jo, det er min Fader, svarede Bonden og rettede sig stolt i Vejret.

— Saa befinder vi os altsaa midt i Chouankrigens Hjemstavn, ikke sandt?

— Ikke helt; Chouaneriet begyndte paa Slægten La Rouërie's Slot i St. Ouen, men de første Møder holdtes i Skovene ved Vitré, Rennes og Fougères. Forsamlingsstedet laa to Mil herfra, ved Slottet Epinay, i Landsbyen Champeaux, der tilhørte Markis de Fayolle, om hvem De maaske har hørt tale.

— Aa! bemærkede min Ledsager med et Skuldertræk, jeg er af den Mening, af Chouankrigens politiske Betydning er blevet overdrevet meget. Chouanerne kan kun opfattes som Skovhelte, Røvere i Træsko og Mordere, der var ophidsede af misfornøjede Præster.

— Deri tager De vist fejl, svarede den anden, — Chouankrigen var ligesom Krigen i Vendée mere en religiøs end en politisk Modstand, og for vel at kunne forstaa denne fem og tyveaarige Kamps Aarsager og Gang, er det nødvendigt at kaste et Blik tilbage paa Frankrigs politiske Tilstand før 1789. Naar man

betænker, hvilke trykkende Pligter og Skatter, der paahvilede Folket, og hvilke Forrettigheder, de højere Klasser nød, saa vil man ogsaa kunne forstaa Frankrigs moralske og politiske Tilstand før den store Revolution i 1789. Og naar Folket senere gjorde sig skyldig i Overdrivelser, begik Fejl, og misbrugte sin Frihed, saa maa man tilgive det, thi det havde lidt i fjorten hundrede Aar! . . . .

II.

Vi blev nogle Dage i Vitré.

Den Roman, der her skal fortælles, tildrog sig i Omegnen. Jean Chouans Søn fortalte os den til Dels, og flere af Egnens Beboere tilføjede Enkeltheder, som vi har samlet til et Hele.

Hen imod Slutningen af Juni i Aaret 1770 laa Grevinde de Maurepas med en Roman af Abbed Prévost i Haanden paa sin Chaiselongue.

Klokken var ni om Aftenen.

Ilden ulmede i Kaminen; Lysene i de to Kobberstager oplyste svagt en af Salene i Slottet Epinay, medens Familieportrætterne, Møblerne og Panelerne laa i Mørke.

Grevinden var en lille spinkel Dame paa knap tyve Aar; med sin lyse Teint og det smukke, brune, upudrede Haar gjorde hun et næsten barnligt Indtryk.

Fra Tid til anden lukkede hun de store, blaa Øjne og aabnede dem saa atter for at se efter Urets Viser, hvorpaa hun atter med træt Mine tog fat paa Romanen.

Pludselig blev Grevinden revet ud af sine Drømme. Hun sitrede. Grev de Maurepas traadte hastigt ind i Salen og kastede sin Filthat og gennemblødte Kappe paa en Stol.

Han gik hen til sin Hustru, tog hendes smaa, hvide og bløde Hænder i en af sine store, røde og barkede og trykkede et Kys paa hendes Pande.

— Keder du dig? sagde han, medens han knappede sine snavsede Gamascher op og kastede dem hen til en Tjener.

Den unge Kone besvarede dette Spørgsmaal med en Hoved- og Skulderbevægelse, der kunde udlægges som:

— Tilstrækkeligt!

En smuk Grevinde, der keder sig i en Alder af tyve Aar og som modtager sin Mand paa en saadan Maade, naar han vender hjem efter en anstrengende Dag, ligner kun lidet Middelalderens Slotsfruer, der ude paa Slotstrappen ventede paa at modtage deres Herre og Mester. Men paa hin Tid havde en Greve heller ikke sagt du til sin Livsledsagerinde, saaledes som Grev de Maurepas gjorde.

Grev de Maurepas havde efter en Onkels Død arvet Slottet Epinay, hvorved han blev Ejer af hele Landsbyen Champeaux, og havde derefter ægtet Frøken Helene de Verrières, som var blevet opdraget i St. George Klosteret i Rennes, hvor kun adelige Damer optoges.

Grev de Maurepas var Typen paa en Adelsmand fra Bretagne. Han var meget høj, kraftigt bygget og solbrændt; han talte altid meget højt og med voldsomme Bevægelser.

Om Foraaret gjorde han nogle Udflugter til de omkringliggende Byer Rennes, Vitré, La Guerche og Fougère og besøgte sine Venner du Morbihan eller de l'Anjou. Denne Tid var for ham den værste; seks Maaneder af Aaret tilbragte han med at jage om Dagen, drikke om Aftenen og sove om Natten.

For øvrigt var han en fortræffelig Mand; ganske vist undertiden meget hidsig, men venlig, godmodig og tjenstvillig, naar ingen ærgrede ham. Og i hele Landsbyen Champeaux fandtes der ikke et Menneske, der havde haft Mod til at have en anden Mening end han.

Det Liv, som Greven førte, tiltalte kun lidet Grevinden, og som oftest naar hendes Mand tilbragte Aftenen og Natten ved Bordet sammen med sine Venner, lukkede hun sig alene inde paa sit Værelse, hvor hun kedede sig med en Bog i Haanden. Abbed Prévost's Bog havde hun aabnet af Interesse for Forfatterens Navn. Dengang havde man i Bretagne endnu ingen Mistillid til Præsterne.

Efter at Greven havde indtaget et rigeligt Aftensmaaltid, strakte han sig i en magelig Stol foran Kaminilden.

— Helene, sagde han langsomt som en Mand, der er sikker paa, at hans Ord vil gøre megen Virkning, — jeg har et Forslag at gøre dig, men jeg er ikke ganske sikker paa, at det vil tiltale dig.

— Hvad mener du? spurgte Grevinden.

— Havde du ikke Lyst til at lære Paris at kende?

Den unge Kone gjorde en forbavset Bevægelse som et Menneske, der pludselig af et skarpt Lys vækkes af sin Søvn.

Paris! det betød for hende jo Himlen . . . ja mere end det, — det var Versailles! Hoffet med dets blændende Fester, — Kongen omstraalet af den enevældige Kongemagts Glorie, — alle Frankrigs store Navne, de vidunderlige Festligheder med de straalende Toiletter og herskabelige Ekvipager.

Kort sagt, hun følte sig til Mode, som saa hun pludselig midt i den mørke Nat Solen staa op . . .

— Men, vedblev Greven, som nød hendes Forbavselse, det er en Rejse paa mindst fjorten Dage, den er lang og ubehagelig; Vejene er daarlige og Herbergerne usle . . . Hvad mener du om det?

— Er det virkelig dit Alvor at gøre den Rejse? spurgte den unge Kone sky, thi hun var bange for at glæde sig for tidligt.

— Ja, mit ramme Alvor, svarede Greven; Egnens Adelsmænd har overdraget mig et Hverv at udføre. Jeg maa rejse til Paris for at gøre Indvendinger mod de Angreb, der af Ministeriet uaflade lig rettes mod vore Privilegier . . . Det hele hænger lidt sammen med Hertug d'Aiguillon's Sag; men det forstaar du dig ikke paa . . . Naa, sig mig saa, om du beslutter dig til at ledsage mig eller til at blive her.

— Jeg vil nødig lade dig rejse alene. Hvor naar tænker du paa at tage af Sted?

— Senest om tre Dage.

Helene sov ikke hele Natten: hun var bange for, at det hele kun var en Drøm. Men da hun næste Morgen saa, at hendes Mand ikke havde forandret Bestemmelse, hengav hun sig som et Barn til sin Glæde.

Ventetiden forekom hende uendelig lang . . . Forberedelserne til Rejsen blev truffet meget omhyggeligt og Afstanden mellem hvert Bedested blev nøjagtigt udregnet. Ægtefællerne havde ikke truffet nogen Bestemmelse om, hvor længe de vilde opholde sig i Paris, men de besluttede foreløbig at stige af i Hotel Gaillarbois i rue de l'Echelle, indtil de havde fundet et Opholdssted, der passede for deres Rang og Formue.

Nogle Dage senere standsede en tung Postvogn, forspændt med fire kraftige Heste, i rue de l'Echelle, lige over for Tuillerierne.

III.

Næste Morgen gik Grev de Maurepas ud for fremfor alt at udføre det ham overdragne Hverv. Grevinden, der endnu var træt efter Rejsens Besværligheder, skulde afvente hans Tilbagekomst for sammen med ham at bese Byen. Naar han først havde afleveret den store Mappe med Klager fra Egnens Adelige til rette Vedkommende, vilde han ledsage sin Hustru og præsentere hende for nogle Familier.

Grevinden ventede utaalmodigt hele Dagen, — Greven kom stadig ikke, og hendes Uro steg, da han heller ikke næste Morgen var vendt tilbage.

Først da blev der bragt hende en Billet, som oplyste hende om, at hendes Mand sad indespærret i Bastillen.

Denne Efterretning satte hende i den største Fortvivlelse, men hun var en klog og resolut Kvinde og indsaa øjeblikkelig, at det fremfor alt var hendes Pligt at ansøge om sin Mands Løsladelse.

For at opnaa dette, var det nødvendigt at tale med Folk, og Grevinden kendte ikke et Menneske i Paris. Hendes Mand, der i Almindelighed var faamælt og indesluttet, havde kun nævnet hende nogle Navne, blandt hvilke hun huskede Baronesse de Penguern, der var en Kusine til Grev de Maurepas. Hun skyndte sig at skrive til Baronessen, der øjeblikkelig opsøgte hende og tilbød hende at bo i sin Ejendom i Rue St. Dominique, saa længe Grev de Maurepas ikke var kommen paa fri Fod. En ung Kone kunde ikke bo alene i et Hotel, og Grevinden tog med Glæde imod Tilbudet; under de foreliggende Omstændigheder var der ikke andet for hende at gøre.

Det ensomme Liv, som Grevinden havde ført i sit toaarige Ægteskab, stod i den skarpeste Modsætning til det, som hin Tids adelige Damer førte i Paris.

Fru de Maurepas kunde ikke uden sin Mand deltage i de store Fester og Middage, men hun kunde paa den anden Side ikke holde sig borte fra de Selskaber, der fandt Sted hos Markis'en for en snævrere Kreds.

Blandt Husets hyppigste Gæster var en ung Adelsmand fra Provinsen Bretagne, som langt ude var beslægtet med Fru de Penguern. Han var en meget elegant ung Mand med et yderst

korrekt Væsen og kom senere til at spille en vigtig Rolle i Chouanerkrigen.

Han var høj og slank, men kraftigt bygget, hans sorte Øjne funklede med en straalende Glans; hans tætte og lige tegnede Øjenbryn, den lange spidse Næse, den store Mund, den blege, matte Hudfarve, og de heftige og bydende Bevægelser røbede ved første Øjekast, at han var i Besiddelse af en Karakter, der hverken kendte til Maadehold i Kærlighed eller i Had.

Efter Tidens Mode var hans Haar pudret og hang i en sort Silkehaarpung. Han bar en blaa Klædesfrakke med brede Skøder og smaa Opslag med Guldsnore. De hvide Benklæder var om Knæet fastgjort med smaa Sølvspænder, og Støvlerne med de gule Støvlekraver naaede op til Læggene.

Denne Mand hed Markis de Fayolle.

Markis'en var Familiens Overhoved. Ifølge sin Titel, Formue og sit Navn var han et af Landets bedste Partier, men Hr. de Fayolle tænkte endnu ikke paa at opgive sit glade Ungkarleliv for at nyde Ægteskabets rolige Lykke.

Markis'en havde Medlidenhed med Grev de Maurepas' Skæbne og lovede at gøre sin egen og sine Venners Indflydelse gældende for saa hurtigt som muligt at fri ham ud fra Bastillen.

IV.

Der skal her ikke dvæles nærmere ved Grevens og Grevindens Ophold i Hovedstaden. For en tyveaarig Kvinde var det at have sin Mand siddende indespærret i Bastillen ensbetydende med megen personlig Frihed. Hin Tids Sæder var desuden, som bekendt, yderst fordærvede; de fornemme Damer kappedes i Skamløshed og Ublufærdighed med de mest berygtede Kvinder, men Fru de Maurepas var alt for velopdragen og for lidet kendt med Storstadslivet til at kunne sammenlignes med disse Damer. Desuden var det Hjem, i hvilket hun var blevet optaget, overordentlig hæderligt, selv om det ikke kunde siges at staa paa Højde med Bretagnes gamle Skikke og Sæder.

Her som overalt kom Folk sammen for at sige Aandrigheder og Paradokser, men Tonen var præget af Sentimentalitet og en vis Mysticisme, der let lod sig bringe i Samklang med de fleste af

de Menneskers Anskuelser, som færdedes her. Markis de Fayolle var den ivrigste Fortolker for disse Anskuelser. Han havde læst Abbed de Villards lærde Skrifter, Dom Pernetty og Markis d'Argens; han havde deltaget i de berømte Sammenkomster i Ermenonville, hvor Greven af Saint-Germain førte Eorsædet. En Mand som han var mere end nogen anden farlig for Grevinden, paa hvem hans Forklaring af Swedenborgs Anskuelser og af Teorien om Sjælemagnetismen, der paa hin Tid beskæftigede Sindene, gjorde et stærkt Indtryk.

Grevinden lod sig, uden at tænke nærmere derover, føre med af ham paa den farlige Sti, der fører fra Idealet til Virkeligheden. — Af Fornuftgrunde og Familiehensyn havde hun ægtet en Mand, hvis Karakter og Væsen aldeles ikke passede til hendes Opdragelse eller Anlæg, og der var tilstrækkelig Grund for hende til at beklage ikke tidligere at have truffet denne indtagende Adelsmand, i hvis Magt Skæbnen nu ved et Tilfælde havde kastet hende.

Grev de Maurepas blev kun nogle faa Uger i Bastillen. De Klager og Indvendinger, han havde medbragt til Paris, og som var rettet mod Hertug d'Aiguillon i Bretagne, havde været Grunden til, at han blev indespærret som Bagvasker og Oprører. Hertugens Indflydelse var imidlertid tilstrækkelig til at faa Papirerne til at forsvinde; — og der forelaa saaledes ikke mere nogen Grund til at holde Greven fængslet. Markis de Fayolle's Anmodning havde ogsaa bidraget sit til hans hurtige Løsladelse.

Hvorfor havde Markis'en vist den Mand, hvis Hustru han elskede, denne Tjeneste? Grunden dertil var maaske den, at Grevinden siden en bestemt Dag satte sig imod at gense den elskværdige Markis.

V.

Ægteparret var vendt tilbage til Slottet Epinay, og var af forskellige Grunde lidet fornøjede med deres Rejse til Paris.

Tre Maaneder senere laa Grevinden en kold Februaraften henslængt i en stor Lænestol, der var stillet paa tværs foran Kaminen, i hvilken der brændte en lystig Brændeild.

Med træt Mine støttede hun Hovedet i den ene Haand, hvis

Fingre forsvandt i det tætte, brune Haar. Hun bar Haaret upudret, et Bevis paa, at hun levede ensomt og afsondret fra selskabelig Omgang. Hendes sorte Silkekjole, der efter Datidens Skik var meget nedringet, formaaede ikke at skjule, at Grevinde de Maurepas befandt sig i interessante Omstændigheder.

Hendes stirrende og drømmende Blik under de let rynkede Bryn røbede hendes mørke og sørgmodige Tanker.

En Vogn, forspændt med to Heste, ventede nede i Gaarden. En Kammerjomfru var i Begreb med at bære Kufferter og Æsker ned og i Hast blev alle disse utallige Ting, uden hvilke en Kvinde ikke kan tænke sig at foretage en Rejse, anbragt i Vognen.

Pludselig aabnedes Døren med et Brag, og Greven traadte ind.

Han vendte tilbage fra et af de Jagtpartier, der plejer at vare i flere Uger, og hans Tilbagekomst var sikkert ikke ventet i dette Øjeblik.

Grevinden rettede sig med et Sæt op i Stolen, trak hastigt den lille Kaabe om sig, som hun havde lagt om sine Skuldre, og blev staaende bleg og skælvende med Blikket ufravendt heftet paa sin Herre og Mester . . .

— Jeg ser, sagde Greven, det var paa høje Tid, at jeg kom tilbage, naar jeg endnu vilde træffe dig! — Nede i Gaarden holder en Vogn, og her ser jeg Rejseforberedelser. Men sig mig dog, var det virkelig din Hensigt at hente mig?

— Ja . . . stammede Grevinden, — jeg vilde . . . i Morgen ganske tidlig.

— Saa, og Vognen dernede . . . skulde den først køre i Morgen?

Grevinden fandt i sin Forfærdelse intet Ord til Svar.

— Naa, vedblev Greven paa sin ligefremme Maade, sig du mig kun ganske ærligt, at jeg er en stor Døgenigt, naar jeg tilbringer min Tid med at jage omkring paa Markerne, medens jeg har en sød lille Kone, der keder sig til Døde, alene hjemme . . . Men var det virkelig for Alvor din Mening at begive dig paa Vej i Aften i et saadant Vejr?

— Ja . . . ja . . . jeg kedede mig, og jeg tænkte paa at . . . tage til Rennes for at tilbringe nogle Dage hos min Tante Fru de Renac.

— Og du vilde rejse om Natten . . . i Storm og Regn?

sagde Greven og drog hende til sig . . . Se mig engang lige i Øjnene?

Helene forsøgte at se paa ham.

Greven tøvede et Øjeblik . . . saa fo'r der en Tanke gennem hans Hoved. — Naa saadan, nu forstaar jeg det! sagde han, du troede, at jeg endnu var i Rennes, og du vilde overraske mig der, ikke sandt? . . . Men du burde dog i det mindste have ventet med at rejse til i Morgen tidlig . . . Og tilfreds med denne Forklaring for sin Hustrus Optræden lagde han Armen om hende for at kysse hende.

Grevinden søgte at støde ham tilbage, men ved denne Bevægelse gled Kaaben, som hun omhyggeligt havde holdt sammen, til Side.

Greven rev Kappen fra hende og blev staaende ubevægelig med stirrende Øjne og aaben Mund . . .

— Frugtsommelig! sagde han og veg forbavset tilbage. Hans Blik blev efterhaanden, som han saa paa hende, mørkere og mørkere og antog et frygteligt Udtryk! . . .

Nogle Sekunder herskede der en trykkende Tavshed . . .

— Ulyksalige! skreg pludselig Greven, medens han knugede sin Hustrus Arm.

— Naade! Naade! stønnede Grevinden og faldt paa Knæ, medens hendes Hoved sank ned paa Brystet.

Greven blev staaende maalløs, tilintetgjort med stirrende Blikke.

Saa aabnedes Døren og en Mand standsede paa Tærskelen.

Hvad der nu skete, var frygteligt . . .

Grev de Maurepas og Markis de Fayolle saa skarpt og fast paa hinanden.

En Kamp mellem disse to Mænd kunde blive lang, og Resultatet var tvivlsomt. Hvad der fremfor alt maatte undgaas, var Skændselen, Skandalen . . .

Greven styrtede hen og greb sine Rejsepistoler.

De to Mænd forlod sammen Stuen.

Næste Morgen blev Grev de Maurepas fundet, gennemboret af en Kugle, ved Udkanten af den Fyrreskov, der skiller Slottet Epinay fra Landsbyen Champeaux. Han havde ofte været haard og brutal overfor sine Bønder; — Bonden i Bretagne er af Naturen ikke meget taalmodig, — og Rygtet bredte sig, at

Greven var blevet myrdet; men Retten søgte forgæves den Skyldiges Spor.

Grev de Maurepas' Begravelse var pragtfuld. Alle hans Slægtninge og Venner ilede til for at trøste Grevinden; de fandt hende sengeliggende, ulykkelig og utrøstelig. Næste Dag blev alle Tjenerne afskedigede. Slottets Døre og Vinduer forblev lukkede som Tegn paa Sorg.

Men nogle Maaneder senere aabnedes midt om Natten den lille Havedør, der førte ud til Vejen, og lidt efter traadte en Præst ud med en stor Byldt paa Armen. Han steg op paa en Hest, der var bundet til et Træ i Skoven, og red bort i Galop.

Nogle Dage derefter blev Grevindens Kammerjomfru Yvonne gift med Jean Chouan, og Grevinden forærede hende i Brudegave en lille Avlsgaard i Kommunen Champeaux.

Grevinden havde givet sit Samtykke til at gense Markis de Fayolle og følge med ham for at undgaa sin Mands Vrede. Men det uhyggelige Resultat af de to Mænds Sammenstød gjorde et saadant Indtryk paa hende, at hun fra dette Øjeblik ganske viede sig Religionen og lukkede sig inde i et Benediktinerkloster, der ligger midt i Skoven ved Rennes.

Om Markis de Fayolle hørte man senere, at han var rejst til Amerika.

FØRSTE DEL

I.

Slottet Epinay.

Slottet Epinay, hvor disse Begivenheder skete, skiftede Ejer efter Grev de Maurepas' Død. Da denne ingen Arvinger efterlod sig, og ikke havde gjort Testamente til Fordel for sin Hustru, gik Godset over i en fjern Slægtnings Eje, og ved et mærkeligt Tilfælde var denne Slægtning en Frøken d'Epinay, der var gift med Markis de Fayolles Broder, som saaledes fik Godset i Medgift.

Hendes Mand besad kun en ret beskeden Formue, da de store Familieejendomme tilhørte den ældste i Familien. Han havde allerede nu i flere Aar været Enkemand, og hele hans Kærlighed gjaldt hans eneste Datter Gabrielle, som for neppe et Aar siden var kommen hjem fra Klosteret.

Abbed Péchard, der var Præst i Landsbyen Champeaux, opholdt sig for Tiden paa Slottet for at spille Skak med Greven, modarbejde den skadelige Indflydelse, som Martial Huguet, der var Rektor i Vitré og mistænkt for at være Tilhænger af Deismen, muligvis kunde udøve, fuldende Frøken Gabrielles Opdragelse og omvende hendes Fader, som — hvad enten det skete af Overbevisning eller af Modsigelseslyst — var en ivrig Beundrer af Encyklopædisternes Lære.

Det var Tidens Mode, og de Idéer, der senere skulde føre til Revolutionen, hyldedes særligt af Adelens yngre Sønner, der misundte de ældre Brødre deres Formue, og begyndte at tvivle paa, at alt her i Verden var indrettet paa det Bedste.

Grev de Fayolle var en Mand paa fyrretyve Aar, en høj og imponerende Skikkelse med intelligente Øjne og et ironisk Smil. Han talte hurtigt og i en sarkastisk Tone, men forstod at skjule sin Ironi under en vindende Godmodighed. Han gik altid meget

enkelt, næsten skødesløst klædt og skjulte sin Adelstolthed under den beskyttende Nedladenhed, som Bønderne altid opfatter som Velvilje.

Frøken Gabrielle de Fayolle var et sekstenaars Barn med lyst, kastanjebrunt Haar; hendes store lyseblaa Øjne gav hende et uendelig blidt og indtagende Udseende.

I Jagttiden blev der daglig bragt Agerhøns og Snepper, Harer eller Raadyr som Gaver op til Greven. Særlig syntes Hr. de Tinteniac at nære stor Hengivenhed for Greven. Han besad de smukkeste Heste der paa Egnen, det største og bedst opdrætte-de Hundekoppel, og hans Navn var lige saa fint som Navnet Fayolle.

Frøken Gabrielle lod til slet ikke at lægge Mærke til, — og maaske gjorde hun det virkelig ikke, — at det var for hendes smukke Øjnes Skyld, at alle Jagtgæsterne besøgte Slottet.

Abbed Huguet, der var Rektor i Vitré, kom undertiden alene, undertiden ledsaget af en attenaarig ung Mand. Han var høj og mager, kejtet og genert, uden dog derfor at gøre noget latterligt Indtryk.

Lidt efter lidt svandt den unge Mands Kejtethed, hans Øjne funklede og hans Ansigtstræk antog et Udtryk af Stolthed, Mod, Energi og vild Lidenskabelighed. Til Trods for hans Spinkelhed mærkede man dog paa hele hans Optræden, at han var stærk og smidig som Staalet. Naar han var sammen med Huguet, var han tavs og tilbageholden, og han nøjedes med at lytte til sin Lærers Betragtninger om Menneskenes Lighed og om de gamle græske og romerske Republikker.

I Virkeligheden beskæftigede Georges sig ikke meget med disse alvorlige Ting. Hans største Lykke bestod i sammen med sin Lærer at gaa op til Slottet Epinay; han følte sig draget dertil af et egenartet aristokratisk Instinkt, af en uoverlagt Følelse, han endnu ikke havde forsøgt at gøre sig klar.

For ham var Grev de Fayolle, Hr. de Tinteniac — og især Gabrielle — særlige Væsener og privilegerede Skabninger. Forundret over at staa alene i Verden havde han ofte udspurgt Abbed Huguet for at faa en Forklaring paa den Hemmelighedsfuldhed, der hvilede over hans Fødsel, men da han aldrig fik andet end undvigende Svar, trøstede han sig til sidst med den Tanke, at han muligvis var af meget fornem Fødsel, og i Aanden saa han

sig selv som Søn af en Fyrste eller dog i det mindste af en Hertug. Ofte gik han drømmende langs Hulvejene eller laa i Skyggen af en Eg, og under Paaskud af at studere Egnens Flora, gik han helt op til Slottet Epinay i Haab om at faa Gabrielle at se mellem Træerne i Skoven. Naar han var sammen med Huguet paa Slottet, og denne underholdt sig med Greven eller med Abbed Péchard, glemte George undertiden fuldstændig, at han sad og stirrede paa den unge Pige, der rødmede af Glæde.

De havde sammen plukket Blomster paa Marken og i Haven . . . Ofte sitrede Georges, naar hans Haand berørte Gabrielles. En eneste Gang havde han vovet at træde den unge Piges Fod let under Bordet, uden at hun i ringeste Maade lod til at blive vred derover . . . Han havde bagefter tænkt længe over denne sin Dristighed.

Senere gjorde de Ture sammen i Nærheden af Slottet, og paa disse Ture kom de ofte til Jean Chouans Avlsgaard, der laa en Fjerdingvej borte. I Begyndelsen mødtes de tilfældigt i Nærheden af Slottet og spadserede sammen, da de havde samme Maal. Naar de kom, havde Moder Yvonne altid friskbagt Brød, Smør og friske Æg parat.

En Dag overraskede Georges Hr. de Tinteniac, medens denne talte med Gabrielle. — For første Gang steg der en Følelse af Skinsyge op i hans Hjerte, og han gik sørgmodig og ulykkelig til Mode hjem.

Nogen Tid efter foreslog Gabrielle ham at gaa en Tur. Ved hinandens Side gik de langs de blomstrende Hække. Undervejs blev Gabrielle træt og satte sig paa en stor Sten, som laa under en gammel Eg, op ad hvilken der slyngede sig Brombærranker og Klematis. Georges havde ikke talt et Ord paa hele Vejen.

— Hvad fejler De, Georges? spurgte Gabrielle.

— Intet, svarede Georges med misfornøjet Mine. Lidt efter fortsatte han:

— Hvorfor underholder Hr. de Tinteniac sig saa længe med Dem?

— Saa længe! sagde den unge Pige; det har jeg ikke lagt Mærke til . . . Vi taler om ganske ligegyldige Ting.

Georges saa hende lige i Ansigtet.

Hun sænkede Øjnene og rødmede.

Den unge Pige løj allerede som en erfaren Dame.

Men hendes Usandhed var jo allerede en Tilstaaelse; thi hvad skulde have bevæget hende til at lyve, dersom hun ikke elskede Georges?

Begge blev staaende tavse, opfyldt af Følelser, de ikke formaaede at udtrykke med Ord. Georges satte sig ved Siden af hende paa Stenen, greb hendes Haand og førte den til sine Læber. Et sagte, næsten umærkeligt Tryk besvarede hans Kærtegn.

Pludselig lagde han Armen om den unge Piges Liv og drog hende blidt til sig . . . En Sitren løb gennem dem, og deres Læber mødtes i et langt Kys.

Georges trykkede Gabrielle heftigt til sig, og hun gjorde ingen Modstand.

— Aa hvor jeg er Dem taknemmelig, Gabrielle, dersom De elsker mig lige saa højt, som jeg elsker Dem.

Den unge Pige smilede som kun en forelsket Engel formaar at smile.

— Jeg elsker Dem! sagde Georges, idet han trykkede hende fast til sig og saa hende dybt i Øjnene.

Med sænkede Øjne som en bedende Madonna lod Gabrielle sig tilbede og kærtegne.

— Elsker De ikke Hr. de Tinteniac? spurgte Georges.

— Nej, jeg elsker ham ikke.

— Og dersom han anholder om Deres Haand? . . .

— Saa siger jeg nej.

— Men Deres Fader, Gabrielle?

— Min Fader holder alt for meget af mig til at ville gøre mig ulykkelig.

— Men vil De nu ogsaa virkelig have Mod nok til at sige ham, at De elsker mig, der hverken har Navn eller Familie?

— Ja, det vil jeg.

— Aa, Gabrielle, Tinteniacs Navn hører til de fineste i Bretagne! Men hvilket Navn mine Forældre end har efterladt mig, — jeg skal gøre det saa smukt og berømt, at De skal kunne høre det udtale uden at rødme.

Alle Forelskede nærer nu engang det Ønske at stige op paa en Piedestal.

— Og, vedblev Georges, dersom Deres Fader siger Nej . . .

— Saa venter jeg.

— Gabrielle, lover De mig for Gud, at De ikke vil ægte nogen anden end mig?

— Det sværger jeg Dem . . . Georges, sagde Gabrielle og trykkede den unge Mands Haand.

— Himlen er vort Vidne! udbrød Georges bevæget.

Gabrielle drejede hurtigt Hovedet . . . det forekom hende, som hørte hun Skridt i de tørre Blade hinsides Hækken.

Himlen var ikke selv Vidne til deres Samtale, men derimod en af dens Tjenere. Vidnet var Péchard, der var paa Vej fra Champeaux til Slottet med sin Bønnebog i Haanden. Da han hørte Støj nogle Skridt borte, var han sagte gaaet nærmere, og han havde set alt og forstaaet alt.

Georges og Gabrielle vendte tavse og fordybede i deres Tanker tilbage til Slottet.

II.

Ved Aftensbordet.

Greven underholdt sig med Abbed Huguet, da Hr. de Tinteniac og hans Moder, Baronesse de Tinteniac, blev meldt.

Baronessen var en Dame, der ifølge sin Karakter vilde have passet udmærket til at leve i det ellevte Aarhundrede; hun var aldrig gladere, end naar hun kunde faa Lejlighed til at vise sin Foragt for Smaafolk.

Trods sine halvtresindstyve Aar var hun endnu en smuk Dame, der skriftede sine Synder uden særlig Samvittighedsnag. I den sidste Tid havde hun i Mangel af anden Beskæftigelse underkastet hele Provinsen Bretagnes Vaabenskjolde og Slægtregistre et indgaaende Studium.

Ved Aftensbordet bød der sig en fortræffelig Lejlighed til at prale med disse sine Kundskaber, og Baronessen lod den ikke gaa ubenyttet hen. Efter at have talt om de fornemste Navne, Forbindelser, Vaabenskjolde og Familiernes Udspring, sluttede Baronessen med at spørge Grev de Fayolle, om han ikke for nylig havde hørt fra sin Broder, Markis'en.

— Han er stadig i Amerika med Hr. de Lafayette, svarede Greven, — og jeg véd ikke, hvor naar han vender tilbage, som det hedder i Sangen.

— Dersom han overhovedet nogen Sinde vender tilbage, bemærkede Péchard.

— Vi skulde dog vel ikke opleve den Sorg at se et af Provinsens ædleste Navne udslukkes, sagde Tinteniac.

— Med mindre hans Broder Greven tænker paa at gifte sig igen . . . sagde Baronessen, thi naar man kun har en Datter . . .

— Saa uddør Familienavnet, — sagde Greven leende, — og jeg vilde nødigt, at det skulde ske ved min Fejl. Dersom jeg ikke skulde høre Nyt fra min ældste Broder, skal jeg tillade mig at spørge Dem til Raads i saa Henseende, Fru Baronesse.

— Forsynets Veje er uransagelige, sagde Péchard alvorligt, — og hvor besynderlige de end forekommer os, saa maa vi dog lægge Mærke til, at der altid ligger noget til Grund for dets Tilskikkelser. Lad os saaledes for Eks. antage, at Hr. Markis'en døde — hvad Himlen forbyde — vilde det saa ikke være muligt i hans tidligere Liv at finde Fejl, som nødvendiggør denne strenge Udsoning? Hans Ungdoms Forvildelser, for Eksempel, — hans frygtelige Ødselhed, — hans talrige Dueller . . .

— Lad os vogte os for at tænke noget saadant om Markis'en, svarede Huguet, — men, som De siger, Udsoning saavel som Belønning er nødvendig i dette Liv eller i det næste. Det er efter min Mening det bedste Bevis paa Menneskenes Lighed, fordi det hviler paa Guds Retfærdighed.

— Ligheden i det næste Liv . . . sagde Péchard.

— Hvorfor ikke i dette . . . bemærkede Huguet. „De Dødelige er ligestillede: — Det er ikke Fødslen . . .“

— Det er Voltaire, der har sagt det, mine Herrer, sagde Greven, med det Anstrøg af Nedladenhed, som mange af Datidens Adelsmænd paatog sig for derved at vinde en vis Popularitet. Og han citerede nu en af Voltaires Udtalelser, som Péchard besvarede med meget reserveret Bifald.

— Vi er alle, sagde han, angrebne af denne Frihedens og Lighedens Feber, men lad os ikke glemme, at Kærligheden til Lighed i Almindelighed ikke er andet end lavsindede Hjerters Misundelse paa alt, hvad der er ædelt og smukt.

Huguet vilde svare, men Grev de Fayolle gav ham ikke Tid dertil. Privilegierne har overlevet sig, sagde han; Folkets Mand,

Bonden, den Lærde eller den Industridrivende er efter min Mening hundrede Gange mere nyttige for Samfundet end Adelsmanden, der i Lediggang bortødsler sin Tid og sin Formue.

— Saa vilde Greven f. Eks. ogsaa, bemærkede Péchard, ifølge denne Anskuelse samtykke i at give Deres Datter til den første den bedste?

— Ja, dersom han var en retskaffen Mand, og indtog en ordentlig Stilling i Samfundet.

Georges og Gabrielle vekslede et triumferende Blik.

— Tag Dem i Agt, Hr. Greve, — sagde Péchard, — det vilde dog maaske være at gaa for vidt.

— Hvorfor det?

— Jo . . . thi naar Frøken Gabrielle paa Forhaand var sikker paa Deres Samtykke, kunde hun maaske træffe et Valg, der ikke turde være Greven synderlig behagelig.

Alles Blikke rettedes samtidig mod Georges og Gabrielle. Den unge Pige, der var blevet blodrød, holdt Blikket heftet paa sin Tallerken, medens Georges, urolig over den Vending, Samtalen havde taget, nervøs pillede ved Dugen.

— Det er der ingen Grund til at være bange for, sagde Greven og saa skiftevis paa dem begge.

— Desuden, sagde Baronessen, fint Blod fornægter sig aldrig. Georges og Tinteniac tilkastede hinanden et hurtigt Blik.

Huguet sad fordybet i sine egne Tanker uden at beskæftige sig med det, der taltes om.

— Lad os for Eksempel antage, sagde Péchard i en ironisk Tone, og idet han blinkede med Øjnene, — thi det er ikke andet end en Formodning . . . at Datteren af en Adelsmand af Deres Rang, f. Eks. Frøken Gabrielle, opmuntret af saadanne Forudsætninger, som hun har hørt udtale af sin egen Fader og maaske drevet dertil af falsk Ædelmodighed, begik den Uforsigtighed at lytte til . . . til f. Eks. Hr. Georges der, — ja lad os videre antage, at Sagen var kommen saa vidt som til en Tilstaaelse, et Løfte, om De vil . . . Jeg gad saa virkelig vide, hvorledes Grev de Fayolle vilde se paa de Barnagtigheder? . . .

— Men Abbed dog, sagde Greven, der var bange for at forstaa ham, hvad er det for en Historie, De der fortæller?

— I øvrigt, — sagde nu Tinteniac, — hvortil alle disse Formodninger? Er noget saadant sandsynligt? Er det muligt?

— Jeg véd ikke, svarede Péchard, — hvorvidt det er sandsynligt, — men jeg mener blot, at det ikke er absolut umuligt — at en ung Mand, der er blevet vildledt af en daarlig Opdragelse, — kunde være saa forblændet . . .

— At elske min Datter! sagde Greven . . . Hør engang, Péchard, forklar Dem tydeligt.

Adelsmandens medfødte Instinkt tog øjeblikkelig Overhaand, saa snart Spørgsmaalet blev personligt.

Alle de Tilstedeværende følte sig ilde berørt.

Man rejste sig fra Bordet.

Huguet, der hidtil intet havde forstaaet af sin Modstanders Fremgangsmaade, og som ikke kunde tænke sig, at der var Tale om den stakkels Forældreløse, der var betroet hans Omsorg, trængte selv ind paa Péchard for at faa ham til at sige alt, og denne fortalte nu, hvad han havde set og hvad han formodede.

Georges løftede Hovedet.

— Og naar alt kommer til alt, sagde han, naar det virkelig var Tilfældet . . . sagde Greven saa ikke for lidt siden, at han vilde give sin Datter til en Mand af Folket . . . Og hvad er jeg da?

— Du? sagde Péchard, stakkels Fyr! Du er ikke engang en Mand af Folket . . . Du er et Hittebarn! . . .

Dette Ord ramte den ulykkelige Georges som et Slag i Ansigtet.

Han blev staaende et Øjeblik med Blikket heftet paa Jorden, bleg, ubevægelig, skælvende af Skam og Vrede.

— De er grusom, sagde Huguet og saa gennemtrængende paa Péchard; det er ikke smukt af Dem at bebrejde det unge Menneske en Ulykke, i hvilken han ikke er Skyld.

— Min Tro, bemærkede Baronessen, forføre en adelig Pige, det er slet ikke saa tosset; det er ogsaa en Maade at skabe sig et Navn . . . naar man ellers intet har.

Abbed Huguet tog sin Elevs Arm og førte ham med sig ud af Salen. Ved saaledes offentlig at haane en stakkels Forældreløs, havde Péchard maaske kun haft den meget rosværdige Hensigt at klargøre Gabrielle hendes letsindige Adfærd, henlede Grevens Opmærksomhed derpaa, eller ydmyge Huguet i hans Elev; men hvem kunde vel garantere for, at der ikke, under Præstekjolen slumrede menneskelige Lidenskaber og at han maaske, uden selv at vide det, misundte andre den Lykke, som hans Stilling forbød ham at nyde.

III.

Fader Martinet.

Da de to Mænd gik forbi Folkestuen, rejste en lille Mand i en blaa Bluse og med Voksdugshat paa Hovedet sig hurtigt fra Bordet og hilste ærbødigt paa Huguet.

— De skal nok tilbage til Vitré, Hr. Rektor. Dersom De ikke har noget imod det, kan vi jo gaa Vejen sammen.

— Med Fornøjelse, Fader Martinet, sagde Huguet adspredt.

Fader Martinet fløjtede ad sin Hund, der snusede om mellem Tallerkenerne i Folkestuen, og alle tre forlod Slottet Epinay.

Martinet, der senere kommer til at spille en betydelig Rolle i denne Bog, var en Mand paa omtrent seks og tredive Aar; han havde krogede Ben som en Grævlingehund, en kroget Næse, og smaa, dybtliggende og urolige Øjne.

Han var en Mand, der forrettede al Slags Gerning; han gik fra Gaard til Gaard i Egnen, byttede Klude for Naale, solgte Traad og Knapper, byttede daarlige Lommetørklæder for Bønderpigernes smukke Haar, købte Heste, Faar og Køer, som han uden Bekostning for sig selv fedede i Skovene og ved Vejkanten.

Han vidste Besked med Alverdens Hemmeligheder, Fornødenheder og Pengeforhold, og laante mod svimlende Renter Bønderne Penge, naar de var i Forlegenhed. Alle Vegne saas han sammen med sin Hund, en sort og smudsig Pudel, som han havde givet Navnet Sans-Gêne. Martinet kunde baade læse og skrive, og han roste sig af at have været Skriver hos en Advokat; Bønderne tiltalte ham derfor ogsaa altid Hr. Martinet, men naar de talte om ham, var det altid som Fader Martinet, — om hvem de sagde, at han var i Stand til at sælge sin Fader for seks Francs.

— Det er løjerlige Mennesker, disse Folk paa Slottet, sagde Martinet, der forsøgte at gætte Abbed Huguets Tanker, — de giver Dem Mad og Drikke, det er rigeligt, men i Grunden ser de dog alligevel ned paa Dem. — Jeg gør Hr. Greven af og til en lille Tjeneste, derfor inviterer han mig i Dag til Middag, — men i Folkestuen, selvfølgelig. Min Mening er den, at De ikke har spist meget oppe ved Bordet. Fadene kom ned til os, som om de var blevet rettet an til os . . . Aa! vi spiste udmærket i Folkestuen, — jeg og Sans-Gêne.

Pudlen forstod, at der blev talt om den og svarede med en tilfreds Gøen.

— Det er rigtigt nok, sagde Huguet, som om han talte til sig selv, bag de elskværdigste og høfligste Former besidder alle disse Adelige virkelig et Hovmod, som saarer og oprører én.

— Det forhindrer selvfølgelig ikke, sagde Martinet og blinkede med Øjnene, at man af og til kan gøre en lille Forretning med dem . . . Men hvad er der egentlig i Vejen med Dem, unge Mand, sagde han og vendte sig om mod Georges; De gør slet ikke Indtryk af at være glad over at have spist Middag i saa smukt Selskab. Skulde De maaske være utilfreds over, at Frøken Gabrielle skal have Bryllup med Hr. de Tinteniac?

— Bryllup? sagde Georges.

— Ja, vist saa, der blev talt derom i Folkestuen . . .

— Hvad skulde det kunne gøre mig, sagde George tilsyneladende ligegyldig.

— Det er sikkert og vist, at Frøken de Gabrielle ikke er skabt til at ægte en . . . en ung Mand, som hverken er rig eller adelig . . .

Abbed Huguet skyndte sig at tale om ligegyldige Ting; i sit Indre glædede han sig dog over, at han ikke straks behøvede at tale med Georges om det, der var forefaldet paa Slottet. Medens han talte med Martinet, kunde han ikke afholde sig fra at lade falde nogle Bemærkninger om Uligheden i de forskellige Klasser, Bemærkninger, der endnu for hin Tid var temmelig dristige i en Rektors Mund; men hans Hjerte var fyldt af Bitterhed, og han maatte give det Luft, — om det saa kun var overfor en saa raa Mand som hans Ledsager.

Martinet gik øjeblikkelig ind paa hans Tankegang og sagde i en fortrolig Tone:

— Taalmodighed, Hr. Rektor, Taalmodighed . . . det varer ikke længe . . . ej alt er Guld, som glimrer . . . og de, der bliver sendt ned for at spise i Køkkenet, har ofte flere Guldstykker paa Kistebunden end Slotsherrerne.

De var naaet til Vitré.

Martinet tog Vejen til Fougères, hvor der næste Dag var Markedsdag.

Georges gik sammen med Abbed Huguet ind i det lille Hus, som de beboede sammen, nogle Skridt fra Kirken.

IV.

Rektoren fra Vitré.

Der fandt ingen Forklaring Sted mellem dem den Aften. Skønt Huguet følte den største Medlidenhed med den unge Mand, var han dog tilsyneladende kold og streng og sagde til Georges, at han skulde gaa op paa sit Værelse. Den stakkels unge Mand var paa Nippet til at kaste sig for Præstens Fødder og udspørge ham om sin Fødsel, men der var saa ofte blevet fortalt ham, at man havde fundet ham udenfor Kirkedøren, at han ikke kunde formode, at Præsten vidste mere derom. For øvrigt var han alt for stolt til at klage over sin Stilling, og han følte tillige, at han selv for en Del var Skyld i denne Dags Ulykker.

Rektoren formaaede hele Natten ikke at sove. Han tænkte paa Abbed Péchards frygtelige Angreb paa ham selv og hans Elev, han bebrejdede sig ikke at have fundet noget Svar, forskrækket som han havde været over sin egen Uforsigtighed.

— Store Gud! sagde han til sig selv, — er det virkelig Tilfældet, at du nedlader dig til at blande dig i Livets daglige Hændelser, — som Abbed Péchard paa sin banale Maade siger. — Og er jeg da en uværdig Præst, jeg, som er af den Mening, at Mennesket her i Livet besidder fuld Frihed til at handle og skal staa til Regnskab for alt det Onde, han har begaaet? Dersom Sagen forholder sig anderledes, dersom dit Forsyn til enhver Tid lægger sig imellem, hvorfor findes der da saa megen Elendighed og saa mange Forbrydelser? Hvorledes kan man være fri midt i et Net af uundgaaelige Tilskikkelser, der stiller sig op imod os paa vor Vej? Saa maatte man jo bestemme sig til ikke at gøre et Skridt eller tænke en Tanke, — man maatte saa henleve sit Liv i aandelig Uvirksomhed som en indisk Fakir. Aa nej! der findes noget, der opvejer de daarlige Tanker, det er den menneskelige Aands ædle Inspirationer, der stiger op til dig, min Gud!

— Men tro paa din Magts Indgriben paa den Maade, at Markis de Fayolle f. Eks. skulde være død i Amerika som Straf for at have dræbt Hr. de Maurepas i Duel, det kan jeg ikke!

— Og selv om jeg vilde gaa ud fra, at din Haand rammer den, der har begaaet store Forbrydelser: hvad har saa det stakkels Barn gjort, der intet aner om sin Fødsels Skændsel?

— En Mand af Folket, det vilde dog i det mindste være no-

get, sagde Péchard, men han er kun et Hittebarn! Jeg svarede intet derpaa, thi maaske havde jeg saa forraadt en Hemmelighed, der er endnu frygteligere, — som ingen nu har den ringeste Anelse om!

— Nej, jeg tror ikke paa de uundgaaelige Tilskikkelser; men hvor har jeg alligevel kunnet være blind nok til saa ofte at bringe Georges med paa Slottet Epinay, hvor han er født? Hvor er det muligt, at dette Slot efter atten Aars Forløb tilhører Markis de Fayolles Broder? Hvordan kan det være, at det ulykkelige unge Menneske, i hvem jeg stadig saa et Barn, forelsker sig i Grevens adelige Datter? Ja, store Gud, det er en Række af Tilfældigheder, ikke andet! Slottet er, da der ingen direkte Arvinger fandtes, gaaet over til en . . . Morders Familie, men som Følge af en Række Omstændigheder, der intet har at gøre med hele den Sag. — Et andet Tilfælde! Grev de Fayolle ser den Forældreløse hos mig, han synes godt om ham, interesserer sig for ham, og for at vise, at han er hævet over de almindelige Fordomme, opfordrer han mig til af og til at bringe ham med op paa Slottet . . . Hvad kan vel være mere naturligt end alt dette! De to Jævnaldrendes Forelskelse er heller intet andet end et rent Tilfælde, som jeg ganske vist burde have forudset for længe siden.

Nu er Ulykken sket. Georges maa bort herfra; jeg sender ham til Rennes, hvor han kan begynde sine Studier, thi jeg vil ikke have ham til at blive Præst . . . dertil har jeg selv lidt for meget . . . Han skal studere Medicin, saa kan han ofre sig for den lidende Menneskehed; det er en anden Form for et Præstekald, det er ogsaa en Udsoning.

Hans Fødsel vil ikke være ham nogen Hindring i dette ædle Kald: — Præsten, Lægen og Advokaten er Mennesker, der begynder at bevirke en heldbringende Sammensmeltning af Samfundets forskellige Kaster . . . dem spørges der ikke, hvorfra de kommer, men hvad de er værd. — Mere uafhængig end nogen anden besidder Lægen en Myndighed og Magt, mod hvilken Verden ikke kan sætte sig op; det er Samfundet, der sætter Pris paa ham og ikke omvendt; han er fremfor alt en Lærd og en Filosof. I Sygeværelset, paa Slottet som i Hytten, er han Herre, den, der bestemmer!

Ham jager man ikke ud!

Næste Dag meddelte Abbed Huguet Georges, hvad han havde tænkt sig med Hensyn til dennes Fremtid, og den unge Mand begav sig snart efter paa Vej til Rennes.

V.

Unionscaféen.

Da Georges ankom til Rennes, gærede de revolutionære Idéer, der endnu var ukendte paa Slottet Epinay, overalt her, og alle Beboerne i Byen drøftede dem.

Allerede den 22. December 1788 havde Tredje Stand i Bretagne opstillet sine Klager imod Adelen og tydeligt og energisk fremsat sine store Idéer, der senere skulde udødeliggøre den grundlovgivende Forsamlings Arbejder.

I Unionscaféen paa Slotspladsen samledes om Aftenen de unge Mennesker fra Handelskontorerne og Universitetet og de fleste af Byens Misfornøjede.

Hist og her saas en osende Lampe indhyllet i Tobaksrøg, og ved smaa Borde, der var betrukne med Voksdug og besatte med Flasker, sad Grupper af unge Mennesker, der talte højrøstet og paa en lidenskabelig Maade, med funklende Øjne og heftige Bevægelser.

Georges havde snart efter sin Ankomst til Rennes sluttet sig til disse unge Mennesker, der var ophidsede imod Adelen. Lige over for ham sad en ung Mand, den senere General Moreau, der døde med Vaaben i Haanden imod sit Fædreland. Paa dette Tidspunkt havde Moreau paa Grund af sit Mod og sin Koldblodighed vundet stor Indflydelse paa Studenterne, der havde udnævnt ham til Formand for det retsvidenskabelige Fakultet. Ved Siden af ham sad der en bleg ung Mand med bred Tænkerpande, smaa, halvlukkede Øjne og en kroget Næse, der var krummet over en lille Mund med smalle Læber; — det var Volney.

Lige overfor sad Georges alene ved sit Bord; tæt ved ham sad en Mand paa omtrent fem og fyrre Aar, ligeledes alene, og lyttede med største Opmærksomhed til Volney's Ord.

— Se engang, sagde Volney, som under Afbrydelserne stadig fulgte sine egne Tanker, — se engang den unge Mand der lige over for mig; — med disse Ord pegede han over paa Georges,

der under hele den foregaaende Diskussion havde siddet som stum Tilhører. — Det er dog klart for enhver Menneskekender, at han ikke tilhører nogen af de fire Typer, af hvilke Frankrigs lavere Befolkning er sammensat, — han er en ægte Franker, en Adelsmand . . .

— En Adelsmand! raabtes der.

— Ja sikkert, baade paa fædrene og mødrene Side, den Type kan ikke være renere.

Alles Øjne vendte sig mod Georges.

Da denne saa, at han var Genstand for den almindelige Opmærksomhed, rejste han sig og gik hen til Volney, idet han sagde:

— Taler De om mig?

— Ja, svarede Volney, vi talte netop om Dem . . . Jeg kender Dem ikke, saa vidt jeg véd, er De i Aften for første Gang her i Caféen.

— Ja, De tager ikke fejl . . .

— Ledet af visse karakteristiske Tegn, der aldrig skuffer, sagde jeg til de Tilstedeværende, at De tilhørte Adelen.

— De tager fejl.

— Er De ganske sikker paa det? . . . Hvad er Deres Navn?

— Jeg hedder Georges.

— Det er kun et Døbenavn, men jeg mener Deres Familienavn . . .

Georges sænkede Hovedet uden at svare.

— Saa er det altsaa en Bastard, sagde Volney ligegyldig som en Lærer, der gør Rede for et naturhistorisk Spørgsmaal.

Georges følte, at Blodet steg ham til Hovedet, og hans Øjne funklede af Vrede, — men et Øjebliks Betænkning var tilstrækkelig til at standse det udfordrende Svar, der allerede svævede paa den unge Mands Læber.

Han indsaa, at det ikke havde været Volneys Hensigt at fornærme ham, og desuden vidste de fleste af hans Kammerater allerede, at han kun var et Hittebarn, som Abbed Huguet havde opdraget. I denne Forsamling, der var hævet saa højt over de almindelige Fordomme, vakte hans Ulykke kun almindelig Sympati for ham. Men han følte Trang til at svare, og idet han løftede Hovedet, sagde han:

— En Bastard! Hvem siger Dem, at jeg er en Bastard? Jeg er blevet lagt ud paa Gaden, og et fremmed Menneske har op-

taget mig i sit Hus af Barmhjertighed. Men tror De da ikke, at der i disse elendige Tider findes retskafne Familier af Folket, som er tvungne til at skille sig fra deres Børn, fordi de ikke er i Stand til at ernære dem? Jeg føler mig i Besiddelse af den Retskaffenhed og den Karakter, der er særegen for en Folkets Mand, og hvad angaar de Tegn, De mener at se paa mit Ansigt, saa er dette en Taabelighed, som De skulde overlade til Lavater.

— Det drejer sig slet ikke om Ansigtet, sagde Volney, idet han vendte sig imod Forsamlingen uden at tage videre Notits af Afbrydelsen. I alle de forskellige Dyreklasser kendes de forskellige Familier paa Poternes og Kæbernes Form. Det er ene og alene Fodens Form, ved Hjælp af hvilken man formaar at skelne Mennesket fra de øvrige Aber.

En højrøstet Latter hilste denne Udtalelse.

— . . . Eller om De vil, fra de øvrige Orangutanger, vedblev den Lærde med den største Alvor. Agt engang paa de ubestridelige Tegn paa den frankiske Race hos denne unge Mand. Haanden er bred, — Neglen lang og mandelformet, — og alligevel er Fingrene lange og smalle; Foden er sikkert hvælvet med høj Vrist, et Kendetegn for de Racer, der gennem Aarhundreder har været vant til at færdes til Hest.

— Fuldkommen rigtigt, sagde en anden, idet han saa ned paa sin Kammerats Fod.

— Næseborene vider sig ud i Vrede; ligesom hos Rovdyrene er Næsen kraftig og Øjet skarpt . . . Det er de almindelige Tegn paa den rene Race . . . Panden er næsten altid skraa, hvad der tilkendegiver en ikke ualmindelig Begavelse . . .

— Naa, lad det nu være nok, afbrød nu en af de Tilstedeværende, der havde en Følelse af, at hele denne Samtale maatte være Georges ubehagelig. — Georges er af samme Mening som jeg, vi véd alle, at han ikke holder af Adelen, og det er tilstrækkeligt.

— Jeg hader den! sagde Georges, og dersom De ønsker at kende min Troesbekendelse, saa værs'god! — Jeg sværger hele Adelen Krig og Død! . . .

I dette Øjeblik rejste den Mand sig, der hidtil ikke havde taget Del i Samtalen, gik hen til Georges og lagde Haanden let paa hans Skulder:

— De har Uret, unge Mand, selv om Hoffets Adel har tjent

Ludvig XIV, udsuget Folket og fejret Orgier med Ludvig XV, saa maa De dog ikke glemme, at den har kæmpet og udgydt sit Blod for den nye Verdens Friheds Skyld . . . Der findes blandt Adelen højmodige Mænd, der ønsker at forene sig med Folket og er rede til at ofre sig for deres Sag.

— Hvem skulde det være?

— Markis de Lafayette, min Ven . . . og jeg.

— Hvad er Deres Navn, min Herre?

— Markis de Fayolle . . . . .

Dette Navn, hvis eventyrlige Fortid var kendt af alle, gjorde her, hvor det blev sagt saa ligefremt og uden det ringeste Spor af Praleri, stærkt Indtryk paa denne Forsamling, der for faa Øjeblikke siden havde været saa støjende og ophidset.

— Mine Herrer, sagde Moreau, lad os ikke glemme, at vi har vigtige Ting at forberede til i Morgen . . .

Vi vil senere erfare, hvad der blev besluttet, efter at Forsamlingen havde forladt Caféen, hvor det af Forsigtighedsgrunde ikke var raadeligt at drøfte Planerne.

VI.

I Markis de Fayolles Ejendom.

Samme Aften fandt der nogle Timer senere et pragtfuldt Bal Sted i Markis de Fayolles Ejendom.

Markis de Fayolle, der var vendt tilbage for nogle Dage siden, havde indbudt hele Adelen fra Rennes og Omegn for at fejre sin Tilbagekomst.

En forgyldt Messingkrone hang midt i den store Sal, hvor Markis de Fayolle gik rundt og hilste paa sine Gæster. Alle omringede ham; Kvinderne af Nysgerrighed for at erfare noget om hans galante Eventyr i det fremmede Land og om hans Rejser.

Herrerne fandt det besynderligt, at en Adelsmand af god gammel Familie i Stedet for at blive hjemme og forsvare sin Provins' Rettigheder og Privilegier havde været ved den anden Ende af Verden for at hjælpe Oprørere. — Thi hvad var Amerikanerne egentlig? . . . ikke andet end Oprørere, der satte sig op imod deres Herrer, Englænderne.

— Den revolutionære Aand findes nu til Dags alle Vegne, — sagde de la Houssaye, — den har fordrejet alle Hoveder og bragt Tankerne i Oprør, — fra Amerika er den naaet helt over til Bretagne.

— Har De set Tredje Stands Klagehefte? spurgte de la Houssaye Hr. de Cintré.

— Jeg har læst det, svarede den anden med vigtig Mine; der findes forskellige Overdrivelser deri; disse Mennesker forlanger saa meget for overhovedet at faa noget.

— Hvadbehager! Overdrivelser? Sig hellere Daarskab, Vanvid! raabte Hr. de la Houssaye harmfuldt. At ville have os til at bidrage til de offentlige Udgifter! At ville beskatte vore Slotte, vore Parker og Haver og have os til at betale Ejendomsskat! . . . Det er jo at krænke Ejendomsretten! Forlange at have deres Stemmer i Regeringen . At ville ligestille os med Borgerlige! Det er jo at kuldkaste Konstitutionen! Det er ensbetydende med at rokke ved Tronen! . . . Thi vi er Kongens Støtter, mine Herrer, og skønt vi kun er to Tusind Adelsmænd i Bretagne, er det dog os, der bevarer ham Provinsens Troskab.

— Det er ganske klart! sagde Hr. de Cintré.

— Og dog, bemærkede de Piré, vilde jeg for min Person mene, at dersom man for at have Fred gjorde dem nogle smaa Indrømmelser . . .

— Fred! Indrømmelser overfor den Slags Folk! fy! svarede de la Houssaye, det vilde jo være ensbetydende med at have Maskepi med disse simple Mennesker.

— Mine Herrer, Forholdene ligger maaske vanskeligere, end De forestiller Dem, sagde Markis de Fayolle . . . Folket skriger . . .

— Ja, det er nu engang dets Vane, svarede de la Houssaye.

— Folket! sagde en anden . . . De mener en Snes Advokater og Købmænd, der holder Taler paa Gadehjørnerne, raaber op i Caféerne, snakker om Frihed, Rettigheder og Skatter for at smigre den store Mængde, udnytte den til egen Fordel og krænke vore Privilegier!

— Det er ogsaa min Mening, bemærkede en anden; hundrede kongelige Arrestbefalinger vilde snart gøre det af med deres Skrigen.

— Kongelige Arrestbefalinger! Hvorledes kan De dog tænke

paa noget saadant, Greve? sagde Hr. de la Houssaye; kongelige Arrestbefalinger til den Slags Folk . . . Hvad vilde der saa blive tilbage til Adelen?

— Kære Ven, — sagde Hr. de Fayolle og tog de La Rouërie's Arm, lad os gaa ind og se paa de Dansende, og lad disse Herrer her snakke saa meget, de lyster.

Begge standsede et Øjeblik ved Indgangen til Balsalen.

Gabrielle dansede i dette Øjeblik en Gavotte med de Tinteniac.

La Rouërie saa beundrende paa hende.

Markis de Fayolle fulgte hans Blik, og han formaaede neppe at genkende sin Niéce, der var som forskønnet og forvandlet af Glæden over Dansen. Pludselig drog der som en Sky forbi hans Øjne, og hans Bryn trak sig sammen . . . Som et Lyn var et Minde fra Fortiden faret gennem hans Hoved.

— Hvad tænker du paa, Markis?

— Ikke paa noget, kære Ven . . . jeg glemte . . . jeg saa min Ungdoms Illusioner danse forbi mig.

— Hvad synes du om den unge Dame i den hvide Silkekjole, som danser med Hr. de Tinteniac?

— Gabrielle? . . . min Nièce? . . . Jeg finder, at hun er køn.

— Hvadbehager! Køn? . . . sig hellere henrivende! . . . Det er den skønneste Kvinde, jeg har set i mit Liv . . . se dog blot engang den smukke Ansigtsform . . . og den Friskhed, der er over hende, og det Udtryk i Blikket, saa uskyldigt, rent, og vidunderlig smukt! . . .

— Det er sandt nok . . . hun har smukke Øjne.

— Og hvilken smuk Næse, saa lige og fin . . .

— Ja . . . ikke ilde.

— Munden er maaske lidt for stor, men Tænderne . . .

— Man skulde tro, det var Perler, ikke sandt?

— Jeg er sikker paa, at hendes Haar under Pudderet er ganske lyst! Aa, jeg vilde med Glæde give ti Aar af mit Liv for at kunne begrave mine Fingre deri og se hendes store, straalende Øjne sænke sig i mine! . . .

— Nej hør nu! Er du maaske forelsket, min Ven?

— Jeg! sagde La Rouërie med en protesterende Bevægelse; men efter min Mening maa den Mand, som denne unge Pige

kommer til at elske, være den lykkeligste blandt alle Dødelige, thi hun er en af de skønneste unge Piger, der findes paa Jorden . . .

— Aa, du begynder virkelig snart at kede mig med dine Lovtaler . . . skulde du maaske have Lyst til at gifte dig?

— Aa, dersom jeg var tyve Aar yngre.

— Saa vilde du have omtrent lige saa mange tilbage.

— Dersom jeg endda ikke havde henlevet min Ungdom i Sus og Dus . . .

— Ja, svarede Fayolle, vor Ungdom var ret bevæget.

— Ja, husker du endnu den Duel, du havde med en Herre, fordi han havde talt paa en letsindig Maade om en vis lille Dame, hvis Mand sad indespærret i Bastillen . . . Du har aldrig fortalt mig, hvad der var blevet af hende . . .

— Aa! svarede Markis'en og lagde Haanden over Panden. Jeg holder ikke af at blive mindet om den Historie . . . den er plettet med Blod!

— Jeg mindes altid med største Fornøjelse de sørgeligste Eventyr . . . husker du f. Eks. den tykke Borgmesterinde, hvis Mand døde af Sorg, fordi hun havde bedraget ham med mig . . .

— Han døde . . . men du har dog i det mindste ikke dræbt ham.

— Det har ikke noget at sige, thi du kan jo nok forstaa, at dersom han havde bedt mig derom, kunde jeg ikke have nægtet ham den Trøst. . .

— Ulyksalige! Tænker du ikke paa Samvittighedsnagene?

— Aa, tænker du da stadig paa den stakkels Mand, som du dræbte om Natten ude i en Fyrreskov? . . .

— Ja, jeg kan ikke glemme det. Men jeg er for bestandig helbredet og skudsikker mod Kærlighed og Lidenskab.

— Jo pyt, bliver man overhovedet nogen Sinde helbredet for den Slags?

— Ja, jeg er bange for det . . . sagde Fayolle. Ved hver ny Skuffelse siger man sig selv, at man er træt af at jage efter Kærlighedens Eldorado, der atter og atter undslipper os, dette Taagebillede, der danser for éns Øjne, uden at man dog er i Stand til at gribe det . . . Ak, disse Kvinder! lad dem nu blot komme med al deres Falskhed og deres afmægtige Vaaben!

— Og saa ser man pludselig, inden man endnu har tænkt paa

at tage sig i Agt, alle disse Ungdommens blege Skygger nærme sig, og deres Aandedrag faar tusinde døde Tanker til at leve op paa ny og Haabets Træ, som Efteraaret havde afbladet, til paa ny at grønnes.

Dansen var til Ende; Ballet skulde snart afsluttes.

Markis de Fayolle førte La Rouërie ind i et lille tilstødende Kabinet.

— Naa, sig mig saa for Alvor, om min Nièce virkelig tiltaler dig saa meget . . . saa faar vi jo se. Jeg for min Person skulde glæde mig oprigtigt . . . Saa vidt jeg ser, er der ingen anden Medbejler end denne lille Tinteniac!

— Jeg kender ham godt, han er mig oprigtig hengiven.

— Hvad er han for et Menneske?

— Retskaffen, ridderlig og brav . . . Dersom han elsker din Nièce, saa lad ham ægte hende, og vær sikker paa, at han vil gøre hende lykkelig, dersom da hendes Lykke afhænger af ham, hvad jeg ikke tror . . .

— Jeg heller ikke . . . mener du altsaa, at jeg skal tale derom?

— Hm! sagde La Rouërie.

— Hm?

— Jeg sagde ikke noget.

— Men hvad tænker du paa?

— Jeg beundrer Frøken de Fayolle overordentligt, men . . .

— Du viger stadig tilbage for Ægteskabet . . . det nytter ikke, Ungkarlelivet maa jo dog engang høre op. Vi er ikke mere ganske unge, min Ven; men hvad gør det? Du gifter dig, det betyder, at din anden Ungdom oprinder! — Man undgaar den sørgelige Skæbne at ende som Pebersvend, — og man gør Erobringer . . . i sin Egenskab af ung Ægtemand.

— Det er udmærket! men hør engang; — til sin bedste, sin eneste Ven, sin Broder kan man sige alt . . . Nuvel, jeg véd fra paalidelig Kilde, at din Nièce har elsket en anden, og . . . jeg siger dig det i Fortrolighed, jeg tror, at du vilde handle rigtigt i at raade din Broder til at faa hende gift saa hurtigt som muligt . . .

— Hvorfor det?

— Noget rigtigt véd jeg ikke derom, men der tales meget om hende, ikke andet end Folkesnak, — Barnagtigheder . . .

— Hvad er det da? . . . sagde Fayolle urolig.

Herregud, intet af Betydning, svarede La Rouërie, — du véd, at mellem os har den Slags intet at sige, men Ægteskabskandidater er undertiden mere fordringsfulde . . .

— Skulde min Nièce . . .?

— Nej . . . jeg har blot hørt Tale om Blomster og Haandtryk, Kærlighedserklæringer, Stævnemøder med . . .

— Med? . . .

— Jeg véd ikke hvem . . . en Bastard, et Hittebarn . . .

— Og det foruroliger dig?

— Ja, hvad er derved at gøre; jo ældre jeg bliver, desto mere skinsyg bliver jeg.

— Dersom det ikke er andet, skal jeg spørge min Broder, og vi kan saa senere tale videre derom . . .

— Hvad er det for en Larm? sagde Fayolle og vendte sig om.

Dansen var hørt op, og Kvinderne omringede skælvende af Angst Herrerne midt i Salen . . . Forværelset var fuldt af Lakajer og Tjenere og af en Mængde Mennesker, der kom ind fra Gaden og søgte Ly i Ejendommen, hvortil Porten stod aaben.

— Til Hjælp, til Hjælp! skreg nogle Adelsmænd, der kom styrtende ind i Balsalen; — Studenterne belejrer Grev de Lamottes Ejendom.

Da Greven fik dette at vide, svarede han:

— Vær blot rolig, mine Herrer, vær rolig . . . Skoledrengene morer sig med at slaa Ruderne itu og rive Gadelygterne end. De har formodentlig til Hensigt at tilsøle Dørene i mit Hus til Gengæld, fordi jeg i Gaar lod en af deres Udsendinge jage paa Porten af mine Folk.

— Godt, saa lad os alle ile til Grev de Lamottes Ejendom! raabte nogle Adelsmænd, som fulgt af deres bevæbnede Tjenere skyndte sig ned paa Gaden, endnu iført deres Selskabsdragt.

Det var allerede sent paa Natten.

Studenterne havde, som Grev de Lamotte forudsagde, indskrænket sig til at slaa nogle Vinduer itu; Garden var blevet underrettet og var kommen i rette Tid til at forhindre større Optøjer.

Dette Sammenstød, hvis Aarsag tilsyneladende var saa ubetydelig, skulde blive Spiren til store Begivenheder.

VII.

Sammenstødet.

Det skulde ikke vare længe, inden der fandt et Sammenstød Sted paa aaben Gade mellem Partierne. Den 26. Januar 1789 blev Forspillet til det store revolutionære Drama spillet paa Cordelierspladsen.

En Politibetjent havde arresteret en af Adelsmændenes Tjenere, som havde mishandlet en Student og kastet ham til Jorden. Men en Adelsmand, Markis de Tremargat, befalede med Pistolen paa Betjentens Bryst at lade Tjeneren slippe. To andre Adelsmænd blandede sig i Mængden, mishandlede Betjentene, slog løs paa Studenterne og opildnede ved deres Eksempel Tjenernes Mod.

Endelig blev der atter roligt, men denne Ro var kun tilsyneladende, og begge Partier tilbragte Natten med at træffe deres Forberedelser til Kampen.

Dette skete den 26de.

Den 27de om Morgenen blev der fra Parlamentet udstedt Befaling til, at Undersøgelserne angaaende Uroligheder skulde indstilles, og Tjenerne sluttede deraf, at de var sikre paa ikke at blive straffede og begyndte atter paa samme Maade.

Studenterne samlede sig paa Pladsen udenfor Retsbygningen med Kaarden ved Siden og Pistoler i Bæltet. Mellem Grupperne saas Moreau, Georges og flere andre af de ivrigste; de talte højt og heftigt og forlangte Hævn.

Parlamentsmedlemmerne begav sig til Retsbygningen, iført deres røde Kapper.

— Mine Herrer, sagde Moreau til dem, De véd, at vort Liv ikke er sikkert; vi forfølges og fornærmes af Deres Lakajer, og De tager vore Mordere i Beskyttelse!

— For lidt siden var der en Maler, som blev stukket med en Kniv . . . Vi forlanger Retfærdighed.

I samme Øjeblik kom omtrent tredive Adelsmænd til med Kaarden i Haanden og raabte:

— Hvad ønsker disse Fyre?

Flere af Adelens Damer stod ved Vinduerne og pegede ned paa Studenterne.

— Se engang, sagde de leende, hvor ondskabsfulde og frygte-

lige de ser ud! . . . Det er jo Børn, der sikkert kommer til Skade. Deres Forældre gør virkelig urigtigt i at lade dem lege med Vaaben.

Da Georges løftede Hovedet, saa han blandt Damerne ved et af Vinduerne Frøken Gabrielle de Fayolle. Hun lo, medens hun talte og morede sig tilsyneladende kosteligt over det hele.

Ved Siden af hende stod Hr. de Tinteniac med Armen støttet paa samme Balkon som hun.

Imidlertid havde Gabrielle faaet Øje paa Georges blandt den Skare, der havde samlet sig foran Unionscaféen. Hun vendte sig ængstelig om imod Hr. de Tinteniac; han var allerede borte. — Et Øjeblik senere saa hun ham nede paa Pladsen, hvor han blandede sig mellem Adelsmændene.

— Bort herfra, I Krystere! . . . skreg han, medens han svingede sin Kaarde.

— Ja! svarede Georges bittert, — de, der bevæbner deres Tjenere for at slaa os ned, det er Krysterne . . .

Man drog Kaarderne frem og ladede Pistolerne.

— Gaa Deres Vej, min Herre, — sagde Moreau koldblodigt, — Deres Moder staar deroppe paa Balkonen, tving os ikke til at dræbe Dem for Øjnene af hende . . .

— Ild! . . . skreg Tinteniac.

— Ild! . . . gentog Moreau.

Tyve Skud lød i samme Øjeblik . . . to Adelsmænd sank døde om.

Georges styrtede frem i første Række og krydsede Klinge med Tinteniac. Denne, der var mere erfaren i Fægtekunsten, stødte hans Kaarde til Side og bibragte ham et dybt Stød i Skulderen.

Georges sank til Jorden.

Bernadotte havde just faaet Øje paa de Lamotte.

Han trængte sig frem til ham, greb ham i Struben, kastede ham til Jorden og holdt ham nede med Knæet paa hans Bryst. Saa slog han med Kaardeknappen løs paa Grevens Hoved, medens han skreg: — Her, Kujon! Du er ikke engang værd at blive dræbt med en Kaardeklinge . . . Naa, saa du vil ikke slaas med en Sergent! — Godt! Sergenten slaar dig ihjel som en Lakaj, som en Hund . . .

Træt af at slaa stødte han til ham med Foden uden at bekymre sig videre om ham.

Fra alle Sider strømmede Adelsmænd og Studenter til og sloges, overalt hvor de mødtes, — alle Gader og Pladser blev Skueplads for blodige Kampe, og først ved Daggry begyndte der atter at falde Ro over Byen.

Næste Nat brød Adelen ind i Vaabenhandlernes Butikker og forskandsede sig i Cordelierklosteret.

Dagen derpaa var Pladsen foran Retsbygningen fuld af unge Mennesker, der var ilede til fra Saint- Malo og de omkringliggende Byer for at hjælpe Studenterne.

Det lykkedes endelig at faa Freden genoprettet for nogen Tid, og Adelsmændene samtykkede i at forlade Cordelierklostret paa ret uforskammede Betingelser, der dog alligevel blev indrømmede.

VIII.

De to Brødre.

Cordelierklostret var rømmet af Adelsmændene; Gadekampene var til Ende, og den gode By Rennes var atter sunken hen i sin sædvanlige Døs.

Det var ved Midnatstide.

Grev de Fayolle gik alene, bekymret og tankefuld, op og ned i det Værelse, som han i de sidste Dage havde beboet i sin Broders Ejendom.

Markis'en traadte ind.

De første Dage efter hans Hjemkomst havde været optaget af at hilse paa Venner, som han nu gensaa efter atten Aars Fraværelse.

Han havde neppe nok fundet Tid til at underholde sig lidt med Broderen.

— Er alt roligt? spurgte Greven.

— I det mindste i Øjeblikket.

— Aa, der bliver vel ikke meget mere ud af den Sag!

— Hvem véd?

— General Thiard er baade energisk og forsigtig.

— Soldaterne faar Bugt med Opløbene — og fremskynder Revolutionerne.

— Saavidt er vi Gud ske Lov ikke endnu.

— Det haaber jeg heller ikke . . . Men Hadet forekommer mig at være meget heftigt mellem Adelen og Folket . . . Jeg saa allerede de samme Symptomer i Paris.

— Naa, Gud beskytter Frankrig!

— Gud beskytter Frankrig!

— Sæt dig ned, sagde Greven og pegede paa en Lænestol paa den anden Side af Kaminen. — Vi har alvorlige Ting at tale sammen om.

Markis'en satte sig lige over for ham.

— Naa, sig mig nu, begyndte Greven, er du endelig blevet fornuftig paa dine gamle Dage?

— Hvorfor dette Spørgsmaal?

— Fordi jeg med mit Kendskab til din eventyrlystne Karakter ærlig talt har undret mig over, at du ikke blandede Dig i Striden og gik i Spidsen for Adelens Parti.

— Det skulde jeg vel vogte mig for . . . disse Tossehoveder, der tror, at de endnu lever i det femtende Aarhundrede og ikke forstaar, at en umaadelig revolutionær Bevægelse i de sidste tyve Aar har gjort sig gældende i Frankrig, i Europa, ja hele Verden over.

— Jeg har forstaaet det . . . sagde Greven, medens han tog en Pris fra sin Tobaksdaase . . . Naa, men hvorfor stillede du dig saa ikke i Spidsen for Studenterne? . . . Tredjestand?

— Det faar vi se senere . . . Kampen er endnu ikke udbrudt . . . jeg venter . . . Jeg maa for øvrigt sige dig, at jeg fra min Rejse i Amerika kun har bragt meget lidt med tilbage, og at jeg om nogle faa Dage behøver Penge, — sagde Markis'en forlegen som en Mand, der foragter Smaating og som begynder at indse, at Øjeblikket er nær, hvor han vil være tvungen til at regne med dem.

— Penge? . . . Hvor skal jeg tage dem fra?

— Jeg tænker, at min Formue . . .

— Din Formue! Den befinder sig i en skøn Tilstand! . . . Du udfolder en fyrstelig Luksus, der sætter hele Paris i Forbavselse . . . Du gør Rejser omkring i Amerika . . . Du giver pragtfulde Fester . . . Det er alt sammen udmærket, men det koster Penge, Kære! Pengene er knappe i Bretagne! . . . og for

at undgaa Skandalen med Hypoteklaan, har jeg underhaanden laant Penge til svimlende Renter . . .

— Godt . . . det betaler vi alt sammen.

— Hvorledes?

— Det véd jeg ikke . . . men vi faar se.

— Tag dig i Agt, kære Broder; har man først gjort Gæld, kan man rolig betragte sig som ruineret; det er da kun et Tidsspørgsmaal; det er som Snebolden, der vokser, Oljepletten, der breder sig.

Markis'en gjorde en utaalmodig Bevægelse.

— Naa, sagde Greven, hvor meget behøver du da?

— En Bagatel . . . en Snes tusind Francs . . .

— Tyve tusind Francs! . . . det er meget i Øjeblikket . . . naa, jeg skal tale med Fader Martinet derom.

— Hvem er det, Fader Martinet . . . en Aagerkarl?

— Det er en Slyngel af laveste Rang, der laaner Penge ud for de Uslinger, der kalder sig Pengemænd.

— Laan af hvem Pokker du vil, naar jeg blot faar nogle . . .

— Du er din egen Herre . . . Du er den ældste, Formuen tilhører dig . . . Men jeg gentager: tag dig i Agt, du gaar hurtigt til Værks.

— Ja, hvad saa, det er min egen Sag, — sagde Markis'en utaalmodig . . . Du selv gjorde ogsaa vel i at passe lidt paa, hvad der foregaar i dit Hus.

— Hvad mener du?

— Der tales meget om din Datters Kærlighed til en ung Mand Georges . . . som ikke har noget andet Navn.

— Kærlighed! . . . Ikke andet end Barnestreger!

— Du véd ikke alt . . . og Sagen kan maaske være mere alvorlig, end du forestiller dig den.

— Hvorledes det?

— I Eftermiddag stod Gabrielle ved et af Vinduerne, medens Folk sloges nede paa Pladsen, og da hun saa Georges krydse Klinge med Tinteniac, udstødte hun et Skrig og besvimede.

— Du kan da ikke forlange, at en ung Pige paa seksten Aar skal se lige saa koldblodigt paa et Slag som Prinsen af Condé eller Marskalken af Saksen.

— Hendes Skræk blev udlagt anderledes af flere . . . Der blev talt om Stævnemøder, Kærlighedserklæringer . . .

— Det hele er ikke andet end Narrestreger! . . . og du burde bedre end nogen anden vide, hvad den Slags Ting har paa sig, du, der er det daarligste Subjekt, jeg kender.

— Det er muligt, men den, der skal ægte en ung Pige, har Ret til at være mere fordringsfuld . . . og det skulde ikke undre mig, om Hr. de Tinteniac nu overvejede Sagen grundigt.

— Det kan han gøre, som han vil . . .! I øvrigt har jeg ikke til Hensigt at lade min Datter gifte sig før om et Par Aar . . . foreløbig er hun jo dog kun et Barn . . .

— Naa! sagde Markis'en, Ulykken kan vel ikke endnu være saa stor . . . i den Alder tænker de Forelskede kun paa at betro deres Glæder og Sorger til Maanen og Stjernerne, til Vinden og Blomsterne . . . men den unge Mand, denne Georges, forekommer mig dog at være lidt mindre dum og taabelig end de unge Mennesker i hans Alder ellers plejer at være.

— Kender du ham da?

— Ja, jeg saa ham en Aften inde i Unionscaféen.

— Du, Markis! Har du været i Unionscaféen?

— Ja . . . i de Maaneder, som jeg efter min Tilbagekomst fra Amerika tilbragte i Paris, besøgte jeg de offentlige Steder for at lære de herskende Idéer og den offentlige Mening at kende . . . jeg vilde bære mig ad paa samme Maade i Bretagne, og gik derfor ind paa Unionscaféen, hvor den intelligenteste, den mest retskafne og bedste Del af Tredjestand kommer . . . Der saa jeg Hr. Georges . . . men hvorledes er det gaaet til, at Gabrielle har lært det unge Menneske at kende? Jeg formoder dog, at I ikke kommer sammen, vel?

— Det er gaaet til paa den mest ligefremme og naturlige Maade. Rektor Huguet fra Vitré, der har optaget ham hos sig og opdraget ham, har undertiden bragt ham med op paa mit Slot Epinay.

— Dit Slot Epinay? . . . sagde Markis'en forbavset.

— Ja, véd du ikke, at jeg gennem min Hustru arvede det efter Grev de Maurepas, der døde uden at efterlade Arvinger eller Testamente.

— Jamen . . . efterlod Greven da ikke en Søn eller en Datter?

— Hvem har sagt det? . . .

— Det er jo muligt, at jeg husker forkert . . . men det forekommer mig dog ganske bestemt . . .

— Det forekommer dig . . . sagde Greven med et Skuldertræk; men jeg véd det bedre end nogen, siden jeg har arvet efter ham!

Markis'en blev staaende nogle Minutter tavs med Blikket heftet mod Gulvet.

— Kender du ikke hele Historien med Grev de Maurepas? spurgte Greven.

— Jeg kendte kun lidt til Greven; men Grevinden har jeg truffet flere Gange i Paris hos Fru de Penguern, og saa vidt jeg husker . . .

— Grev de Maurepas blev snigmyrdet i Nærheden af sit Slot.

— Snigmyrdet! skreg Markis'en. I samme Øjeblik tog han sig sammen og skjulte sin Bevægelse.

— Jeg skrev det til dig i sin Tid, men du har vel glemt det . . . maaske havde du ikke engang Tid til at læse mine Breve?

— Efter hans Død blev Grevinden fem eller seks Maaneder paa Slottet uden at ville se nogen; og en skønne Dag spærrede hun sig inde i Benediktinerklostret, som ligger midt i Skoven ved Rennes.

Markis'en tog sin Hat og gik uden et Ord til Farvel og uden at tænke over, hvad han egentlig gjorde. Mindet om den skæbnesvangre Nat til den 13. Januar med dens blodige Drama og frygtelige Følger rejste sig pludselig for ham.

Han saa atter for sig den store Sal paa Slottet Epinay; de mørke Familieportrætter og Grevinden, der laa besvimet paa Sofaen, — medens Greven stod foran hende med funklende Øjne, overstænkede Klæder og frygtelig truende Mine; og Begivenhederne fulgte med Lynets Hurtighed efter hinanden . . .

Ti Skridt fra Slottet ved Udkanten af Skoven laa to Pistoler paa Jorden . . . to Skud knalder . . . Han hører et Legeme falde tungt til Jorden . . . den Døendes sidste Rallen! . . .

Han føler, at han blegner, den kolde Sved perler paa hans Pande, og han flygter i Mørket, skjuler sig fejgt som en Tyv, som en Morder.

Alle disse Minder overvældede Markis'en; han støttede Hovedet i begge Hænder og græd som et Barn . . .

IX.

En Faders Raad til sin Datter.

Balnatten i Markis'ens Ejendom havde paa en besynderlig Maade forandret Gabrielles Tanker.

For en ung Pige er det første Bal en meget farlig Sag. Det uskyldige Barn, der hidtil intet har vidst om sin egen Skønhed og ligesom Eva ikke vidste, at det var nøgent, vender tilbage fra Ballet med hamrende Hjerte og brændende Hoved. Det straalende Lys har opklaret hende om hidtil uanede Hemmeligheder; nye Følelser har bemægtiget sig hende, faar hende til at sitre, og forunderlige Drømme forstyrrer hendes Søvn.

Da Gabrielle vendte tilbage fra Ballet, gennemgik hun i Tankerne hele Natten; hun huskede alt, ethvert nok saa betydningsløst Ord, hendes Balherrer havde sagt . . . og hun tænkte længe derover.

Hvilken Forskel var der ikke mellem den Verden, i hvilken hun nu var blevet indført og det Paradis, i hvilket hun hidtil havde levet . . . Hvor vilde hun ikke have rødmet, dersom en af disse silke- og fløjlsklædte Herrer fra Ballet havde kunnet læse paa Bunden af hendes Hjerte og erfare hendes Hemmelighed.

Hvorledes vilde den stakkels Georges vel have taget sig ud blandt alle disse stolte og elegante Herrer? Der bestod altsaa dog en umaadelig Forskel mellem dem! Hendes Kærlighed var kommen over hende som en Overraskelse, en Drøm . . . og det vilde virkelig være taabeligt af hende at ofre alle de Forrettigheder, hvis Betydning hun hidtil ikke havde kendt.

Ganske vist havde Georges for hendes Skyld maattet taale en blodig Fornærmelse; men hvis var Skylden? Hvorfor havde han dristet sig til at elske hende? Burde han ikke føle, at der i Kraft af deres Fødsel og Stand var en uhyre Kløft mellem dem? Og desuden syntes Georges jo at have glemt sin Kærlighed, — dersom man overhovedet kunde kalde Barnagtigheder for Kærlighed, — siden han befandt sig i første Række blandt Adelens ivrigste Fjender.

Saaledes talte Fornuftens Stemme til hende.

Men i samme Øjeblik gjorde Kærligheden sig gældende, og hun saa Georges synke til Jorden, saaret af Tinteniac, — og mod

sin Vilje følte det stakkels Barn et Had imod Tinteniac stige op i sig, medens hun følte den største Medlidenhed med Georges' Skæbne . . .

Hvad mon han i denne Time tænkte om hende? Han var lidende og ulykkelig, og hun kunde ikke andet end have Medlidenhed med ham. Havde han været indbildsk og stolt, havde hun kunnet foragte og hade ham, men den Tanke, at Georges maaske laa døende og forbandede hende som en falsk og troløs Kvinde, jog Søvnen fra hendes Leje og voldte hende usigelige Kvaler.

Hun vaktes af sine dybe Tanker, da hendes Fader traadte ind i Værelset.

Til Trods for Grevens tilsyneladende Sikkerhed havde hans Broders Ord dog gjort ham urolig, og han vilde selv overbevise sig om, hvorvidt hans Frygt var begrundet.

Medens Markis'en galopperede hen ad Vejen til Benediktinerklostret, begav Greven sig ind til sin Datter. Efter at have sagt nogle intetsigende Ord, satte Greven sig i en Lænestol henne ved Vinduet, hvor Gabrielle plejede at sidde og arbejde. Hans Stemme lød kærlig, da han trak Datteren ned paa sit Skød og sagde:

— Kom her, vi maa tale om en Sag, der interesserer dig levende: der er blevet fortalt mig, at du besvimede i Gaar, da Hr. de Tinteniac sloges med Georges.

— Jeg var bange — svarede Gabrielle rødmende.

— For hvis Skyld?

— Det tænkte jeg ikke paa . . .

— Hør engang, Barn, vi lever ikke mere ude paa Slottet Epinay midt i Skoven, hvor man kan leve og tænke efter eget Behag; her lægges der Mærke til hvert Ord, hver Bevægelse, ja selv til vore Blikke, og der dømmes strengt. — Man behøver et helt Liv for at lære det . . . Undertiden tvinges vi til at skjule vore uskyldigste Tanker, som var det Forbrydelser. For at tage et Eksempel: Du holdt af Georges ude paa Slottet.

— Jeg holdt af ham . . . sagde Gabrielle med en Grimace og et Skuldertræk . . . det vil sige, jeg syntes om ham . . . en lille Smule . . .

— Du véd, at jeg derude aldrig har sagt dig et Ord i saa Henseende . . . men Verden er maaske mindre overbærende, og før eller senere vil den dømme dig strengt.

— Hvad kan jeg have at frygte?

— Det véd jeg ikke, men vær sikker paa, at der vil blive fortalt Hr. de Tinteniac mærkelige Ting.

— Hvad vedkommer det mig?

— Tag dig i Agt! Vi Adelige, vi lever først og fremmest for Verden og derefter for os selv. Vi har et Navn, som vi maa efterlade rent og uplettet til vore Efterkommere. I Dag kan jeg tale alvorligt med dig, thi du er ikke mere noget Barn.

Gabrielle rettede sig i Vejret, som det bør sig for en voksen Dame.

— En borgerlig Kvinde kan ægte den Mand, hun synes om, deri er der intet upassende . . . men vi maa fremfor alt tænke paa vor Rang . . . For os er Formuen den vigtigste Faktor i Livet . . . Min Formue er kun meget ringe, da jeg ikke er den ældste i Familien, og du forstaar . . . Lad os altsaa antage, at du elsker Georges . . .

— Jeg elsker ham ikke, Fader, stammede Gabrielle.

— Selv om du elskede ham, var det ikke nogen stor Ulykke . . . thi, som Abbed Péchard forleden sagde, man bestemmer ikke selv, hvem man vil hade og hvem man vil elske.

— Sagde Abbed Péchard det?

— Ja, mit Barn . . . Du véd, at jeg ikke sætter stor Pris paa Præsterne. „De er ikke, hvad et uvidende Folk tror," det var Hr. de Voltaires Mening, og det er ogsaa min . . . Men vi kan ikke undvære dem. — Hvad dig angaar, mit Barn, saa maa du fremfor alt tage dig i Agt for at skade din Fremtid . . . En ung Kvindes Rygte er skørt som Glas, man tager ikke hendes Uerfarenhed i Betragtning, overfor hende er Verden ubønhørlig streng, — og den mindste Tankeløshed kan plette en retskaffen Families Ære . . . Naar du først er gift, er det noget andet . . .

— Fader . . .

— Naa, man gør, som man vil . . . Hos Adelen bliver Kvinden først uafhængig, naar hun bliver gift . . . Hun kan se og elske, hvem hun vil, men først maa hun være gift.

— Aa, jeg har intet Hastværk!

— Hvorfor? Du maa have en ubegrænset Tillid til Abbed Péchard og til mig . . .

— Jamen, Fader, jeg har jo intet at skjule for dig, sagde Gabrielle.

— Er det sandt ?

— Jeg sværger dig . . .

— Vent lidt . . . Hvad har du gjort med din Moders Ring, som jeg gav dig, da du kom ud af Klosteret?

— Jeg var bange for at tabe den og lod den ligge paa Slottet.

— Du lyver vel ikke! sagde Greven langsomt.

Gabrielle følte sig forvirret, da hun saa Faderens dybe og gennemtrængende Blik rettet paa sig.

— Jeg har tabt den for nogen Tid siden, — sagde hun og saa bort, — jeg vilde ikke sige dig det, for ikke at gøre dig bedrøvet.

— Du véd, at jeg satte stor Pris paa den . . . Det var Din Moders Forlovelsesring . . Vore Navne er graverede i den . . . Det er meget kedeligt, at du har tabt den . . . Men hvad der vilde være værre endnu, det er, om Ringen faldt i Hænderne paa en ung Mand, som af Vigtighed viste den til sine Kammerater . . . Ikke sandt, du forstaar jo nok, til hvilke Formodninger det kunde give Anledning, og hvilket Skær af Sandhed der derved vilde komme til at hvile over hans Usandheder? . . .

Gabrielle blev skiftevis rød og bleg. I dette Øjeblik forbandede hun i sit Indre Georges og sin egen ubegribelige Taabelighed.

— Hvad vilde du f. Eks. svare, dersom nogen fortalte dig, at Georges havde vist den til sine Venner i Unionscaféen?

— At han var en Usling! udbrød Gabrielle oprørt.

— Man vilde ikke tro dig, eller i bedste Fald lade, som om man beklagede dig, fordi du havde truffet et saa daarligt Valg . . . Tilstaa mig nu ganske ærligt, at du uden at tænke paa noget ondt har givet ham Ringen, og vi maa saa videre se, hvad der er at gøre, for at afværge Følgerne af din Ubesindighed . . .

Rørt over saa megen Godhed skjulte Gabrielle grædende sit Hoved ved Faderens Bryst.

— Du maa forlange Ringen tilbage, — sagde Greven; det er uundgaaeligt. Dersom Péchard eller jeg forlangte, at den unge Mand skulde give den tilbage, — vilde han sandsynligvis afslaa vort Forlangende . . . Der bliver derfor ikke andet at gøre, du maa selv bede om den.

— Det tør jeg ikke, Fader! hulkede Gabrielle.

— Jeg forstaar godt, at det er ubehageligt; men det er nødvendigt . . . Vil du ikke være alene med ham?

— Nej, nej . . . hellere vil jeg dø!

— Godt, vi bør ikke spilde Tiden. Du gaar endnu i Formiddag op til Marianne de Renac; hun er en udmærket Kvinde, forsigtig og klog. Hun kan i dit Navn meddele Georges, hvor taktløst det vilde være at benytte sig af en ung Piges Ubesindighed, Uerfarenhed, ja jeg kan rolig sige Uforsigtighed . . .

— Aa, Fader, det er en Forseelse, som jeg aldrig tilgiver mig selv . . .

— Faa blot Ringen tilbage, sagde Greven og kyssede hende paa Panden; men af Forsigtighedshensyn vil jeg hellere først lade vor Ven Péchard sondere Terrænet; han kan sige os, om den unge Mand gør Indtryk af at kunne forstaa dig og om han har i Sinde at gøre, hvad vi vil; naa, klæd dig saa paa.

X.

I Benediktinerklosteret.

Efter at Markis'en var vendt tilbage til sine Værelser, gik han hele Natten frem og tilbage med Armene over Kors paa Brystet og Panden i dybe Folder. Han tænkte ikke paa at gaa til Ro, dertil var hans Sind i alt for stærkt Oprør.

Minderne, der havde været glemt i snart tyve Aar, som hver Dag var blevet bortjaget af nye Adspredelser, vaagnede nu pludselig, og stod med en saadan Tydelighed for hans Øje, som om alt var sket Dagen i Forvejen. Hidtil havde Markis'en ikke tillagt dette Eventyr mere Betydning end alle de andre, af hvilke hans Liv havde været fuldt. Et Kærlighedsforhold og en Duel! Markis de Fayolle havde ikke for Vane at tænke længe over saadanne Ubetydeligheder! Men Navnet paa Slottet Epinay, Barnets Forsvinden, som saa pludselig var blevet omtalt af Broderen, alt dette havde gjort et stærkt Indtryk paa ham. Maaske for første Gang i sit Liv tog han sig Tid til at tænke over, hvilke Følger et Lune, et Indfald kan have . . .

En dræbt Ægtemand, en Kvinde, som han — i hvert Fald en kort Tid — havde elsket, revet ud af et roligt Liv og for bestandig begravet i et Klosters Rædsel og Uhygge . . . Et Barn . . .

Hvad var der blevet af dette Barn?

Han kunde ikke glemme det. Grevinden havde været frugtsommelig, — det var jo netop for at skjule en Forsyndelse, for hvilken enhver Undskyldning var umulig, at hun dengang havde besluttet sig til at følge med Markis'en til Paris.

Grev de Maurepas' uventede Hjemkomst havde kuldkastet deres Planer og hidført den blodige Løsning.

Dersom Barnet havde været dødfødt, hvorfor da skjule dets Fødsel? . . . Dersom det levede, hvorfor da ikke give det Maurepas' Navn og Formue?

Hvorfor var dennes Gods gaaet over i hans Broders Eje?

Næste Morgen red Markis'en alene ud og tog Vejen til Benediktinerklosteret, der laa midt i Skoven ved Rennes, omtrent fire Mil fra Byen.

Vejen var daarlig og øde, Vinden hylede i de høje Ege- og Birketræer, bøjede Grenene og piskede ham den fine og gennemtrængende Regn i Ansigtet.

Efter at have knappet sin Kappe tæt til og trukket Hatten dybt ned over Øjnene, satte Markis'en af Sted i Galop, og en Time senere saa han gennem Træerne Benediktinerklosterets spidse Taarne aftegne sig mod Himlen.

Han steg af Hesten, bandt Tømmen i en Jernring, der sad i Muren og bankede stærkt paa den lille Dør.

— Hvem banker? . . . spurgte Portnersken gennem det tilgitrede Vindu.

— Markis de Fayolle.

— Hvad ønsker De?

— At tale med Grevinde de Maurepas.

— Der findes ingen Grevinde i dette Hus; — her findes kun Benediktinersøstre, og ingen kan faa dem i Tale uden i Abbedissens Nærværelse og med hendes Tilladelse.

Markis'en trak sin Lommebog op og skrev sit Navn paa et af Bladene, som han derefter rev ud.

— Jeg beder Dem spørge Abbedissen, hvem den Søster er, der tidligere hed Grevinde de Maurepas?

Portnersken saa forbavset paa ham og sagde saa:

— Det er jo Abbedissen selv.

— Godt! det er hende, jeg ønsker at tale med.

Portnersken tog Papiret og aabnede Døren.

Markis'en fulgte efter hende ind i Modtagelsesværelset.

De smerteligste Tanker strømmede ind over ham, da han stod alene her. Efter tyve Aars Forløb førte hans Fortid ham ind i Klosterets Gravstilhed for at fremmane hans Ungdoms Forvildelser for ham.

Saa saa han atter Helene for sig, som han havde set hende i Paris, i Fru de Penguerns Salon, med de store Øjne, der paa én Gang kunde have et saa blidt og sørgmodigt Udtryk, som om hun allerede havde en Forudanelse om de Ulykker, der ventede hende.

Da han løftede Blikket, saa han en Kvinde komme hen imod sig, indhyllet i en vid sort Kjole og med Hovedet dækket af et langt, hvidt Slør.

Det var som en Skygge, der lydløs gled fremad paa Klostergulvets sorte og hvide Fliser.

Et sortmalet Trægitter laa imellem dem.

— De har ønsket at tale med mig, sagde Helene, idet hun langsomt slog Sløret tilbage fra Ansigtet.

Et eneste Blik sagde Markis'en, hvad denne Kvinde maatte have lidt.

Hendes store Øjne med de mørke Rande saa ud, som var de trætte af at græde; og en stadig tilbagevendende Tanke havde gravet en dyb Fure mellem Øjenbrynene. Næsen var blevet skarp og Hagen spidsere.

I dette kolde Blik, paa disse blege Kinder læste han en Stolthed, som intet havde formaaet at knække; men under den uigennemtrængelige Maske var det ham umuligt at læse, hvad der foregik paa Bunden af hendes Hjerte.

— Jeg beder Dem undskylde, Frue, at jeg har forstyrret Deres fredelige Ensomhed, sagde Markis'en, der bestræbte sig for at skjule sin Sindsbevægelse, men jeg haaber, De vil forstaa, at det er en bydende og uimodstaaelig Følelse, for hvilken jeg har givet efter.

— Jeg selv tøvede længe, inden jeg besluttede mig til at modtage Dem, sagde Grevinden med fuldkommen klar Stemme, men min Skriftefader, Abbed Huguet, lod mig forstaa, at en sidste Samtale var nødvendig.

— Saa kender De altsaa Grunden til mit Besøg, Frue?

— Det tror jeg.

— Vil De have den Godhed at sige mig, hvad der er blevet af Barnet?

En heftig Rødme farvede pludselig Grevindens Ansigt.

— Umuligt, svarede hun. Straks efter var hun atter fuldkommen rolig.

— Tillad mig, Frue, sagde Markis'en koldt, høfligt og værdigt, at minde Dem om, at jeg ikke er en fuldstændig Fremmed for Dem.

— Det véd jeg.

— De har givet Barnet i fremmede Hænder, Frue!

— Det var den grusomste Straf, Himlen kunde paalægge mig!

Det forekom Markis'en, som saa han en Taare i hendes Øjne . . .

— Men det havde dog ved Fødselen et Navn, en Stilling, Familie . . . Hvorfor har De berøvet det alt dette? De har været meget grusom, Frue!

— Ikke sandt, svarede Grevinden med et ironisk Smil; foruden Ægteskabsbrudet skulde der nu ogsaa begaas Tyveri; jeg skulde kaste en anden Mands Barn ind i den Mands Familie, hvis Navn jeg havde faaet! . . .

— Men med hvilken Ret har De straffet Barnet for en Fejl, det ikke selv havde begaaet?

— Jeg har kun handlet efter de Raad, som Mennesker, der var klogere og mere oplyste end jeg selv, gav mig.

— Frue, jeg ønsker ikke at føje mine Bebrejdelser til det Samvittighedsnag, som De sikkert har følt. Jeg alene er skyldig, og jeg vil, saa vidt det staar i min Magt, gøre alt det Onde godt igen, som jeg har forbrudt . . . Er det en Datter?

Grevinden sænkede Blikket og blev staaende ubevægelig.

— Saa vil jeg indføre hende i Selskabsverdenen, dersom Klosterlivet ikke skulde passe for hendes Karakter . . .

Grevinden hævede ikke Blikket.

— Dersom det er en Søn, sagde Markis'en, der ligesom unstregede hvert af sine Ord, medens han søgte at trænge gennem den Kulde, der tilsyneladende omgav denne Kvinde, — dersom det er en Søn, vil jeg sætte ham i en Militærskole under en af mine fjerne Slægtninges Navn; og maaske vil han en Dag være

i Stand til ved en stor Daad at udslette den Plet, der klæber ved hans Fødsel.

Grevinden lod, som om hun ikke forstod, men en opmærksom Iagttager vilde have kunnet se hendes Læber sitre og en Skælven løbe gennem hendes Lemmer.

— Saa svar mig dog, Frue! sagde Markis'en, fortvivlet over hendes isnende Kulde og Ufølsomhed; jeg taler til Dem om mit Barn! . . .

Grevinden lod sit Slør falde og gjorde en Bevægelse som for at trække sig tilbage. Bag hende blev en Dør aabnet.

Abbed Huguet traadte ind.

De to Mænd saa et Øjeblik paa hinanden; det var første Gang, de saas.

Abbed Huguet kendte kun Markis'en fra det, han havde hørt fortælle om ham paa Slottet Epinay.

Han hilste koldt og høfligt paa ham og sagde, idet han gik tæt hen til Gitteret:

— Fruen har ingen Hemmeligheder for mig, jeg er hendes Skriftefader . . . og hun har skriftet alle sit Livs Ulykker for mig.

— Ja saa! sagde Markis'en og maalte ham med Blikket, er det Dem, der har tilraadet en Moder at skille sig fra sit Barn?

— Ja, det er mig, — svarede Huguet værdigt, — der ikke har villet tillade, at en Fremmeds Søn arvede et Navn og en Formue, der ikke tilhørte ham . . . Det er mig, der ikke har villet, at Skændselens Barn skulde besudle Moderfølelsens hellige Glæder . . .

Helene skjulte Ansigtet i begge Hænder, og Taarerne, som hun ikke længer formaaede at tilbageholde, strømmede ned over hendes Kinder.

— Jeg tror ligesom De, Hr. Abbed, at det er nødvendigt at sone, — og jeg beder Dem give mig Lejlighed dertil.

— De har ventet nitten Aar dermed, Hr. Markis . . .

— Det er aldrig for sent at angre, Hr. Abbed.

— Det er sandt nok, men med hvad Ret gør De Fordring paa en Lykke, som De ikke har vist Dem værdig til at nyde?

— Min Herre! . . . sagde Markis'en stolt. Men pludselig blev han atter roligere. — Da jeg begav mig herhen, troede jeg at opfylde en Pligt, som min Samvittighed foreskrev mig . . .

Jeg har tilbudt at bøde paa det skete, — De afslaar min Bøn . . . De har uden Tvivl Grunde, som jeg ikke kender, til at optræde saa strengt . . . Men tillad mig endnu en sidste Bemærkning. — Hele Frankrig over er Befolkningen i Oprør, Parlamentets Kamp mod Kongemagten kan medføre en Borgerkrig . . . I Gaar flød Blodet paa Cordelierspladsen . . .

— Der flød Blod! . . . sagde Huguet blegnende.

— Adelsmændene sloges med Folket og Studenterne . . . paa begge Sider var der Døde og Saarede . . .

Grevinden udstødte et halvkvalt Skrig og vaklede . . .

Huguet greb hendes Arm for at støtte hende . . . han saa ængstelig paa Markis'en og var i dette Øjeblik ikke langt fra at røbe alt. . .

— Se, Hr. Abbed, tilføjede Markis'en bevæget, — dersom De vil udsætte mig for at dræbe min Søn eller for at blive dræbt af ham . . .

— Deres Søn! sagde Abbeden med bevæget Stemme og rakte en skælvende Haand gennem Gitterets Stænger.

Han holdt pludselig inde; han havde faaet Øje paa Péchard, der kom ud fra Sakristiet og gik hen til den Side, hvor de stod.

— Gud har ikke villet det! . . . tilføjede han, medens han støttede Grevinden, der sank sammen, halv afmægtig af Smerte. — Endnu et Offer, Frue, og Gud give, at det maatte være det sidste! . . .

Saa førte han Grevinden ud. Markis'en saa dem forsvinde. Uden at lægge Mærke til Abbed Péchards underdanige Hilsen forlod han Klosteret.

— Men, sagde Helene til Huguet i en ydmyg Tone, — dersom han kendte sin Søn, vilde han saa ikke kunne være ham en Beskytter, en Ven, en Fører i den Verden, hvor De ikke mere kan ledsage ham?

— Og hvad skal han svare sin Søn, naar denne spørger ham, hvor hans Moder er?

— At jeg er død . . . Er jeg det da ikke?

— Tag Dem i Agt, Frue! — sagde Huguet strengt, De tænker stadig paa Markis'en; De elsker ham endnu.

— Aa, Gud, — ja, jeg elsker ham endnu, sagde hun fortvivlet og sank paa Knæ.

— Georges' Fader, det er mig, der har opdraget ham, sørget

for ham og elsket ham, siden han kom til Verden . . . Han, han er kun en Fremmed, en udsvævende Adelsmand, der har faaet Lyst til at have en voksen Søn . . . Nej! Nej! Han skal ikke rive ham fra os . . .

— Blodet flød i Gaar, Georges er maaske saaret; tag til Rennes, Huguet . . . spild ingen Tid . . . og dersom han er syg, saa lad mig komme, hvad der saa end kan hænde mig i dette Liv eller i det næste . . . han maa ikke dø uden at kende mig, uden at have tilgivet mig . . . jeg beder Dem, tag øjeblikkelig af Sted . . . skynd Dem!

XI.

Péchard.

Længe havde der mellem Huguet og Péchard bestaaet et stærkt Had, et gærende Fjendskab, som var kommen tydeligere end nogen Sinde til Udbrud den Dag, da Georges blev jaget bort fra Slottet Epinay.

Huguet nærede den Ringeagt og dybe Ligegyldighed for Péchard, som Mænd, der er overlegne i Kraft af deres Intelligens og deres Hjerte, nærer for daarlige Karakterer og indskrænkede Begavelser; men denne Følelse gik dog ikke saa vidt hos ham, at den forplumrede hans Hjertes fuldkomne Renhed eller mindskede hans umaadelige Kærlighed til hele Menneskeheden.

Rektoren saa i Péchard et daarligt Menneske, og han nøjedes med at undgaa enhver Berøring med ham uden derfor at søge at give ham de mange skjulte Slag tilbage, som han allerede havde faaet af ham.

Men hos den sneverhjertede Péchard var Hadet til Huguet blevet til en mægtig Lidenskab, en stadig Kval. Han led paa én Gang under den andens Overlegenhed, der gjorde ham mindre, og under hans Foragt, som han følte, at han fortjente.

Til Trods for hans hyppige Angreb paa Rektorens lidet ortodoxe Tro, og skønt han energisk og snedigt bekæmpede flere af hans Meninger som kætterske, havde Péchard dog ikke formaaet at tilintetgøre den Indflydelse, som Huguet udøvede paa Abbedissen, hvorved Péchard blev holdt i en underordnet Stilling overfor Huguet.

Flere Gange havde han vakt Skrupler til Live hos Grevinden og foruroliget hendes Samvittighed, men hvad han end havde forsøgt, saa beholdt hun dog stadig Huguet som Skriftefader, skønt Péchard var de fleste andre Nonners Skriftefader.

Med den Snedighed og Ihærdighed, der udmærker snæversynede Mennesker, hvis Aand altid bevæger sig indenfor en vis Kreds, var Péchard begyndt at forstaa, at der maatte eksistere en frygtelig Hemmelighed mellem Huguet og Grevinden.

Hr. de Maurepas' Drab udenfor hans Slot samme Aften, som han vendte hjem, Jean Chouan og hans Kones Tavshed, idet de altid havde nægtet at besvare ethvert Spørgsmaal . . . Denne Avlsgaard, som Grevinden havde givet dem, da hun afskedigede dem . . . hendes pludselige Forsvinden bag Klosterets Mure i en Alder af to og tyve Aar, hvor hun var smuk, rig, Enke og barnløs . . . Dersom hun endda havde næret en lidenskabelig Kærlighed til sin Mand, hvorved Verden var blevet hende forhadt og Ensomhed nødvendig efter hans Død . . . men Alverden vidste jo, at deres Ægteskab var blevet dem begge paatvunget af deres Forældre.

Markis'ens Ankomst til Klosteret og hans Besøg hos Grevinden, som han jo kun kendte lidt, kastede et svagt Lys over hele Sagen.

Hvorledes skulde han kunne forklare sig Huguets faderlige Kærlighed til Georges?

Hvorfra stammede egentlig denne Georges? . . . et Hittebarn . . . Péchard tænkte længe og nøje over Sagen og sagde til sidst til sig selv: Dersom Georges var Grevindens Søn, vilde han være i Besiddelse af Maurepas' Navn og Formue . . . Af hvilken Grund skulde Moderen have berøvet ham det? . . .

Lave Karakterer , der er vant til altid at have deres egen Interesse for Øje og dømme alt fra dette Standpunkt, forudsætter ikke hos andre Følelser, som de selv ikke vilde være i Stand til at nære. Huguets Raad til Grevinden ikke at give en anden Mands Barn hendes Mands Navn og Formue, — skønt den borgerlige Lov vilde have anerkendt dette Barn som legitimt, — var derfor utænkelig og uforstaaelig for Péchard.

Han tænkte sig, at Barnet var blevet født nogen Tid efter Grevens Død, og han forestillede sig den Mulighed, at Huguet var Faderen.

Men hvorledes skulde han da forklare sig Markis de Fayolles Besøg i Klosteret?

Over hele denne Sag hvilede der et Slør, som han haabede snart at kunne løfte; han skyndte sig tilbage til Rennes for at fortsætte et allerede indledet Rænkespil.

XII.

Mødet.

Efter nogle Skud og Kaardestød paa Cordelierspladsen var det lykkedes at sprede Mængden, og paa begge Sider skyndte man sig at samle de Døde og Saarede op, der var blevet liggende paa Pladsen.

Paa et Gadehjørne saa Péchard to Studenter med en Baare. Herpaa laa Georges besvimet som Følge af det Saar, Hr. de Tinteniac havde tilføjet ham.

— Stakkels Fyr! sagde Abbeden i en faderlig Tone, han bøder grusomt for sin daarlige Opdragelse . . . Jeg kender det unge Menneske, sagde han til Studenterne, — han er fra Rennes, staar ene, uden Familie . . . Bær ham hen til Frøknerne de Renac, der bor her i Nærheden; — det er godgørende Damer, der vil pleje ham paa det bedste.

Et Kvarter senere laa Georges til Sengs hjemme hos Frøknerne de Renac.

En Læge kom og forbandt hans Saar, og Marianne de Renac sad ved hans Hovedgærde og vaagede hos ham, omsorgsfuld som en barmhjertig Søster.

Marianne og Madeleine de Renac beboede et lille Hus, der paa den ene Side var omgivet af en Gaard, paa den anden af en Have. Gaarden førte ud til Gaden.

Det var midt paa Dagen; Marianne sad og strikkede i et stort Værelse, der samtidig brugtes som Soveværelse og Opholdsstue. Hun var omtrent tredive Aar gammel, lille, bleg og mager. Hun levede meget tilbagetrukken og til Trods for, at hun var født i Rennes, kendte hun dog intet andet af Byen end Vejen fra Hjemmet til Kirken og fra Kirken til Hjemmet.

Madeleine, der var nogle Aar yngre end Søsteren, nærede en Hengivenhed, der grænsede til Tilbedelse for hende; hun be-

stræbte sig for at efterligne hende i et og alt og saa at sige forsvinde i Søsterens Skygge.

Dagen efter Kampen var Georges udenfor Fare, og hans Saar gav ingen Anledning til Bekymring. Det var ham højst ubehageligt ved sin Opvaagnen af Afmagten at befinde sig hos Frøknerne Renac, der tilhørte Adelen. Denne Omstændighed kunde skade hans Rygte hos hans Venner.

Hans Misfornøjelse steg, da han erfarede, at det var Abbed Péchard, der havde foranlediget, at han blev bragt derhen.

Georges var efter Optrinnet paa Slottet Epinay meget lidet gunstigt stemt overfor Péchard, hvis forslagne og falske Karakter han kendte.

Men snart blev han atter roligere, thi Lægen, der forbandt hans Saar, forsikrede ham, at han i Løbet af faa Dage atter kunde gaa ud, naar han blot vilde bære Armen i Bind. Faa Minutter senere lod Abbed Péchard forespørge, om han maatte tale med ham.

Georges havde helst undgaaet dette Besøg, men hvorledes skulde han gøre det? under hvilket Paaskud? . . . Han var blevet plejet paa det omhyggeligste her i Huset . . . men det var ham en Lidelse at maatte føle sig taknemmelig overfor den Kaste, som han afskyede, — især i dette Øjeblik.

Péchard traadte ind.

Georges vendte Hovedet om mod Væggen og paatog sig en lidende Mine for at undgaa enhver Forklaring.

Efter nogle kedsommelige Ytringer om Fingerpeg fra Himlen og om de Straffe, som Herren paalægger sine elskede Børn, sagde Péchard med sin sødladne Stemme:

— Kære Ven, gid det første Slag, der rammer Dem, maatte lære Dem at tage Dem i Agt for de daarlige Eksempler og slette Raad, der driver Dem frem paa Fortabelsens Vej.

— Jeg er endnu ikke helbredet, Hr. Abbed, sagde Georges med svag Stemme. Jeg kan ikke taale Prædikener. En anden Gang, dersom De tillader . . .

— Jeg har kun nogle faa Ord at sige Dem, kære Barn. — Der findes to Slags Venner: de, der godkender alt, og de, der har et strengt Øje og sunde Raad, naar de ser, at man begaar Fejl.

Georges lukkede Øjnene og lod, som om han ikke forstod ham.

— Nu ser vi Dem med Sorg blandt Tronens og Alterets ivrigste Fjender, min Søn . . . Herren har allerede straffet Dem . . . tag Dem i Agt . . .

— Godt, Hr. Abbed, — svarede Georges, idet han hurtigt kastede Tæppet til Side og saa paa Præsten med feberglinsende Øjne, — naar jeg er Adelens Fjende, naar jeg har svoret at bekæmpe den indtil Døden, — hvis er saa Skylden? — Har De glemt Scenen paa Slottet Epinay? . . . Hvem jog mig bort derfra? . . . Hvem var det, der morede det ædle Selskab med Beretningen om min Erklæring, som han havde lyttet til— . . . Hør engang, Hr. Abbed, naar man er Folks Fjende, maa man i det mindste ogsaa have Mod til at sige dem det lige i Ansigtet.

— Jeg, Deres Fjende, Georges! . . . Aa! De kender mig kun daarligt, mit Hjerte har aldrig nogen Sinde næret Fjendskab mod nogen, og især ikke mod Dem, der som Barn er blevet optaget hos den ærværdige Gejstlige, som jeg agter og ærer mere end nogen anden paa Jorden, selv om jeg beklager hans filosofiske Fejltagelser . . .

— Jeg elsker Dem, Georges, som man elsker en Søn, og jeg haaber engang at kunne give Dem uimodsigelige Beviser derpaa . . . Men jeg vil være tvungen til at vise mig streng og ubønhørlig overfor en Svaghed, der kun kan gøre Dem ulykkelig. Uden Deres egen Vilje føler De Dem draget mod en ung Pige, der tilhører en af Landets fornemste Familier . . . Dengang vidste jeg intet om den Hemmelighed, der hviler over Deres Fødsel . . . I Dag . . .

— I Dag? . . . udbrød Georges og rejste sig halvt op, medens han saa paa Péchard med et ubeskrivelig angstfuldt Udtryk i Øjet.

— I Dag, vedblev Abbeden, — har jeg endnu kun en Mistanke, en alvorlig Forudfølelse af Sandheden at støtte mig til . . . men jeg venter, indtil jeg har sikre, uangribelige Beviser i Hænde, inden jeg siger Dem: der er Deres Familie . . . der er Deres Moder! . . .

— Men, sagde Georges, idet han træt lod sig falde tilbage i Sengen, — hvad kan jeg vente af Forældre, der har svigtet mig i omtrent tyve Aar?

— Dersom det er en Fejl, en Forbrydelse, kan den sones ved Angeren . . . Og dersom, hvad jeg haaber, Deres Navn tillader

det, skal jeg være den første til at give min Velsignelse til Deres Kærlighed.

— Min Kærlighed? . . . sagde Georges vredt. Jeg har kunnet elske den unge, uskyldige Pige, der for mig var en Engel; men jeg har kun Foragt tilovers for en Kvinde, der ligegyldig staar ude paa Balkonen, medens Mændene dræber hinanden for hendes Øjne.

— Kære Barn, hvem formaar at udgrunde et Kvindehjertes hemmelighedsfulde Dybder? Hvem siger Dem, at Gabrielle kun stod der draget af en barbarisk Nysgerrighed? at der blandt de Kæmpende ikke var nogen, for hvem hun interesserede sig? Tror De, at Hadet saa hurtigt kan træde i Stedet for den dybe Hengivenhed i en ung Piges rene Hjerte?

— De har Ret: Hr. de Tinteniac var jo til Stede, sagde Georges bittert.

— Frøken de Fayolle vil bedre end jeg formaar det kunne forklare Dem, af hvilken Grund hun stod ved Vinduet, svarede Abbeden med et indsmigrende Smil.

Georges saa forbavset paa ham . . . Døren aabnedes.

Gabrielle traadte ind, fulgt af Frøken de Renac.

— Jeg gaar, sagde Abbeden og rejste sig; Embedspligter kalder mig til Benediktinersøstrenes Kloster.

XIII.

Afskeden.

I det høje, kolde Værelse, hvor der herskede den største Orden, og over hvis mindste Enkeltheder der hvilede et Skær af Kyskhed, virkede Gabrielles Skikkelse efter Præstens Bortgang og hans besynderlige ophidsende Ord næsten som et overjordisk Syn paa den unge Mand.

Georges' Mistillid, hans Vrede og paatagne Ligegyldighed forsvandt som Taagen, der spredes af Solens Straaler.

I dette Øjeblik saa Frøken Gabrielle de Fayolle bleg ud, det var, som om hun fra Barn pludselig var blevet Voksen; Sorgen og Smerten havde bidraget dertil, — eller maaske var det Følgen af Nætter, der var tilbragt i Balsalen, og Indtrykkene fra den nye Verden, der havde aabnet sig for hende.

Hun var ikke mere den lille Pige, der løb over Markerne sammen med Georges, som gik til Avlsgaarden sammen med ham, og som havde været saa god en Kammerat, at han dengang aldrig havde tænkt paa den Forskel, der bestod mellem deres Stilling. Silken, Fløjlet og Kniplingerne bidrog ogsaa deres til denne Forvandling.

Da Georges saa Gabrielle, følte han sin sidste Tøven svinde; han vendte Hovedet om mod hende, bleg, skælvende og forlegen og ventede kun paa et Blik, et eneste Ord for at bede hende om Naade og vække sin Kærlighed til Live igen, som han havde bestræbt sig paa at kvæle under rasende og vanvittige Vredesudbrud.

Men den Rest af Mistillid, som han endnu nærede som Følge af dette Møde, der var blevet foranstaltet mellem ham og den adelige Frøken, tvang ham endnu til at tie; — han tænkte paa den Skam, der var overgaaet ham sidste Gang, han var paa Slottet, og han sagde til sig selv, at enhver Tilnærmelse fra hans Side vilde være en Fejghed, og at Gabrielle da vilde have Ret til at foragte ham.

Han ventede . . .

Marianne smilede over deres Forlegenhed og sagde saa for at gøre Ende paa den pinlige Sitation:

— Sæt dig, Gabrielle, vi har meget at tale om. — Hr. Georges, tilføjede hun, idet hun vendte sig om mod Sengen, Gabrielle har fortalt mig alt, hvad der er forefaldet mellem Dem, og jeg har bedt hende besøge Dem, fordi jeg tænkte, at en sidste Forklaring var nødvendig . . . Frøken de Fayolle kom ud af Klosteret for nogle Maaneder siden og vidste dengang ikke, hvorledes Verden er, og hun kunde saaledes i et Øjebliks Letsindighed . . .

— Utilgivelige Letsindighed! sagde Georges i en ironisk Tone . . .

— Lade Dem formode Følelser hos hende . . .

— Over hvilke hun nu rødmer . . . Ikke sandt, Frøken? . . .

Gabrielle vendte forlegen Hovedet bort.

— Det er ikke netop det, jeg vilde sige, vedblev Frøken de Renac . . . men hvis Rækkevidde hun i sin Uforsigtighed ikke forstod.

— Herregud, Frøken, hvilken Uforsigtighed var der da

egentlig derved? Børn, som man lader lege sammen og som vokser op uden at tænke derpaa, som leger Bryllup for at efterligne de Voksne! er det noget, der behøver at forurolige alvorlige Mennesker, Præster og Slægtninge? . . . i Særdeleshed naar Børnenes Stilling er saa forskellig . . .

— Er det da min Skyld! sagde Gabrielle mod sin Vilje grebet ved Synet af den Bleghed, der bredte sig over den unge Mands Ansigt.

— Jeg bebrejder Dem intet, Frøken; De har vist mig en Smule Interesse, — jeg er meget rørt derover . . . ja, jeg sværger Dem, at jeg er Dem uendelig taknemmelig derfor. Men jeg indrømmer, at det vilde være en uhyre latterlig Daarskab at ville opfatte denne Følelse som noget alvorligt, gøre den til mit Livs Maal, min Lykkedrøm . . . Det vilde unægtelig se godt ud, om Frøken Gabrielle de Fayolle lod, som om hun kendte en Hr. Georges! . . .

Hvem er den Hr. Georges, om jeg maa spørge?

Aa, det véd jeg ikke . . . en fattig Djævel, et Hittebarn, der af Barmhjertighed blev opdraget hos Præsten i Vitré. — Og det er ham, Frøken de Fayolle har beæret med sit Venskab? Min Tro, hun maa virkelig have besynderlige Anskuelser . . . Aa! jeg indrømmer det gerne, Frøken, det vilde ikke være muligt at skjule Deres Skam, Deres Ydmygelse . . .

— Til Trods for den Ironi og den Overdrivelse, der præger Deres Ord, sagde Frøken de Renac, glæder det mig dog at se, at De i Betragtning af Gabrielles Stilling i Livet føler . . .

— At det er hende umuligt at tænke paa mig! . . . det forstaar jeg fuldkomment, Frøken . . . Og selv om Frøken Gabrielle virkelig havde indvilget i at bringe et saadant Offer, kunde jeg slet ikke have taget imod det . . .

— Livet gør sine Fordringer gældende, og ofte maa Hjertets Stemme tie overfor den.

— Undskyld, Frøken, Hjertet har aldeles intet med denne Sag at gøre . . . Frøken Gabrielle har i nogen Tid haft det Indfald at spadsere op til Jean Chouans Avlsgaard, og Tilfældet vilde, at vi undertiden mødtes der . . . Det er alt . . . Det vilde virkelig være at tillægge disse Barnagtigheder alt for stor Betydning blot at tænke paa dem en eneste Time . . . Og jeg har en alt for god Mening til at tro det om hende.

— Saa tør jeg altsaa haabe, at De ikke vil hade mig alt for meget, Hr. Georges? spurgte Gabrielle, der uvilkaarligt følte sig krænket af den unge Mands tilsyneladende Sindsro.

— Jeg, hade Dem, Frøken! . . . Jeg erkender og indrømmer, at der findes en Afgrund mellem os, som med hver Dag bliver dybere og dybere; De er Adelen, jeg er Folket, — og mellem Adelen og Folket kæmpes en Kamp paa Liv og Død . . . Der er allerede udgydt Blod, De har selv set det, thi De havde jo en fortrinlig Plads, og det er jo sikkert ikke min Skyld, naar jeg ikke blev dræbt af en af Deres Parti . . . Hvem véd? maaske af ham, som De elsker og en skønne Dag ægter, og som skal gøre Dem lykkelig!

— Det er muligt, sagde Gabrielle, der bestræbte sig for at holde Taarerne tilbage.

— Det ønsker jeg af ganske Hjerte, Frøken, sagde Georges.

— Hvad der bedrøver mig, sagde nu Frøken de Renac, — det er blandt vore Fjender at se en ung Mand, som Gabrielles Familie har taget imod med saa megen Tillid og Godhed.

— Ja, — og derefter jaget bort, fordi han begik den Uforskammethed at elske hende . . . men vær kun ganske rolig: naar jeg ikke kan være til Nytte som Ven, kan jeg ikke være nogen farlig Fjende.

— Fjende! udbrød Frøken de Renac, — hvorfor dog bruge et saa stygt Ord? Man er ikke de Folks Fjender, fra hvilke kun Rangen skiller én. De er jo et Barn, men De maa indse, at det Liv, De hidtil har ført, ikke passede sig for voksne, fornuftige Mennesker. Den Opdragelse, De har nydt hos den fortræffelige Abbed Huguet, har ikke belært Dem om Forholdene ude i Livet. Hans Tilbagetrukkenhed og Hang til Ensomhed . . . Jeg vædder, at De har læst daarlige Bøger . . .

Georges sitrede af Utaalmodighed og svarede ikke.

Han følte, at der laa noget sandt i denne Bebrejdelse, — fra den Gudhengivnes Standpunkt; — han havde læst en Del Bøger om den højere Metafysik, som han alle havde taget fra Rektorens Bibliotek.

Gabrielle følte den største Medlidenhed med den blege unge Mand, der var blevet saaret for hendes Skyld, og hvis blege Ansigt saa dobbelt blegt ud i Alkovens Halvmørke. Hun fordømte

i sit Indre sin Venindes Strenghed og glemte efterhaanden sin Faders forsigtige Raad.

— Jeg faar aldrig Mod til at bede ham om min Ring, hviskede hun til Frøken de Renac.

Denne besluttede at benytte sig af den unge Mands saarede Forfængelighed og sagde i en streng Tone til ham:

— Under de foreliggende Omstændigheder vil De let kunne forstaa, at Frøken de Fayolle forlanger sin Moders Ring tilbage, som hun har ladet Dem beholde efter et barnagtigt Optrin . . . Det er hendes Fader, der tvinger hende til at stille dette Forlangende.

Frøken de Fayolle gjorde en bekræftende Hovedbevægelse uden at turde borttørre en Taare, der rullede ned ad hendes Kind.

— Gabrielle! raabte Georges, hos hvem pludselig ethvert Spor af den Stolthed svandt, til hvilken han hidtil havde taget sin Tilflugt; Gabrielle! Barmhjertighed! Lad mig beholde Ringen!

— Den tilhører ikke mig, Georges, svarede Gabrielle.

— Det er hendes Forældres Ring, sagde Marianne de Renac; naar den lille Gabrielle har været uforsigtig nok til at give Dem Ringen, der var givet i hendes Varetægt, henstiller Frøken de Fayolle det nu til Deres Retskaffenhed at give den tilbage.

Georges trak Ringen af sin Finger og sagde alvorligt til Frøken de Renac: — Jeg véd ikke, om Ordet Retskaffenhed ikke er for godt til et fattigt Menneske af min Slags, — det er mig tilstrækkeligt at vide, at Frøkenen forlanger Ringen tilbage . . . At give hende den tilbage er under disse Omstændigheder ikke andet end Ærlighed.

Gabrielle vendte sig om imod ham; hendes Ansigt var badet i Taarer. Hun tænkte ikke mere paa at spille sin Rolle som adelig Dame, men græd som et Barn.

— Husker De, Frøken, sagde Georges, der endnu holdt Ringen mellem Fingrene, hvorledes det gik til, at De forærede mig denne Ring? Det var i Jean Chouans Gaard . . . Yvonne havde aabnet sit store Skab, der var fuldt af Tøj; jeg ser det endnu for mig . . . Langsomt og omhyggeligt bredte hun sine egne og sin Mands Bryllupsklæder ud . . . Husker De, Gabrielle, det var en Frakke af rødt Klæde med Metalknapper, og korte Benklæder med Sølvspænder . . . Hendes Kjole var bredstribet . . . det

var hæsligt, men vi fandt det smukt, og til sidst fik vi det Indfald at tage Tøjet paa; vi fandt, at vi allerede var store nok til at se ud som to Nygifte.

Gabrielle smilede gennem Taarerne.

— Og for at gøre vor Forklædning fuldstændig, satte De mig denne Ring paa Fingeren, og senere har jeg ikke villet give Dem den tilbage . . . Det var virkelig en Barnagtighed, som Frøken de Renac sagde; derfor giver jeg Dem ogsaa Ringen tilbage; vær saa god, tag den . . . Nu kender jeg ikke mere Frøken Gabrielle de Fayolle; hun er død for mig . . . hun har aldrig eksisteret.

— Tak, sagde Marianne og tog Ringen; jeg har aldrig tvivlet paa Deres Finfølelse.

Gabrielle fulgte efter Marianne uden ret at vide, om hun havde Grund til at være tilfreds med Resultatet af dette Møde eller til at være bedrøvet derover.

XIV.

Jean Chouans Gaard.

Markis'en forlod Benediktinerklosteret, meget oprørt paa Abbedissen og hendes Skriftefader, Abbed Huguet.

Han forstod meget vel, at de ikke havde villet skaffe en Fremmed Indpas i Familien Maurepas, og hans Agtelse for Huguet steg ved Tanken om dennes Finfølelse.

Men at ville foreskrive ham, hvad han havde at gøre, at ville forbyde ham at beskytte og elske sit Barn og mildne den Ulykke, der ved dets Fødsel var kommet over det, det oprørte ham.

Alt, hvad han havde faaet ud af Huguets Ord, var, at han havde en Søn. Men hvor skulde han finde denne Søn?

Hans Broder Grevens høje Stilling og Abbedissens Ulykke tvang ham til den største Forsigtighed.

Skønt han var oprørt saavel paa Abbedissen som paa hendes Skriftefader, beklagede han i sit inderste Indre dog ikke at have en Vanskelighed at besejre og en Hindring at betvinge, thi han hørte til de Karakterer, der behøver Kamp for at udfolde hele deres Energi og udvikle deres Kræfter.

Den Tanke, at han havde en Søn, havde forfulgt ham i de sidste Aar af hans eventyrlige Levned, især efter at Aarene

havde begyndt at graane hans Haar. Han tænkte ikke paa at underkaste sig Ægteskabets Aag.

Naar en Mand har naaet fyrretyve Aars Alderen, er han fuldt udviklet, mente han. Hans Hjerte bankede, naar han tænkte paa, at han i den Alder havde en voksen Søn, en yngre Kammerat, i hvem han kunde føle sin egen Ungdom genoplevet paa ny . . . Legitim eller ikke, det var ham ligegyldigt . . . Det var hverken sit Navn eller sin Formue . . . men sit Hjerte, sin Karakter, sin Aand, som han vilde give sin Søn i Arv . . . I Tankerne regnede han ud, hvor gammel denne Søn nu kunde være. Han forestillede sig, hvorledes han saa ud, og hvilke Egenskaber han vel besad . . .

Han fulgte med Blikket alle de unge Mennesker, han mødte paa sin Vej og betragtede dem med et Udtryk af usigelig Ømhed . . .

Endelig vendte han tilbage, træt af sine unyttige Efterforskninger og sagde nedslaaet til sig selv:

— Barnet er faldet i Hænderne paa en Præst og en Abbedisse! Hvad kan der være blevet af ham andet end en Munk!

Men hvorledes skulde han vel kunne undersøge alle Klostre og Seminarier i Bretagne? . . . Og desuden ser alle Mænd jo næsten ens ud i Præstekjolen, under Munkekutten og i Soldaterjakken. For at naa sit Maal maatte han derfor nødvendigvis have et Fingerpeg, i hvilken Retning han skulde søge.

Efter at Greven og Grevinden var forsvunden, maatte der vel være blevet andre tilbage paa Slottet. Markis'en erfarede snart, at Grevens Tjener Jean og Grevindens Kammerpige Yvonne havde bosat sig paa deres Gaard i Nærheden af Vitré.

En Morgenstund, medens Sneen faldt fin og tæt, begav Markis'en sig til Hest fra Rennes paa Vej til Landsbyen Champeaux. Efter at have redet den halve Dag, befandt han sig paa en lille Hulvej. Ved Kanten stod et stort Egetræ, under hvilket han havde søgt Ly, da han en Aften i al Hemmelighed begav sig til Slottet Epinay.

Markis'en red hen ad denne Vej, og snart efter saa han Røg trænge frem bag Kastanietræerne.

I Gaarden, der var bestrøet af et tykt Lag Strøelse, steg han af Hesten, medens Hundene begyndte at gø.

En Mand paa omtrent fyrretyve Aar, iklædt en Jakke af groft,

brunt Klæde og med en rød Hue paa Hovedet, aabnede Døren, der førte ind til Huset og vinkede til en Gaardsdreng, som kom løbende og tog Tømmen fra den Fremmede. Markis'en traadte ind i en stor hvidkalket Stue, som fik sit Lys gennem et lille, tilgitret Vindue. Store Egetræsskabe, der var brunede af Røg og smykkede med skinnende Messingbeslag, Straastole og et stort, hvidskuret Bord dannede Møblementet herinde. Paa Væggen hang der nogle Helgenbilleder.

Over Kaminen hang et Gevær. Paa Gulvet gik nogle Høns og samlede Krummerne op, medens der udefra af og til hørtes Hundegøen.

Hele Huset indtil dets mindste Enkeltheder lyste af Properhed.

En Kvinde laa paa Knæ foran Ildstedet, i Færd med at bage Brød. Bonden tog Plads paa en Bænk, der stod i Nærheden af Ilden, medens Markis'en lagde Frakken og Hatten, som var fuld af Sne, fra sig.

Bonden i Bretagne nærer for Bybeboerne stærkt Had og dyb Foragt, og kun sjældent gør han sig den Ulejlighed at skjule dette, medmindre han ser Udsigt til at drage Fordel deraf, og i saa Fald bestræber han sig for at lægge den størst mulige Høflighed for Dagen.

I disse Bønders Øjne er enhver Embedsmand, enhver der er ansat af Regeringen, ikke andet end en Lakaj, hvor smukt udstyret hans Uniform end er. For Tiggeren, der beder ham om et Stykke Brød, rejser han sig gerne fra den bedste Plads ved Ilden, men han tager ikke Huen af for Borgmesteren.

— Er der langt herfra til Landsbyen Champeaux? spurgte Markis'en.

— En halv Mil, over Markerne, — naar man følger Vejen, — svarede Bonden.

Markis'en lod, som om han var meget træt, tog en Stol og gik hen til Ilden.

Efter nogle Ytringer om det slette Vejr, førte han Samtalen ind paa det Emne, der laa ham paa Hjerte.

— Har De kendt den forhenværende Ejer paa Slottet Epinay? spurgte han Bonden.

— Hr. de Maurepas? . . . jeg var Tjener hos ham.

Markis'en nikkede tilfreds; Tilfældet var ham jo gunstigt.

Han saa nøje paa Bondens Ansigt, men genkendte ham ikke, thi Aarene havde forandret hans Træk meget.

— Greven skal jo være død paa en ret trist Maade, — vedblev Markis'en, idet han rykkede nærmere til Ilden.

— Ja, meget trist, svarede Bonden.

— Det er vel omtrent en Snes Aar siden?

— Ja, omtrent . . .

— Har man aldrig faaet at vide, hvorfor Grevinden egentlig gik i Kloster.

— Undskyld, uden at være alt for nysgerrig maa jeg maaske spørge, hvem jeg har den Ære at tale med? spurgte nu Bonden.

— Jeg er Markis de Fayolle, min Ven.

— Saa! sagde Bonden, idet han høfligt tog Huen af; De er Hr. Grevens Broder . . . Vær saa god at sætte Dem nærmere herhen . . . Yvonne . . . læg Træ paa Ilden . . . Væk med jer, Hunde! Hr. Markis'en vil maaske gøre mig den Ære at drikke et Glas Æblemost med mig? Den er slet ikke saa daarlig.

— Med Fornøjelse . . . Jeg er kommen her til Egnen, hvor min Broder vil lade sig opstille ved Valgene, og det var min Hensigt at skyde en Genvej for at komme til Slottet . . . Det begyndte at sne saa stærkt, at jeg standsede her uden at vide, hvor jeg egentlig var eller hvem der var Ejer af Gaarden . . .

— De er her hos Jean Chouan, Hr. Markis, i Avlsgaarden, som Grevinde de Maurepas, om hvem De lige talte, gav os, da jeg giftede mig med hendes tidligere Kammerpige Yvonne.

Chouanen forlod Værelset efter disse Ord.

Yvonne tog Brødkurven, bredte Dugen paa Bordet og bragte hurtigt Smør, Nødder, Pærer og Brød. Et Øjeblik senere vendte Jean tilbage med en stor Vinkande, som han satte paa Bordet.

— Har man aldrig hørt noget om, hvordan Greven døde? spurgte Markis'en.

— Aldrig, sagde Yvonne, — der foreligger intet andet end Mistanke i den Sag.

— Det er nu ikke saa sikkert . . . sagde Jean og rystede paa Hovedet.

— Jeg har jo altid sagt dig, at du tog fejl, Jean . . .

— Det er muligt, svarede Jean i en bestemt Tone, jeg véd, hvad jeg véd!

— Sagde Greven noget, inden han døde?

— Nej, sagde Jean; det gik nemlig saaledes til: Efter at have sørget for Grevens Hest, lagde jeg mig til Ro i et lille Værelse, der vendte ud til Haven. Midt om Natten hører jeg nogen kalde paa mig . . .

— Det var mig, der kaldte paa Hjælp, sagde Yvonne.

— Vi gik ned, vedblev Jean, og fandt Grevinden liggende paa Gulvet i Salonen, medens hun vred sig, rev sig i Haaret og udstødte frygtelige Skrig.

— Det var et nervøst Tilfælde, sagde Yvonne, og dersom vi ikke var komne, havde hun været kvalt.

— Vi søgte overalt efter Greven . . . vi kaldte paa ham . . . Ingen svarede . . . Endelig fandt jeg ude i Køkkenet hans Gamascher og hans Kappe, som jeg om Aftenen havde hængt til Tørring ved Ilden.

Markis'en sitrede ved at høre om alle disse Enkeltheder, som han dog begærligt lyttede til.

— Klokken var vel omtrent fire om Morgenen, vedblev Jean. Jeg løb hen til Præsteboligen og hentede Abbed Huguet, — som var Rektor i Champeaux før Hr. Péchard. Han lukkede sig inde med Yvonne i Grevindens Værelse . . . En Time senere kom han ud, blegere end et Lig. Saa tog han Lygten, som jeg havde ladet brænde paa Køkkenbordet, aabnede Døren og sagde til mig: Følg mig! . . . Hundrede Skridt fra Slottet fandt vi i det lille Fyrrekrat til højre for Vejen Greven liggende udstrakt paa Jorden, med Brystet gennemboret af en Kugle . . . Morderen havde ladet sin Pistol ligge ved Siden af Liget.

— Og hvad beviser, at Greven er blevet myrdet? spurgte Markis'en.

— Intet, Hr. Markis, svarede Yvonne. — Hr. Huguet mente, at Greven maaske havde taget Livet af sig som Følge af ægteskabelige Uenigheder eller store Tab i Spil, og vi var alle af samme Mening.

— Enhver kan have sin Mening derom, sagde Jean Chouan med vigtig Mine, — jeg har nu altid undret mig over, at der her paa Egnen fandtes Folk, som blev rige fra den ene Dag til den anden uden at arbejde. I Dag bærer de en lille Kasse med Sæbe, Naale og Lommetørklæder paa Skuldrene, og bytter dem bort mod Haar og gamle Klude, og seks Maaneder senere køber de sig Heste og Køer og laaner Penge ud til høje Renter.

— Nu taler du atter om den stakkels Fader Martinet! sagde Yvonne.

— Jeg nævner ingen, sagde Jean; jeg siger blot, at der findes Formuer, som erhverves besynderlig hurtigt.

Markis'en saa op mod Himlen og udstødte et dybt Suk ved Tanken om, at en Uskyldig blev mistænkt og kunde være blevet anklaget for den Ulykke, i hvilken han var Skyld.

— Og døde Greven da uden at efterlade sig Arvinger? spurgte Markis'en og saa skiftevis paa Yvonne og Jean.

— Ellers, svarede Jean leende, vilde Deres Broder, Grev de Fayolle, ikke have arvet Slottet Epinay.

Yvonne gjorde Indtryk af at være forvirret, og for at unddrage sig Markis'ens forskende Blikke, rejste hun sig fra Bordet og tog en Favnfuld Ved, som hun kastede paa Ilden.

— Her ligger Hemmeligheden øjensynlig begravet, sagde Markis'en til sig selv.

XV.

En Aften i Avlsgaarden.

Vinteren i 1788 var den strengeste, Frankrig har oplevet, og som Følge deraf var der i 1789 opstaaet en frygtelig Hungersnød. Skarer af udsultede Bønder gennemstrejfede Landet og forlangte Brød, idet de truede med at stikke Gaardene og Slottene i Brand.

Parlamentet i Rennes havde udnævnt Kommissærer, der havde det Hverv at besøge Byerne ved Grænsen for at forhindre, at Kornpugerne opkøbte Kornet og tvinge Købmændene til at komme til Markederne med de nødvendige Kvantiteter Mel.

I Landsbyen Champeaux saa det ikke saa slemt ud. Der fejredes endog Fester, thi det var midt i Karnevalstiden, og Bønderne drog i Søndagsklæder omkring paa Gaardene og Herbergerne.

Medens Markis'en underholdt sig med Jean Chouan, blev de pludselig afbrudt af nogle Skud ude i Gaarden; det var Hr. de Fayolles Bønder, der af Jeans Gaardskarl var blevet underrettet om hans Komme, og nu kom ilende for at fejre hans Hjemkomst.

Markis'en var ikke i Stemning til at kunne glæde sig over

disse Æresbevisninger, og Bøndernes uventede Ankomst krysede hans Planer, men paa den anden Side havde han paa denne Maade en Grund til at blive nogle Timer længere paa Gaarden, og maaske kunde han derved lokke en Tilstaaelse ud af Yvonne, naar han blot havde tilstrækkelig Tid dertil.

Snart sad alle bænkede om det lange Bord, der var stillet op inde i Salen, og Alle trængte sig om Markis'en for at se ham og især for at blive set af ham. Da Bønderne efter Maaltidet begyndte at underholde sig med hinanden, benyttede Markis'en et ubevogtet Øjeblik til at nærme sig Yvonne, der sad lidt afsides paa et Hjørne af Bænken henne ved Kaminen.

— Yvonne! sagde han; De lader ikke til at kende mig igen . . . men den Hemmelighed, som De saa trofast bevarer, bør ikke være nogen Hemmelighed for mig . . . Hvad er der blevet af Barnet?

— Hvilket Barn? . . .

— Har De glemt, at jeg véd alt? . . . at Grevinden samme Dag, da Grev de Maurepas vendte tilbage til Slottet, efter megen Tøven havde indvilget i at flygte med mig for at skjule Følgerne af sit Fejltrin? Og selv om hun senere nægtede at se den Ulykkelige, der var plettet af hendes Mands Blod, — selv om jeg har været tvungen til at gaa i Landflygtighed for at undgaa at vække Mistanke, tror De derfor, at jeg er uvidende om, hvorledes det hang sammen med Deres Herskerindes foregivne Sygdom? . . . Jeg véd, at Barnet lever . . . jeg forstaar, at han holdes skjult for alle . . . undtagen for sin Fader!

— I Særdeleshed for sin Fader! svarede Yvonne med fast Stemme, — og jeg har aflagt Ed derpaa! . . .

— Yvonne! sagde Markis'en i en bønfaldende Tone . . . en saadan Ed vilde være ugudelig . . . Jeg forstaar de Forholdsregler, der er blevet trufne, og jeg anklager ingen . . . Man har villet, at jeg skulde sone min letsindige Ungdoms Forvildelser; men næsten tyve Aar er svundne siden dengang; jeg har kæmpet og lidt; jeg er ikke mere den samme. Hvorfor skal den Forældreløse berøves min Støtte? . . . og den Formue, som jeg kan give ham? . . . Det er Abbed Huguet, der har opdraget ham, det véd jeg . . .

— Saa maa De sige Abbed Huguet, hvad De har til Hensigt,

svarede Yvonne stærkt bevæget; jeg har ved min evige Salighed svoret at tie!

Markis'en indsaa, at det vilde være umuligt at fravriste Yvonne hendes Hemmelighed, men Tanken om hendes Ed, som Abbed Huguet havde faaet hende til at aflægge, knyttede i hans Tanker to Punkter sammen, mellem hvilke han hidtil ikke havde set nogen Forbindelse.

Han mindedes nu, at Jean Chouan i Samtalens Løb havde fortalt, at Abbed Huguet havde været Rektor i Landsbyen Champeaux, før Péchard blev det. Som Følge deraf maatte det være ham, der havde taget imod den Nyfødte, — og Barnet kunde derfor ikke være nogen anden end Georges, der var forelsket i hans Nièce, og som han for første Gang havde set i Unionscaféen, og om hvem La Rouërie havde talt til ham i Balnatten, der gik forud for Kampen mellem Adelsmændene og Studenterne.

Den Saarede, ved Synet af hvem Gabrielle var besvimet, var altsaa hans egen Søn!

Nu behøvede han ikke længere at spørge Yvonne, — hele Hemmeligheden laa afsløret for ham. Efter den forudgaaende Uvished fulgte nu Bekymringen for Georges' Skæbne og Ønsket om at se ham, og han haabede at dette let vilde lade sig gøre.

Han benyttede sig af den herskende Larm, gik udenfor, tog sin Hest og red ved Nattens Frembrud tilbage til Rennes.

XVI.

Afsløringer.

Allerede for nogle Dage siden havde Péchard gennem en af sine Venner i Vitré erfaret, at Huguet temmelig sikkert af Gejstligheden vilde blive udnævnt til Repræsentant ved Stænderforsamlingen. Denne Tanke opfyldte Péchard med Fortvivlelse, og Misundelsen overfor Huguet nagede ham Dag og Nat.

Huguet behandlede ham med aabenlys Ringeagt, og Péchard fik nu det Indfald, at han havde et Middel i Hænde til at saare den ham saa forhadte paa det dybeste. Han vidste, at Abbeden hang med faderlig Kærlighed ved Georges, gennem den unge Mand kunde han tilføje Huguet en dyb Krænkelse, og maaske

samtidig udfri den unge Mand fra de farlige Følger af en saa slet Opdragelse.

En Time senere steg han til Hest, naaede Rennes og steg af udenfor Frøknerne de Renacs Dør.

Péchard var ikke blind for de Vanskeligheder, han først maatte overvinde hos den unge Mand, men haabede ikke desto mindre at gaa som Sejrherre ud af Kampen.

Efter at Gabrielle var gaaet, havde Georges hundrede Gange svoret sig selv, at han ikke mere vilde tænke paa hende, at han aldrig vilde forsøge at faa hende at se igen, og at han vilde undgaa hende, dersom Tilfældet skulde bringe ham i hendes Nærhed, og gengælde hendes Ligegyldighed med Ligegyldighed, hendes Foragt med Foragt.

Péchard traadte ind.

— Er det Dem igen, Abbed, sagde Georges og rettede sig i Vejret. De er jo ganske overstænket med Smuds . . .

— Jeg kommer lige tilbage fra en Rejse, sagde Péchard, og jeg maa tale med Dem om noget, som det vil være meget nyttigt for Dem at erfare . . .

— Tal, Abbed, hvad drejer det sig om?

— Véd De nøjagtigt, hvor gammel De er, Georges?

— Ikke aldeles nøje . . . Jeg tror, at jeg er omtrent tyve Aar gammel.

— Er De blevet døbt i Vitré?

— Det tror jeg nok . . . men sig mig, Abbed, hvortil alle disse Spørgsmaal, som De aldrig før har stillet mig?

— Det skal jeg sige Dem senere, naar jeg har erfaret Sandheden . . . hele Sandheden . . .

— Om min Fødsel?

— Ja, om Deres Fødsel . . .

— Mener De at have nogle Beviser?

— Nej, ikke just Beviser . . . Foreløbig har jeg kun en Mistanke; men naar jeg ser Kirkebogen i Vitré igennem, kan jeg faa at vide, hvornaar De er født, og maaske kan jeg paa Grundlag deraf og ved at sammenholde det med Drabet paa Grev de Maurepas, der blev fundet myrdet udenfor sit Slot, trænge gennem det hemmelighedsfulde Slør, der hviler over Deres Fødsel . . .

— Men hvad kan min Fødsel have at gøre med Grev de Maurepas' Død? sagde Georges.

— Det skal De senere faa at vide, men jeg skimter en Afgrund, en blodig Uretfærdighed . . . en Skandale . . . en Forbrydelse . . . men hvad jeg ikke forstaar, det er, at Deres Moder har kunnet indvilge i at skilles fra Dem.

— Lever hun da endnu?

— Ja . . hun lever . . .

— Og . . . sagde Georges bleg og skælvende af Sindsbevægelse . . . kender De hende? . .

— Ja, jeg kender hende . . .

— Store Gud, hvorfor kommer hun da ikke til mig, hvorfor bliver der ikke sendt Bud efter hende?

— Det skal vi nok erfare . . . Og dersom, hvad jeg formoder, Deres Familie er en af de fornemste og rigeste i Bretagne, saa forstaar jeg ikke, hvorledes Deres Moder har kunnet give sit Samtykke til at lade Dem berøve Deres Formue og Deres Navn.

— Hvorledes har hun kunnet leve uden mig? — Hvorfor sagde De mig ikke alt dette i Morges?

— I Morges vidste jeg det endnu ikke, først for nogle Timer siden er jeg begyndt at ane Sandheden.

— Da De i Morges gik fra mig, sagde De jo, at De skulde til Benediktinerklosteret.

— Jeg kommer lige derfra . . . Det er der, jeg opdagede det hele . . . der er Deres Moder!

— Min Moder i et Kloster!

— Ja, i et Kloster! Aa! der klæber en svær Forbrydelse ved Deres Fødsel, Georges, det er jeg ganske overbevist om . . . Men hvem er de Skyldige? . . . Jeg ræddes ved Tanken om at opdage det.

— Nævn mig dem! udbrød Georges med funklende Øjne, og jeg skal vide at opdage hele Sandheden og straffe de Skyldige.

— Barn! sagde Péchard, Præsten beder og tilgiver og overlader Hævnen til Herren. De er blændet af uretfærdige Fordomme; De forstaar endnu ikke at skelne det sande fra det urigtige, — Deres Fjender fra Deres Venner.

— Hvad har jeg da gjort, at jeg kan have Fjender? . . . og hvorfor gør man sig den Ulejlighed at føre mig bag Lyset?

— Ethvert Vaaben kan, hvor ubetydeligt det end synes, blive farligt i onde Menneskers Hænder.

— Hvem mener De dermed? . . . spurgte Georges forfærdet.

— Georges, sagde Péchard, idet han greb hans Haand og trykkede den varmt, — jeg kan ikke længer lade være at betro Dem mine Tanker, min Mistanke; og Himlen give, at Deres Aand ikke maatte være slagen med Blindhed, saa at De tvivler paa min Oprigtighed.

— Tal blot, sagde Georges, forbavset til det yderste.

— Har De aldrig forelagt Dem selv det Spørgsmaal, hvad Grunden vel kunde være til det varme Venskab, som Huguet altid har vist Dem?

— Jeg har altid kun opfattet det som en menneskelig Medlidenhed med et stakkels forladt Barn.

— Men jeg, sagde Péchard nølende, — ser deri Beregning hos en Ærgerrig, som vil drage Fordel af en Hemmelighed, han har fravristet et Menneske i en svag Stund, af en Forbrydelse, i hvilken han maaske er medskyldig, for at kunne gøre sin Indflydelse gældende hos en mægtig Slægt, — og som, drevet af Hovmodet, udsøger sig et godtroende og uvidende Barn for at indpode det sine fordærvelige Læresætninger og derigennem skabe sig en Apostel til at udbrede dem.

— Jeg kan umuligt tro paa en saadan Nederdrægtighed! udbrød Georges, hvis Hjerte trak sig smerteligt sammen.

— Og jeg da, Barn, tror De maaske ikke, at jeg har kæmpet længe mod den Mistanke, der forfærder Dem, og gjort alt for at udforske Sandheden, inden jeg har taget den Beslutning at bortrive det Slør, der bedækker Deres Øjne? Tror De ikke, at jeg først har søgt alvorlige Beviser, inden jeg beskyldte en af Herrens Tjenere for Bedrageri og Falskhed.

Georges rystede paa Hovedet med en tvivlende Mine. — Han kendte Huguets ædle Karakter alt for vel til ikke at betragte Péchards Beskyldning som en Bagvaskelse.

— Tænk et Øjeblik over Sagen, — sagde Péchard, — og døm os saa begge strengt, men upartisk. Han kender Deres Familie, og holder den omhyggeligt hemmelig for Dem. Hvorfor? Med hvilket Maal for Øje? — Det nægter han at sige Dem. — Jeg derimod spilder ikke en Dag, ikke en Time, jeg gør alt for at

hjælpe Dem til Deres Navn og Deres Formue og give Dem tilbage til Deres Forældre, der maaske er lige saa ulykkelige og fortvivlede som De. Han opdrager Dem, som om De var Fattigmands Barn, — og jeg vil give Dem alle de Fordele tilbage, som fornem Fødsel og en stor Formue fører med sig . . . Sig mig nu engang, hvem af os er Deres Ven?

Mod sin Vilje følte Georges sig i dette Øjeblik rokket af Péchards myndige Mine og oprigtige Tonefald. Hvad Péchard sagde om Huguet, hvem han elskede som en Fader, forekom ham oprørende og utroligt. Men sandt var det jo dog, at Huguet skjulte Hemmeligheden ved hans Fødsel for ham, og Péchard lovede ham at skaffe ham at vide, hvem hans Moder var. Han var vaklende, ubeslutsom, forvirrede Tanker strømmede ind paa ham. Han trængte til at samle sig og tænke.

I dette Øjeblik aabnedes Døren, og Huguet traadte ind.

De to Præster saa skarpt paa hinanden.

Péchard sænkede Blikket, og en Følelse, der var stærkere end hans Vilje, bemægtigede sig ham.

Huguet blev et Øjeblik staaende og lod Blikket glide rundt i Værelset, medens Péchard søgte efter en Udvej af denne ubehagelige Situation.

— Jeg er Dem meget taknemmelig, sagde Huguet til Frøken de Renac, for al den Pleje, Georges har nydt i dette Hus. — Naa, min Ven! tilføjede han og vendte sig om imod Georges; takket være Frøkenens Venlighed, er du nu atter rask nok til at følge med mig.

— Det vilde ikke være forsigtigt allerede at lade ham gaa ud, bemærkede Péchard.

Huguet greb uden at svare Georges' Arm og gik hen mod Døren.

— Den Syge føler selv, at han ikke har Kræfter nok til at forlade dette Hus, sagde Péchard og tilkastede den unge Mand et betydningsfuldt Blik.

Georges trak tøvende sin Arm til sig; Huguet saa forbavset paa ham.

— Den stakkels unge Mund, sagde Péchard, har anstillet bitre Betragtninger over den farefulde Vej, som laa foran ham. Jeg tvivler paa, at Opholdet ved Universitetet i Rennes og Be-

røringen med de ugudelige dèr for Fremtiden vil være ham behagelig. Han ser et nyt og hidtil ukendt Lys for sit Blik. Han maa vælge mellem Sandheden og Løgnen.

— Ja, det er rigtigt, det maa han! sagde Huguet, der begyndte at forstaa sin Modstanders Hensigt. Den Ret, som jeg har til at forberede Georges' Fremtid, tillader ingen Diskussion i Øjeblikket; han maa selv afgøre, om han vil følge mig!

— Af hvilken Art er da Deres Ret? sagde Péchard, som, da han saa sig gennemskuet, ikke ansaa det for nødvendigt at gaa forsigtigt til Værks.

— Det skylder jeg ikke Dem, men andre Regnskab for, svarede Huguet foragteligt.

— Husk paa, hvad jeg har fortalt Dem, hviskede Péchard til Georges . . . Dersom De følger denne Mand, gaar De for bestandig glip af den Fremtid, som jeg har lovet Dem!

Men Huguets bestemte Tone og ærværdige Ansigt gjorde Indtryk paa den unge Mand.

— Min Velgører! udbrød han og greb Præstens Haand. Nej, jeg kan ikke tro, at De af Grusomhed hemmeligholder min Herkomst for mig . . . De kender min Moder! Aa, sig mig blot, at De kender hende!

— Jeg har intet at svare dig, sagde Huguet.

— Men dermed siger De mig jo, at jeg er noget andet end et fattigt Barn, der er blevet fundet paa Gaden . . . thi det vilde jo være saa let at svare mig det . . .

Huguet saa med Sorg, hvilken Indflydelse Péchards Antydninger havde haft paa Georges, og han forstod, at den anden maatte ane noget af Sandheden.

— Georges, sagde han med alvorlig og bevæget Stemme, der gives Øjeblikke i Livet, hvor man befinder sig paa en Skillevej, hvor man tøver mellem to Grundsætninger, mellem to Sympatier, — hele Fremtiden ligger i dette ene Øjeblik. Det er det Gode eller det Onde, Lykken eller Ulykken, Æren eller Skammen, man har at vælge imellem. Denne Mand siger, at han vil afsløre alt for dig . . . jeg har intet at sige dig . . . For sidste Gang — vælg! Vil du blive her, eller vil du gaa med mig?

— Lad os gaa . . .! Fader! raabte Georges og kastede sig grædende om Halsen paa Abbed Huguet. — Og uden at vende

sig om imod Abbed Péchard, gik han med Rektoren ud paa Gaden, hvor en Vogn ventede dem.

— Fæ! mumlede Péchard vredt med sammenbidte Tænder.

XVII.

Sneen var holdt op at falde, Stjernerne begyndte at komme frem paa Himlen, og gennem Træernes nøgne Grene saas ude i Horisonten en lysende rød Stribe.

Efter at have redet i nogen Tid, lod Markis'en Hesten gaa i Skridt. Han gennemtænkte Dagens Hændelser og var forbavset over den Lethed, med hvilken det var lykkedes ham at opdage en Hemmelighed, som øjensynlig skjultes paa det omhyggeligste for ham.

Intet formaar i den Grad at udfolde Fantasiens Vinger som et Ridt paa et øde Sted ved Nattens Frembrud.

— Nu, sagde Markis'en til sig selv, skal ikke Alverdens Abbedisser og Præster hindre mig i at genfinde min Søn og give mig til Kende for ham, naar jeg mener Øjeblikket gunstigt derfor . . . thi jeg indser nok, at de Mennesker, der har taget sig af hans Opdragelse, har bibragt ham Fordomme imod min Person, som jeg først maa overvinde . . .

Han forsøgte i Tankerne at genkalde sig den unge Mands Træk, som han havde set i Unionscaféen, uden at vide, hvem han var.

Han undrede sig nu over, at den Bemærkning, Volney havde gjort om Bastard'en, ikke havde ført ham paa Spor efter Sandheden; men dengang laa Tanken om de beklagelige Følger af hans Forhold til Grevinde de Maurepas, ja om Grevinden selv, ham endnu saa fjern.

Han tænkte paa sin Ungdoms Eventyr og smilede stolt ved Tanken om, at hans Søn, en Bastard, havde vovet at løfte Blikket op til hans Nièce og forelske sig i hende. Stakkels Fyr, hvor maatte han ikke have lidt ved Grevens ringeagtende Behandling. Men maaske var alle disse Lidelser, han havde maattet udholde, ikke til Skade for ham . . . Man forstaar bedre at værdsætte en Lykke, som man længe har maattet savne! . . . Det er i Ung-

dommens Aar, man maa begynde at lære at bekæmpe Hindringer og overvinde dem ved egen Kraft.

Uden en fast, energisk og haardnakket Vilje naar man aldrig noget af, hvad man foretager sig. Lykken blødgør Sjælen og røver den dens Energi og dens Mandighed.

Og har han desuden ikke i Tyveaarsalderen hele Fremtiden for sig? mine Raad til at vejlede ham og min Arm til at forsvare ham?

— Jeg behøver ikke mere at være bange for ikke at kunne finde ham . . . Rennes er en lille By, jeg kender hans Venner og véd, hvilke Steder han plejer at komme; og min Nièce vil sikkert, til Trods for sin ringeagtende Mine, ikke nægte at give mig nogle Oplysninger om ham . . .

— Jeg er dog nysgerrig efter at se, hvad hun siger, naar hun faar at vide, hvilken Fremtidststilling, jeg har tænkt mig for den stakkels Fyr, som hun i Øjeblikket skammer sig over at have elsket . . . Naar alt kommer til alt, skyldes det mindre hendes Mangel paa Kærlighed end Indtrykkene fra den nye Verden, i hvilken hun har holdt sit Indtog . . .

Da Markis'en red ind i den første Gade i Rennes, maatte han tvinge sin Hest ind mod Muren af et Hus for at lade en Vogn, der kørte i skarpt Trav og var forspændt med to kraftige Postheste, komme forbi.

Det var Huguet, der førte Georges til Paris for at unddrage ham hans Faders Efterforskninger.

XVIII.

Da Markis'en naaede sin Ejendom, saa han Lys i Gabrielles Værelse; han lod gennem en Kammerpige spørge, om hans Nièce kunde modtage ham.

Et Øjeblik senere traadte den unge Pige ind i Dagligstuen, hvor hendes Onkel ventede paa hende.

— Naa, sagde Markis'en og kyssede hende paa Panden, fortæl mig lidt om, hvordan Dagen er gaaet.

— Jamen, Onkel, hvorledes kan det interessere dig?

— Svar mig blot, jeg har mine Grunde til at spørge.

— I Formiddags var jeg henne hos Frøknerne de Renac.

— Saa! Og hvad havde du der at gøre?

— Har Fader ikke fortalt dig det?

— Det tror jeg ikke. Men for øvrigt er det dig, jeg gerne vil have til at fortælle mig det.

— Ja, Onkel, jeg maa tilstaa, at jeg har begaaet en stor Letsindighed, en utilgivelig Fejl . . . Men nu er Skaden gjort god igen . . . og vi behøver ikke at tænke mere derpaa.

— Hvad er det da for en stor Fejl, du havde begaaet?

— Det var . . . sagde den unge Pige rødmende . . . jeg tør ikke . . .

— Naa, sig mig det blot . . . vær ikke bange . . . Herregud, jeg har ogsaa engang været ung . . . det er længe siden.

— Hr. Huguet.

— Jeg kender ham.

— Kom undertiden op paa Slottet.

— Og han kom ikke alene.

— Nej . . . som oftest havde han et fattigt, forældreløst Barn med sig, som han havde optaget i sit Hjem og opdraget af Barmhjertighed.

— Du mener Hr. Georges, ikke sandt?

— Kender du ham, Onkel?

— Fortæl videre . . .

— Vi var jævnaldrende, og vi legede undertiden sammen ude i Marken, og . . . uden at vide det . . .

— Blev du forelsket i ham?

— Aa jeg! nej, men han . . .

— Naa! Og du, du brød dig ikke om ham?

— Nej, det var jo ikke andet end Barnestreger.

— Jeg synes, jeg har hørt noget om en Ring, der blev givet ham.

— Ja, det vil sige, jeg laante ham den en Dag, og han glemte at give mig den tilbage og jeg at forlange den af ham . . . det er det hele. Og det er denne ulyksalige Ring, som jeg maatte hente hos ham i Dag, og som han saa gav mig tilbage.

— Paa den Maade har du altsaa ikke mere nogen Grund til at træffe ham, vel?

— Nej, ingen som helst.

— Og det er du glad for?

— Ja, Onkel, meget glad!

— Nu maa jeg altsaa sige dig, hvorfor jeg har stillet dig alle disse Spørgsmaal, kære Barn. Jeg har truffet Georges' Fader i Dag . . .

— Hans Fader!

— Det er en af mine Venner . . . min bedste Ven.

— Saa!

— Den ulykkelige Fader gør sig nu de bitreste Bebrejdelser over alt, hvad hans Barn har maattet gennemgaa for hans Skyld, og han vil give ham den Stilling i Verden, der tilkommer ham.

— Er han adelig?

— Ja.

— Men hvorfor har han da forladt ham?

— Ja, hvorfor . . .

— Den Fader er virkelig strafværdig!

— Ja, det er rigtigt . . . Men heldigvis kan alt endnu gøres godt . . . i det mindste for en Del . . . Og da hans Fader drømmer om et glimrende Parti for sin Søn, har jeg først villet overbevise mig om, at hans Giftermaal ikke vilde forvolde dig nogen Sorg.

— Aldeles ikke! stammede Gabrielle.

Hun indsaa, at hun efter at have forsmaaet Georges, fordi han var fattig og ringeagtet af hendes Kreds, ikke kunde tage ham til Naade i samme Øjeblik, hvor der aabnede sig en glimrende Fremtid for ham.

— Naar du har talt med ham i Morges, vedblev Markis'en, maa du jo kunne sige mig, hvor jeg skal finde den unge Mand og bringe ham denne glædelige Efterretning.

— Jeg saa ham hos Frøknerne de Renac, hvor han var blevet bragt hen, da han blev saaret . . .

— Saaret . . .

— Ja, ganske ubetydeligt . . . blot en Rift, efter hvad der blev sagt mig.

— Lige meget, jeg vil se ham. Jeg skynder mig derhen.

XIX.

— De kommer for sent, Hr. Markis, sagde Péchard, der i dette Øjeblik traadte ind. For lidt siden saa jeg Hr. Huguet stige op i en Vogn med ham, og i Bureau'et, hvor Passene bliver udleverede, erfarede jeg, at de var paa Vej til Paris.

— Til Paris! sagde Gabrielle sitrende.

For ikke at lade sig mærke med sin Sindsbevægelse, gik hun hurtigt ind paa sit Værelse.

— Jeg har allerede haft den Ære at se Markis'en i Morges, sagde Péchard.

— Saa! Hvor da?

— Ude i Benediktinerklosteret.

— Jeg saa Dem ikke.

— Nej, Markis'en var aabenbart alt for optaget dertil. Jeg kender den unge Mand meget godt, om hvem De talte, da jeg kom.

— Hr. Georges?

— Stakkels unge Mand! Jeg har kæmpet og stridt for ham. Jeg har gjort alt for at rive ham ud af de Hænder, der slæber ham videre paa Fortabelsens Vej, men desværre forgæves! Den onde Genius har sejret over mig . . . Naar jeg ser nøje paa Deres Ansigt, Hr. Markis, undres jeg ikke mere over den Interesse, De lægger for Dagen for ham.

— Hvorledes det?

— Det forekommer mig, at der er en vis Familielighed til Stede mellem Dem . . .

— Saa, virkelig! . . . De er Menneskekender, Hr. Abbed.

— Aa, det er ikke vanskeligt . . .

— Skulde denne Hykler allerede vide noget? tænkte Markis'en og iagttog ham i det skjulte.

— Er De Hr. de La Rouërie's Ven, sagde Péchard.

— Hvorfor spørger De om det?

— Fordi jeg ogsaa har den Ære at kende Markis'en, der sætter mig meget højt . . . han har endog bedt mig om at vente ham her; det er Grunden til, at jeg tillod mig at træde ind og blande mig i en Samtale, der interesserer os alle levende, om end paa forskellig Maade . . .

— Saa beder jeg Dem tage Plads og vente.

— Tak, sagde Péchard. — Det drejer sig saa vidt jeg véd om en vigtig Meddelelse, der ikke taaler nogen Opsættelse.

— Hr. de la Rouërie kan fortælle Dem, vedblev Péchard, efter en kort Pavse, — at jeg er en forsigtig og diskret Mand og i Stand til ved forekommende Lejlighed at yde Tjenester.

— Hvad mig angaar, saa har jeg ikke Brug for nogens Tjenester.

— Der kan komme en Lejlighed, Hr. Markis, og jeg beder Dem i saa Fald tænke paa mig.

— Tak . . . jeg skal huske det.

La Rouërie traadte ind, indhyllet i en lang, brun Kappe.

— Vil du ikke sætte dig? spurgte Markis'en, idet han rakte ham Haanden.

— Nej . . . Tak, jeg skal blot sige to Ord til Abbeden . . . De sagde mig, at De kendte en paalidelig og sikker Mand, ikke sandt?

— Sikker . . . maaske, men i hvert Fald meget behændig og snedig, svarede Péchard.

— Diskret?

— Ja, under Forudsætning af, at han har sin Fordel deraf.

— Det er tilstrækkeligt; men af Forsigtighedshensyn vil jeg ikke kende denne Person og fremfor alt skal han ikke kende mig . . . Her er Papirerne, der skal overbringes Hr. de Calonne; en Anvisning om, hvad Vedkommende har at gøre, findes i denne Billet . . . Jeg mener, at det indtil en vis Grad vil være rigtigt ikke at lade Sagen se for hemmelighedsfuld ud, for at Manden ikke skal have nogen Mistanke om, hvor vigtig den er.

— Jamen, dersom du behøver en saa paalidelig Person, sagde Markis'en, saa betro mig Papirerne. Jeg rejser i Morgen tidlig til Paris, og skal personlig overbringe dem til rette Vedkommende.

— Tak, jeg havde allerede tænkt derpaa, men det vilde ikke være forsigtigt. Folk véd, at vi to er Venner, vi vilde blot risikere at kompromittere os begge til ingen Nytte . . . I øvrigt er jeg for Tiden ved at forberede et stort Stykke, i hvilket jeg har reserveret dig Hovedrollen.

— Du kan stole paa mig. Hvad drejer det sig om?

— Senere . . . naar Øjeblikket er kommet, skal jeg sige dig det . . . Farvel . . .

La Rouërie forlod Stuen, som han var kommen, gennem en lille Dør, der førte ud til Bagtrappen. Han vilde aabenbart undgaa at blive set af Folkene i Huset.

— Siden De taler om at tage til Paris, Hr. Markis, vilde De maaske have den Godhed at overlade vor Udsending en

Plads ved Siden af Deres Kusk? Paa den Maade spares der Tid og Udgifter.

— Ja, det kan ikke genere mig.

— Saa meget mindre som Manden maaske kunde være Dem til Nytte, dersom der skulde være Efterforskninger, som De ikke personlig vil anstille . . . Og desuden, sagde Péchard med Eftertryk, kender Fader Martinet baade Hr. Huguet og Georges . . .

— Fader Martinet! . . . Er det ikke en Aagerkarl?

— Aagerkarl, Kreaturhandler og Kræmmer, han forstaar sig lidt paa alle Haandværk.

— Det er besynderligt, sagde Markis'en, min Broder talte om, at han kom herop i Aften, og jeg venter ham.

Et Øjeblik senere traadte Fader Martinet ind i Markis'ens Salon, fulgt af sin uadskillelige, smudsige Pudel.

Sans-Gênes Indtræden i Markis'ens Salon overskred ganske vist Familiaritetens Grænser, men man er nu engang overbærende over for den Mand, der laaner én Penge!

XX.

I Paris.

Straks efter sin Ankomst med Huguet til Paris lejede Georges sig ind i et beskedent Hotel i Rue Mazarine med den Hensigt for Øje at besøge de medicinske Forelæsninger ved Universitetet. Men Erindringen om Gabrielle forfulgte ham stadigt, Saaret var for friskt og Smerten endnu for heftig, til at han formaaede at glemme den og med hele sin Iver hengive sig til videnskabelige Studier.

De første Dage efter sin Ankomst tilbragte han med at gaa omkring i Byens Gader, undertiden med Huguet, men som oftest alene.

Han var ganske fortumlet af Vognenes Støj og af Synet af de mange Mennesker, han saa overalt paa Gader og Pladser . . . Hvilken Modsætning herskede der ikke mellem denne Støj og Rennes' fredelige Gader, hvor Folk bliver staaende for at se efter en forbikørende Vogn eller en gøende Hund, hvor den mindste Ubetydelighed antager Karakter af en stor Begivenhed.

Revolutionen, der for nogle Dage siden havde taget sin Begyndelse paa Cordelierspladsen i Rennes, gærede i Paris: Folk

strømmede i Skarer til Stænderforsamlingen; talrige Grupper talte højrøstet og gestikulerende sammen paa de offentlige Pladser, foran Kirkedørene og Raadhuset.

I Palais-Royals Have talte ti tusind Mennesker paa én Gang; om Aftenen var alle Vinduer oplyste; der blev afbrændt Fyrværkeri og sendt Raketter til Vejrs, og Folk dansede omkring Glædesbaalene, der brændte paa Pladserne. Det havde været en stor Sejrsdag for Folket . . . og næsten hver Aften fandt der Festligheder Sted.

En Dag saa Georges, da han havde været ude for at se de Deputerede begive sig til Forsamlingen, Volney, som han genkendte fra Rennes. Georges traadte frem og rakte ham hjerteligt Haanden . . . den anden, som med Tiden skulde blive en stor Mand, løftede Hovedet, nikkede flygtigt, greb adspredt hans Haand og gik videre . . .

— Atter en Haan! sagde Georges til sig selv og undertrykte et Suk . . jeg glemmer altid, hvad jeg er eller rettere sagt hvad jeg ikke er . . .

Nedslaaet og ydmyget gik Georges med tungt Hjerte hen til det Bibliotek, hvor han for at føje Huguet daglig tilbragte nogle Timer.

Ved Siden af ham sad der en Sergent fra Garden. Han var omtrent jævnaldrende med Georges og sad bøjet over sine Bøger, medens han af og til gjorde nogle Optegnelser og lod til at være fuldstændig optaget af sit Arbejde.

Denne unge Mand, der ofte kom paa Biblioteket, hed Hoche og skulde nogle Aar senere gøre sig udødelig ved Bilæggelse af Kampen i Provinserne Bretagne og Vendée.

— Hvad er det for et Arbejde, der i den Grad optager Dem? spurgte Georges og gik hen til ham.

— Jeg læste „Tanken i de forskellige Lovgivninger", sagde Hoche rødmende, som om han var blevet grebet paa en slet Gerning.

— I Gaar læste De Litteratur, i Dag Filosofi, og i Morgen Politik eller Historie . . . tænker De paa at blive Officer? sagde Georges leende.

— Jeg er og bliver Sergent hele mit Liv . . . dersom jeg bliver ved Militæret.

— Hvadbehager! Med en og tyve Aar er De Sergent, og De vil ikke gaa videre! Det er ikke muligt!

— Det er ikke alene muligt, men ganske sikkert og uundgaaeligt . . Jeg er ikke Adelig, jeg er altsaa ikke værdig til at bære Officerens Guldepauletter.

— Hvilken Uretfærdighed!

— Dersom De var adelig, vilde De ikke være af den Mening . . .

— Det er muligt, men Uretfærdigheden bliver derfor hverken mindre blodig eller dum.

— Ja, hvad skal man sige? Saaledes er Loven, og man er nødt til at underkaste sig den eller renoncere paa den militære Løbebane . . . Jeg længes ogsaa efter at være færdig og indgive min Afskedsbegæring, ligesom mine to Kammerater, Marceau og Augereau.

— Skade! det er en køn Uniform, De har, og jeg føler ofte Lyst til at lade mig indrullere for at kunne bære den.

— Stakkel! Vogt Dem vel for at begaa en saadan Dumhed! Dersom De vidste, hvor slet vor Militærorganisation er! Det er en ren Jammer! . . . Jeg vil slet ikke tale om, hvor latterligt det er at sætte en Markis, der endnu ligger i Svøbet, eller en Vikomt, der endnu har Amme, i Spidsen for et Regiment; de har deres Titler og Privilegier; de er lavet af en anden Dejg end vi andre og er kommen til Verden for at befale, medens vi er her for at tjene dem; det er Kongedømmets Lov, og da vi nu engang ikke lever i Roms, Spartas eller Athens Republik, maa vi rette os derefter; men det, der oprører mig, og som De sandsynligvis ikke véd, det er, at af de halvfems Millioner, der staar paa Krigsbudgettet, faar de Herrer Officerer de fire og fyrre, de seks og fyrre Millioner, der bliver tilbage, bruges til at lønne og underholde omtrent hundrede tusind Mand; hvilket altsaa vil sige, at en Officer faar en daglig Ration, der er hundrede Gange saa stor som en Soldats . . . bortset fra, at vor Løn ofte bliver trukket fra, for at Officererne dermed kan betale, hvad de bortødsler i hinandens Selskab . . den eneste Udgift, som jeg kan tillade mig, er de ti Centimer, jeg giver ud for at sidde her paa Biblioteket.

Men Hoche fortalte ikke, at han om Natten broderede Officersveste, som han solgte i en Café, for at kunne købe Bøger.

XXI.

Da Huguet en Dag stod i Begreb med at gaa ud, mødte han Markis de Fayolle, der kom op ad Trappen.

— Naa! finder jeg Dem endelig, det var heldigt . . . Naa, Hr. Abbed, vil De gaa, eller vil De blive hjemme? Jeg kommer fra Rennes ene og alene for at tale med Dem, og jeg maa tale med Dem . . .

— Lad os gaa ud, sagde Huguet.

Markis'en fulgte med ham.

— Vil De gøre mig den Ære at sige mig, Hr. Huguet, af hvilken Grund De søger at forhindre mig i at genfinde min Søn, tale med ham, lære ham at kende og vaage over ham?

— For Guds Skyld, Hr. de Fayolle, tving mig ikke til at gentage Ting, der kun kan være pinlige for mig at sige . . . og ubehagelige for Dem at høre.

— Aa! fordi jeg har henlevet min Ungdom i Sus og Dus, fordi jeg i en letsindig, lidenskabelig Stund har begaaet en stor Fejl . . . en Forbrydelse, om De vil, tror De derfor, at enhver Følelse er uddød hos mig, og at der herinde intet findes, sagde Markis'en og lagde Haanden paa Brystet. — Saa tager De fejl. Der findes Mennesker, som ligner visse Vine, der maa ældes og bundfælde sig for at faa deres gode Smag og Egenskaber. Godt, mig er det gaaet saaledes, og Synet af det stakkels Barn har vakt en Lidenskab til Live hos mig, som hidtil var mig ukendt, og som jeg ofte bespottede hos andre: nemlig Kærlighed til Børn. — Jeg agter Dem og holder af Dem, Hr. Huguet, for al den Omsorg, og den Kærlighed, med hvilken De har taget Dem af vort Barn. Deres Gerning er nu fuldbragt, lad mig nu begynde. Lad os være to om at elske ham og vaage over ham.

— Jeg har tænkt meget over alt dette, sagde Huguet bevæget; maaske vilde det under de forhaandenværende Omstændigheder være det klogeste at handle saaledes, og dersom det kun drejede sig om en desværre kun alt for almindelig Forsyndelse, der til en vis Grad er undskyldelig, vilde jeg maaske samtykke i det, De forlanger af mig. Men hans Moder, Hr. Markis, hans Moder! Har den ulykkelige Kvinde da endnu ikke lidt tilstrækkeligt?

— Vær rolig for, Hr. Huguet, at dersom jeg kunde tilbyde en Oprejsning, vilde jeg gøre det fuldt og helt; men Georges skal

for bestandig forblive uvidende om de Baand, der knytter mig til ham; jeg vil ikke være andet for ham end en Ven, siden jeg ikke kan være hans Fader. Hr. Abbed, — vedblev Markis'en og tog Huguets Arm, — fortæl mig om ham, om hans Fremtidsplaner og hans Anlæg . . . Han maa dog have Planer. Jeg har hørt, at han studerer Medicin; tror De nu, at han virkelig har Lyst til den Gerning?

— Jeg havde haabet det, svarede Huguet; det var efter min Mening den eneste Vej, ad hvilken han kunde skaffe sig en Plads i Samfundet . . . En Læge er Alverdens Ligemand, og dersom han er dygtig, spørger ingen efter hans Stamtavle. Men siden vi er kommen til Paris, har han gjort Bekendtskab med en ung Sergent, og nu taler han om at blive Soldat.

— Naa! formodentlig fordi han synes om Uniformen!

— Nej, de Grunde, han gav mig, er alvorlige og rørende. Jeg forsøgte at fraraade ham det ved at forestille ham de Farer, der er forbundne med den militære Løbebane og ved at skildre for ham, hvor utaknemmelig den er. — Hvad er derved at gøre! sagde han, det er mig imod at leve alene, altid at skulle leve alene! . . . Et Regiment er næsten som en Familie, og da jeg ingen Slægtninge har, vil jeg i det mindste forsøge at skaffe mig Venner.

— Lad ham blot raade, sagde Markis'en; vi skal se at faa ham ind i mit tidligere Regiment, der ligger i Garnison i Saint-Servan. Jeg kender alle Officererne der. Obersten, Hr. de Narbonne, er en af mine bedste Venner; jeg skal anbefale ham til ham. Og dersom vi, som det forlyder, skulde faa Krig med Prøjsen, saa træder jeg selv ind i Tjenesten igen, og han skal komme til at tjene under mig.

XXII.

Hvad foretog Fader Martinet sig i al denne Tid?

Dagen efter sin Ankomst til Paris begav han sig med sin Voksdugshat og sin blaa Klædesfrakke paa og ledsaget af sin Ven Sans-Gêne, paa Vej for at udføre det Hverv, der var ham betroet.

Dette skete den 2. eller 3. Februar 1789, Klokken otte om Aftenen.

Vinteren var det Aar meget streng; Termometret gik undertiden ned til fjorten Grader under Frysepunktet.

Da Martinet kom til Saint Sulpicepladsen, gik han i nogen Tid frem og tilbage i Gaderne, der munder ud her. Da han ikke saa den Person, der skulde komme og forlange Papirerne af ham og give sig til Kende med et aftalt Tegn, traadte han et Øjeblik ind i en Beværtning paa Hjørnet af Gaden for at varme sig.

Foran Disken og ved Bordene, der stod omkring en stor Kakkelovn, sad en Del Gæster og underholdt sig om Markis de Favras' Fængsling.

En Bogbinder ved Navn Morel, hvis Butik laa ved Siden af Beværtningen, fortalte højrøstet, at Markis'en for nogle Dage siden havde talt med ham om at samle Tropper i Montargis under Paaskud af at ville proviantere Paris. Saa vilde han marschere mod Versailles, opløse Nationalforsamlingen, føre de Deputerede bagbundne til Paris, arrestere Lafayette og Bailly; derefter begive sig til Tuilerierne, bortføre Kongen, Dronningen og Storseglbevareren og føre dem til Péronne.

Der fortaltes, at denne Sammensværgelse havde Forgreninger overalt i Provinserne hele Frankrig over.

Der lød harmfulde og vrede Ytringer fra alle Tilstedeværende i Café'en, og Folk truede med at hænge de Sammensvorne op paa Lygtepælene, naar de faldt i Hænderne paa dem.

Martinet betalte sit Glas Vin og gik uden at sige noget, men forskellige Tanker beskæftigede ham, medens han hurtigt gik ned ad Gaden.

— Hvorfor, spurgte han sig, har Hr. Péchard givet mig denne Kommission at udføre i Stedet for sin Kirkebetjent eller Klokker, der er bedre Katolikker end jeg? Skulde han maaske have noget med den Sammensværgelse at gøre, der her blev talt om? Og hvad staar der i disse forseglede Papirer? Dersom disse Mennesker var kommen paa den Idé at undersøge mig, vilde jeg i Øjeblikket maaske befinde mig i en højst ubehagelig Situation . . . Og lade sig hænge uden at vide hvorfor, blot for nogle usle Guldstykkers Skyld . . . det vilde dog være for dumt. Naa, kommer Tid kommer Raad; nu vil jeg foreløbig sove paa det, og vente til i Morgen.

Næste Dag fik Martinet, der af forskellige Grunde ikke satte Pris paa at have Politiet paa Halsen, den Idé selv at bringe Pakken med Papirerne til Politipræfekten.

— Dersom det, som der blev sagt mig, virkelig er Dokumenter, der angaar en stor Arvesag, faar jeg dem nok tilbage; dersom der derimod er noget mistænkeligt ved Sagen, maa Hr. Péchard klare sig, som han bedst kan; jeg vil ikke blandes ind i Sager, som jeg ikke kender noget til.

Skriveren hos Præfekten tog imod Pakken fra Martinet, indskrev dennes Navn og Adresse i en stor Bog og lod ham atter gaa.

Midt om Natten traadte fire uhyggeligt udseende Mænd ind i Martinets Værelse, rev ham ud af Sengen, tvang ham til at klæde sig paa og førte ham ned til en Vogn, der ventede udenfor Huset.

Martinet rystede over hele Kroppen og begyndte allerede at blive bange for, at han ved sin overdrevne Forsigtighed havde paadraget sig Ubehageligheder. Efter at han havde staaet i nogen Tid alene i et mørkt Rum, blev han gennem en lille Dør ført ind i et stort, oplyst Værelse. Ved et Skrivebord sad en ældre Herre. Han saa gennemtrængende paa Martinet, og efter at have maalt ham fra Isse til Taa, vinkede han til ham, at han skulde komme nærmere.

— Sig mig, hvem der har givet Dem Papirerne, spurgte han kort, og prøv ikke paa at narre mig.

Martinet fortalte nu nøjagtigt om sin Sammenkomst med Péchard i Grev de Fayolles Ejendom, om sin Rejse og den Samtale han havde været Vidne til i Caféen, om sine Skrupler og sin Angst for at faa Ubehageligheder ud af en Sag, i hvilken han ikke havde nogen Interesse.

— Det er godt, sagde den Fremmede, De har handlet forsigtigt; tag Papirerne igen, de har ingen politisk Betydning, og De kan rolig give dem til den Person, der skal afhente dem . . . Men det er unødvendigt at tale til nogen om vor Samtale her, og . . . tilføjede han langsomt og med Eftertryk paa hvert Ord . . . Deres Indiskretion kunde endog have meget ubehagelige Følger for Dem . . . I øvrigt takker jeg Dem for, hvad De har gjort, og som Erstatning for den Ulejlighed, De har haft . . . vær saa god . . . tag dette . . .

Med disse Ord lod han en lille grøn Silkepung, gennem hvis Masker den forbavsede Martinet saa Guldstykker skinne, falde ned i dennes Haand.

— Er det Deres Hensigt at blive nogen Tid i Paris? spurgte den Fremmede.

— Som Sagen nu ligger, svarede Martinet, bliver jeg her saa længe, De skulde ønske det.

— Det er godt . . . Gaa saa hyppigt omkring paa Caféer, i Teatre og paa offentlige Steder, bland Dem mellem Folk og spørg dem ud . . . Naar De saa kommer hjem om Aftenen, skriver De op, hvad De har hørt og set i Dagens Løb . . . Farvel . . .

Martinet forlod ham i straalende Humør; neppe var han kommen ud paa Gaden, før han rystede Pungens Indhold ud i sin hule Haand, og ved Gadelygtens Skær talte han hundrede blanke Guldstykker.

— Péchard gav mig lige saa meget . . . Naa, jeg ser altsaa, at jeg ikke har spildt Tiden, og at jeg har dækket Rejseudgifterne for Sans-Gêne og mig.

— Det er ikke videre vanskeligt, hvad der forlanges af mig, det er maaske heller ikke videre hæderligt . . . men jeg kender jo dog ikke noget til disse Mennesker, og deres Sager vedkommer mig ikke . . . og naar jeg bliver betalt godt . . . er der ikke noget at sige dertil . . . I hvert Fald er det Haandværk lige saa godt som det, jeg hidtil har drevet, og det er mindre trættende end at løbe omkring til Gaardene og paa Markerne i al Slags Vejr. Om jeg lever her eller i Bretagne er mig ligegyldigt, naar jeg blot kan tjene godt.

ANDEN DEL

I.

Tre Aar var forløbne siden alle disse Begivenheder; vi er nu i Begyndelsen af Januar Maaned 1792.

Paa flere Steder i Bretagne begyndte man hist og her at se de Planer virkeliggjort, som La Rouërie havde forudsagt; Diligencerne blev plyndrede, og ensomme Rejsende myrdedes paa Vejene; Borgerkrigen var udbrudt, og Usikkerheden steg med hver Dag. Rennes' Byraad anmodede Krigsministeren om at sende ti tusind Mand dertil for at genoprette Ordenen og Roen, og Krigsministeren sendte det attende Dragonregiment, hvori Georges allerede havde tjent i over to Aar, og for hvilket Markis de Fayolle netop nu var blevet udnævnt til General.

I Byerne, og især i Rennes, lod Adelen, som om den slutte-de sig til de Anskuelser, som Nationalforsamlingen kundgjorde. For at besegle Forsoningen og give et talende Vidnesbyrd om sine venskabelige Følelser gav en Adelsmand, Provost de la Voltais, et stort Bal, til hvilket han indbød General de Fayolle, de øverste Officerer fra hans Regiment, der var ankommen dertil den foregaaende Dag, Medlemmerne af Byraadet og de fornemste Adelsfamilier fra Rennes og Omegnen.

En tæt Skare fyldte Salon'erne, men til Trods for de glimrende Foranstaltninger, der var trufne til Festen, saas det dog let paa Borgernes kolde og mistroiske Miner, paa Adelsmændenes hovmodige Ansigter og paa Adelsdamernes haanlige Smil, at Læren om Lighed og Broderskab, der var blevet forkyndt af Nationalforsamlingen, endnu ikke havde fæstet Rod i dette Selskab.

— Man maa være høflig overfor Smaafolk, sagde Hr. de Cintré.

— Siden Fædrelandets Interesse fordrer det, saa lad os opofre os! svarede en anden Adelsmand.

— Hvorledes skulde man kunne regere Landet uden os? bemærkede en tredje.

— Lad dem blot faa deres Vilje, sagde Hr. de la Houssaye, — de vender nok med Glæde tilbage til os.

— Og, bemærkede Hr. de Boisguy, paa den Maade undgaar vi at vække Mistanke . . . Naar La Rouërie sætter en trefarvet Kokarde paa sin Hat, kan han rejse omkring i hele Bretagne og holde Raad med Anførerne for det bretagniske Forbund.

Samtidig kunde man se Markis Armand Tuffin de la Rouërie glide som en Meteor gennem denne glimrende og straalende Forsamling. Her rakte han en af Deltagerne Haanden, hist smilede han til en anden, her tilhviskede han en Adelsmand nogle Ord og talte sagte i en Vinduesfordybning med Hr. de Tinteniac for saa pludselig at forsvinde, inden nogen havde faaet Tid til at bemærke eller omtale hans Nærværelse.

Alles Blikke var rettede mod General de Fayolle, der var i Galauniform, og som just nu traadte ind, ledsaget af alle Officererne fra Regimentet.

Til Trods for Hr. Provost de la Voltais' Forsøg paa Forsoning holdt Adelsstanden og Borgerskabet sig dog i hver sit Hjørne af Salen. Georges saa Gabrielle i en Gruppe, hvor hun underholdt sig med den gamle Baronesse de Tinteniac, Hr. de Tinteniac og nogle Adelsdamer.

Den unge Pige saa et Øjeblik over mod ham og drejede saa Hovedet bort, tilsyneladende uden at lægge Mærke til hans Kaptajnsepauletter, som han havde faaet for nogle Maaneder siden, og som var hans eneste Stolthed.

— Elsker De hende stadig, Kaptajn? hviskede Generalen til Georges.

— Man glemmer aldrig helt, at man har været ung, General.

— Det er godt . . . sagde Hr. de Fayolle, følg med mig.

Med disse Ord tog Generalen ham ved Haanden og præsenterede ham for sin Broder, Greven, for Gabrielle og flere Medlemmer af Familien. Alles Blikke vendte sig fra Georges til Generalen, som vilde de bede ham om en Forklaring paa denne Spøg.

Hvad er det for et Indfald, Hr. Markis, at komme her og præsentere os den første den bedste? Saa opstod der en isnende Tavshed omkring dem. Den ulykkelige Kaptajn læste i de Blikke, der rettedes paa ham, at Dørene til denne Verden for bestandig var lukkede for ham . . . Skamfuld, forlegen og ydmyget følte han den kolde Sved perle paa sin Pande, og en Sitren gennemløb ham. Han spurgte sig selv, hvorledes han skulde slippe ud af denne pinlige Situation, hvori Markis'ens uoverlagte Hensynsfuldhed havde bragt ham.

Generalen bød Gabrielle Armen og sagde, medens han førte hende lidt bort fra de Omkringstaaende:

— Du lader slet ikke til at se min unge Kaptajn? . . . Det forekommer mig dog, at I har kendt hinanden . . .

— Ja, jeg tror nok . . . tidligere . . . men det er saa længe siden.

— Og i din Alder ældes man saa hurtigt . . .

— Men jeg har i øvrigt slet ikke glemt Hr. Georges . . . jeg husker endog, at du en Aften, inden du rejste til Paris, talte om, at du kendte hans Fader.

— Ja, og hans Fader har siden da stadig vaaget over ham . . .

— Hvad hedder han da?

— Det er endnu en Hemmelighed, kære Barn.

— En Hemmelighed, der ikke tillader ham at give sin Søn sit Navn. Det forstaar jeg ikke . . . men hvorfor har du da præsenteret ham for os, Onkel?

Hr. de Fayolle rynkede Brynene og gik uden at svare bort fra den unge Pige.

Gabrielle havde uden at vide det berørt det Saar, der endnu blødte paa Bunden af Markis'ens Hjerte. Hun havde mindet ham om, at hvad han end gjorde, saa vilde hans Søn dog aldrig blive andet end et Samfundets Stedbarn, en Bastard, der var fordømt til at leve alene. En Hustru, en Livsledsagerinde, der kunde aabne Dørene til den store Verden for ham, var det eneste han ønskede, og som hans Fader ikke kunde skaffe ham.

Skjult i Skyggen ventede Georges om Aftenen paa at se Gabrielle forlade Balsalen og stige op i sin Vogn, og et Øjeblik senere saa han Omridset af hendes slanke Figur aftegne sig mod de oplyste Vinduer.

— Det er en Fejghed, jeg her begaar, sagde han til sig selv, men ingen har set mig og ingen erfarer det.

Der blev fortalt ham, at Frøken Gabrielle de Fayolles Bryllup med Hr. de Tinteniac var fastsat, og at alle Forberedelserne til Brylluppet var trufne. Ægteparret skulde efter Brylluppet foretage en Rejse til Italien og derefter bosætte sig i Rennes.

En Time senere steg Georges til Hest, galopperede af Sted til Vieux-Viel for at se sin Plejefader Huguet, og vendte Dagen efter tilbage til Rennes, hvor han sammen med Generalen overtog Kommandoen over den Afdeling, der laa i Garnison her.

II.

Klubben i Rennes.

Revolutionen var efterhaanden blevet som en rivende Strøm, der styrter ned fra Bjergene og truer med at rive Resterne af det gamle Samfund med sig. Gejstligheden havde til Trods for sin tilsyneladende Ligegyldighed og Resignation ikke uden stor Sorg set sine store Godser og Privilegier gaa tabt. Da den nye Konstitution blev bekendtgjort, rejste Gejstligheden sig, udstødte et højt Alarmskrig og beskyldte de Præster, der aflagde Ed paa Forfatningen, for Frafald fra deres Tro. Og nu udfoldede den oprørske Gejstlighed en forbavsende Virksomhed; da den ikke kunde kæmpe med Sværdet i Haanden, gjorde den overalt i det skjulte sin Indflydelse gældende overfor de uvidende og lettroende Bønder.

Adelen, af hvilken største Delen ikke var meget begejstret for Revolutionens Fremskridt, ydede Gejstligheden stor Hjælp ved dennes lyssky Arbejde. Enhver Borg, Landsby og Hytte var Arnestedet for et Oprør, og overalt var det Præsterne, der i Spidsen for Oprørerne drev den stakkels uvidende Bonde til Mord og Plyndring. Faren for Frankrig var overhængende, men Opsynet var skarpt og Modstanden haardnakket.

Efter Kongens Flugt havde der dannet sig Klubber i alle Byer. Her samledes den bedste og intelligenteste Del af Folket, den Del, der havde fremsat sine Klager ved Stænderforsamlingen.

I Rennes holdt Forfatningens Venner deres Møder i Corde-

lierssalen, og blandt de ivrigste Talere saas her Martinet, den ivrige og hidsige Martinet, hvis Patriotisme fik de moderate til at gyse.

Med Martinet var der i de forløbne Aar foregaaet en stor Forandring. Han var ikke mere Bonden i den grove Bluse og Voksdugshatten. Hans Klædedragt var net og proper, om end ikke elegant.

Blandt de Borgere, der mødte i Klubben, var der en høj Bonde, der altid gik klædt i en Faareskindsvams. Han blev staaende med Ryggen til Udgangsdøren og begge Hænder støttede til sin Stok. Han saa søvnig ud, og hans smaa graa Øjne aabnedes kun halvt for at stirre paa Martinet med et ubeskriveligt Udtryk.

Formanden aabnede Mødet med at sige:

— Borger Martinet har Ordet; han vil meddele Klubben Indholdet af en Depesche fra Velfærdskomitéen.

— Borgere, begyndte Martinet i den dybe Tavshed, der herskede i Salen, — Velfærdskomitéen anerkender Eders Patriotisme, men undrer sig over eders Blindhed. Som en afskyelig Edderkop har et Menneske spundet Traaden til en uhyre Sammensværgelse, og spundet os ind i sit Net, — og vi har endnu ikke dræbt Modrevolutionen i dens Fødsel! . . . I alle Byer holder Anførerne Raad, og vi har endnu ikke ladet dem anholde! . . . Præsterne gennemstrejfer Landet og puster til Oprørsilden, og vi lader det ske! . . . Forhenværende Markis Tuffin de la Rouërie er Sjælen i Sammensværgelsen, hvorfor er han endnu ikke i vor Magt? Hvorfor vederfares Loven ikke Retfærdighed? . . . Komitéen anklager ingen, men den beder mig aflægge Regnskab for vor Uvirksomhed.

— Borger, svarede Formanden og rejste sig, du kommer fra Paris, men du véd ogsaa, hvad Bretagne er . . . Her er Patriotismen glødende og opofrende, men Landbeboeren er blind, godtroende og fanatisk; Friheden blænder deres Øjne; og de lukker dem for ikke at se . . . Hvad La Rouërie angaar, saa véd Alverden ligesom I, at han er Anfører for en Sammensværgelse, men det er maaske ikke saa let at anholde ham, som du tror . . . Du kender ikke Tuffin de la Rouërie: — som den utrættelige Vandrer han er, gaar han, altid bevæbnet indtil Tænderne, fra Skov til Skov, søger Ly i Bondens Hytte, tilbringer Nætterne under aaben Himmel i Skoven, i en hul Egestamme, og benytter al-

drig to Gange samme Sti. Spørg Bønderne ud om ham, og de narrer dig og ler ad dig. — Vi véd, at Sammensværgelsen strækker sine Forgreninger ud over hele Bretagne, men sig du os, hvorledes vi skal kvæle den!

— Næsten overalt er der Raaddenskab i Administrationerne, men deres Medlemmer er alt for indflydelsesrige og alt for talrige til, at man skulde kunne lade dem anholde alle paa én Gang; vi mangler Tropper, og Nationalgardisterne vil sikkert nægte at slaa deres Slægt og Venner ihjel, eller ogsaa hjælper de dem til at flygte. Der ligger Vanskelighederne ved Foretagendet, Borger; maatte din oplyste Patriotisme kunne give os Midlerne i Hænde til at overvinde dem.

— Borger, sagde Martinet, — jeg er af samme Mening som du; Foretagendet frembyder store Hindringer, men de maa overvindes . . . de maa! . . . det offentlige Velfærd afhænger deraf . . . og dersom ingen anden kan gribe La Rouërie, saa paatager jeg mig det!

Endeløst Bifald hilste disse Ord.

Mødet hævedes.

Martinet forlod Salen, omringet af sine lykønskende Venner, uden at lægge Mærke til Bonden med de smaa Øjne, Faareskindspelsen og den krogede Næse, som iagttog enhver af hans Bevægelser og fulgte efter ham i nogen Afstand.

III.

Slottet La Rouërie.

Slottet La Rouërie ligger i Kommunen Saint-Ouen-la-Rouërie, en Mil fra Antrain paa et temmelig højt Sted, hvorfra man har Udsigt over hele Egnen.

Foran det ligger store smukke Græsplæner, og herfra udgaar en Allé af gamle Egetræer med knudrede og krogede Grene. Selve Slottet ligger midt i en Have, der er holdt i engelsk Stil, uden om hvilken der løber en fire Fod dyb Vandgrav, som minder om moderne Fæstningsværker. Omkring denne Grav var der opstillet Skildvagter, der beskyttede Slottet mod enhver Overraskelse.

Den 3die Januar 1792 sad Klokken ni om Aftenen fire Mænd

omkring Kaminen i den store Sal paa Slottet La Rouërie. Dørene var fast tillukkede, og de tættede Skodder lod ingen Lysstraale skinne igennem.

Paa Bordet, der endnu var dækket med en hvid Dug, stod flere Flasker af forskellig Form og røbede, at der var blevet indtaget et godt Aftensmaaltid. De fire Mænd var:

Markis de Fayolle, — hans Ven Armand Toffin de La Rouërie, Tinteniac og Abbed Péchard.

— Mine Herrer, sagde La Rouërie, idet han rejste sig, — jeg tror, at Øjeblikket til at beskæftige os med Grunden til vor Sammenkomst her er kommen. Revolutionen knækker og omstyrter alt paa sin Vandring. Jeg vil standse den . . . Tronen vakler; jeg sætter Skuldrene til for at støtte den. — Jeg vil, sagde han og strøg med Haanden over Panden, at Modrevolutionen skal springe ud herfra, fuldt bevæbnet, ligesom Minerva fra Jupiters Pande.

— Det, du der paatager dig, er ikke saa lidt, Markis, bemærkede de Fayolle.

— Jeg føler mig stærk nok til at fuldføre det, svarede La Rouërie.

— Det forekommer mig dog vanskeligt, vedblev Markis'en . . . naa, gaa blot videre.

— De véd, at De kan stole paa mig, sagde Tinteniac og rejste sig ærbødigt.

— Jeg vil være stolt og lykkelig ved at kunne være Dem til Nytte, Hr. Markis, sagde Péchard.

— For to Aar siden, mine Herrer, da jeg forelagde Hr. de Calonne Planerne for Sammenslutningen her i Bretagne, frembød Foretagendet Hindringer, ja jeg indrømmer næsten uovervindelige Hindringer. Man raadede mig til at vente; jeg ventede. Men jeg har fulgt Revolutionen Skridt for Skridt, Dag for Dag, og af dens Fejltrin har jeg draget Fordel til Nytte for vor Sag . . . jeg har gennemstrejfet Bretagne, sonderet Terræn'et . . . hist og her opstillede jeg Mærkepæle, om hvilke i et givet Øjeblik Tronens og Alterets Forsvarere skal samles. Jeg har været tvungen til at samle alle de utilfredse, imødekomme alle Interesser, tage Hensyn til alle Lidenskaber, samle dem alle i en stor og vidt forgrenet Sammensværgelse . . . Det har jeg gjort . . . Med mit Hoved staar jeg inde for Resultatet. Al den Lidenskab

og det Had, der er samlet, skal tændes i Brand . . . og lidt efter lidt vil Branden brede sig over hele Frankrig.

La Rouërie's sorte Øjne skød Lyn, og i dette Øjeblik gjorde Lidenskaben og Fanatismen, der prægede hans Træk, ham vidunderlig smuk.

— Tanken er stor og skøn, mine Herrer, sagde Tinteniac begejstret.

— Den er vidunderlig! udbrød Péchard.

— Ulyksalige! udbrød de Fayolle, det er jo en Borgerkrig, som du forbereder.

— Maalet helliger Midlet, Hr. Markis, sagde Péchard.

— Og alle Midler er gode, naar det gælder at forsvare sig og nedkæmpe Revolutionen . . . sagde La Rouërie . . . Revolutionen er mægtig, bevæbnet og frygtelig, det véd jeg vel, men den har to ubønhørlige Fjender: Adelen og Gejstligheden; og disse to Forbundne vil være i Besiddelse af en uberegnelig Kraft: den ene til at oprøre Skarerne, den anden til at lede dem . . . Gejstligheden skaber en Armé, Adelen befaler over den . . .

— Og Herrens Arm vil være med os! udbrød Abbeden; saa længe man kun berøvede os vore jordiske Goder, bøjede vi resigneret Hovedet . . . Men vore Fjender lader sig ikke nøje med at bestjæle og udplyndre os, de forlanger endog, at vi skal sværge deres Forfatning Troskab. Forbandede Røvere! Som uskyldige Ofre vil vi dø paa Trinnene til Templet, inden eders Fødder har naaet at skænde det Allerhelligste!

— Hvilke Tosser! udbrød La Rouërie . . . forgribe sig paa Gejstligheden! . . . Har disse Mennesker da slet ikke den ringeste Forstaaelse af Gejstlighedens Magt!

— De véd ikke, vedblev Abbeden, — at vi ved Skriftemaalet behersker Verden . . . Der findes ikke én Familie, hvis dybeste Hemmeligheder vi ikke kender, thi der findes ikke én Familie, hvoraf ikke mindst ét Medlem gaar til Skrifte . . .

— Jeg indrømmer, at man i Bretagne ikke forstaar sig meget paa Politik, — sagde de Fayolle, men Folk her er fremfor alt religiøse, og med Gejstlighedens Hjælp kan De faa meget Blod til at flyde.

— Godt! Saa meget desto bedre, raabte Péchard, de Ugudeliges Blod er et Herren velbehageligt Sonoffer . . . Gud vil kæmpe sammen med os, og Bretagne udgyder sit Blod indtil sid-

ste Draabe for at forsvare sine Præster, thi det er i Særdeleshed i Bretagne, at Præsten har bevaret hele sin Indflydelse; at have en Præst i Familien er den bretanniske Bondes største Ærgerrighed. For at kunne sende sin Søn til Seminariet, udholder han med sin Familie de største Savn . . . Og naar hans Søn vender tilbage fra Seminariet, omgiver hele Familien ham med den største Ærbødighed; ham ofres alt.

— Tillad mig nu, mine Herrer, sagde La Rouërie, at sige Dem, hvad jeg har udrettet: Jeg kommer lige tilbage fra Koblentz. Jeg har forelagt Prinserne min Plan om det bretanniske Forbund; — de godkendte den og tilsikrede mig al den Hjælp, der maatte være nødvendig . . . og i deres Navn giver jeg ogsaa Dem, mine Herrer, denne Tilsikring . . . En Mangel paa Lydighed mod os vil blive straffet som Svig og Forræderi . . . Vi har affattet en Liste over de Utilfredse i Bretagne, derefter en anden over alle dem, hvis Interesser, Tro og Sympatier er blevet krænket af Revolutionen . . . Blandt disse har vi valgt dem, hvis Navne bød den største Sikkerhed; dem, der ifølge deres Stilling og deres Omgivelser kan udøve den største Indflydelse; de skal være Anførerne for Foretagendet, og ingen udenforstaaende skal vide, hvem de er. I hver Kommune skal de vælge en Underanfører, med hvem de skal holde Samraad om, hvorledes de bedst kan ophidse Masserne, fordele Vaaben og Ammunition, derefter skal de danne en Komité i hver By . . . Saa vidt er vi nu naaet. Nu kender du min Plan, Markis, sig mig saa, om du billiger den . . .

— Jeg har ladet dig tale ud, svarede Markis de Fayolle og rejste sig; thi det var min Pligt, inden jeg gav mit Æresord, at søge at trænge til Bunds i din Tanke . . . Min Ven, det gør mig usigelig ondt at maatte sige dig det . . . men du maa ikke regne med min Hjælp ved Udførelsen af din Plan . . .

— Hvad vil det sige? udbrød Tinteniac og rejste sig; har De i Sinde at forraade os?

— Jeg agter ikke at svare Dem, sagde de Fayolle foragteligt; hvad der end maatte hænde, haaber jeg ikke, at min Ven Tuffin nogen Sinde vil tro noget saadant om mig . . . Han har sagt, hvad han mente, nu vil ogsaa jeg sige, hvad jeg mener.

— Tal, Markis, vi hører, og dersom vi har Uret, er vi rede til at indrømme det . . .

— Jeg kommer fra Paris, hvor jeg har tilbragt to Aar; der har jeg paa nært Hold set det Hof, som du vil forsvare og det gamle Samfund, du agter at genoprette . . . Ulykkelige! Du forsøger det umulige, man vækker ikke et Lig til Live igen . . . Hvorledes er det muligt, at du, Tuffin, der ligesom jeg har set bort fra Privilegier, Formue og Adel for at følge Lafayette og kæmpe som en menig Soldat i det amerikanske Folks Rækker, at du nu vil opkaste dig til Forsvarer for de fordærvede Adelsmænd og Prinser! Du vil blande dig i den nederdrægtige Skare af Hofmænd, Lakajer og Pengemænd, Prælater, Abbeder og Kurtisaner, der alle kun har deres egen Fordel for Øje og foragter retskafne Mennesker ved deres Lastefuldhed, deres Plyndringer og deres Frækhed!

Ser du da ikke den uhyre Bevægelse, der overalt omkring os gør sig gældende! Begyndelsen er gjort; Monarkiet ruller som en Granitblok, der er løsrevet fra Klippen, ned ad et stejlt Bjerg . . .

— Jeg skal standse det! . . . sagde Tuffin, hvis Ansigt lyste af stolt Begejstring.

— Det er for sent . . . Den Tid er forbi, hvor man endnu kunde haabe at undgaa en frygtelig Ødelæggelse . . . nu er en dybtgaaende, politisk og social Reform, en fuldstændig moralsk Fornyelse. nødvendig . . . Lad den fuldbyrdes . . .

— Kun de fejge søger Ly i Farens Stund! . . . sagde Tinteniac og tilkastede Markis'en et Blik fuldt af Haan og Foragt.

— Hr. de Tinteniac, sagde de Fayolle koldt, De ønsker at duellere, men Øjeblikket er alt for alvorligt til at man har Ret til at beskæftige sig med den Slags Bagateller . . . Saa vendte han sig om mod La Rouërie og sagde: — Din Plan er ikke blot en Galskab, men ogsaa en Forbrydelse . . . Tror du da, at Nationen, som i dette Øjeblik alene holder Stand mod det forbundne Europa, ikke skulde kunne triumfere over en Skare Bønder uden Vaaben, uden Anfører og uden Erfaring?

— Deri tager du fejl, svarede La Rouërie; vi har baade Vaaben, Munition, store Pengesummer og Anførere, der er rede til alt, og bag os staar hele Europa.

— Og I vil kalde de Fremmede hid for at gaa imod Frankrig?

— Hvorfor ikke, sagde Péchard roligt; det har altid været

Skik og Brug her . . . Naar en bretannisk Adelsmand mente at have Grund til at beklage sig over sin Overlensherre, har han aldrig generet sig for at kalde Englænderne, Spanierne eller Franskmænd til Hjælp.

— Ulyksalige! skreg Generalen harmfuldt; tilbage! . . .

Saa strakte han Armen ud mod La Rouërie og sagde:

— Du har været min Ven . . . nu kender jeg dig ikke mere.

IV.

Markis'en forlod Stuen, og de tre andre blev siddende som lamslaaede af Forbavselse.

— Den utaknemmelige! udbrød endelig La Rouërie; han var den eneste, med hvem jeg vilde have delt Hæderen og Æren . . . Han var ikke værdig at forstaa mig. Og nu til Dem, mine Herrer, kan jeg stadig regne med Deres Hjælp?

— Mit Liv tilhører Dem, Markis, svarede Tinteniac; gør med det, hvad De vil.

— Hvad mig angaar, sagde Péchard, — jeg har viet Gud mit Liv; naar som helst han kalder paa mig, er jeg rede.

— Hvad jeg endnu har at meddele Dem, mine Herrer, er følgende, vedblev La Rouërie: — Ifølge den Overenskomst, som Prinserne og jeg sluttede i Koblentz, modtager kun jeg Prinsernes direkte Befalinger og Hjælpen fra det engelske Ministerium. Jeg lader Befalingerne gaa videre til Dem, og De vil have at sørge for at give dem videre til vore Anførere paa den sikreste og hurtigste Maade; paa denne Liste finder De deres Navne og de Distrikter, der staar under deres Befaling. De, Tinteniac, opsøger sammen med min Nevø Tuffin alle disse Herrer personlig og holder Dem à jour med de Meddelelser, vi modtager, og De, Péchard, repræsenterer den kæmpende Kirke. De lader i al Hemmelighed smaa religiøse Bøger trykke, Katekismer og Prædikener, som vore Prædikanter i Tusindvis spreder over Landet. — For den mere intelligente Del af vore Tilhængere lader De trykke Proklamationer, i hvilke Prinsernes Hensigter bekendtgøres; da de Præster, der ikke har aflagt Ed paa Forfatningen, er tvungne til at bo i Rennes, vælger De blandt dem nogle, som De anser for de intelligenteste og mest trofaste.

Abbeden nikkede bekræftende.

— Den 6. Januar afholder vi ved Midnatstide en Generalforsamling; jeg har anmodet de vigtigste Anførere om at give Møde, for at jeg kan meddele dem de Planer, som jeg nu har betroet Dem. Her er det Tegn, paa hvilket alle vore Tilhængere kan kende hinanden.

Han overrakte begge de Tilstedeværende en Guldring, paa hvilken der var indridset Ordene: *Dum spiro, spero.*

— De kan lade denne Ring eftergøre og uddele den til vore Tilhængere.

Derpaa gav han dem begge et Stykke violet Klæde, hvorpaa der var broderet et rødt Hjerte med et karmoisinrødt Kors, som var gennemboret af en rosa Pil og omgivet af en hvid Silkekrans.

— Naar De rejser om Natten, raader jeg Dem for at undgaa Overraskelser til at røbe Deres Tilstedeværelse ved at skrige som en Ugle, noget De let vil kunne lære . . . De forskellige Tonarter er Deres Signaler. — Farvel og paa Gensyn den 6. Januar, ved Midnat.

— Den 6. Januar ved Midnat, Markis!

V.

I Kroen.

Den 6. Januar 1792, — nogle Dage efter det Møde i Klubben, ved hvilket Martinet havde angivet La Rouëries modrevolutionære Bestræbelser til Kommunalraadet, der vidste lige saa god Besked dermed som han selv, lod Generalen tromme til Udrykning i Rennes, Vitré og Fougères. Nationalgardisterne ladede deres Geværer, trak i Uniformerne, og begav sig paa Vej til Saint-Ouen-La Rouërie.

Paa samme Tid traadte Martinet med Næsen halvt skjult af Frakkekraven ud af det lille Hus, som han beboede i Rue Derval. Nogle Skridt fra Kirken saa han en Tigger sidde sammenkrøben.

Han vinkede til ham, at han skulde følge ham. Begge traadte ind i en mørk og snæver Gang paa Hjørnet af Gaden. Her trak Martinet en temmelig lang Bambusstok frem under sin Frakke og sagde til Tiggeren:

— Vil du bringe denne Stok til Markis de La Rouërie?

— Hvor er han? spurgte Tiggeren og greb Stokken.

— Paa sit Slot, i Kommunen Saint-Ouen i Antrain; undervejs kan du spørge dig for.

— Men herfra til Antrain, er der godt og vel tolv Mil . . . sagde Tiggeren og pegede paa sine bare Fødder; jeg har bare Ben og en tom Mave.

— Det maa gaa som det bedst kan, svarede Martinet og rakte Tiggeren et Tofrancsstykke, — for Pengene kan du købe dig et Par Træsko og spise dig en god Frokost; du spiser til Aften og overnatter paa Slottet.

Tiggeren tog Stokken og Pengestykket, og Martinet sagde, idet han atter knappede Frakken: — Skynd dig saa af Sted . . . han véd Besked . . .

En Time senere rullede en ussel tohjulet Vogn, forspændt med en kraftig hvid Hest, hen ad Vejen til Antrain. I Vognen sad tre Mænd: paa Forsædet Martinet, og ved Siden af ham Borger Nouaïl, Medlem af Byraadet og den mest indflydelsesrige Taler i Cordeliersklubben. Bag ham sad med begge Hænder støttede paa en tyk Egekæp den Bonde, der havde staaet henne ved Døren i Cordeliersklubben, medens Martinet talte.

— Jarry, sagde Nouaïl, da de i Tavshed havde kørt nogen Tid, hvor naar er vi i Antrain?

— Maaske mellem otte og ni, Hr. Nouaïl.

— Maaske, hvad vil det sige?

— Aa! svarede Jarry, Vejene er ikke gode.

— Møder De ofte Chouanerne? spurgte Martinet.

— Undertiden . . . ikke ofte, sagde Jarry.

— Og har de aldrig tilføjet Dem noget ondt?"

— Mig? Nej, aldrig.

— Jeg tror, hviskede Nouaïl til Martinet, at vi havde gjort bedre i at vente paa Troppernes Afmarsch.

— Saa havde vi kunnet spare os Ulejligheden, svarede Martinet. Byraadet i Antrain bestaar helt og holdent af La Rouëries Venner, og dersom vi ikke er til Stede for at holde et vaagent Øje, naar Befalingerne bliver udstedt, var han sikkert blevet underrettet i Forvejen.

— Saadan som det hidtil altid har været Tilfældet, naar vi er kommen for at arrestere ham.

— Medens Skildvagterne ved Nattens Frembrud bliver stillet

op omkring Slottet, har vi Tid til at afvente alle Troppernes Ankomst.

— Det er rigtigt nok . . . men dersom Chouanerne møder os.

— Aa, sammen med mig har det ingen Nød . . . Jeg har gennemstrejfet Egnen her i tyve Aar, og jeg kender den ud og ind.

— Man kan ikke vente sig stort af Landevejsrøvere.

— Jeg ser, at De bedømmer dem forkert, sagde Martinet, der lagde Mærke til, at Bonden havde bøjet sig forover for at lytte til Samtalen. Der er brave Fyre blandt dem.

— Det er nok muligt, svarede Nouaïl; men jeg haaber dog aldrig at træffe dem paa min Vej.

Vognen kørte videre, og Aftenens Mørke havde bredt sig over Egnen. Pludselig hørtes i nogen Afstand en Ugles Skrig, der blev udstødt paa en underlig Maade. Det besvaredes øjeblikkelig med et andet Skrig, der kom fra højre.

— For Pokker! sagde Nouaïl, jeg holder ikke af disse Fugles Skrig.

— Jarry, er vi endnu langt fra Tremblay?

— En lille Fjerdingvej, Hr. Nouaïl.

— Godt, hold et Øjeblik, jeg vil hellere gaa til Fods for at varme mig. Og idet han bøjede sig over mod Martinet, hviskede han: Tro De mig, det er mere sikkert, vi befinder os her midt blandt Chouanerne, Vognen bliver undersøgt; det er bedre, at vi sniger os langs Hækkene.

Han afbrødes af et Ugleskrig.

I samme Øjeblik sprang en halv Snes vildt udseende Fyre med langhaarede Vamse og sværtede Ansigter frem fra Buskadset og slæbte Vognen bort fra Vejen.

— Hvad har du derinde, Jarry? spurgte en af dem og stak Hovedet ind i Vognen.

— To Herrer, der skal til Antrain, — svarede Jarry i en spotsk Tone.

— God Aften, — sagde Bonden og strakte Hovedet frem over de to Rejsendes Skuldre.

— Aa, er det dig, Chaudeboire? svarede en af Chouanerne og sprang op i Vognen; pisk paa, Jarry, for at vi snart kan faa deres Fjæs at se.

Vognen satte sig atter i Gang. Et Kvarter senere holdt den foran en Kro ved Vejkanten. En halv Snes Chouaner stod allerede paa Tærskelen.

— Naa, mine Herrer, De vil vel nok drikke et Glas Æblemost sammen med Venner, spurgte de de nyankomne.

— Jeg siger ikke nej, svarede Chaudeboire, idet han steg ned af Vognen.

— Tak, sagde Nouaïl og trak sig tilbage i Skyggen, jeg er ikke tørstig. Martinet steg langsomt ned, gik rolig forbi Mændene, der stod ved Døren og ind i Krostuen.

— Naa! sagde Chaudeboire, lad Dem nu ikke nøde; selv om De ikke er tørstig, har De vel ikke noget imod at faa Deres Fødder varmet.

En vild og dyrisk Latter fulgte disse Ord, der fik det ulykkelige Byraadsmedlem til at sitre af Angst. Endelig besluttede han sig til at stige ud af Vognen. Han paatog sig en ligegyldig Mine og lod slet ikke til at lægge Mærke til de hæslige Ansigter, der omgav ham.

Da de alle var kommen ind i Krostuen, spurgte Chouanernes Anfører:

— Har I jeres Pas i Orden?

Martinet viste ham en Ring, i hvilken der var indridset to Ord, og rakte ham et lille Stykke Klæde, hvorpaa der var broderet to Hjerter og et Kors.

— Det kan nok være, De har forandret Dem, Hr. Martinet . . . Jeg havde nær ikke kendt Dem igen . . . De ser jo næsten ud som en fin Herre . . . sagde Jean Chouan. Saa vendte han sig om mod Chouanerne og sagde: Jeg kender ham og indestaar for ham . . .

Martinet rakte ham Haanden.

— Jeg vidste jo nok, at vi engang skulde mødes, sagde Jean. og trykkede den andens Haand . . . Skal De til Antrain?

— Jeg vilde gerne tale med Markis de La Rouërie for at bringe ham en vigtig Meddelelse, — hviskede Martinet Chouanen i Øret.

— Naa saadan! svarede Chouanen med et besynderligt Grin . . . De skal faa ham i Tale . . . det lover jeg Dem . . .

Imidlertid var den ulykkelige Nouaïl blevet omringet af en halv Snes Chouaner.

— Har De ingen Papirer, spurgte Anføreren.

— Nej, svarede Nouaïl, der ikke ansaa det for klogt at forevise sit Borgerkort: — jeg bor i Rennes, og Folk der kender mig.

— Aa, er De fra Rennes? Hvad hedder De da?

— Désiré Nouaïl.

— Hvad er denne Hr. Nouaïl? spurgte Anføreren, henvendt til Chaudeboire.

— En Patriot.

En forbitret Mumlen løb gennem Forsamlingen og tyve Arme straktes frem for at gribe ham.

— Hvad bestiller han?

— Han er Byraadsmedlem og Medlem af Cordeliersklubben, hvor jeg har hørt ham tale som en Bog.

Martinet sænkede Blikket og følte en Sitren løbe gennem sig. Flere Gange var det forekommet ham, som saa han ironiske Blikke rettet paa sig.

— Naa, Hr. Nouaïl, sagde Anføreren, følg saa med os . . .

— Aa, kære Venner! sagde Nouaïl og faldt paa Knæ med foldede Hænder . . . Det er da ikke muligt, at I vil dræbe mig? Jeg vil jo give jer alt, hvad jeg ejer.

Anføreren sparkede til ham, saa han rullede hen ad Gulvet.

— Dersom Herren der tillader det, sagde han og saa over paa Martinet, skal vi vise ham, hvorledes Chouanerne behandler Patrioterne.

Martinet gjorde en Bevægelse, som de andre opfattede som samtykkende.

Chaudeboire greb fat i Nouaïl, der skreg og bad for sig.

Jean Chouan havde sat sig foran Ilden og stoppede rolig sin Pibe, tilsyneladende ganske ligegyldig for alt, hvad der foregik omkring ham . . . Kun fra Tid til anden kastede han et stjaalent Blik over paa Martinet, der til Trods for sin Koldblodighed begyndte at fortryde, at han havde vovet sig ud paa dette Eventyr.

Fem eller seks Chouaner havde grebet deres Geværer og nærmede sig Døren.

— Nej, Børn, sagde Anføreren, vi maa spare paa Krudtet og Kuglerne, han der er ikke et Skud værd.

Den ulykkelige Nouaïl blev nu lagt paa en Bænk, og Chaude-

boire trak en Kniv frem, der hang i en Kæde ved hans Bælte. Saa raabte han:

— Jeanne, bring et Bækken, her, hold det under Hovedet . . . Vær ikke bange, lille Ven, det varer ikke længe.

Kniven boredes indtil Skaftet ned i Halsen; Blodet sprøjtede om til alle Sider; Offeret udstødte nogle hæse, halvkvalte Skrig og en sidste krampagtig Sitren løb gennem hans Legeme.

— Nu er det gjort, sagde Chaudeboire, han er aareladt!

Chouanerne plyndrede derefter Liget og delte Klæderne mellem sig.

Martinet havde fulgt hele Optrinnet, uden at en eneste Muskel havde fortrukket sig i hans Ansigt.

— Naa, sagde Jean Chouan og rystede Asken fra sin Pibe ud i den hule Haand, vi har andet at gøre end at blive siddende her hele Natten . . . Jarry, giv os et Værelse.

Jarry tog et Lys og gik hen til Trappen.

— Følg mig! sagde Jean Chouan til Martinet i en mere bydende end høflig Tone. Snart efter traadte de sammen ind i et andet Værelse, og Chaudeboire fulgte efter dem.

Efter at have aftørret deres Geværer knælede de to Chouaner ned ved Fodenden af Sengen. Martinet lod, som om han ogsaa bad.

Paa begge Sider af Kaminen stod en bred Seng med hvid- og blaastribede Forhæng. Chaudeboire kastede sig fuldt paaklædt paa den ene, og snart efter snorkede han af alle Kræfter.

— Naar De er færdig med Deres Bøn, hviskede Jean til Martinet, gaar vi til Ro.

Martinet løftede Hovedet; det forekom ham, som om Chouanen havde udtalt Ordet Bøn i en ironisk Tone.

— Sammen? sagde han og saa paa Chouanen, der havde taget Gamascher og Skoene af.

— Ja! svarede Jean, eller vil De hellere sove sammen med Chaudeboire?

— Nej . . . svarede Martinet, der tænkte paa Nouaïls Død.

— Læg dig ind til Væggen, sagde Chouanen, jeg er vant til at ligge yderst.

Martinet lagde sig paaklædt ved Siden af Chouanen.

VI.

En uhyggelig Sovekammerat.

Klokken kunde være omtrent otte om Aftenen, og Chaudeboire snorkede højt. Der gik nogle Minutter. Martinet laa ubevægelig men følte ikke den ringeste Lyst til at sove. Han løftede forsigtigt Hovedet og saa sig om. Fra den skyfri Himmel skinnede Maanen gennem Vinduet og belyste Jean Chouans Geværer og Chaudeboires Kniv, der laa paa Bordet.

Et Øjeblik tænkte han paa at forsøge at lade sig glide ud af Sengen og flygte gennem Vinduet, der vendte ud til Haven. Men pludselig spurgte Jean Chouan:

— Sover De ikke?

— Nej, svarede Martinet og krøb sammen under Lagenet.

— Naa! . . . Kender De Markis de La Rouërie?

— Ja, udmærket.

— Er det ham, der har givet Dem den Ring, De har paa Fingeren?

— Ja.

— Hvorfor sagde De saa i Klubben, at han skulde arresteres?

Martinet følte, at han maatte svare noget paa dette direkte Spørgsmaal.

— Jeg sagde i Klubben, at han skulde arresteres, fordi jeg vidste, at man havde til Hensigt at gøre det . . . og dersom jeg ikke selv havde paataget mig at gøre det, var der blevet udnævnt en anden dertil.

— Naa! . . . Og hvem var den Hr. Nouaïl, der var sammen med Dem?

— Det var netop et Byraadsmedlem, der var blevet udset til at ledsage mig for at holde Opsyn med mig.

— Saa er De altsaa glad ved at være af med ham?

— Ja, meget glad . . . Nu behøver jeg ikke mere at frygte, at han skal angive mig.

— Nej, svarede Chouanen, det er der ikke mere nogen Fare for.

— Godt! Saa lad os sove.

Der opstod atter dyb Tavshed, som kun afbrødes af Chaudeboires Snorken.

— Sover du, Chaudeboire? spurgte Jean Chouan højt.

— Hvadbehager? sagde Chaudeboire.

— Sagde du ikke, at der blev trommet til Udrykning i Rennes, og at Nationalgardisterne tog Opstilling, da I tog derfra?

— Jo, alle Gaderne var fulde af dem.

— Saa du Kanoner?

— Ja, en.

— Og hvor skulde de hen?

— Til Saint-Ouen . . . sagde Chaudeboire halvt i Søvne.

Atter herskede der Stilhed.

— Sover De, Hr. Martinet? spurgte Jean Chouan og stødte med Albuen til sin Sovekammerat.

— Hvadbehager? svarede Martinet, som om han blev vækket af Søvne.

— Hvor skulde De egentlig hen med Vognen?

— Til Antrain . . . Det véd De jo.

— Og hvad havde De til Hensigt at gøre i Antrain?

— Jeg har jo sagde Dem, at jeg var sendt derhen af Klubben.

— For at lade Markis'en arrestere?

— Hr. de La Rouërie havde intet at frygte; han var underrettet.

— Saa! Af hvem da?

— Af mig. I Morges sendte jeg et Bud til ham for at underrette ham om Nationalgardens Ankomst.

— Naa, sagde Chouanen, det var alligevel klogt gjort. Naa! det er nok længe siden, man saa noget til Dem her paa Egnen, hvor har De været saa længe?

— I Paris.

— Min Greve var ogsaa i Paris. Grev de Maurepas, husker De nok . . . han, der blev myrdet i det lille Krat udenfor Slottet.

— Ja, jeg har hørt tale derom . . . for længe siden.

— Det er over tyve Aar siden.

— Lad os nu sove, sagde Martinet.

— Ja, De har Ret, det er bedst at sove . . . naar man har en god Samvittighed. Vi maa staa tidligt op . . . der er endnu over fire Mil herfra til Saint-Ouen.

Martinet var endelig falden i Søvn, da han pludselig følte en stor Haand lægge sig paa sit Bryst.

Han sprang op og stirrede forvildet paa Chouanen.

— Hvad vil De?

— Hanen galer, svarede Chouanen og greb sit Gevær . . . Vi maa begive os paa Vej . . . Op, Chaudeboire.

Et Øjeblik senere var alle tre rede til Afmarsch, og fulgt af de øvrige tog de Vejen over Markerne til Saint-Ouen, der skulde blive Skuepladsen for store Begivenheder.

VII.

Kongernes Dag.

Den 6. Januar Klokken otte om Aftenen samledes Sammensværgelsens vigtigste Anførere fra alle Sider paa Slottet La Rouërie.

Et rigt dækket Bord stod opstillet i den store Sal, og overfor Indgangsdøren stod en Buste af Ludvig XVI.

Ved Desserten rejste Markis de La Rouërie sig op og holdt med bevæget Stemme en Tale, som han sluttede med en Opfordring til de Tilstedeværende om sammen med ham at aflægge Eden:

„Troskab mod Kongen!"

Alle løftede den højre Haand og et énstemmigt Raab lød:

Troskab mod Kongen! . . . Had mod Demokraterne . . . Lydighed mod Prinsernes Befalinger og mod den bretanniske Sammenslutning.

I dette Øjeblik blev der banket paa Døren.

Alle de Sammensvorne blev staaende med løftet Haand, forbavsede Blikke og aaben Mund.

La Rouërie gik hen og aabnede Døren, stak Hovedet udenfor og vekslede nogle Ord med en Bonde, der stod derude, iført en Gedeskindsvams.

— Mine Herrer, sagde han, da han vendte tilbage til Salen, der er ført en Spion hertil, som er udsendt af Byraadet i Rennes.

— En Spion? . . . Hvor er han?

— Her . . . det er Jean Chouan, der har ført ham hertil. Mener De ikke, mine Herrer, at man skal høre, hvad han har at sige, inden vi lader ham hænge?

— Jo . . . lad Spionen komme.

La Rouërie vendte sig om mod Døren.

— Jean! . . . raabte han til Chouanen, lad ham komme.

Martinet traadte ind; alles Blikke rettedes mod ham. Rolig

og uden at lade sig forvirre lod han Blikket glide hen over Forsamlingen.

— Hvad ønsker De? spurgte La Rouërie.

— Jeg ønsker at tale med Hr. Markis de la Rouërie, svarede Martinet.

— Det er mig.

Martinet blinkede til Markis'en.

— Hvad skal de Tegn betyde, spurgte La Rouërie i en foragtelig Tone.

Martinet lod, som om han var forbavset over, at Markis'en ikke forstod ham.

— De kan roligt tale; de Herrer, De ser her, er alle mine Venner, og jeg har ingen Hemmelighed for nogen af dem . . . Hvem er De?

— Ikke noget videre betydeligt, Hr. Markis, svarede Martinet i en indsmigrende Tone, — men hvor ubetydelig jeg end er, saa findes der dog nogle blandt Herrerne her, som kender mig . . . f. Eks. den værdige Abbed Péchard, som jeg ser dernede for Enden af Bordet . . . spørg ham, hvem jeg er . . . Vi har kendt hinanden i tyve Aar.

— Hvad hedder De? spurgte Markis'en kort.

— Martinet, Hr. Markis, Fader Martinet . . . til Tjeneste.

— Naa, saa De hedder Martinet . . . sagde Markis'en med Eftertryk paa hvert Ord, medens han saa skarpt og gennemtrængende paa Martinet. — Jeg kender Dem.

Martinet sitrede, men hans Ansigt røbede ikke den ringeste Bevægelse.

— De kommer fra Paris og er sendt til Bretagne af Konventet.

— Det er nok muligt, Hr. Markis.

— Og det vover De at tilstaa her! udbrød La Rouërie med en haanende Bevægelse.

— Hr. Markis'en har øjensynlig glemt, at jeg kom for at bringe Dem en fortrolig Meddelelse men ikke for at tale for en hel Forsamling.

— De kan tale, jeg har ingen Hemmeligheder med en Mand af Deres Art.

— Godt, min Herre! vedblev Martinet, — jeg skal sige Dem alt. Men husk vel paa, Hr. Markis, at det er Dem, der tvinger

mig til i Nærværelse af denne ædle Forsamling at sige Ting, som jeg kun havde haft til Hensigt at betro Dem alene.

— For sidste Gang . . . lad os faa en Ende paa Sagen! udbrød Markis'en utaalmodigt.

— Godt! Siden De fordrer det, saa siger jeg Dem, at Deres Sammensværgelse er opdaget.

Alles Blikke rettedes mod Martinet, da han sagde disse Ord. Martinet vedblev uden tilsyneladende at lægge Mærke dertil:

— Hvorledes det er sket? . . . Det véd jeg ikke, men Sikkerhedskomitéen har nøje Rede paa Deres bretanniske Forbund. Da Deres Ven Latouche vilde sætte de sidste Anvisninger i Omløb, som De havde sendt ham gennem Deres Nevø Tuffin, lod Danton ham sige, at han ikke skulde blande sig i denne Sag, da han ellers vilde blive opfattet som mistænkelig og arresteret. Justitsministeren foreslog mig at begive mig til Bretagne for at tilintetgøre Deres Sammensværgelse. Jeg afslog det af Grunde, som kun jeg selv kender. Men nu kom Latouche med Taarer i Øjnene til mig og bønfaldt mig om at paatage mig dette Hverv.

„La Rouërie er min Barndomsven, sagde han, og da det maaske er ved min Uforsigtighed, at hans Planer er blevet opdagede, vil han beskylde mig for at have angivet ham. Han vil foragte mig, og jeg vil hele mit Liv igennem bebrejde mig at have været Aarsag til hans Ulykke . . . Il til ham for at underrette ham: det er paa høje Tid; frels hans og hans Venners Liv."

Jeg nægtede det stadigt, man han tilføjede:

„De alene er i Stand til at redde ham; dersom De nægter at gøre det, vil der øjeblikkelig blive valgt en anden, og saa er han fortabt . . . ."

— Det, Hr. Markis, er Grunden til, at jeg har begivet mig til Bretagne, hvad jeg vilde have tilladt mig at sige Dem, dersom jeg havde truffet Dem alene, og hvad jeg ikke kunde sige Dem uden at røbe en andens Hemmelighed.

— Jeg takker Dem for Deres ædle Hensigt, — sagde La Rouërie med et ironisk Smil. — Dersom de Herrer tillader, skal jeg give Dem et Bevis paa min oprigtige Taknemmelighed . . . I en Krig har begge Partier Ret til at lade Spionerne hænge . . . Hvad ønsker De, mine Herrer, at jeg skal gøre med denne Fyr?

— Hvad De vil, Markis . . .

— Lad ham hænge . . .

— Ned med Patrioten! . . .

Disse Ytringer formaaede ikke at berøve Martinet den Koldblodighed, der ikke et eneste Øjeblik havde svigtet ham.

VIII.

En Overraskelse.

Til Trods for sin tilsyneladende Sindsro følte Martinet dog en vis Beklemthed, — der drog som en Sky forbi hans Øjne, og han følte den kolde Sved paa Panden.

Hvem kunde her midt ude paa Landet have underrettet La Rouërie om en Hemmelighed, som han troede skjult for alle. Situationen begyndte at blive foruroligende; dersom Chouanerne stødte ham fra sig, fordi han stod i Forbindelse med Republikanerne, hvad vilde saa Republikanerne sige, naar de fik at vide, at han allerede flere Gange havde forraadt dem?

Udenfor var alt stille; den Afdeling af Nationalgarden, der ved hans Bortkørsel havde været rede til at forlade Rennes, kunde lade vente paa sig endnu nogle Timer; og indtil da . . . Hans Ven Nouaïl's Død og hans Samtale med sin Sovekammerat Jean Chouan var ikke egnet til at indgyde ham megen Tillid til nogen Sympati fra den Side . . . La Rouërie vilde sikkert lade ham dræbe, for ikke overfor sine Venner at give det Udseende af at staa i Forbindelse med nogen af Republikanerne. Alle disse Tanker fo'r gennem Martinet's Hoved, medens han lyttede til Skrigene og Raabene, der lød i Forsamlingen.

De Tilstedeværende havde trukket sig tilbage fra ham som fra en Pestbefængt. Martinet betydede med en Handbevægelse, at han ønskede at tale. Forsamlingen tav; den Ulykkelige, der snart skulde dø, kunde man ikke nægte nogle Minutters Opmærksomhed.

— Allerede flere Gange, begyndte Martinet, har Byraadene i de omkringliggende Byer haft til Hensigt at arrestere Dem paa Deres Slot, ikkt sandt?

— Det maa De vel vide bedre end nogen anden, svarede La Rouërie.

— Og har De ikke hver Gang, vedblev Martinet, modtaget et Brev, som en Tigger bragte Dem inden i en hul Stok?

— Hvorfra véd De det?

— Var disse Breve, hvis Haandskrift var Dem ubekendt, ikke alle undertegnede: — En Ven.

— Hvorfra kender De alle disse Enkeltheder? spurgte La Rouërie.

— Til hvem har De betroet dem, Hr. Markis?

— Ikke til noget Menneske, det sværger jeg! . . .

— Og denne Ven havde dog sandsynligvis ogsaa sin Interesse i at bevare sin Hemmelighed.

— Kender De ham? . . .

— Udmærket . . . denne Ven . . . er mig! . ..

Alles Blikke vandrede fra Martinet til La Rouërie for at se, hvilket Indtryk denne uforudsete Meddelelse gjorde paa ham.

— Det beviser kun et, sagde La Rouërie, — og det er, at Konventets Politi er mindre slet organiseret end jeg havde troet. Hvor meget har disse Oplysninger kostet Dem?

— Det, som De i Aften har givet den Mand, der bragte Dem et Brev fra mig.

— I Aften?

— Ja, i Aften.

— Denne Gang har Deres Haandlanger narret Dem, min gode Mand, jeg har ikke faaet noget Brev.

Har De ikke faaet noget! . . udbrød Martinet.

Ved denne uventede Efterretning fortrak hans Ansigt sig krampagtigt, hans Blik blev stirrende, og en dødelig Bleghed bredte sig over hans Træk. Han vilde tale, men Stemmen svigtede ham . . . Han formaaede kun at fremstamme nogle uforstaaelige Lyde, der afbrødes af den adelige Forsamlings Latter.

La Rouërie vinkede, og Chaudeboire traadte ind.

Martinet skælvede over hele Kroppen. Nu var alt Haab ude; nu var Døden ham sikker, han vilde blive hængt, med mindre han skulde aarelades ligesom hans Ven Nouaïl. Med en yderste Kraftanstrengelse samlede han sin sidste Viljekraft.

— Hr. Markis, sagde han med sitrende Stemme, jeg beder om Tilladelse til endnu at sige nogle Ord.

— Tal! sagde La Rouërie med Ryggen til ham.

— Tillad mig at sige Dem, Hr. Markis, at De i Øjeblikket ikke er Herre over Situationen. En Anfører for et Parti morer sig ikke med Bagateller. Naar alt kommer til alt, hvilken Rolle

spiller saa en Mands Død, naar det drejer sig om Udfaldet af en saadan Sag som Deres? Naar jeg er død, vil Konventet sende en anden Mand, som De ikke kender. Nu, hvor De véd, hvem jeg er, og hvor jeg har sagt Dem, hvad jeg vilde gøre, har De intet mere at frygte fra min Side, og jeg kunde ikke mere skade Dem, selv om jeg havde det til Hensigt. Spær mig inde . . . lad mig udspionere og dræb mig saa første Gang, De fatter Mistanke til mig. Dertil har De altid Tid . . . Men naar De er sikker paa ikke mere at blive iagttaget, kan De bedre bringe Deres Planer til Udførelse.

— Vi tager aldrig et givet Ord tilbage, sagde La Rouërie, idet han vendte sig halvt om og sendte Martinet et foragteligt Blik over Skulderen. Der er blevet sagt Dem, at De skal hænges, — følgelig skal De hænges.

— Som De ønsker, Hr. Markis, sagde Martinet tilsyneladende resigneret. Jeg er i Deres Magt, og De er Herre over mit Liv, Men De gaar Glip af noget, og De vil komme til at fortryde det. Vil De endnu en Gang høre paa mig. Ifølge den Magt, jeg har, kan jeg efter eget Forgodtbefindende disponere over Tropper saavel som over Myndighederne. Forstaar De? . . . Vil De forsøge at udrette noget ved en Overrumpling, eller vil De iværksætte en Landgang paa et bestemt Sted? . . . Saa fører jeg Myndighederne bag Lyset og beordrer Tropperne hen til et diametralt modsat Punkt.

— De er altsaa rede til at bedrage Konventet, der betaler Dem?

— Det er mig ligegyldigt, naar jeg kan tjene Dem.

La Rouërie trak i Klokkestrengen. En Lakaj traadte ind og overrakte ham en tyk Bambusstok.

— Min Stok! udbrød Martinet, jeg er frelst! . . . Bræk Stokken midt over, Hr. Markis, og se, hvad den indeholder.

— Godt, svarede Markis'en; Retfærdighed gaar fremfor alt . . . Jeg vil ikke straffe en Mand, der tjener os.

Markis'en tog Brevet og læste det. Saa sagde han:

— Er det dig, der har skrevet Billetten her?

— Ja, Hr. Markis, det er mig, sagde Martinet med skælvende Stemme, medens Rædslen endnu stod malet paa hans Ansigt.

— Det kan vi let overbevise os om . . . Sæt dig der ved Bor-

det og skriv de samme Ord, der staar her. Saa faar vi se, om Skriften er den samme.

Martinet satte sig, tog Pennen og forsøgte at skrive nogle Ord, men Pennen spruttede paa Papiret og rystede emllem hans krampagtigt sammenknugede Fingre.

— Underskriv saa, sagde Markis'en.

Martinet gjorde, som der blev ham befalet.

— Naa, mine Herrer, sagde La Rouërie, idet han opmærksomt sammenlignede de to Haandskrifter . . . Se her og døm.

Det var umuligt at finde den ringeste Lighed mellem de rystende Ord, han her havde nedskrevet og den rolige Haandskrift i Billetten.

— Slyngel, raabte La Rouërie, det er ikke den samme Haand, der har skrevet de to Billetter . . . Du har altsaa atter villet bedrage os . . .

— Hr. Markis, jeg sværger ved min evige Salighed . . .

— Ti! . . . Lad mig blive af med den Skurk. Lad Jean Chouan og hans to Kammerater komme.

Jean Chouan traadte ind sammen med Chaudeboire og Anføreren.

— Før denne Slyngel bort og lad mig ikke høre mere tale om ham, sagde La Rouërie og pegede paa Martinet.

Chouanerne greb ham i Kraven og slæbte ham ud af Salen.

— Husk vel paa, Hr. Markis . . . sagde Martinet og søgte at vende sig om.

Døren blev lukket haardt i efter ham. — Under Paaskud af at ville sammenligne de to Skriftstykker nøje med hinanden, tog Péchard Martinets to Billetter og gemte dem i sin Lomme.

— Man kan aldrig vide, sagde han til sig selv, om disse Autograммer ikke en skønne Dag kan være os til Nytte.

Martinet tænkte paa, hvor hurtigt Chouanerne havde for Vane at udføre deres Dødsdomme, og den Tillid, han hidtil havde lagt for Dagen, svandt fuldstændigt, da han befandt sig i Hænderne paa disse raa Mennesker. Han blev ligbleg, og hans Ben rystede under ham.

Jean Chouan tog et Reb og lavede en Løkke, kastede den om Halsen paa Martinet og trak i Rebet. Saa sagde han:

— Naa, min Ven, vær nu saa god at følge med os.

— Kære Venner, sagde Martinet, jeg er Kristen lige saa vel som I, og jeg ønsker at skrifte.

— Det kan der vel være noget i, sagde Chaudeboire.

— Aa pyt, dersom han kommer til at opholde sig nogle Aar i Skærsilden, saa har han i det mindste fortjent dem, bemærkede Jean.

Martinet fulgte langsomt efter dem; han spejdede gennem Mørket, som for at søge et sidste Haabets Glimt. Men der var intet at se!

Et ungt Egetræ stod ensomt ved en Grøft midt i et tæt Krat af Smaabuske.

— Vi behøver ikke at gaa videre, sagde Jean og pegede paa Træet; det kan vi bruge.

— Aa, kære Venner, kære Venner, skreg Martinet i en ynkelig Tone . . . jeg er jo Chouan, en god Chouan ligesom I . . . Vi har jo drukket sammen som gode Kammerater. Man hænger da ikke en Kammerat.

— Godt! sagde Jean Chouan, der er endnu et sidste Middel til at slippe.

— Hvad er det, tal blot, kære Ven . . . jeg skal gøre alt, hvad du siger.

— Saa tilstaa, at det er dig, der har myrdet min Herre, Grev de Maurepas, for at plyndre ham.

— Aa nej, Hr. Chouan, skreg Martinet, det er ikke mig, det sværger jeg ved min evige Salighed.

— Godt, saa dø da . . . Chaudeboire, sænk Grenen.

Og medens Chaudeboire klatrede op ad Grøftekanten, sagde han:

— Vil du tilstaa, ja eller nej? . . . Det er den eneste Maade, paa hvilken du endnu kan redde Livet.

— Ja, det er mig, der har dræbt ham, sagde Martinet i Haab om paa denne Maade at slippe fri eller vinde Tid.

— Saa maa vi haabe, at Gud vil tilgive dig, sagde Jean Chouan og kastede en Ende af Rebet over til Chaudeboire. Den ulykkelige Martinet udstødte frygtelige Jammerskrig; pludselig styrtede han frem mod Jean og holdt ham fast med al Kraft. Men Chaudeboire trak i Rebet og tvang ham saaledes til at slippe.

— Min gode Ven keder sig, sagde Jean Chouan; lad os skynde os!

Anføreren klatrede op i Træet og bøjede Toppen ned mod Jorden. Jean Chouan greb fat i en af Grenene, og med forenede Kræfter holdt de den nede i en passende Højde. Martinet saa paa dem med flakkende Blikke, medens Chaudeboire knyttede Rebet til en af de højeste Grene.

Saa sprang Chouanerne til Side, og Grenen svippede i Vejret med Martinet, der greb fat i Rebet, som laa ham om Halsen, og ved en overmenneskelig Anstrengelse holdt han sig fast deri.

— Paa Gensyn! raabte Chaudeboire.

De tre Chouaner gik leende deres Vej.

IX.

Endelig!

Pludselig lød der Geværskud ovre fra Haven og de omkringliggende Marker; Kuglerne susede gennem Træernes Grene . . . Bønderne styrtede af Sted og lod Martinet ene tilbage.

Det var Nationalgardisterne, der kom fra Rennes, og som havde ladet vente saa længe paa sig. Martinet klamrede sig til Rebet, der snærede ham om Halsen, og holdt sig saaledes fast i Hænderne, medens han udstødte uforstaaelige Lyde.

Nationalgardisterne saa i Vejret og fik Øje paa en mørk Masse, der gyngede oppe i Træet. Men de standsede ikke for en saadan Ubetydeligheds Skyld.

Et eneste Væsen havde Medlidenhed og blev staaende ved Foden af Træet. Et eneste Væsen gjorde Indsigelse imod Menneskenes Dom og løftede Stemmen for at redde den ulykkelige Martinet. Dette Væsen gøede og hylede, — det var den eneste Maade, paa hvilken det kunde klage.

Det var Sans-Gêne, Martinets Hund, — det eneste Væsen, som han elskede paa Jorden. Inden han drog ud paa sin farefulde Ekspedition, havde han lukket Hunden inde i sit Værelse i Rennes . . . men det var lykkedes den at undslippe, og den var, hvad enten det skyldtes dens Klogskab eller Tilfældet, fulgt efter Nationalgardisterne, da de drog ud til Slottet La Rouërie.

Hunden vedblev at hyle saa længe, indtil nogle af Mændene kom tilbage til Stedet. En af dem klatrede op i Træet og skar

med sin Sabel Rebet over, og Martinet faldt ned imellem Buskene, der saaledes dæmpede hans Fald.

— Det var paa høje Tid! sagde han og rev Snoren af sin Hals.

Pludselig genkendte han Georges paa dennes Kaptajnsepauletter og raabte:

— Omring Slottet . . . de er der alle! . . . Nu har vi dem.

— Det er allerede gjort, sagde Georges, alle vore Folk har omringet Slottet, ikke en eneste kan undslippe.

— Ha, ha! . . . nu er Turen kommen til mig! sagde Martinet og gned sig fornøjet i Hænderne.

Nationalgardisterne trængte ind i Slottet, gennemsøgte alle Værelser fra Kvist til Kælder, bankede paa Væggene og Gulvenes Fliser uden at finde nogen.

— Det er utroligt! sagde Martinet og greb om sin Hals for at forvisse sig om, at han virkelig var levende . . . Jeg er dog ganske sikker paa, at jeg ikke har drømt . . .

X.

Fængslingen.

Neppe var Jean Chouan og Chaudeboire forsvundet med Martinet, før en Chouan, der var blevet sat paa Vagt, meldte La Rouërie, at en Afdeling Dragoner og Nationalgardister rykkede frem mod Slottet.

Og alle disse Helte og drabelige Krigere, der for et Øjeblik siden havde talt om at vende op og ned paa Frankrig og med en eneste Bevægelse omstyrte Konventet, skyndte sig nu med at lægge Kaarderne fra sig og indhylle sig i deres Kapper.

— Aabn Dørene! . . . raabte La Rouërie forbitret; — de, der vil gaa, har deres Frihed . . . men jeg sværger ved Gud, at Røverne, der kommer her for at plyndre og brænde, skal faa Svar paa Tiltale.

De Sammensvorne skammede sig over deres Frygt og greb atter efter Vaabnene.

Den Vaabenbeholdning, der laa skjult i Kældrene, blev hastigt bragt op og fordelt mellem de Tilstedeværende, — Vognene blev væltede i Staldene for at tjene som Barrikader; bag

Træerne og i Grøfterne, der omgav Haverne, lagde bevæbnede Chouaner sig paa Lur, — og i hver Vinduesaabning sad to Sammensvorne, rede til at fyre.

Men de to Mænd, der var blevet sendt ud som Spejdere, kom tilbage og meldte, at det ikke mere drejede sig om at drive en Haandfuld daarligt bevæbnede Mænd tilbage, men at der var mindst fem hundrede Nationalgardister; de havde ligeledes set, at der var en Afdeling Dragoner med fire Kanoner.

At gøre Modstand var altsaa ensbetydende med et Nederlag, og derved vilde desuden Autoriteternes Mistanke blive forstærket og Opsynet med Slottet vilde blive forøget. Man fjernede derfor øjeblikkelig alt, der kunde vække Mistanke, fra Slottet, og de Sammensvorne flygtede gennem underjordiske Gange, der mundede ud temmelig langt borte derfra.

Nationalgardisterne og Dragonerne formaaede ikke at tilbageholde et Forbavselsens Udraab.

— De holder os for Nar! raabte en af Soldaterne. I de sidste otte Dage er der blevet fraaset her paa Slottet; alle Forraad, alt Vildtet og Fjerkræet fra Markederne i Omegnen er blevet opkøbt her til Slottet.

— Og de er her endnu, sagde en anden.

— Dersom de var flygtede, maatte man have set dem! . . .

— Der findes Falddøre og Skjulesteder . . .

— Lad os brænde dem inde som Rotter . . .

— Lad os lukke dem inde som en Ræv i dens Hule! . . .

— Ild! skreg de ivrigste.

Der blev bragt Straa og tørre Kviste ind i den store Slotssal.

Martinet greb et Lys fra Kaminen, og straks efter steg Flammen op til Loftet og sværtede dets forgyldte Forsiringer.

— Borgere! raabte Georges og trængte sig frem gennem Nationalgardisternes Rækker; — I forraader Revolutionen . . . herefter vil Adelsmændene skrige op om Plyndring og Røverier; Bønderne vil gøre Oprør og slutte sig til Chouanerne, og de vil saa afbrænde Patrioternes Ejendomme . . .

Disse Ord taalte ingen Modsigelse; alle disse Forfatningens tapre Forsvarere følte, at deres Anfører havde Ret.

Ilden blev slukket, og Georges forlod sammen med en halv Snes Soldater Slottet for at fortsætte sine Undersøgelser. Til sidst kom han ind i Stalden.

To smukke Heste var blevet staaende derinde. Da Soldaterne løftede Høknipperne i Vejret, fandt de Sadlerne og Seletøjet, der laa skjult derunder.

Dette tydede paa, at La Rouêrie ikke kunde være langt borte.

I Baggrunden af Stalden saa Georges en lav og smal Dør, der næsten var fuldstændig skjult i Muren. Han forsøgte at aabne den, men den var laaset.

— De er derinde! hviskede Georges; hold Vagt udenfor.

Nogle af Soldaterne gik ud.

Georges' Formodning var rigtig. For ikke at udlevere Myndighederne deres Planer, Navnene paa de Sammensvorne og Dokumenterne, der stammede fra Prinserne og det engelske Ministerium, havde La Rouërie og Tinteniac laaset sig inde i et afsides liggende Værelse, brændt alle Papirerne og havde ikke villet forlade Slottet, før de havde forvisset sig om, at der ikke var noget som helst Spor tilbage, der kunde forraade dem. Da de vilde til at stige ned i den underjordiske Gang, gennem hvilken de Sammensvorne var flygtede, fandt de den besat af Dragonerne; skyndsomst trak de sig tilbage og naaede just at skjule sig i Værelset bag Stalden, hvor i Almindelighed Sadlerne og Rustningerne blev opbevarede.

— Nu er vi fangne, sagde La Rouërie.

— Ikke endnu! sagde Tinteniac. Levende skal de ikke faa fat i os.

— Øjeblikket er endnu ikke kommen, sagde La Rouërie . . . Nu har de ingen Beviser imod os, vi bliver altsaa underkastede et Forhør, og inden Dommen falder over os, kan vore Venner maaske befri os.

I samme Øjeblik blev der udefra banket stærkt paa det lille Vindu.

Døren blev sprængt ved Hjælp af Geværkolberne; Georges stak Armen igennem og rev med et Ryk Bjælkerne bort, der endnu spærrede Indgangen.

La Rouërie stod midt i Værelset med korslagte Arme, rolig og ubevægelig.

— Lad mig i det mindste have den Trøst at dræbe nogle af de Skurke, raabte Tinteniac og styrtede med sænket Hoved ind paa Angriberne. Han blev øjeblikkelig kastet til Jorden og afvæbnet.

Nu styrtede Georges ind i Værelset.

— Her er min Kaarde, sagde La Rouërie; hans Stemme røbede ikke den ringeste Bevægelse.

Da Nationalgardisterne, der bevogtede Slottet, hørte Larmen, kom de løbende . . . Alle udstødte Sejrsskrig, da de saa, hvilken god Fangst de havde gjort.

— Nu kommer Turen til mig . . . Hr. Markis, sagde Martinet og lo ondskabsfuldt.

Georges lod La Rouërie og Tinteniac stille op mellem en Afdeling Grenaderer, Nationalgardister og Dragoner og begav sig med Martinet ind i Slottet for at holde Raad med Anførerne for Tropperne om, hvilke Forholdsregler der skulde træffes for at føre Fangerne til Rennes.

Inde i Slotssalen gik det livligt til. Nogle af Mændene, og deriblandt Martinet, mente, at La Rouërie og Tinteniac straks skulde skydes ude i Slotsgaarden, da dette var det eneste sikre Middel til at umuliggøre en Flugt.

— Der er femten Mil herfra til Rennes, sagde Martinet, og det er udelukket, at vi ikke skulde blive overfaldet i Nærheden af Antrain eller i Aften, naar vi naar Rennes.

— Dersom ingen har noget derimod, sagde en Løjtnant ved Navn Cadenne, saa indestaar jeg med mit Hoved for, at jeg skal føre Tinteniac og La Rouërie til Fangetaarnet inden Nattens Frembrud.

— Hvor mange Mand behøver De?

— En tapper Mand foruden mig selv.

— Hvadbehager? lød det enstemmigt fra de omkringstaaende.

— Lad mig blot om det! . . . sagde Cadenne. Jeg tvivler ikke paa nogens Patriotisme, men jeg er sikker paa, at jeg ti Gange kunde have taget La Rouërie til Fange, dersom der ikke var en blandt os, der havde underrettet ham . . .

— Den Usling! raabte nogle.

— Sig os, hvem det er! . . . skreg andre.

— Det er min Overbevisning, sagde Cadenne, — Beviser har jeg ingen af . . . Men vi har nu andet at gøre end at søge efter Forrædere . . .

— Ja, ja! raabtes der fra alle Sider.

— Vil I betro mig de Tinteniac og La Rouërie? Jeg staar med mit Liv inde for dem . . .

Et enstemmigt Bifaldsraab svarede ham.

Han vinkede ad Jouault og Sergent Vatar, der dengang redigerede Rennes' Avis, og som havde gjort sig bemærket blandt Adelens og Gejstlighedens ivrigste Fjender.

Alle tre gik sammen ud af Stuen.

Et Øjeblik senere galopperede Jouault og en anden Nationalgardist af Sted til Antrain paa Heste, de havde fundet i Slottets Stald, medens Cadenne og Vatar trængte sig frem gennem de Tropper, der holdt Tinteniac og La Rouërie indesluttede.

Efter at have overbevist sig om, at Fangerne ikke bar skjulte Vaaben, sagde Cadenne til dem:

— Mine Herrer, Sergent Vatar og jeg skal nu føre Dem til Rennes . . .

— Alene? spurgte La Rouërie.

— Ja, kun vi to alene, svarede Cadenne. — Men jeg maa paa Forhaand sige Dem, at De vil blive skudt ned ved det mindste Flugtforsøg eller dersom De skulde gøre den ringeste Modstand . . . Gaa i Forvejen, mine Herrer, og glem især ikke det ene . . .

— Hvilket?

— Tag ikke fejl af Vejen . . .

Tinteniac tog La Rouërie under Armen, hvorefter de satte sig i Gang.

Bag dem kom Cadenne og Vatar med Pistolen i Haanden.

Et Kvarter senere kørte en lille overdækket Vogn, forspændt med to kraftige Heste, fra Antrain, og naaede Rennes midt om Natten.

XI.

Paa Slottet Artois.

Chouanernes Holdning begyndte at vække alvorlige Bekymringer. Otte tusind Mand fra Vendée havde besat nogle Smaabyer og vedligeholdt Forbindelsen med Emigranterne, der havde samlet sig i den engelske By Jersey. Midt om Natten saas brændende Baal, der som en Telegrafledning snoede sig langs Kysten. Chouanerne op-

holdt sig i underjordiske Huler, der var dækket af Grønsværet. Den største Vanskelighed bestod i at skaffe Levnedsmidler til alle disse Mennesker, og til dette Øjemed blev der lagt Skat paa de omkringliggende Gaarde, af hvilke en maatte levere en Ko, en anden en Hest, som saa blev solgt paa Markedet.

Allerede i længere Tid havde Byraadet i Rennes haft Kendskab til de modrevolutionære Bestræbelser, og talrige Arrestationer havde fundet Sted.

Samme Nat, da La Rouërie blev arresteret, var henad Klokken fire om Morgenen flere Chouaneranførere samlede i en af Salene paa Slottet Artois. Midt i det store Rum, hvis Skodder var fast tillukkede, stod flere Kasser med Sabler, Geværer, engelske Pistoler, Kugler og Patroner, medens andre Kasser fulde af Penge stod halvaabne paa Gulvet. Og i et Hjørne af Salen laa en Bunke gamle og nye Grenaderuniformer, Nationalgardist- og Dragonjakker, som Chouanerne i paakommende Tilfælde tog paa for at overrumple Patrioterne eller blande sig i deres Rækker og saaledes udspionere deres Planer og angive dem til Anførerne for det bretanniske Forbund.

To Præster sad ved et stort Bord, der var fuldt af Papirer og forseglede Pakker med katolske Smædeskrifter, som skulde sendes til Anførerne i Bretagne.

Pludselig blev der udefra banket paa Døren paa den mellem Chouanerne aftalte Maade; der opstod et Øjebliks Uro, men de Tilstedeværende forstod, at det maatte være en af deres Tilhængere, — og Døren aabnedes.

Ind traadte Abbed Péchard, bleg og bestyrtet med overstænket Kappe; han var kommen ridende de femten Mil fra Slottet La Rouërie i strakt Galop. Alle følte, at der maatte være sket en stor Ulykke, og deres Blikke rettedes ængsteligt mod ham . . .

— Mine Herrer . . . sagde Péchard aandeløs, Sammensværgelsen er opdaget, La Rouërie og Tinteniac er arresterede og ført til Fangetaarnet i Rennes.

— De maa frelses! raabte én.

— Men hvorledes? raabte Flere i Munden paa hverandre.

— Jeg tror at have fundet et Middel, sagde Péchard og satte sig, og jeg kommer for at bede Dem om Deres Hjælp.

— Tal Abbed, hvad skal vi gøre?

— Jeg tror, sagde Péchard i en højtidelig Tone, at vi maa foretage et stærkt og uventet Angreb . . . oprøre de omkringliggende Kommuner.

— Det er let.

— Paa den Maade, vedblev Péchard, vil Tropperne, der ligger i Rennes, begive sig hen til de truede Steder . . . Og naar der ikke er andre end Nationalgardister tilbage til at forsvare Taarnet, kan vi let bemægtige os Stedet, naar vi lader nogle af vore Venner snige sig ind blandt dem, for saaledes at hjælpe Fangerne paa Flugt.

— Det er ganske klart, og Sejren forekommer mig at være os sikker.

— Det haaber jeg, sagde Péchard, — men vi maa skynde os; der er ingen Tid at spilde. De Revolutionære venter ikke længe med Dommen, vi maa komme dem i Forkøbet . . . i Morgen er det Søndag; Pater Huguet . . .

— En Frafalden . . .

— En Forræder . . .

— En Revolutionær . . . dermed er alt sagt . . . skal prædike ved Højmessen i Vieux-Viel . . .

— Vi maa forhindre ham deri . . .

— Tropperne, der er sendt til Saint-Ouen, er udmattede og skal overnatte paa Slottet La Rouërie; der er de kun to Mil borte fra Vieux-Viel; vi maa hindre dem i at komme tilbage til Rennes, idet vi giver dem Anledning til at ile den Frafaldne til Hjælp . . .

— Godt . . . men hvorledes skal vi underrette dem?

— De maa stige til Hest, Hr. de Bondeville, og den første Bonde, De træffer i Omegnen af Slottet, vil sikkert paatage sig at bringe Budskabet . . .

— Godt . . . jeg er rede . . . men sandsynligvis vil der blive sendt halvhundrede Mand for at hjælpe Huguet, og det er tilstrækkeligt til at indgyde Bønderne Frygt . . .

— Det er netop det, der maa forhindres, sagde Péchard . . . I Vieux-Viel træffer De Chaudeboire og en halv Snes af hans Kammerater, som jeg har sendt i Forvejen . . . De skal ringe med Stormklokken i Sougeal, hist og her afbrænde nogle Bøndergaarde og affyre nogle Skud for at lokke Soldaterne til den Side.

— Nu forstaar jeg det, sagde Bondeville.

— Men det er endnu ikke alt, vedblev Pechard. Dersom jeg

har hørt rigtigt, skal en Afdeling, som kommanderes af Kaptajn Georges, paa Tilbagevejen til Rennes rømme Benediktinerklosteret, der ligger midt i Skoven . . . Fra den Side maa Soldaterne altsaa ogsaa have noget at gøre.

— Det skal jeg nok paatage mig, sagde en af de Tilstedeværende ved Navn Caradeux.

— Jeg har regnet med Deres Hjælp . . . I en lille Kro, der ligger udenfor Landsbyen Fouillard, finder De Jean Chouan med nogle af hans Mænd; de øvrige er spredt over de omkringliggende Marker . . .

— Godt, Abbed, jeg skal nok føre Angrebet . . .

— Hvad mig angaar, saa iler jeg til Klosteret, hvorhen min Gerning kalder mig . . . Vi skal forsøge at trække Gudstjenesten ud indtil Nattens Frembrud, og saa . . .

— Og saa, tilføjede Bondeville, maa vi sørge for, at der vender saa faa som muligt tilbage til Rennes . . . Deres Plan er klogt udtænkt, Abbed, men jeg maa sige Dem ganske oprigtigt, at Udførelsen vil blive meget vanskelig om ikke umulig.

— Hvorledes det?

— General Fayolle er i Rennes . . .

— Det véd jeg . . .

— I hans Officerers Fraværelse er det ham, der har at sørge for alt.

— Sikkert.

— Han er en virksom og intelligent Mand . . .

— Og hvad saa? . . .

— Han forstaar fuldt ud, hvilken Betydning La Rouëries Fængsling har . . . Han har i mange Aar været i Krig, og han kender enhver Form for Krigslist . . . Det forekommer mig derfor umuligt, at han ikke skulde træffe alle nødvendige Forholdsregler for at tilbageslaa ethvert Forsøg paa at befri Fangen . . .

— Jeg har forudset alt dette! sagde Péchard i en hemmelighedsfuld Tone.

— Men det er sandt, sagde den anden, — Fayolle og La Rauërie har jo længe været Venner.

— Ja, meget intime Venner, de har gjort Felttoget i Amerika sammen og har været uadskillelige.

— Kunde vi ikke under disse Omstændigheder maaske drage Nytte af dette Venskab? Kunde De, Abbed, ikke som Ven af

Brødrene Fayolle opsøge Markis'en, tale til hans Hjerte, til hans Fornuft, og med varme Ord forestille ham, hvilken Grusomhed han vilde begaa ved at lade sin bedste Ven ende paa Skafottet, naar hans Liv kun afhænger af ham?

— For det første, sagde Péchard, vilde et saadant Forsøg gøre mig mistænkelig i Markis'ens Øjne, og desuden er jeg overbevist om, at det ikke vilde nytte mig noget . . . Nej, jeg har et mere virksomt og ufejlbarligt Middel til at indvirke paa Generalen . . .

— Hvad er det?

— Det siger jeg Dem først efter Sejren . . . Lad os indtil da gøre, som vi har aftalt.

— Til Hest! mine Herrer, raabte Bondeville og rejste sig.

XII.

Den Frafaldne.

Næste Dag ringede det til Højmesse fra Kirken i Vieux-Viel, da Jean Chouan sammen med nogle af sine Kammerater, som den foregaaende Nat var flygtede fra Slottet La Rouërie, ankom dertil efter flere Timers Marsch.

Landsbyen frembød i Dag et usædvanlig livligt Skue. Fra alle Husene strømmede søndagsklædte Bønder med Laurbærgrene i deres store Hatte, som var pyntede med Baand i alle mulige Farver. Mænd og Kvinder kom og gik, stødte til hinanden og talte sammen med en hemmelighedsfuld Mine. Størstedelen var bevæbnet med Forke og Stokke, og nogle af dem havde ladet deres rustne Bøsser.

I Værtshusene var der ikke Plads nok til de talrige Gæster, og til Trods for Istappene, der hang ned fra Tagene og Sneen, der var falden om Natten, blev der stillet Borde og Bænke op i Skurene og under fri Himmel.

I Dag skulde der finde en stor Begivenhed Sted i Landsbyen Vieux-Viel. Huguet, der som Tilhænger af den nye Forfatning var blevet udnævnt til Præst i Vitré, var af Biskoppen i Rennes blevet sendt til Vieux-Viel for at bekæmpe Abbed Péchard, der havde nægtet at aflægge den af Konstitutionen forlangte Ed.

Allerede flere Gange var Messen blevet afbrudt af Skrig og Eder. Da Huguet besteg Prædikestolen, forlod Folk Kirken, og da Bønderne saa, at der ikke blev foretaget noget imod dem, blev de dristigere, og de aftalte indbyrdes at rive den Frafaldne ned fra Alteret, naar han begav sig tilbage til sin Plads. Péchard havde, tro imod den Plan, som La Rouërie havde lagt, gennemstrejfet Egnen, opægget sine tidligere Sognebørns Had og truet dem med Helvede, dersom de længere taalte en Frafalden, en Forræder i deres Midte.

Huguet fremsagde Messen, som Ingen vovede at afbryde, men Bønderne lod, som om de lo ad ham og udstødte plumpe og fornærmende Eder og Forbandelser imod ham.

Han steg ned fra Alteret for at begive sig til sin Plads; hans Ansigtsudtryk var som sædvanlig blidt og roligt.

Og nu strømmede de Nysgerrige, der var blevet staaende ude paa Kirkegaarden for ikke at høre Messen, og alle Bønderknøsene fra de omliggende Sogne, der havde aftalt at træffes i Vieux-Viel, ind i Kirken, da de hørte Stormklokken lyde. Snart var Kirken fuld.

Huguet rejste sig i sin Stol.

Hans ædle, blege Ansigt, hans lange, hvide Haar og det fredelige og rolige Udtryk, der er ejendommeligt for Mennesker, som har tilbragt den største Del af deres Liv med at tænke og bede for deres Medmennesker, mindede om Apostelhovederne paa de gamle Malerier.

— Mine Brødre, sagde han med rolig og fuldtonende Stemme, jeg er ikke kommen hid for at prædike Had og Krig. jeg bringer eder Fredens og Trøstens Ord, de samme Ord, som vor Frelser uophørlig gentog for sine Disciple: — Elsker hverandre! — Religionen, mine Brødre, velsigner og tilgiver; — Fanatismen sværger, forbander og søger at opirre Broder imod Broder. Naar de Svage eller Vildledte, naar de Ærgerrige siger eder, at eders Tro er truet, saa tro dem ikke, mine Brødre; ikke hos den Frygtsomme, der overdriver eller hos den Svage, som antager Andres Anskuelser, bør I søge Støtte.

— I har mellem Eders Hænder den Hellige Skrift, saaledes som Kirken har affattet den, for at den kan benyttes af alle Kristne. Og naar I, mine Brødre, ser, at ikke et Ord, ikke en

Stavelse eller et Bogstav er borttaget i hele den hellige Skrift, naar I ser Eders beskedne Præster prædike den samme Moral, give de samme Sakramenter, tror I saa virkelig, at Eders Fædres Tro er blevet forandret?

I dette Øjeblik viste Péchard sig i Kirkedøren; alle Bønderne veg ydmygt tilside for at give Plads for ham.

Han steg op paa en Bænk, og idet han pegede paa Huguet, der et Øjeblik holdt inde, raabte han med heftig og af Lidenskab dirrende Stemme:

— Mine Brødre, tag Jer i Agt for Ulvene, der sniger sig hid iført en Faarepels! Lyt ikke til de falske Profeter, der forstaar at smøre Eder Honning om Munden, men hvis Hjerte er fuldt af Had! . . . Lyt ikke til de Havelystne, der, iført plyndrede Klæder, prædiker Blidhed og Barmhjertighed for Eder! . . . Du taler om Barmhjertighed og Broderskab; forræderske Præst, naar Forbrydelsen triumferer og Ryggesløsheden sidder til Højbords . . .

Ve over dig! ugudelige Præst, der fornærmer Herren i hans Tempel . . . Ve over dig! . . . elendige Pastor, der vil udlevere den dig betroede Flok til Ulven . . .

Forbandelse over dem, der prædiker Barmhjertighed og Skaansel mod de Ugudelige! Med Sværd og Ild maa vi bekæmpe Afgudsdyrkelsens Uhyre! . . . Forbandelse over dig, elendige Frafaldne, der prædiker Løgn fra Sandhedens Alter . . .

Huguet vilde svare.

— Riv ham ud af Templet, som han besudler ved sin Nærværelse! skreg Péchard, bleg af Vrede og Harme . . . Træk Præstekjolen af ham, thi han er ikke værdig at bære den, og lad hans forbandede Legeme fortæres af Hundene! . . .

Chouanerne forsøgte at rive Huguet ned fra Prædikestolen.

Men han knælede ned, og med Blikket løftet mod Himlen, bad han:

— Tilgiv, o Herre, dem, der vandrer i Mørke . . . Naade for de Ulykkelige, der drives fremad mod det Onde! . . . Sandheden, — sagde han til Chouanerne, der søgte at rive ham ned, — bør ikke vige for Løgnen . . . indtil mit sidste Øjeblik vil jeg forkynde Herrens Ord . . . Hans Vilje ske! . . .

— Ud! skreg Péchard, — kast ham ud af Templet! . . .

Chouanerne løste hans Hænder, som han holdt sammenknu-

gede om Prædikestolen og slæbte ham ned . . . Men i Kampen stødte hans Hoved mod et skarpt Hjørne i Træværket, og Blodet flød ned over hans blege Ansigt . . .

Han blev slæbt ud af Kirken; den rasende Mængde omringede ham og udstødte Eder og Forbandelser. Da de var kommen henad Vejen til et Sted, hvor Højdedraget begyndte at sænke sig, raabte en af dem, idet han med et Stokkeslag strakte Præsten til Jorden:

— Paa Knæ og bed Gud tilgive dig, at du har villet styrte os i evig Fordømmelse.

— Tilgiv dem, Herre, sagde Præsten med Panden imod Sneen, tilgiv dem, thi de vide ikke, hvad de gøre.

Medens de rasende Chouaner styrtede sig over Huguet, stod Jean Chouan afsides, bleg og ubevægelig med begge Hænder støttede paa sit Gevær.

Det Smertens Skrig, der undslap Præsten, da han faldt, gik som et Stik gennem Jeans Hjerte, den Mand, som hans Venner her slog ihjel, havde han kendt i tredive Aar, og han nærede for ham en grænseløs Beundring og Hengivenhed. Han havde set ham paa Slottet Epinay, elsket og agtet . . . han vidste, for hvilken Agtelse og Tilbedelse han var Genstand i Vitré og Omegn.

— Nu kan det være nok! . . . sagde han, idet han trængte de Ivrigste til Side, — man dræber ikke en Præst som en Hund!

Chouanerne gik forlegne og skamfulde deres Vej.

Jean Chouan tog den afmægtige Huguet paa sine kraftige Skuldre og gik tilbage til Landsbyen med ham.

I dette Øjeblik fik Péchard og Bondeville, der sad ved et Vindu, hvorfra de havde Udsigt over hele Sletten, Øje paa en tæt Skare Soldater, der kom dragende imod Vieux-Viel.

Øjeblikkelig lød der fra alle Sider Skriget: Soldaterne! Soldaterne! Kvinder og Børn flygtede forskrækket, medens Chouanerne bag Buske og Hække affyrede nogle Skud mod Tropperne.

— Hjælp dem, sagde Péchard til Bondeville, jeg har nok at gøre andetsteds . . .

Dermed steg han op paa en Hest, der ventede foran Døren, og jog bort i Galop.

XIII.

Benediktinersøstrene.

Den modrevolutionære Bevægelse havde saaledes opirret hele Egne, revet de fattige og ulykkelige Bønder bort fra deres fredelige Arbejde, fra deres elendige Liv og udstedt et uimodstaaeligt Opraab til deres Tro og passive Lydighed. Vante som de fra Barndommen var til kun at tro og lyde, rettede Landboerne sig blindt efter Adelens og Gejstlighedens Befalinger.

Den Mistillid og det Had, de nærede mod alt, hvad der kom til dem fra Byerne, gjorde dem ogsaa mistænksomme overfor de revolutionære Idéer, der blev prædiket for dem og stadfæstet af Byraadene.

Den Dag, da Rygtet lød, at en Udsending fra Byraadet i Rennes rykkede ud med Soldater for at rømme Benediktinerklosteret, kom Péchard i største Hast fra Vieux-Viel, og efter at have sagt Messen, steg han op paa Prædikestolen. Han vidste, at Eksemplet, hvad enten det er godt eller daarligt, har stor Magt over Masserne; han kendte alle disse stakkels Kvinder, der havde viet sig til et Liv fjernt fra Verden; han havde ophidset deres Indbildningskraft og gjort deres Aand modstandskraftig mod alt, hvad der tilhørte Livet udenfor Klosterets Mure.

— Mine Søstre, sagde han i en blid og overbevisende Tone, — vant som vi er til at staa under de kristelige Fyrsters Herredømme og nyde et roligt Livs fredelige Glæder, har Ingen af os ventet at se Oldtidens Kristenforfølgelser opstaa med fornyet Raseri . . . Men hvilken Forfølgelse formaar at indgyde den Frygt, der virkelig tror paa Gud? Den, der venter paa Paradisets evige Fryd, foragter Djævelens Fristelser og Verdens Trusler . . . Man lukker Øjnene paa Jorden for at aabne dem i Himlen. Antikristen truer, men Kristus beskytter og forsvarer . . . vel kan man tilintetgøre vort Legeme, men vor Sjæl udfolder sine Vinger og nyder, langt borte fra Jorden, Paradisets evige Glæde.

Aa, Søstre, lad os takke vore Fjender, thi deres blide og ufornuftige Raseri skaffer os den ophøjede Glæde, som et eneste Fejltrin kunde tilintetgøre for os . . .

Omegnens Bønder, hvem det var blevet meddelt, at Soldaterne vilde komme for at jage Nonnerne ud af Klosteret, ilede til fra

alle Sider; fem eller seks hundrede Tiggere, af hvilke Størstedelen tjente i Jean Chouans Regiment, strømmede ind i Klostergaarden og strakte Hænderne ud imod en Nonne, der for sidste Gang uddelte Suppe til dem.

Pludselig gik der en Bevægelse gennem Mængden, og Bønderne udstødte et Vredens og Harmens Skrig; et Regiment Grenaderer, Dragoner og Nationalgardister kom ned ad Højen fra Saint-Ouen med tre store Vogne, forspændt med Okser. Snart efter havde de taget Opstilling udenfor Klosteret.

Udsendingene fra Byraadet gik sammen med Officererne gennem den maalløse Skare Bønder, og bankede paa den store Indgangsdør.

— Hvad ønsker De? spurgte Portnersken indenfor den tilgitrede Dør.

— Hvor er Abbedissen i Klosteret?

— Hun beder i Øjeblikket . . .

— Luk Døren op.

Byraadsmedlemmerne traadte ind i det store Modtagelsesværelse, der var belagt med sorte og hvide Fliser. Gennem en Gitterdør i Baggrunden saa de alle Nonnerne paa Knæ med Ansigtet mod Jorden . . . En Stemme sagde langsomt:

— O Gud, hvor længe endnu vil Dine Fjender foragte Dit Navn og gøre Modstand mod Din hellige Vilje! Dig tilhører Dagen, Dig tilhører Natten . . . Du har skabt Lyset og Solen!

— Husk paa, o Gud, at det er Fjenden, der skænder Helligdommen, og at et ufornuftigt Folk vanærer Dit Navn . . .

— Rejs Dig, o Gud . . . forsvar Din Sag mod den Skændsel, som et vildledt Folk bringer over Dit Navn.

— Glem ikke Dine Fjenders Raab, der stiger op mod Himlen.

Medens Nonnerne i Kor fremsagde deres Bønner, sad Georges i et Hjørne af Modtagelsesværelset, hensunken i sørgmodige Tanker med Albuen mod Knæene og Hovedet støttet i Hænderne.

Abbed Huguet havde givet ham en religiøs Opdragelse; han kendte disse Salmer og havde ofte beundret de guddommelige Ord, og nu skulde han omstyrte, hvad han selv havde elsket, bortjage svage Kvinder fra deres i det mindste tilsyneladende fredelige Tilflugtssted, og til at hærde sig og finde Kraft til denne sin Gerning havde han intet andet end Tidens republikanske Iver, der drev de Tapre ved Grænserne mod de Fremmede og Forræder-

ne, men som ofte lod dem staa ubeslutsomme og afvæbnede over for det døende Samfunds svage Rester.

I dette Øjeblik fordømte han maaske sit Mod, der havde skaffet ham Kaptajnsepauletterne; han spurgte sig selv, om der i hans Had mod det gamle Samfund ikke var et personligt Nag, opstaaet ved Tanken om hans hemmelighedsfulde Fødsel . . . om dette Had ikke gemte Mindet om hans forsmaaede Kærlighed . . . Saa rystede han paa Hovedet som for at bortjage disse pinlige Tanker.

— Bliver Gitrene snart aabnet? raabte Georges og rejste sig.

I dette Øjeblik traadte en bleg, men endnu smuk Kvinde ind. Det var Abbedissen i Benediktinerklosteret, den forhenværende Grevinde de Maurepas. Hun var iført en lang sort Kjole, og det hvide Slør, der faldt ned til Jorden, dækkede næsten fuldstændigt hendes Ansigt, som Taarerne i Aarenes Løb havde gennemfuret.

Hun aabnede selv Gitterdørene og hilste koldt og værdigt paa de Fremmede.

— Jeg beder Dem undskylde, at jeg har ladet Dem vente, mine Herrer . . . Men vi havde begyndt vore Bønner, og Klosterets Love forbyder os at afbryde dem, hvad Grunden end maatte være . . . Hvad ønsker De?

— Frue, sagde et af Byraadsmedlemmerne, — De kender Regeringens Forordning, ifølge hvilken Klostrene skal rømmes, ikke sandt? Forordningen er blevet kundgjort overalt.

— Ja, det er fuldkommen rigtigt.

— Hvorfor har De da ikke adlydt?

— Vi har svoret Troskab imod Gud, og vi har kun at adlyde ham.

— De véd, hvorfor vi er komne hertil, Frue?

— Ja.

— De forstaar, at al Modstand er umulig, og at De endnu i Dag maa forlade Klosteret.

— Vi forlader ikke Klosteret.

— Det vilde være os overordentlig pinligt at maatte bruge Vold imod Dem; og jeg beder Dem ikke tvinge os dertil.

— Gør Deres Pligt; vor Pligt er at lide for Herrens Ære. Vi er svage Skabninger, der har viet vort Liv til Herren; kun han kan bryde vore Lænker . . . Hans Vilje ske.

Hun traadte tilbage og gik ind i Klosteret.

Nu greb en af Officererne fat i Stængerne, der skilte Modtagelsesværelset fra Nonnernes Bedeværelse, nogle Dragoner hjalp ham, og snart fandtes der ingen Skranke mellem Soldaterne og Nonnerne.

Disse blev liggende paa Knæ, bedækkede deres Ansigter med Hænderne og trykkede sig tæt op til hinanden.

— Soldater! skreg et af Byraadets Udsendinge.

Georges strakte Kaarden frem, som han holdt i Haanden, og gjorde Tegn til Soldaterne, at de skulde blive, hvor de var.

— Søstre, sagde han med bevæget Stemme til Nonnerne, — frygt intet, vi er ikke kommen hid for at bruge Vold imod Eder, men for at beskytte Eder. Nationalforsamlingen har befalet, at Klostrene skulde lukkes, fordi de tjener som Tilflugtssted for de Sammensvorne, der overalt prædiker Oprør imod Loven og ophidser Borger imod Borger . . .

Péchard vilde tale.

— Lad denne Mand arrestere! skreg Formanden for Byraadsmedlemmerne.

— Lad min Person tjene som Sonoffer; maatte min Død kunne bidrage til at dæmpe de Ugudeliges Vrede! sagde Péchard og sendte Georges et truende Blik.

Nogle Dragoner styrtede frem og greb fat i ham. De forskrækkede Nonner indhyllede sig i deres Slør og trængte sig om Abbedissen, der lod sit rolige Blik glide hen over Soldaterne.

— Mine Damer, vedblev Georges, her findes hverken Ofre eller Bødler. Man har narret Dem, dersom man har lovet Dem Martyrglorien: vi elsker og ærer Religionen lige saa vel som De . . . Hvad Loven har ophævet, det er Slaveriet, hvad den har villet tilintetgøre, det er Abbedissernes og Abbedernes Tyranni . . . de daarlige Præsters Fanatisme.

Stakkels Kvinder, der har været døde for Verden, vi er kommen for at vælte Stenen bort fra Eders Grav . . . Hvorfor vil I dø, naar Gud skaber os til Liv? Lev for at elske og for at bede . . .

Nogle af Nonnerne lettede en Flig af deres Slør og dristede sig til at se paa Georges; de havde troet, at han var frastødende hæslig som selve Djævelen, men saa nu hans sorte Øjne funkle af Begejstring, og hans Ord gjorde et uimodstaaeligt Indtryk paa dem. Han havde selv lidt for meget til ikke at føle sig dybt bevæ-

get ved Synet af alle disse ulykkelige Kvinder, der var et brøstfældigt og ubramhjertigt Samfunds Ofre.

— I er fri, Søstre! . . . Loven har brudt de Lænker, som Frygten eller Angsten havde smeddet . . . Kan man da ikke bede andetsteds end i Klosterets Skygge, og har Gud da forbudt sine Skabninger at leve og at elske? Frygt intet! Stil Eder under Lovens Beskyttelse! . . . Kom . . . I er frie! . . .

Fire af de yngste Nonner havde nu slaaet deres Slør helt til Side og saa paa Georges. Deres Frygt svandt lidt efter lidt ved Lyden af hans blide og behagelige Stemme.

— Hører I, Søstre, sagde Abbedissen med svag Stemme: I er frie . . . Loven forkynder det . . . I har Eders Frihed til at gaa, hvorhen I vil og til at gøre, hvad I finder for godt . . . De blandt Eder, der foretrækker Verdenens falske og svigagtige Fornøjelser for Klosterets fredelige og hellige Glæder, de der foretrækker Jorden for Himlen, Helvede for Paradiset, kan trække sig tilbage . . . Dørene er aabne! . . . De er frie! . . .

De fire Nonner saa paa hinanden og rejste sig pludselig som ved en fælles Tilskyndelse.

— Ulyksalige! . . . udbrød Abbedissen og foldede fortvivlet Hænderne.

Nationalgardisterne rakte Nonnerne Haanden og veg til Side for at give Plads for dem. De øvrige Nonner bedækkede forfærdede Ansigtet med Hænderne, men et Øjeblik efter dristede de sig, som drevne af en uimodstaaelig Nysgerrighed, til at se op paa Dragonerne og Nationalgardisterne, og de forbavsedes over i Stedet for frygtelige Bødler blandt Nationalgardisterne at se kendte Ansigter, der tilsmilede dem og betydede dem, at de skulde give efter.

— Kom! sagde Georges, opmuntret af den første Sejr; kom . . . Gitrene er faldne . . . De er fri! . . . Alt, hvad De har mistet, og alt, hvad De har maattet lade tilbage, da De traadte indenfor Fængslets Døre, eders Fædre og Brødre, eders tidligere Venner er blandt os; eders Mødre og Søstre venter ængstelige paa eder, som vendte I tilbage fra en lang og farefuld Rejse.

Ordet Frihed, der har en saa vidunderlig Klang for Mennesker, som er vant til at høre Fængselsskodder blive slaaet for, fik deres Hjerter til at bæve . . . Alle Nonnerne rejste sig . . . Nationalgardisterne udstødte et triumferende Skrig.

Abbedissen hævede Øjnene mod Himlen og sank paa Knæ, og hendes Fortvivlelse var saa aabenbar, at alle de Tilstedeværende følte sig dybt grebne, skønt de i Virkeligheden ikke forstod hele Grunden til hendes Fortvivlelse.

— Gaa, Søstre, sagde hun . . . og Gud tilgive eder denne Times Svaghed og Forblændelse. Og som drevet af en pludselig fanatisk Følelse, sagde hun, medens hun heftede et forbitret Blik paa Georges: . .

— Hvad Dem angaar, der kommer her for at haane Gud i hans Tempel . . .

En Forbandelse svævede paa hendes Læber, men en hende selv uforklarlig Følelse tvang hende til at tie . . . Der var noget i den unge Mands Træk, der slog hende.

Mod sin Vilje følte Georges sig grebet af en forunderlig og hidtil ukendt Bevægelse . . . men der var ingen Tid til at diskutere med Abbedissen; han befalede altsaa Tropperne at rømme Klosteret.

— Jeg for min Person, udbrød Abbedissen, har svoret Gud at dø her, og jeg dør her . . .

Portnersken og to eller tre gamle Nonner, der var nedbrudt af halvtres Aars Klosterliv, gik hulkende hen til hende. Abbedissen sagde bittert, som om hun talte til sig selv:

— Gud har uden Tvivl ikke fundet mig værdig til at lede et Samfund af Trofaste; dertil havde jeg maattet være ren og uden Lyde! Jeg havde troet, at min Bod og Anger kunde udslette min Synd . . . men ogsaa det var en Hovmodets Tanke! Jeg Ulyksalige indsaa ikke, at den Myndighed, der her var mig forlenet, kun skyldtes min Fødsel og min Formue . . . Gaa, gaa, Søstre, forlad en stakkels Synderinde! . . . Hvad der sker, sker kun ifølge Forsynets Vilje og er et Vidnesbyrd om dets Retfærdighed!

— Ja, Søstre! raabte Péchard til nogle af Nonnerne, der, grebne af Abbedissens Ord, var vendt tilbage til hende . . . — i det, der sker her, maa vi se et Fingerpeg fra Gud!

Abbedissen saa forbavset paa ham; Péchard, der, skønt han befandt sig midt blandt Dragonerne, havde set sit Snit til at nærme sig Georges, lagde Haanden paa dennes Skulder. — Georges vendte sig om.

— Kaptajn Georges, sagde Péchard saa højt, at de omkringstaaende kunde høre det, — jeg beder Dem vaage over Abbedis-

sen, hun har Krav paa Deres Omsorg . . . paa Deres Beskyttelse . . .

Da Abbedissen hørte Georges' Navn udtale, styrtede hun frem imod ham, slog pludselig sit Slør tilbage, lagde begge Hænder paa hans Skuldre, og idet hun nærmede sit Ansigt til hans, saa hun ømt og kærligt paa ham . . . hele hendes Sjæl laa i hendes Blik . . .

— Georges! . . . De hedder Georges, sagde hun med rystende Stemme . . . De er blevet opdraget af Huguet, ikke sandt? . . . i Vitré? . . . svar mig . . . Det er ham! . . . det er ham! Det er Dem, der forfølger mig! . . . Det er Dem, der jager mig bort fra det Tilflugtssted, hvor jeg haabede at glemme og at dø! . . . Aa, min Gud, min Gud . . . har Du da endnu ikke tilgivet mig? Din hellige Vrede er endnu ikke udslukt . . . . ram mig, knug mig til Jorden, men tilgiv ham! det ulykkelige Barn véd ikke, at han er et blindt Redskab i de Ugudeliges Haand . . . Farvel . . . jeg skal bede for Dem . . .

Hun styrtede hastigt tilbage . . . En Soldat greb hende i Armen og bar hende hen til en af Vognene, der ventede udenfor Klosteret . . . Georges saa efter hende, fortumlet og uden at forstaa, hvad der foregik.

Pludselig gik Péchard hen til ham og lagde Haanden paa hans Arm, idet han sagde: — Véd De, hvem den Nonne er, som Deres Soldater slæber bort?

— Abbedissen? spurgte Georges.

— Abbedissen er Fru de Maurepas, Deres Moder . . .

Georges sitrede. Bleg og skælvende af Sindsbevægelse blev han staaende paa samme Plet.

— Kaptajn! Tag Dem i Agt! Chouanerne! skreg Løjtnanten, der havde været ude omkring Klosteret for at holde Vagt.

Straks efter saas der hist og her sorte Punkter ude i den omkringliggende Kratskov, og Trætoppene bevægede sig. Samtidig blev der fra to Sider samtidigt affyret Skud.

Georges ilede ud for at stille sig i Spidsen for sine Mænd og lede Angrebet . . . Pludselig blev han bagfra slaaet til Jorden og holdt nede; han følte et Knæ presset mod sit Bryst. En barket Haand lagde sig haardt paa hans Pande; et koldt Staal berørte hans Hals. Et hæsligt, sort Hoved bøjede sig ned over hans Ansigt, og han følte den Fremmedes Aande mod sin Kind.

— Det var paa høje Tid . . . sagde pludselig en Stemme, som han mente at kende . . . Rejs Dem op, Hr. Georges . . .

Da Georges drejede Hovedet, saa han en sort Masse forsvinde gennem Skoven over Grenene og Træstubbene . . . Der blev gjort Jagt paa Chouanerne, uden at det dog lykkedes at fange nogen af dem; det var, som var de sunkne i Jorden . . .

Georges' første Indskydelse var at søge Abbedissen . . . men hun var forsvunden . . . Vognen var tom . . .

XIV.

Skoven ved Rennes.

Time efter Time svandt, medens der blev anstillet Efterforskninger og forhandlet, og Dagen begyndte at svinde, da Nonnerne og deres Eskorte begav sig paa Vej. Omtrent halvtres Skridt fra Klosteret mente Løjtnanten, der sammen med en halv Snes Grenaderer dannede Fortroppen, at se Skygger løbe gennem Lysningen og forsvinde i den høje Lyng, der voksede ved Vejkanten. Han gik hen til Sergenten og hviskede til ham:

— Sergent, gaa hen til Kaptajnen og sig til ham, at han skal passe paa og holde Vognene i Nærheden . . . Det varer vist ikke længe, inden vi hører Uglerne skrige.

Sergenten gik og Fortroppen gik Skridt for Skridt videre, med Bøssen i Haanden, medens den spejdede gennem Mørket. Neppe var Soldaterne kommen til Højen, nedad hvilken de om Morgenen var draget, før de hørte Uglens Skrig. Endnu lød det kun halvkvalt og forsigtigt.

— Holdt! sagde Løjtnanten, jeg tænkte jo nok, at vore Fugle ikke var langt borte . . . de venter sikkert kun paa, at vi skal være dernede for at falde over os, naar vi gaar over Bækken.

Tropperne gik videre, uden at der indtraf noget. En Time senere var Natten bælgmørk, og det var ikke muligt at se en Haand for sig. Det blæste stærkt, og der faldt en tæt og gennemtrængende Regn, Vejene var glatte og dyndede; Soldaterne og Nationalgardisterne sank ved hvert Skridt indtil Knæene i store Vandpytter, der fyldte Vejene.

Naar Solens Straaler faar Vaabnene til at funkle, fyldes Soldaterhjertet med Begejstring og Sejrsfølelse, men om Natten,

naar Regnen strømmer ned, og man overalt er omgivet af Dynd og Snavs, synker Modet.

Endelig naaede den lille Afdeling Tropper, gennemblødt indtil Skindet og træt og udmattet hen imod Udkanten af Skoven ved Rennes; Landsbyen Fouillard laa nu kun hundrede Skridt borte.

Georges var blevet noget tilbage og gik i dybe Tanker, medens han søgte at mindes Abbedissens Ord. Han skimtede i dem et længe næret Haab, en længe ventet Drøm om Lykke virkeliggjort for straks efter atter at lade dette Haab falde.

Pludselig stak omtrent hundrede Chouaner Hovedet gennem Krattet og fyrede paa Soldaterne, der befandt sig faa Skridt fra dem. Otte eller ti Nationalgardister faldt; de øvrige vilde overrasket sætte sig til Modværge, men deres Geværer, der var gennemblødte af Regnen, lod sig ikke affyre. Dragonerne sprang over Grøften og trængte med dragne Sabler gennem Mørket for at finde den usynlige Fjende; Grenaderne krydsede Bajonetterne og ventede. Pludselig rejste tre—fire hundrede Chouaner, der havde ligget paa Lur i Krattet, sig op, forlod deres Skjulested for at krybe paa Jorden ind under Hestene og støde deres Knive i Bugen paa dem. De var ti Gange saa talrige som Soldaterne og slog hurtigt dem til Jorden, der forsøgte at forsvare sig, og forfulgte de øvrige, der flygtede hen over Markerne.

Chouanerne spændte Okserne fra Vognene, delte Dyrene mellem sig, men blev ikke lidet forbavsede ved kun at finde tre eller fire gamle tandløse Nonner, der strakte Hænderne mod Himlen og bønfaldt dem om at beskytte sig imod Soldaterne.

De øvrige Nonner var under Ledsagelse af Dragonerne ilet forud og var i dette Øjeblik kun en Mil fra Rennes.

Kampen var forbi, — Soldaterne var slagne paa Flugt. Der blev tændt Ild i en Bunke tørre Bregner, og snart derefter brændte hele Krattet. Saa tog Chouanerne hinanden i Haanden og dansede syngende omkring Baalet, medens Flammerne hvirvledes omkring af Vinden.

— God Fornøjelse Børn, mor jer godt, sagde Péchard, der benyttede Lejligheden til at undslippe og begive sig til Rennes.

— Fanden er virkelig en durkdreven Rad, sagde en af dem, han har nok saa pænt sørget for selv at beholde de kønneste Nonner og kun lade dem, der ikke mere kan synde, blive tilbage til os.

— Ti stille! sagde Jean Chouan i en streng Tone, spøg med hvad du vil, men ikke med den Slags . . .

Han vendte sig om mod Chouanerne og sagde:

— Mor jer godt, Kammerater, jeg har andet at gøre.

Saa fyldte han Straa i en stor Sæk, som han lagde over Hesteryggen og tog Abbedissen paa sine Arme, som om hun havde været et Barn.

— Læg Armen om mit Bælte og frygt intet, Fru Grevinde, sagde han, hvorpaa han gav Hesten et Spark og galoperede af Sted.

Natten var mørk, og Regnen, der havde strømmet hele Dagen, faldt endnu fin og gennemtrængende. Udmattet af Træthed og af Dagens heftige Sindsbevægelser besvimede Grevinden, inden Jean naaede sin Gaard.

Yvonne udstødte høje Skrig, da hun saa sin tidligere Frue.

— Jean, sagde hun, læg Grevinden paa min Seng.

— Hvorfor ikke i det lille Værelse?

— Véd du da ikke, at den stakkels Abbed Huguet ligger dèr.

— Ti stille! sagde Jean af Frygt for, at nogen skulde høre hende.

Saa hentede han en stor Lænestol, som han stillede foran Kaminen, satte Grevinden deri, og snart efter var hun ved Yvonnes Hjælp atter vendt tilbage til Bevidsthed.

— Min Søn! hvor er min Søn! . . . spurgte Abbedissen, da hun atter kom til sig selv.

— Jesus, Maria! raabte Jean Chouan højt, Abbedissen har mistet Forstanden! . . . Hvad bestiller I egentlig her?

Og dermed lukkede han Døren for Næsen af de nysgerrige, der var blevet hidlokkede af Støjen og af det mærkelige Syn, som en Nonne til Hest frembød for dem.

Da Jean var alene med Grevinden, sagde han:

— Min Gaard, der staar aaben for Alverden, er ikke noget godt Tilflugtssted for Grevinden . . . jeg skal sørge for, at der bliver gjort et Værelse i Stand til Dem paa Slottet Epinay, hvor mine Venner og jeg skal vaage over Dem.

— Paa Slottet Epinay! udbrød Helene med Rædselen malet paa sine Træk.

Saa lod hun Hovedet falde ned paa Brystet og stønnede:

— Endnu denne Straf . . . o, min Gud, maatte Du give, at det blev den sidste!

XV.

I Fangetaarnet.

Efterretningen om Tinteniacs og La Rouëries Fængsling vakte den største Bestyrtelse blandt Royalisterne og æggede Patrioternes Energi. Paa Gaderne stod Folk stille for at tale om den store Begivenhed, om Aftenen var alle Vinduer oplyste, og paa Pladsen foran Raadhuset saas tætte Menneskeskarer. De Tinteniac og La Rouërie var to farlige Modstandere for den endnu svage Revolution, og der blev truffet de strengeste Forholdsregler mod dem. Deres Partifæller vidste, at de vilde komme i Forhør for Revolutionsdomstolen, og at dette var ensbetydende med deres Henrettelse i Løbet af fire og tyve Timer. De maatte derfor for enhver Pris reddes . . . reddes . . . men hvorledes? . . .

Der fandtes to Midler: ved Vold eller ved List, men det første var umuligt, thi ved det mindste Forsøg paa Oprør fra Royalisternes Side vilde Domstolen træde sammen, og de to Anføreres Hoveder vilde efter faa Timers Forløb falde for Guillotinens Kniv.

Altsaa blev der ikke andet tilbage end List . . .

General Fayolle sad med Ryggen til Døren og skrev, da Péchard uanmeldt traadte ind.

— De her! hos mig! udbrød Generalen forbavset . . . Véd De da ikke, Hr. Abbed, at jeg kender alle Deres Bedrifter, og at jeg kunde . . . at jeg burde lade Dem arrestere og skyde ned med det samme . . .

— Det vilde være en daarlig Tak, Hr. Markis . . .

— Der findes ingen Markis mere . . . Nationalforsamlingen har ophævet alle Adelens Titler og Privilegier — kald mig General.

— Det vilde være en daarlig Tak for den Tjeneste, jeg har i Sinde at gøre Dem, vedblev Péchard rolig.

— Gøre mig en Tjeneste! sagde Generalen foragteligt . . . — Vi to har intet som helst med hinanden at gøre . . .

— Maaske dog.

— Hvad mener De? . . . forklar Dem . . . tal!

— Generalen véd aabenbart ikke, at Benediktinersøstrenes Kloster ifølge en Befaling fra Byraadet i Gaar blev rømt af en Afdeling Soldater.

— Nej, det vidste jeg ikke, Befalingen er ikke blevet meddelt mig; for øvrigt er det en Sag, der angaar Byraadet.

— Det forklarer mig Deres Fraværelse.

— Min Nærværelse var ikke nødvendig.

— Det er rigtigt nok, men jeg troede, at Generalen maaske dog var kommen derhen . . . Minderne . . .

Generalen blegnede let . . . Mindet om Helene steg op for hans Blik.

— Hvilke Minder taler De egentlig om? sagde han og saa skarpt paa Péchard.

— Mindet om Grevinde de Maurepas, Abbedissen . . . sagde Péchard uden at sænke Øjnene for Generalens Blik. Generalen svarede ikke.

— For to Aar siden, vedblev Péchard, blev jeg uden at ville det, Vidne til den Samtale, De havde med hende i Nærværelse af hendes Skriftefader, Abbed Huguet . . . Det forekommer mig iøvrigt, at jeg en Aften . . . Aftenen før Markis'ens Rejse til Paris . . . omtalte det.

— Det er nok muligt, sagde Generalen med paatagen Ligegyldighed . . . er det hende, der har sendt Dem til mig?

— Nej, men jeg tænkte, at De maaske vilde være glad ved at kunne beskytte hende, naar De vidste, at hun var ulykkelig.

— Naar Klosteret er blevet rømt i Gaar, maa hun nu være i Rennes.

— Ja, det skulde hun egentlig være . . . men . . . jeg har erfaret . . . der er blevet sagt mig . . . at den Afdeling Tropper, som Kaptajn Georges kommanderede, i Nat er blevet overfalden ved Udkanten af Skoven . . .

— Er Georges saaret?

— Det tror jeg ikke, General . . .

— Og Abbedissen?

— Abbedissen blev bortført af Chouanerne. — Det blev i det mindste sagt mig . . . og ført til . . .

— Hvorhen?

— De kan faa Besked derom i Jean Chouans Gaard, der

ligger en halv Mil fra Slottet Epinay . . . Men en Gaard, der Dag og Nat oversvømmes af Soldater og oprørske Bønder, er hverken et sikkert eller passende Opholdssted for Grevinde de Maurepas . . .

— Det er godt, sagde Markis'en tørt, jeg skal sørge for, at der bliver vaaget over hende . . . Og med en Haandbevægelse afskedigede han Péchard. Men denne lod ikke til at forstaa ham: Han var ikke kommen for at give Generalen dette Raad . . . hvad han vilde, og hvad han for enhver Pris maatte udrette, det var at tvinge Generalen til i det mindste nogle Timer at forlade Rennes, for at ingen uforudsete Hindringer skulde umuliggøre hans snedigt udtænkte Plan. Han besluttede sig derfor til at tage sin Tilflugt til en Usandhed.

— Jeg glemte at sige Dem, General, at Abbedissen er blevet saaret ved Overfaldet, og da hun er bange for at dø uden at have set Dem, har hun bedt mig om at sige Dem, at hun ønskede at betro Dem en Hemmelighed, som kun De alene maatte kende . . .

Generalen korsede Armene over Brystet, saa gennemtrængende paa Péchard og sagde saa:

— Er det maaske en Fælde, De vil lokke mig i for at lade mig skyde ned af Chouanerne?

— Selv om jeg ikke er i Stand til at dele alle Generalens politiske Anskuelser, sagde Péchard, saa er jeg dog ingen Forræder . . . Deres Død vilde desuden ikke betyde nogen Sejr for min Sag.

— Det er godt, svarede Generalen . . . lad mig nu være alene.

Péchard gik.

Da Markis de Fayolle blev alene, gik han nogle Gange med Hænderne paa Ryggen op og ned i Værelset, hensunken i dybe Tanker.

Faa Minutter senere forlod han Værelset, begav sig til Fangetaarnet og lod sig føre hen til La Rouëries Celle. Markis'en sad paa en Straastol med Albuerne støttet mod Knæene og Hovedet i Hænderne. Da han hørte Nøglen blive drejet i Laasen, vendte han sig om.

— Aa, er det dig! sagde han og rakte Generalen Haanden; — tak, fordi du ikke har glemt mig . . . jeg ventede dig . . .

— Hør engang, sagde Generalen og satte sig, lad os tale sammen som to gamle Venner . . .

— Der skal skilles for bestandig, ikke sandt?

— Det afhænger af dig . . .

— Hvorledes det . . . tal . . .

— Din Sammensværgelse er opdaget, du er blevet grebet med Vaaben i Haanden . . .

— Og jeg bliver forhørt, dømt og henrettet; og hvad saa? . . . Jeg gaar ud fra, at du ikke har gjort dig den Ulejlighed at opsøge mig blot for at fortælle mig det.

— I to Aar har vi været politiske Fjender, men i tyve Aar har vi levet sammen som Venner . . . delt alt . . . Formue, Fornøjelser, Eventyr og Farer . . . du er min Sags farligste og frygteligste Fjende, og som Dommer dømmer jeg dig skyldig . . . men som Ven vil jeg redde dig . . . du véd, at jeg er Frihedens og Fremskridtets fanatiske Tilhænger; men naar jeg ser Friheden med den hæslige røde Hue paa opstille Skafotter og barfodet vade gennem Blod . . . saa skælver jeg, og Angsten for at tage fejl overfalder mig; jeg tøver, jeg tvivler, og jeg føler mig ikke opfyldt af den Overbevisning og den Iver, der trodser alt for at naa til Maalet . . . Maalet ligger mig for fjernt, jeg ser det ikke tydeligt nok . . . Du ser, Markis, at jeg dømmer roligt og uden Lidenskabelighed . . . Men lad os nu tale om dig . . . Jeg kender dine Planer . . .

— Jeg lægger ikke Skjul paa dem . . .

— Du vil kalde de Fremmede ind paa Frankrigs Grund.

— Jeg vil fæstne den vaklende Trone, frelse et atten Aarhundreder gammelt Monarki og feje al den revolutionære Urenhed bort.

— Det vil sige, at du vil ombytte den røde Rædselsperiode med den hvide; du vil kappe Hovederne af i Kongens Navn i Stedet for at lade dem kappe af i Nationalkonventets . . .

— Jeg vil! sagde La Rouërie med funklende Øjne, hævne den undertrykte, bestjaalne, krænkede og plyndrede Adel . . . Jeg vil straffe Forbrydelsen . . . Øje for Øje og Tand for Tand, det er Gengældelsesretten; det er ikke os, der er begyndt . . .

— Tro mig, La Rouërie, Lidenskaben blænder dig . . . en Statsmand bør kunne stille sig højt over sin Tids Mennesker og Stridsspørgsmaal . . . Din Ærgerrighed og din Drøm er endnu

værre end Galskab; det er en Forbrydelse i Fornuftens og Menneskelighedens Øjne . . . Jeg besværger dig ved vort gamle Venskab, der har knyttet os sammen fra vor Barndom: gør som jeg: . . .lad os søge at slukke Borgerkrigens Brand i Steden for at puste til den . . .

— Hvad vil det sige? . . . Du, der kender mig, der burde kende mig . . . du kommer her og foreslaar mig at forraade mit Parti . . . at stille mig i vore Bødlers Rækker . . .

— Nej, gør som jeg . . . lad os holde os afsides med korslagte Arme og lade Uvejret drage forbi . . .

— Tag dig i Agt, Markis, i de Tider, vi lever i, er Uvirksomhed det samme som Fejghed . . . og Fejghed passer hverken til din eller min Karakter . . . Jeg forstaar din Tøven, dine Skrupler, min Ven. Den Sag, som du tjener, er slet, det føler du lige saa vel som jeg. Du rødmer over at kæmpe sammen med Uslinger, der er en Skændsel for Menneskeheden. Men jeg besidder det, som du ikke ejer: Troen, der flytter Bjerge og som i en Leg overvinder alle Hindringer . . . Jeg kæmper for alt, hvad der er ædelt, stort og helligt i Livet . . . For Gud og Kongen!

— Hvad Gud angaar, saa vil han sikkert kunne forsvare sig uden vor Hjælp. Hvad Kongen angaar, ligger Sagen anderledes . . . Lad os ikke glemme, at vi var blandt de første, der kæmpede for den amerikanske Uafhængighed, og at Amerika nu, maaske takket være vor Hjælp, er en Republik, i hvilken Menneskene ikke myrder hinanden indbyrdes.

— Jeg har jo sagt dig det hundrede Gange, Markis, du forveksler et nyt og primitivt Folk med en civiliseret Nation, der gennem Aarhundreder har været vant til den monarkiske Tradition og Lydighed. Deri ligger en Magt, som man maa forstaa at benytte til at regere.

— Og naar denne Magt er tilintetgjort, hvorledes vil du da kunne vække den til Live igen? . . . Hverken du eller jeg er kaldet til at regere andre; enhver har nok at gøre med at styre sig selv. Hvad jeg siger dig, lyder maaske underligt i en gammel Soldats Mund; men siden mit Sind er blevet roligere, saa jeg kan lytte til Fornuftens Stemme, føler jeg en Rædsel for Blodsudgydelse, hvad der end maatte ligge til Grund derfor. Jeg vil ikke forsvare min Overbevisning ved Hjælp af Bødlens Økse; Guillotinen er et frygteligt og beklageligt Fremskridt . . . For at

frelse min Søn og min Ven, vil jeg gøre alt, selv om jeg skulde begaa en Fejghed . . . en Forbrydelse. Jeg vil ikke og kan ikke lade dig bestige Skafottet . . . Nej, det er ikke muligt! mit Hjerte oprøres ved den Tanke! Min Stilling er frygtelig! . . . Der maa gøres en Ende derpaa . . . Hør paa mig, La Rouërie, jeg vil gøre alt for dig, hvad man kan gøre for at frelse en Ven. I Morgen, maaske allerede om en Time, bliver du dømt . . .

— Jeg føjer mig i min Skæbne.

— I hvert Tilfælde kan jeg under et eller andet Paaskud opnaa at faa Henrettelsen udsat til i Morgen . . . og i Nat kan vi flygte sammen.

La Rouëries Øjne var fugtige, da han greb Fayolles Haand og trykkede den hjerteligt.

— Tak, Fayolle, tak . . . du er stadig min Ven.

— Ja! . . . men paa én Betingelse.

— Saa! sagde La Rouërie, idet han trak Haanden til sig og kastede Hovedet stolt tilbage, . . . stiller du en Betingelse? . . . og den er?

— At du sværger mig for bestandig at give Afkald paa dine Planer angaaende Borgerkrigen . . . og at du følger med mig til Amerika.

— Umuligt . . .

— Du nægter at gøre det?

— Ja, jeg nægter det . . .

— Ulyksalige! naar jeg for at redde dit Liv ofrer det, der er mig det dyrebareste her paa Jorden: min Sag, mit Navn, min Ære, maaske mit Liv . . . naar Guillotinen er opstillet for dig . . . nægter du endnu! Vil du ikke gøre, hvad jeg forlanger?

— Nej, . . . jeg vilde bedrage dig, dersom jeg lovede dig noget, jeg vilde ikke kunne holde mit Løfte.

— Men saa betænk dog, ulykkelige Forblændede . . .

— Ikke et Ord mere . . . Forlængst har jeg viet mig vor hellige Sag, og jeg vil ikke tilkøbe mig min Frihed med en Fejghed! . . . Lad dine Dommere blot dømme mig . . . jeg er rede . . . og naar du endelig vil vide, hvad jeg tænker, saa vil jeg sige dig det: jeg tror ikke paa, at jeg allerede skal dø . . . Nej, det er umuligt, at Gud skulde svigte den, der ofrer sig for hans Sag . . .

— La Rouërie! . . .

— Farvel!

— Farvel! . . . sagde Generalen og rejste sig; Farvel!

Døren lukkedes efter ham, og La Rouërie blev alene tilbage, alene med Døden.

XVI.

Minderne.

Skønt General de Fayolle tildels vidste Besked med Abbed Péchards Optræden, var han i Virkeligheden ikke bange for at blive lokket i et Baghold af ham; han kendte hans Forbindelser og de Baand, der i en Række af tyve Aar havde knyttet ham til Grev de Fayolles Familie. Men Generalen tænkte ikke alene paa sin egen Person.

Han indsaa meget vel den Betydning, som La Rouëries Fængsling havde. Var Markis'en fri, vilde han atter ægge sine Tilhængere til Kamp, og den af ham indledede Opstand vilde efterhaanden brede sig over hele Frankrig. Uden ham var Chouanerkrigen derimod intet andet end en sønderlemmet Opstand, der i Løbet af kort Tid nødvendigvis maatte blive dæmpet. Han vidste, at La Rouëries Venner vilde forsøge alt for at redde ham, og dersom det lykkedes dem, vilde Ansvaret derfor hvile paa hans, Generalens, Skuldre . . . Men fra Rennes til Slottet Epinay eller Jean Chouans Gaard var der jo ikke langt; det hele drejede sig altsaa kun om nogle Timers Fraværelse. Medens Generalen paa Vejen fra Fængselet til sin Bolig overvejede alt dette, mødte han Georges, der kom for at afgive Rapport om Ekspeditionen og modtage videre Befalinger.

— Kaptajn, sagde Generalen til ham, jeg lægger min Magt i Deres Hænder; under min Fraværelse maa De udstede Befalinger og modtage alle Beretninger. Det er muligt, at der vil blive gjort Forsøg paa at befri La Rouërie og de Tinteniac; vær paa Deres Post . . . jeg stoler paa Dem.

— Godt, General; jeg skal rette mig derefter.

— For i Dag vil der forøvrigt ikke være meget at frygte; og i Aften er jeg tilbage.

— Ønsker De, at jeg skal lade Vagterne fordoble, General?

— Nej, det er ikke nødvendigt; vi maa spare vore Folks Kræfter. De stakkels Fyre har det haardt nok i Forvejen.

Af Forsigtighedshensyn ombyttede Generalen sin Uniform med en almindelig Civilklædning og stak et Par dobbeltladede Pistoler i Lommerne. Han lod en Dragon, hvis Tapperhed og Koldblodighed han havde lært at værdsætte, ride noget i Forvejen for at rekognoscere og komme ham til Hjælp, dersom han skulde blive overfaldet. Klokken fire om Eftermiddagen naaede han Slottet Epinay. Fra Slottet til Gaarden var Vejene opblødte af Regnen; Generalen tænkte, at det vilde være bedre at tilbagelægge Resten af Vejen tilfods, og at han ogsaa hellere maatte spare paa Hestenes Kræfter.

I sidste Øjeblik, inden han fortsatte Vejen, faldt der ham noget ind, han tidligere ikke havde tænkt paa: Jean Chouan var med blandt Oprørerne, og det vilde derfor være uforsigtigt at lade sig se paa hans Gaard. Han sendte altsaa Dragonen ef Sted med et Brev til Helene og besluttede at afvente hendes Svar paa Slottet Epinay.

Slottet gjorde Indtryk af at være ubeboet. Generalen gik alene omkring og saa paa de mørke Mure; Jalousierne, der var raadnede af Væde, hang i Stumper; Vinduerne var uden Ruder. . . . I Gaarden og i Havens Gange groede Græsset, og Vildvinen snoede sig op ad Frugttræernes Stammer. Det begyndte at blive mørkt; hist og her glimtede der en Stjerne paa den overtrukne Himmel. Generalen følte en dyb Sørgmodighed komme over sig, medens han gik alene omkring her, hvor han tidligere havde tilbragt saa mangen lykkelig Time. Hele hans Fortid drog forbi hans indre Øje, farvet af Ungdommens Minder.

Paa denne Tid af Dagen var han kommen til Slottet; han bandt Hesten til et Træ . . . han saa Helenes Værelse gennem Træerne. Siddende her paa denne Sten, havde han ventet Time efter Time for at se alle Lysene slukkes paa Slottet . . . Hvor ofte var de ikke sammen, Arm i Arm, vandret gennem disse Alléer, medens Nattergalen sang i Buskene . . .

Paa dette Sted havde Helene fortalt ham, at hun skulde være Moder . . . Han mindedes alt . . . hendes Angst, hendes Taarer, som han aftørrede med sine hede Kys . . . Tyve Aar var svundne siden da . . . Men hvad er tyve Aar? — i Fremtiden et Aarhundrede; i Fortiden en eneste Dag . . .

Pludselig forekom det Markis'en, som saa han ved Enden af

en Løvgang en Skikkelse, et Genfærd, iført et langt hvidt Liglagen, skride langsomt over Græsset . . . Generalen havde endnu aldrig været bange . . . Men i den Sindsstemning, i hvilken han befandt sig i Øjeblikket, fo'r de besynderligste Tanker gennem hans Hjerne. Han blev staaende ubevægelig, som fastnaglet til det samme Sted; Genfærdet kom stadig nærmere . . .

Han gjorde et Skridt fremad; de visne Blade raslede under hans Fødder; den hvidklædte Skikkelse løftede Hovedet, udstødte et Skrig og sank afmægtig om i hans Arme . . .

Hans Drøm hans Minder, havde antaget fast Form . . . Det var Helene, Helene, som efter tyve Aars Bod og Anger var vendt tilbage til dette Sted for at bede Gud om Tilgivelse for sin Synd. Generalen var dybt bevæget ved Synet af hendes Sorg og Smerte.

Helene aabnede Øjnene, genkendte ham, og idet hun rev sig løs fra ham, raabte hun:

— Lad mig gaa . . . hvad vil De mig?

— Hvad jeg vil? forsvare Dem, beskytte Dem og vaage over Dem . . . Jeg erfarede i Dag, at Deres Kloster var blevet lukket i Gaar.

— Ja lukket . . . af Dem, af ham!

— Stakkels Kvinde! sagde Generalen, idet han greb en af hendes slapt nedhængende Hænder: jeg har tilføjet Dem meget ondt; jeg har ødelagt Deres Liv; De maa jo hade mig.

— Nej . . . Huguet har fortalt mig om Deres Omsorg, Deres Kærlighed og Deres Godhed mod vort Barn; nu hader jeg Dem ikke mere . . . jeg har tilgivet.

— Aa, jeg har forvoldt Dem meget ondt! stakkels Kvinde, stakkels forladte Moder! men De maa huske, hvorledes jeg bad Dem, medens De gjorde Modstand . . . Hvor ofte vendte jeg ikke bedende tilbage hertil og bankede paa Deres Dør, der stadig forblev lukket for mig . . . saa rejste jeg til Amerika . . . jeg glemte Dem . . . jeg var uværdig eller ude af Stand til at nyde Faderglæden . . . Hvorfor vil De udlægge dette som en Forbrydelse? Hjertet gennemgaar som alt andet en Barndommens, en Udviklingens og en Modenhedens Periode . . . Man har vænnet sig til at skildre Kærligheden som et Barn . . . men det er en Fejltagelse og en Daarskab . . . Jeg sværger Dem, Helene, at jeg aldrig har elsket Dem, som jeg elsker Dem nu her paa dette Sted, hvor jeg mindes, hvad De har været for mig. Har De nogen

Sinde tænkt paa, at vort Liv for bestandig var knyttet sammen ved en fælles Følelse: et Barn?

— Vil De vide, hvad jeg har tænkt paa i de tyve Aar . . . og hvad jeg stadig tænker paa, saa kom, svarede Helene.

Hun tog hans Haand, og de gik sammen op ad Trappen, der førte op til den store Sal.

— Det var om Aftenen, den trettende Januar . . . omtrent paa samme Tid som nu . . . Jeg vidste, at Greven vilde dræbe mig, naar han opdagede mit Fejltrin . . . Jeg vilde ikke dø . . . jeg besluttede at flygte med Dem. Yvonne var i Færd med at pakke Kufferterne og bringe Tøjet ned i Vognen, der ventede nede i Gaarden . . . jeg sad ved Kaminen, tæt ved Døren. Saa pludselig traadte Greven ind . . . jeg troede, at min sidste Time var kommen . . . jeg sitrede som Espeløv, faldt paa Knæ og bad om Naade . . . Saa kom De . . . De gik ud sammen med ham . . . jeg hørte et Skud, og et Øjeblik senere bragte Jean Chouan og Huguet Greven bleg og blodig med Brystet gennemboret af en Kugle . . . død . . . Jeg ser ham endnu . . . hans Genfærd rejser sig og ser truende paa os med sine tomme Øjenhuler . . . Aa, min Gud! hav Medlidenhed med mig! udbrød Helene, idet hun sank paa Knæ og skjulte Ansigtet i begge Hænder.

Generalen følte en Taare rulle ned ad sine Kinder, og der gik en Sitren gennem ham. En pludselig og voldsom Forandring foregik med ham; han havde genfundet Helene, ikke ung og indtagende som for tyve Aar siden, men adlet af Lidelsen og af Sorgen . . .

— Rejs Dem, Helene! sagde han og tog hende i sine Arme; — der findes ingen Synd, der ikke vilde være sonet gennem et saa langt og smerteligt Martyrium. — Har De ikke ogsaa tænkt paa Georges?

— Altid . . . men i det Fjerne. For at sone min Synd har jeg givet Afkald paa hans Kærlighed og barnlige Kærtegn.

— Nu er han en Mand, og han soner grusomt den Ulykke, der hviler over hans Fødsel; Verden støder ham tilbage for en Fejl, som han ikke har begaaet.

— Med Glæde vilde jeg give Resten af mit Liv for at forskaane ham for en Sorg; men hvad kunde jeg gøre for ham? Anerkende ham som mit Barn? Det er umuligt. Da han blev født, var jeg Grevinde de Maurepas, og han havde ingen Adkomst

til Maurepas' Navn eller Formue . . . jeg havde ingen Ret til at være hans Moder.

— Deres Skrupler er af en alt for retskaffen Art, til at jeg skulde kunne dadle Dem . . . jeg havde handlet som De . . . men nu har vi Pligter at opfylde, en Uretfærdighed at gøre god igen.

— Hvorledes? . . . tal! . . . for hans Skyld er jeg rede til alt . . .

— Godt, kære Helene, Verden er ikke til Ende ved Bretagnes Grænser; vi kan endnu finde et Sted, hvor ingen Nysgerrige søger at lære vort Livs Hemmelighed at kende og forlanger Regnskab for vor Fortid . . . Frankrig bliver desuden i Øjeblikket hærget af en Revolution, der truer med at blive frygtelig . . . Folk dræber hinanden af Grunde, som jeg ikke rigtig formaar at forklare. . . . Lad os forlade Frankrig; — ikke for at slutte os til Emigranterne eller til vort Fædrelands Fjender; lad os drage til Amerika for at søge Glemsel og Hvile i en Hytte ved Udkanten af en Skov eller ved Havets Bred . . . der behøver vi i det mindste ikke at rødme ved at kalde ham vort Barn . . .

— Det er umuligt!

— Hvorfor?

— Jeg er død i Verdens Øjne . . . jeg har aflagt et Løfte for Tid og Evighed.

— Loven har ophævet Klostereden.

— Men Menneskene har ingen Ret til at løse de Baand paa Jorden, som Gud har knyttet i Himlen.

— Jeg agter Deres religiøse Skrupler, Helene . . . men Huguet er Deres Skriftefader; han er en klog Mand, spørg ham, om De for at sone Deres Fejl kan . . .

— Kan begaa en endnu større, maaske . . .

— Nej, men ofre Dem for Deres Barns Lykke . . .

— Jeg skal spørge ham . . . Farvel . . .

— Paa Gensyn . . .

Generalen steg til Hest og begav sig paa Vej tilbage til Rennes ledsaget af sin Dragon. Det var i Mellemtiden blevet fuldstændig mørkt. Generalen tænkte først nu paa, at Helene ikke havde sagt ham et eneste Ord om den vigtige Hemmelighed, for hvis Skyld han var kommen. Naar hun havde ventet ham, hvorfor var hun saa blevet saa forbavset over at se ham? . . .

Hvorledes gik til, at han traf hende paa Slottet, naar hun ventede ham paa Jean Chouans Gaard?

Han sagde til sig selv, at Péchard maatte have haft en særlig Interesse i at faa ham bort fra Rennes, dersom han havde til Hensigt at forsøge paa at befri de Tinteniac og La Rouërie. Alt dette stod ham nu fuldstændig klart, og han undrede sig over, at han ikke straks havde ladet Péchard arrestere.

Til Trods for sin Utaalmodighed var Generalen paa Grund af den daarlige Vej tvungen til at ride i Skridt; Dragonen red omtrent hundrede Skridt foran ham. Pludselig hørte han et Skud; han drev Hesten fremad og saa Dragonen med nedhængende Arme og Hovedet ned imod Hestens Hals; en Træstamme var kastet tværs over Vejen og spærrede denne. Det forekom Generalen, som saa han en mørk Masse bevæge sig mellem Træerne; han affyrede et Skud og ventede saa . . . I samme Øjeblik sprang en Mand op paa hans Hest bag ved ham og snoede ham et Klæde to, tre Gange omkring Livet, saa at det pressede Armene ned mod Hofterne. Generalen var bunden, inden han endnu havde haft Tid til at tænke paa Forsvar. En anden Bonde sprang frem fra Krattet, tog Hesten i Tømmen og førte ham tilbage til Slottet, som han først havde forladt for knap en halv Time siden.

Der var ikke blevet vekslet et Ord i denne besynderlige Kamp. Generalen følte Manden bag sig paa Hesten. Et Par Gange forekom det ham, som om han hørte halvkvalte Skrig og Rallen . . . saa lagde to Arme sig om Livet paa ham og stivnede som i en sidste Krampetrækning . . . et Hoved lagde sig tungt paa hans Skulder, og han følte et Suk gennem sit Haar.

De naaede ind i Slotsgaarden. Bønderne kom ilende med en Fakkel. Man maatte løsne de stive Arme, der holdt Generalen fast som i en Skruestik, for overhovedet at faa ham ned af Hesten.

— Jean! det er mig . . . raabte en Kvindestemme blandt de omkringstaaende, — er du syg?

Manden gled ned af Hesten og faldt tungt til Jorden.

— Jesus Maria! sagde Yvonne og kastede sig paa Knæ foran sin Mands Lig, — min stakkels Jean er død!

— Hr. Markis de Fayolle, De er vor Fange! . . . der skal

ikke vederfares Dem noget ondt, men jeg siger Dem blot, at De vil blive skudt, dersom De gør det ringeste Flugtforsøg.

Generalen løftede forbavset Hovedet. Stemmen og Ordene stod i en besynderlig Modsætning til Faareskindsvamsen og den bredskyggede Filthat, der skjulte den fremmedes Ansigtstræk.

XVII.

Grev de Fayolle.

Foran den høje Kamin sad Grev de Fayolle i en stor Lænestol med Fødderne oppe paa Ildbukkene og Hænderne foldede paa Brystet. Klokken var fire om Eftermiddagen; Skodderne var allerede lukkede, og to svære Lys brændte i massive Sølvstager.

Medens hans Broder Markis'en ædelmodigt satte sit Liv paa Spil for at føre de revolutionære Idéer igennem og med al Kraft modkæmpede La Rouëries Sammensværgelse, havde Greven for to Aar siden forladt sit Slot Epinay, hvor han meget ofte var udsat for Soldaters og Chouaners Besøg. I disse frygtelige Tider maatte man være lige saa bange for Venner som for Fjender, og naar Chouanerne aldrig forlod noget Hus uden at have plyndret det, saa generede de Herrer Nationalgardister sig i Reglen heller ikke for at beskatte Gaardene og tage med, hvad de syntes om. Greven gik yderst sjældent ud og undgik paa det omhyggeligste ikke alene alt, hvad der kunde kompromittere ham, men ogsaa alt, der kunde bidrage til at stemple ham som Tilhænger af noget Parti.

Af Hensyn til hans Navn tilgav Adelen ham hans Uvirksomhed.

I en Vinduesfordybning i den anden Ende af Stuen sad Gabrielle og broderede. Mørket begyndte at falde paa . . . Gaderne var øde og daarligt oplyste af enkelte Gadelygter. Pludselig blev Døren aabnet, og en Mand traadte uanmeldt ind.

Greven vendte sig forbavset om og søgte paa ingen Maade at skjule sin Ærgrelse.

— Er det Dem, Péchard! . . . sagde han i en mere bydende end høflig Tone, — hvad ønsker De?

Péchard gik hen til Gabrielle, kyssede hende paa Panden og trak saa en Lænestol hen ved Siden af Grevens.

— Har nogen set Dem gaa herind? spurgte Greven og gik

hen til Døren for at se, om der var nogen, der kunde høre dem.

— Det tror jeg ikke, Hr. Greve, jeg kom ind gennem den lille Havedør.

— Var den Dør da aaben? spurgte Greven urolig.

— Ja, sandsynligvis havde Gartneren glemt at lukke den.

— Alle disse Hemmelighedsfuldheder er meget farlige i vor Tid og tiltaler mig aldeles ikke . . . Lad det være sagt Dem én Gang for alle, Abbed. Jeg er ikke med i nogen Sammensværgelse, og jeg vil ikke have noget som helst at gøre med de Mennesker, der blander sig i den Slags . . .

— Hvad mig angaar, Hr. Greve . . .

— Der er ikke mere noget, der hedder Hr. Greve . . . Adelens Titler er afskaffede. Jeg hedder Hr. de Fayolle eller ligefrem Fayolle . . . Husk vel paa, at jeg kun kender én Ting: Lydighed mod Lovene og mod Forfatningen.

— Men der gives dog Omstændigheder . . .

— Maa jeg være fri for Diskussioner, Abbed . . . jeg véd, at De hører med til Chouanerne . . .

— Jeg, til Chouanerne! sagde Péchard og løftede gudhengivent Øjnene mod Himlen; jeg er blevet bagtalt . . . Ganske vist har jeg anset det for rigtigst at nægte at sværge til Forfatningen . . . men derfra og til at have fælles Sag med Chouanerbanderne er der dog en dyb Afgrund . . .

— Det er muligt, Abbed . . . jeg spørger ikke, hvad De gør og bryder mig ikke om at vide det . . . Jeg vil tale oprigtigt og aabent med Dem: jeg er den roligste og fredeligste Mand paa Jorden . . . jeg vil ikke nogen noget ondt . . . ærligt talt, jeg hører ikke til noget Parti; lad Folk indrette Frankrigs Regering, som de vil, — det vedkommer mig ikke. Jeg ser ingen og taler ikke med nogen . . . Péchard, jeg har den største Agtelse for Dem, vi er gamle Bekendte, men De vilde gøre mig en stor Tjeneste ved ikke mere at sætte Deres Ben her hos mig . . .

— Aa, Hr. Greve, De har fuldstændig Ret! Dersom Alverden tænkte som De, blev der ikke daglig begaaet saa mange Forbrydelser.

— Jeg er fuldkommen enig med Dem.

— Men uheldigvis er vi mer eller mindre solidariske i Samfundet, og det Slag, der rammer et Medlem, bringer Sorg over en hel Familie.

— Det er rigtigt; men man maa fremfor alt tænke paa sig selv.

— De havde for Eksempel, vedblev Péchard, i flere Aar tænkt paa en Forbindelse mellem Hr. de Tinteniac og Deres Familie.

— Ja, det er rigtigt . . . men Hr. de Tinteniac er nu arresteret . . . jeg kender ham ikke mere.

— Men dersom nu en lignende Ulykke ramte Deres Broder, for Eksempel?

— Det vilde gøre mig oprigtig ondt . . . thi til Trods for sine lidt ekstravagante Idéer er min Broder i Grunden et udmærket Menneske, og jeg holder uhyre meget af ham . . . Men jeg spørger Dem blot, Abbed, hvad skulde jeg selv med min bedste Vilje kunne gøre for ham? — Han har dog heldigvis været klog nok til ikke at blande sig i sin Ven La Rouëries Sammensværgelse . . .

— Men La Rouërie har talrige og snedige Venner . . . Hvem siger Dem f. Eks., at de ikke for at redde deres Overhoved havde søgt at bemægtige sig Markis de Fayolle for enten at bytte Fanger eller tage en frygtelig Hævn?

— Aa! Markis'en har været længe nok i Krig til at vide at forsvare sig.

— Det mener jeg ogsaa . . . men man har dog set før, at selv de dygtigste Generaler er faldne i Baghold. Og det er just nu blevet meddelt mig, at Deres ulykkelige Broder til Trods for sin Forsigtighed . . .

— Hvad er der sket?

— Er blevet fanget af Chouanerne . . .

— Det er umuligt . . . jeg saa ham jo i Morges.

— Et paalideligt Bud har lige bragt mig den Efterretning, at han var taget til Fange paa Deres Slot Epinay.

— Store Gud, hvilken Ulykke . . . men hvad skal jeg gøre?

— Kunde De ikke hjælpe hans Venner med at frelse ham?

— Frelse ham? Jeg, hvorledes det? Er De gal, Abbed? Tror De, at jeg staar i Forbindelse med Chouanerne?

— Det er der slet ikke Tale om. Men fornuftige og forsigtige Folk tænker saaledes: Dersom vi faar d'Herrer de Tinteniac og La Rouërie fri, udleverer vi til Gengæld Markis de Fayolle.

— Jeg har intet imod, at de Tinteniac og La Rouërie slipper

fri, men afhænger det da af mig? . . . Tror De, jeg har nogen som helst Indflydelse i Klubben eller Byraadet?

— Jeg véd et Middel, sagde Péchard og gik tæt hen til Greven.

— Behold Deres Midler for Dem selv, jeg vil ikke kende dem. Ikke for nogen Pris vil jeg blande mig i alle disse Sager.

— Men De kan da ikke svigte Deres Broder, Hr. Greve.

— Ja, jeg véd vel, at han er min Broder, og jeg elsker ham højt. Men jeg har ogsaa en Datter . . . jeg er Familiefader, og fremfor alt maa jeg vaage over mit Barns Lykke.

— Det er rigtigt, det er rigtigt . . . men Midlet.

— Og dersom Deres Middel opdages, bliver jeg betragtet som Medskyldig, og jeg bliver arresteret, dømt og henrettet . . . Dersom de Herrer havde gjort mig den Ære at raadspørge mig, havde jeg sagt dem, at de ikke skulde blande sig i den Slags Ting . . . Nu er det engang gjort.

— Aa, de er sikre paa deres Skæbne . . . i Morgen bliver de forhørt og henrettede, og deres Ejendomme bliver konfiskerede af Nationen.

Greven rejste sig fra Stolen og gik atter til Døren for at overbevise sig om, at ingen belurede dem.

— Dersom De vilde sende Frøken Gabrielle ud, kunde vi tale mere uforstyrret sammen.

— Nej, svarede Greven; det vilde se mistænkeligt ud, og Tjenestefolkene kunde maaske lægge Mærke dertil. Deres Besøg er mig meget ubehageligt, Péchard; men der er maaske mindre Fare, naar vi beholder min Datter her. Tal saa, hvad var det for et Middel?

— Det er meget ligefremt, svarede Abbeden. Husker De en høj ung Mand, som Abbed Huguet undertiden bragte med op til Slottet Epinay?

— Kaptajn Georges? sagde Greven med et ironisk Smil, — men hvilken Forbindelse er der . . .?

— Den unge Hr. Georges var, som De véd, forelsket i Gabrielle.

Ved disse Ord løftede den unge Pige hurtigt Hovedet.

— Jeg husker det.

— Han er nu Dragonkaptajn, og i Generalens Fraværelse er Kommandoen overdraget ham.

— Og hvad saa? spurgte Greven, der ikke endnu forstod Sammenhængen.

— Der er blevet sagt mig, at La Rouëries Venner har til Hensigt at vove et Forsøg i Nat. Blandt Nationalgardisterne findes der en halv Snes Stykker, som er Tilhængere af den gode Sag, — og dersom man blot kunde holde Kaptajnen borte fra Vagtstuen ved Aftenens Frembrud, vilde en af Underofficererne træde i Stedet for ham og vælge nogle paalidelige Mænd til Vagtposten ved Fangetaarnet . . .

— Men vi ser slet ikke mere noget til Kaptajn Georges, og jeg véd ikke, hvem der skulde kunne holde ham borte netop paa den Tid . . . selv om jeg . . . hvad der aldeles ikke er Tilfældet, — samtykkede i at gøre mig til moralsk Medskyldig i denne Flugt.

— Hvem der skulde kunne holde Kaptajnen borte netop paa den Tid, gentog Péchard, — deri bestaar netop Midlet, som jeg beder Dem tillade mig at forelægge Dem.

— Saa tal . . . sagde Greven sagte, idet han saa ængstelig hen mod Døren.

Abbeden viste ham med en Hovedbevægelse den unge Pige, der begyndte at lægge Mærke til, at der blev talt om hende.

— Gabrielle! sagde Greven forbavset.

— Hensigten helliger Midlet, sagde Péchard. Jeg véd nok, at De ikke har noget at frygte af Chouanerne. Naar de har ødelagt Deres Slot Epinay og afbrændt Deres Avlsgaarde, saa er de ikke blevet rigere og De ikke fattigere. . . . Men jeg kender Dem; De er god og fintfølende, og De vil ikke have Deres ulykkelige Broders Død paa Samvittigheden, naar det er saa let for Dem at redde ham uden selv at risikere noget . . .

— Godt, hvad skal jeg da gøre? sagde Greven som en Mand, der er besluttet paa at gøre et betydningsfuldt Skridt.

— Aa! det der forlanges af Dem, er meget let. For at undgaa enhver Mistanke om Medskyldighed skal De blot tage Deres Stok og gaa en Tur paa et Par Timer ned langs Floden. I Mellemtiden kan Gabrielle have en Samtale med Georges, der tilfældigvis kommer herhen; den Sag skal jeg nok arrangere.

Gabrielle sitrede. Hun havde ikke hørt hele Samtalen, men hun hørte Georges' Navn blive nævnet, og dette Navn vakte Min-

der til Live hos hende om en Fortid, som hendes Fornuft fordømte, men som hendes Hjerte ikke formaaede at glemme.

— Jamen, skal jeg lade Gabrielle være alene, sagde Greven.

— Jeg skal være tilstede . . . svarede Péchard.

— Jeg vil intet love, sagde Greven og rejste sig; jeg skal se ad, jeg skal tænke over det . . . I hvert Fald kan De være ganske overbevist om, at jeg skal gøre, hvad der staar i min Magt for at redde min ulykkelige Broder . . .

Saa greb han Hat og Stok og gik, som havde han fuldstændig glemt, hvad han lige havde sagt, langs Byens Volde ned til Floden.

Da Péchard var alene tilbage med Gabrielle, trak han en Stol hen til hendes og sagde, idet han greb den unge Piges Hænder og saa paa hende med et faderligt ømt Blik:

— Kære Barn, har De hørt om den forfærdelige Ulykke, der er hændt?

— De mener Markis de La Rouëres Fængsling . . .

— Og Hr. de Tinteniacs, sagde Péchard med Eftertryk. De maa hjælpe os med at redde dem.

— Jeg! udbrød Gabrielle og saa forbavset paa ham.

— Ja, De, kære Barn . . . Han, der raader over os alle, vedblev han i en salvelsesfuld Tone, vælger ofte de svageste Karakterer til at udføre hans Planer.

— Hvad mener De da, at jeg skulde kunne gøre? spurgte Gabrielle rødmende.

Af enkelte opsnappede Sætninger af hendes Faders Samtale med Péchard havde hun forstaaet, at der var Tale om Georges; — nu anede hun allerede Sandheden.

— Vi forlanger kun noget meget let og naturligt af Dem, svarede Abbeden smilende. Det drejer sig ikke om andet end om en Samtale med Georges.

Gabrielle sænkede forlegen Blikket.

— Det er et ulykkeligt Barn, der er blevet vildledt ved daarlige Raad . . . Forsynets Veje er uransagelige; maaske har det udset Dem til at føre det forvildede Lam paa den rette Vej . . .

— Men hvad skulde jeg da sige til ham, Abbed? . . . De véd dog, at jeg ikke forstaar mig det mindste paa Politik.

— Naa, svarede Péchard leende, De kan nok tale om andre Ting . . . Men vær blot ikke bange, jeg skal ikke lade Dem være

længe i Knibe; Fangetaarnet ligger lige overfor, og paa et givet Tegn skal jeg komme og befri Dem.

Péchard trykkede et Kys paa den unge Piges Pande og forlod hende.

Greven var, inden han forlod Huset, gaaet ind i det Værelse, som hans Broder havde beboet, havde gennemset alle hans Papirer og kastet dem i Ilden, der kunde kompromittere ham.

XVIII.

Fristelsen.

Gabrielle sad stadig paa samme Sted, hvor Péchard havde forladt hende. Et Øjeblik efter aabnedes Døren, og en Tjener meldte Kaptajn Georges.

Georges traadte ind; ikke mere forlegen og kejtet som tidligere, men skælvende overfor en Fjende, med hvem han ikke var vant til at kæmpe.

— Frøken, sagde han, mit Besøg overrasker Dem sikkert . . . Tillad mig at forklare Dem . . . Hr. Péchard skrev til mig . . .

— Om en meget vigtig Sag, som han ønskede at meddele Dem.

— Vidste De det?

— Han kommer straks; vær saa god at tage Plads et Øjeblik.

Stolt, med Hjertet opfyldt af Had og et haanligt Smil om Læben, var han kommen, bestemt paa at hævne sig for den Haan, for hvilken han havde været Genstand hos Frøknerne de Renac og for den unge Dames Ligegyldighed paa det sidste Bal . . . Men hele hans paatagne Stolthed smeltede som Dug for den første Solstraale, da han mødte den unge Piges første Blik, saa hendes Smil og Rødmen.

Til Trods for sit oprigtige Had til Adelen følte han sig dog bevæget ved Tanken om, at det var Gabrielle, der havde elsket ham den Gang Alverden stødte ham fra sig . . . Og han mindedes sin første Kærlighed, saa frisk, saa ung og tillidsfuld, deres Timer ved Bredden af Dammen i Epinay, deres Spadsereture til Jean Chouans Gaard . . . Alt og intet . . . som Livet, som Ungdommen, som Kærligheden . . .

Gabrielle havde tilkastet ham et Blik, et eneste, og dette ene havde belært hende om mangt og meget.

For det første om, at den unge Mands Kaptajnsuniform, som han havde erhvervet paa Kamppladsen, omgivet af Krudtrøg og de Døendes og Saaredes hjerteskærende Skrig, klædte ham fortrinligt.

Og dernæst saa hun, at Georges i de sidste tre Aar havde forandret sig meget til sin Fordel; det var ikke mere den samme unge, forlegne Mand, som hun havde kendt. Nu bar han Hovedet højt, om end uden Hovmod.

— Det er Hr. Péchard, som jeg har at takke for Deres Besøg . . . sagde Gabrielle og smilede elskværdigt som unge Piger, der er vant til Selskabslivets høflige Former.

— Ja, Frøken, svarede Georges, det er Hr. Péchard, De maa bebrejde det . . .

— Bebrejde! De kan da ikke mene, at Deres Besøg skulde være mig ubehageligt. Hvad kunde bringe Dem paa saadanne Tanker?

— Alt, Frøken, vor Fortid, vor Afsked og den kolde Maade, paa hvilken De behandlede mig paa det sidste Bal . . .

— Er det da de eneste Minder, De har bevaret om vor Fortid?

— Det er i det mindste de eneste, som jeg har Lov til at bevare.

— Hvorfor?

— Fordi jeg hverken ønsker at være latterlig eller ulykkelig . . .

— Har jeg da virkelig været saa styg imod Dem?

— Det har jeg ikke sagt, Frøken. De har kun været forsigtig og fornuftig . . . De har forstaaet den Afstand, som vor Fødsel har skabt mellem os . . .

— Det vil sige, at jeg har lyttet til de Raad, som ældre og mere erfarne Mennesker gav mig . . . Og derfor hader De mig?

— Jeg, hade Dem? . . . Frøken . . . jeg indrømmer, at De har ydmyget mig dybt; jeg har lidt meget for Deres Skyld, men hade Dem har jeg aldrig kunnet . . .

— De havde altsaa gerne villet det?

— Kan det undre Dem?

— Hvad ondt har jeg da gjort Dem?

— Det spørger De mig om! . . . Har De ikke dræbt min Ungdoms Livsmod ved at lade mig haabe paa en Lykke, der var uopnaaelig for mig?

— Er det min Skyld, at . . .

— Nej . . . og derfor har jeg ogsaa tilgivet Dem . . . Vi var begge Børn, og hverken De eller jeg vidste Besked med de Krav, som Samfundet stiller, i hvilket vi lever . . . Vær derfor overbevist om . . . Gabrielle . . . at De ikke har nogen mere oprigtig og hengiven Ven end mig . . .

Den unge Pige smilede hovedrystende.

— Tror De mig ikke?

— Aldeles ikke . . . og dersom De i Morgen fik Befaling fra Byraadet, vilde De ganske rolig lade baade min Fader og mig arrestere og indespærre . . .

— Heldigvis er Greven alt for forsigtig til nogen Sinde at bringe mig i en saa pinlig Stilling . . .

— Det kan De ikke vide! I vore Dage er man aldrig sikker paa, at man ikke mod sin Vilje kan blive draget ind i en eller anden Sag.

— Det er med Henblik paa Hr. de Tinteniacs Fængsling, at De siger det, ikke sandt?

— Og om saa var? Vilde Deres Venskab, om hvilket De for lidt siden talte, række saa vidt, at De frelste ham fra Skafottet?

— Hr. de Tinteniac er min politiske Fjende, mellem hans og mit Parti kæmpes en Kamp paa Liv og Død . . . Dersom jeg derfor blev tvungen til at afgøre hans Skæbne, vilde jeg ikke tøve med at dømme ham til Døden . . . Men hvad Dem angaar, Gabrielle, dersom Deres Liv nogen Sinde skulde være i Fare, saa tænk paa mig, kald mig til Hjælp . . . jeg vilde gøre alt for at redde Dem, selv en Forbrydelse, selv et Forræderi . . . men tilgiv mig, Frøken, vedblev Georges og rejste sig, jeg ser, at jeg misbruger Deres Godhed.

— Tiden bliver Dem lang . . . sagde Gabrielle i en lidt krænket Tone.

— Min Tid er knap, Frøken, og jeg er bange for, at jeg allerede er blevet for længe hos Dem . . . jeg ser nu, at Uret stadig viser det samme Klokkeslet, som da jeg traadte ind . . . Jeg kan ikke vente længere paa Péchard; vil De have den Godhed at sige ham, at han kan træffe mig i Morgen . . .

Han gik hen imod Døren. Nu huskede Gabrielle paa Tinteniac og paa den Rolle, hun skulde spille. Lidt Koketteri maatte vel være tilladt, naar det drejede sig om at redde det franske Kongedømme.

— Et Ord endnu.

Georges standsede henne ved Døren.

— De tror, at jeg elsker Hr. de Tinteniac, ikke sandt?

— Skulde De ikke ægte ham?

— Det har jeg skullet i tre Aar . . . har De aldrig spurgt Dem selv om Grunden til, at det endnu ikke var sket?

— Jeg tænkte, at de politiske Forhold . . .

— Ikke andet? . . . og mente De ikke, at min Vilje havde noget dermed at gøre? . . . og dersom jeg sagde Dem, at jeg havde følt Modet svigte mig i det Øjeblik, da jeg skulde bringe Offeret . . . dersom jeg sagde Dem, at jeg i al den Tid . . . har tænkt paa Dem . . .

Georges saa forbavset paa hende.

— Paa mig? . . . De? . . . det er umuligt . . .

— Kan De kende denne Ring? . . . Min Moders Ring, som jeg engang gav Dem? . . .

— Og som jeg gav Dem tilbage hos Frøknerne de Renac? . . .

For at se nærmere paa Ringen, greb Georges forsigtigt om den lille Haand, som den unge Pige koket strakte ud mod ham, og førte den til sine Læber.

Haanden blev ikke trukken tilbage, den unge Mand følte tværtimod et let Tryk mod sine Læber.

Denne uventede Lykke ramte ham som et Lyn; Blodet strømmede ham til Hjertet . . . han sitrede og blegnede. Gabrielle saa smilende paa ham.

Georges lagde Armen om hende og trak hende til sig.

— Jeg elsker dig! . . . hviskede den unge Pige saa sagte, at han neppe kunde høre det.

Døren aabnedes; Péchard traadte ind og gned sig i Hænderne med fornøjet Mine.

— Jeg kommer lidt sent, sagde han, men jeg ser, at I ikke har savnet mig. I har nok talt om jeres Kærlighed . . . Naa, den Synd er ikke saa stor . . .

— De har skrevet mig til, at De havde en vigtig Hemmelighed at betro mig, sagde Georges. Derfor kom jeg herhen . . .

Gabrielle gjorde Mine til at forlade Stuen.

— De kan godt blive, sagde Péchard, der maa ikke mere være nogen Hemmelighed mellem jer . . .

Gabrielle satte sig paa samme Plads, hvor hun havde siddet, da Georges kom.

— Jeg sagde i Gaar til Abbedissen i Benediktinerklosteret: Der er Deres Søn, og til Dem, Georges: der er Deres Moder . . .

— Hvorfor stødte hun mig fra sig i Stedet for at komme mig imøde med udbredte Arme?

— Hvorfor? Kunde den ulykkelige Kvinde anerkende den Mand som sin Søn, der var kommen for med Vold at jage hende bort fra det Tilflugtssted, til hvilket hun i sin Ulykke havde søgt hen? Ved at gennemse Protokollerne paa Raadhuset, har jeg opdaget, at Abbedissen er Enke efter Grev de Maurepas, der en Nat blev fundet myrdet udenfor sit Slot Epinay for omtrent fem og tyve Aar siden. Dersom De var en Søn af Grev de Maurepas, hvorfor skulde man saa have berøvet Dem Deres Faders Navn og Formue? Dersom De er kommen til Verden efter hans Fødsel, hvad der forekommer mig sandsynligt, hvorfor har Deres Moder da ikke anerkendt Dem som sit Barn og legitimeret Dem ved at gifte sig paany? Der hviler over Deres Fødsel en Hemmelighed, som jeg aldrig har formaaet at udgranske . . . To Personer kender denne Hemmelighed . . . For det første den, der har opdaget Dem. Abbed Huguet.

— Til Trods for mine Bønner og Taarer har han stedse nægtet at fortælle mig noget.

— Han havde maaske sine Grunde derfor. Men der findes et Menneske til, der kunde sige Dem Navnet paa Deres Fader.

— Hvem er det?

— Det er Markis de Fayolle.

— Generalen!

— Min Onkel! . . . udbrød Gabrielle.

— Han opsøgte undertiden Abbedissen i Klosteret . . . der saa jeg ham for første Gang . . .

— Ja, Georges, sagde nu Gabrielle, jeg husker, at min Onkel en Aften fortalte mig, at han kendte Deres Fader.

— Det forklarer mig hans Godhed for mig i de tre Aar, jeg har kendt ham . . . sagde Georges med tankefuld Mine.

— Hans Godhed har dog ikke rakt saa vidt som til at gengive

Dem Deres Familie, sagde Péchard ironisk . . . Stakkels Barn! Jeg beundrer den Tillid og Kærlighed, med hvilken De lige fra Deres Barndom har omfattet Mennesker, der ikke har gjort Dem andet end Ondt!

— Nej, jeg kan aldrig tro, at Huguet eller Generalen skulde have forsøgt at skade mig . . .

— Godt! siden Huguet nægter at svare Dem, saa spørg Generalen . . . Naar han kender Deres Fader, saa lad ham føre Dem til ham, og sammen med ham kan De saa opsøge Deres ulykkelige Moder . . .

— Hun blev bortført af Chouanerne i Gaar ved Overfaldet ude i Skoven.

— Men hun blev sat i Frihed ligesom jeg, svarede Péchard, og for at bevise Dem, i hvilken Grad Deres Lykke er mig magtpaaliggende, skal jeg sige Dem, hvor De kan finde hende: hun er paa Jean Chouans Gaard, og Vejen derhen har De sikkert ikke glemt endnu.

— Det er en Fælde! sagde Georges, De vil lokke mig midt ind blandt Chouanerne.

— Ja, det kunde let hænde Dem . . . Generalen har ikke været saa forsigtig som De . . . for Øjeblikket er han . . .

— Generalen?

— Fange paa Slottet Epinay . . .

— Det er umuligt! . . . hvorfra véd De det?

— Jeg er sikker derpaa! . . . I Krigen gælder alle Kneb . . . La Rouëries Venner har truffet deres Forholdsregler . . . og har sagt til Dommerne ved Revolutionsdomstolen: Dersom Hr. de La Rouëries Hoved falder paa Pladsen udenfor Raadhuset, skal Markis de Fayolles Hoved i samme Time falde i Gaarden paa Slottet Epinay.

— Min Onkel! raabte Gabrielle . . . aa, Gud, hvorledes skal vi frelse ham?

Georges blegnede.

—Abbed, tag Dem i Agt! Jeg véd, at De er med i Sammensværgelsen . . . Forlængst havde jeg burdet lade Dem skyde . . . Men Ve over Dem, dersom De har talt Sandhed.

— Aa, jeg er ikke bange, sagde Péchard, Herren forlader ikke sine tro Tjenere . . . Og desuden har jeg intet med hele Sagen at gøre . . . Jeg har meddelt Dem, hvad jeg havde erfaret . . . det

er alt . . . der findes i Deres Parti og endog i Spidsen derfor ivrige Patrioter, der aldrig undlader at underrette os om alt, hvad De siger og har i Sinde at gøre.

— Det er Usandhed, Bagvaskelse fra Royalisternes Side . . .

— Bagvaskelse! . . . Jeg kunde uden at forlade Stuen her give Dem Bevis paa det, som jeg siger, men de Folk kan være mig meget nyttige, og jeg haaber at benytte mig af dem ved Lejlighed . . .

— Se engang, hvor rød Himlen er! sagde Gabrielle og aabnede et Vindu; det ser ud som en Ildebrand.

— Jeg véd, hvad det er, sagde Péchard, — der er gaaet Ild i en Rønne, der ligger paa Hjørnet af Gaden, som fører hen til Fangetaarnet . . .

— Jeg maa af Sted . . . sagde Georges.

I det Øjeblik, han vilde gaa ud, traadte Greven ind.

— Har De set Ildebranden, Greve?

— Ja, Gaderne er fulde af Folk . . . der tales om de Tinteniacs og La Rouëries Flugt . . .

— De er reddede! . . . Himlen er med os, udbrød Péchard.

Georges var allerede ude paa Gaden og løb i fuld Fart til Vagten. For sent tænkte han paa det Ansvar, der hvilede paa ham . . .

XIX.

Statskuppet.

— Skynd Dem nu ud, Péchard . . . sagde Greven . . . gaa ned ad Bagtrappen og ud gennem den lille Havedør, for at ingen skal se Dem . . .

Nede fra Haven hørtes et Skud.

— Hvad betyder det? sagde Greven og aabnede Vinduet.

Tinteniac styrtede ind; i Haanden holdt han en Pistol, hans Klæder var forrevne og bedækkede med Blod.

— La Rouërie er frelst! . . .

— Men Skuddet før? . . .

— En Skildvagt spærrede mig Vejen; jeg dræbte ham . . . jeg klatrede over Muren . . . jeg vilde flygte gennem den lille Dør, men den var laaset.

— Jeg har Nøglen, svarede Péchard . . . her er den . . . kom!

— Hør! . . . sagde Gabrielle og lyttede henne ved Vinduet.

I samme Øjeblik lød der taktfaste Skridt ude fra Gaden, og man hørte en Officer udstede Befalinger til sine Mænd.

De Tilstedeværende blegnede . . . Hammeren faldt tungt ned mod Døren derude.

— I Lovens Navn! . . . Luk op!

— Vi er alle fortabt! udbrød Greven.

Gabrielle kastede sig i hans Arme. Nogle Minutter herskede der Dødsstilhed i Værelset. Saa lød der Slag af Geværkolberne mod Gadedøren.

— Vaabnene frem! raabte Tinteniac, — bevæbn Deres Tjenere, vi kan holde Stand i nogen Tid, og i Mellemtiden kan De flygte.

— Tjenerne! sagde Greven, de vilde gaa imod os.

Slagene blev stærkere; Døren vilde snart være sprængt.

— Lad Døren aabne! sagde Péchard, og frygt intet . . . jeg paatager mig at frelse os alle . . .

De andre saa forbavsede paa ham. Døren til Salonen blev slaaet op, og ind traadte Bouaissier og Martinet med Hatten paa Hovedet og trikolorefarvede Skærf om Livet. Bag dem holdt en halv Snes Soldater med Gevær ved Skulder.

Bouaissier trak et stort Ark Papir op af Lommen, og efter at have nedskrevet nogle Linier, begyndte han:

— Péchard, opsætsig Præst, Tinteniac, forhenværende Adelsmand, Grev de Fayolle og Frøken Gabrielle de Fayolle; i Lovens Navn arresterer jeg jer som anklaget for at have forberedt eller hjulpet til ved Armand Tuffin, forhenværende Markis de La Rouëries Flugt . . . Martinet, jeg overlader til Dem at holde Vagt ved Fangerne, som De staar inde for med Deres Liv . . . Jeg fortsætter mine Undersøgelser i de øvrige Dele af Huset . . .

— Fortsæt Deres patriotiske Efterforskninger, sagde Martinet, undersøg nøje Kældre og Kviste . . . vi befinder os her i Modrevolutionens Rede . . . Jeg svarer med mit Hoved for Fangerne.

Bouaissier gik ud. Péchard nærmede sig Martinet og lagde Haanden paa hans Skulder.

— Kender De mig igen? spurgte han sagte . . .

— Ja, sagde Martinet og maalte Péchard med et foragteligt Blik, jeg kender Dem godt som en af Forfatningens Fjender . . .

— Husker De en Rejse, De engang foretog til Paris?

— Ja, det husker jeg.

— Ønsker De, at jeg skal underrette Revolutionsdomstolen derom.

— Som De behager.

— Og Deres Besøg paa Slottet La Rouërie, har De glemt det?

— Jeg véd ikke, hvad De mener.

— Saa skal jeg hjælpe paa Deres Hukommelse. De blev arresteret som Spion og ført ind i den store Sal. Markis'en dømte Dem til Hængning. Husker De det?

— Nej, svarede Martinet.

— To Chouaner førte Dem bort; De mindede Markis'en om de Meddelelser, som han flere Gange havde modtaget fra et Byraadsmedlem i Rennes, og som alle var undertegnede „en Ven".

— Det er ikke sandt, sagde Martinet med urokkelig Dristighed.

Og husker De ikke, at De for at bevise, at De virkelig var denne Ven, i min Nærværelse skrev samme Billet, som Markis'en havde modtaget?

— Og hvor er den Billet?

— Naa, naa, ikke saa hidsig, Fader Martinet. Kender De Deres Haandskrift og Underskrift? sagde Péchard, idet han trak et gulnet og krøllet Papir op af Lommen. Martinet saa sig urolig om som for at overbevise sig om, at ingen kunde høre dem.

— Vil De redde os? spurgte Péchard sagte.

— Hvordan?

— Bouaissier er nede i Kælderen, luk ham inde.

— Og Soldaterne?

— Før dem ned i Folkestuen, og medens De giver dem at drikke, flygter vi andre.

— Alle fire! Det er umuligt! . . . Desuden er der allerede indløben Klage over mig, og der er udstedt Befaling til at passe paa mig.

— De kan altsaa intet udrette?

— Nej, det ser De jo selv.

— Godt, saa maa vi alle dø sammen, thi jeg sværger Dem til, at jeg skal bringe Formanden for Revolutionsdomstolen denne Billet, der er et skriftligt og egenhændig underskrevet Bevis paa

Deres Forræderi. Naa . . . der er ingen Tid at spilde . . . Bestem Dem saa.

Martinet var blevet ligbleg; med et frygteligt Udtryk i Øjnene stirrede han frem for sig. Et Tegn, en Bevægelse, et eneste Sekund . . . og han var redningsløs fortabt . . . Døden var ham sikker! . . . Døden paa Raadhuspladsen, under den omkringstaaende uvidende og rasende Hobs Hujen og Klappen.

— Naa? spurgte Péchard.

— Det er jo umuligt! udbrød Martinet fortvivlet; De styrter mig i Ulykke uden derfor at redde Dem selv . . . Vent lidt.

— De nægter altsaa? . . . godt.

I samme Øjeblik traadte Georges i Spidsen for en ny Afdeling paa fem og tyve Soldater ind i Huset; Døren til Salonen aabnedes, og han traadte ind.

— Kaptajn, sagde Péchard og styrtede ham i Møde, — jeg har viet mit Liv til Gud, jeg forlanger intet for mig selv . . . Hr. de Tinteniac er Soldat, han føjer sig i sin Skæbne . . . Men i Himlens Navn, Georges, frels denne unge Pige; Georges, red det stakkels Barn, der kun har én Fejl at bebrejde sig, — den, at have elsket Dem. — Jeg sagde Dem jo, at der fandtes Forrædere i Deres Parti; en af dem staar foran Dem. Det er ham, hvem det er blevet overdraget at arrestere os . . . Se her . . . læs! Den Billet har han skrevet til Markis de La Rouërie, da de drog af Sted fra Rennes for at arrestere Markis'en.

Georges gennemløb Billetten og aabnede saa Døren til Salonen. Paa et Vink af ham traadte to Soldater ind.

— Før den Mand der til Vagten, sagde han og pegede paa Martinet.

— Kaptajn! skreg Martinet, De krænker Forfatningen . . . det er mig, der befaler her . . . Jeg protesterer.

Soldaterne gav ham ikke Tid til at fortsætte.

Bouaissier kom løbende for at hjælpe Martinet.

— I Lovens Navn erklærer jeg Dem, at De skal komme til at staa til Regnskab for dette Magtmisbrug, Kaptajn.

— Sergent, arrester den Mand, sagde Georges, og før dem begge til Vagten. Jeg kommer om et Øjeblik.

Soldaterne førte Bouaissier ud.

— Og nu, sagde Georges, er De alle fri! Spild ikke Tiden . . . skynd Dem bort!

— Jeg haaber en Gang at kunne gøre Dem en Gentjeneste, Kaptajn, sagde Tinteniac . . . Deres Haand.

— De skylder mig intet, sagde Georges koldt uden at trykke den Haand, som Tinteniac rakte frem mod ham, det er ikke for Deres Skyld, jeg forsømmer min Pligt og forraader mit Parti . . . Vær overbevist derom.

— Aa, min Søn, Himlen velsigne dig! udbrød Péchard.

— Abbed, lad De Dem hænge andetsteds . . . vær rolig for, at De ikke mere ret længe undgaar Deres Skæbne . . . Hvad Dem angaar, Greve, saa havde jeg længe haft i Sinde at gengælde Dem Deres Venlighed imod mig . . . vi er nu kvit.

— Vi ses igen, Kaptajn, svarede Greven, idet han førte Gabrielle ud.

— Georges! sagde hun i en bønfaldende Tone og saa tilbage, medens hun strakte Haanden ud mod ham.

Georges greb hendes Haand og trykkede den lidenskabeligt.

— Farvel, Gabrielle, farvel . . .

Døren lukkedes, — han var alene.

— Nu kommer Turen til mig, sagde han.

Han trak en Pistol op af Lommen, forvissede sig om, at den var ladt, spændte Hanen og satte saa Mundingen til sin Tinding.

Et Kvindeskrig fik ham til at dreje Hovedet . . . I samme Nu laa Gabrielle om hans Hals.

— Vil du leve sammen med mig, eller skal jeg dø sammen med dig? Vælg . . .

— Lad os flygte! sagde Georges og bar hende ud.

XX.

Betydningsfulde Begivenheder.

For at undgaa at vække Mistanke, naar de alle begav sig paa Vej sammen, delte Selskabet sig i to Dele. Péchard og Tinteniac begav sig til Slottet Epinay for at berolige deres politiske Venner og underrette Helene og Generalen om det forefaldne. Greven, Gabrielle og Georges tilbragte Resten af Natten paa Slottet Marboeuf, der ligger lidt længere inde i Landet mellem Rennes og Vitré.

De havde alle aftalt at samles i den store Sal paa Slottet Epinay Natten derefter, for sammen at holde Raad om, hvad der nu var at gøre.

I Salen paa Slottet Epinay var Partiets vigtigste Personligheder forsamlede: La Rouërie, Bondeville, Tinteniac, to engelske Officerer og nogle Adelsmænd fra Omegnen, da Péchard pludselig traadte ind.

Betydningsfulde Begivenheder var under Forberedelse, og Royalisterne var opfyldt af Haabet om, at Kampen snart vilde tage en for dem gunstig Vending. De katolske Arméer fra Bretagne skulde samtidig rykke frem fra to Sider, ad Vejene fra Rennes og Dinan og sammen med Chouanerne fra Morbihan, der anførtes af Cadoudal og Mercier fra Vendée, mødes i Nærheden af Fougères. Efterhaanden skulde Chouanerne fra de øvrige Provinser slutte sig til dem for at lette Greven af Provences Landgang, ægge Normandiet til Oprør, marschere mod Paris i Spidsen for en Armé paa hundrede tusind Mand, hvortil efterhaanden alle de Misfornøjede i de passerede Landstrækninger vilde slutte sig.

— Vi maa ikke glemme, mine Herrer, sagde Rouërie, at vi endnu ikke som vore Venner i Vendée har en disciplineret Hær, der er krigsvant og allerede har kæmpet flere store Slag. Hidtil har vi indskrænket os til smaa Skærmydsler med Soldaterne her i Omegnen. Men vil vore Chouaner være i Stand til at staa imod, naar de først skal marschere frem gennem ukendte Egne? Jeg tvivler paa, at vi fuldtud kan stole derpaa . . . Men lad os nu tale lidt om de Ting, der angaar os privat. Vi er nu alle udenfor Fare. Er der nogen, der kan sige mig, hvem Tinteniac og jeg skylder vor Frihed?

— Ja, Abbed Péchard, sagde Bondeville, ham alene tilkommer hele Æren . . .

— Tak, kære Abbed, sagde La Rouërie og trykkede Péchards Haand. Men paa hvilken Maade er dette lykkedes Dem? Det er altid godt at vide saadan noget.

— Den List, jeg anvendte, var meget ligefrem . . . jeg havde i lang Tid vidst, at der bestod en vigtig Hemmelighed mellem Abbedissen i Benediktinerklosteret og Markis de Fayolle . . . Abbedissen var her; jeg haabede paa, at han vilde gense hende . . . han kom og Hr. de Bondeville beholdt ham som Krigsfange . . .

— Hvadbehager! Er Markis'en her! udbrød La Rouërie.

— Ja, han opholder sig i et Værelse, hvor der staar to Mænd paa Vagt, svarede Bondeville.

— Lad ham øjeblikkelig komme, sagde La Rouërie, jeg maa tale med ham.

— Da Generalen først var borte, var vi allerede kommen et stort Skridt videre, vedblev Péchard, men den vagthavende Kaptajn maatte ogsaa skaffes af Vejen. Overfor ham anvendte jeg samme List, der allerede var lykkedes mig saa godt første Gang . . . Jeg vidste, at Kaptajnen var forelsket i Frøken Gabrielle de Fayolle . . . jeg foranstaltede en Sammenkomst mellem dem . . . jeg kunde jo nok tænke mig, at det vilde komme til en Forklaring mellem dem, maaske til en Forsoning . . . det vilde altsammen tage Tid, og saaledes gik det ogsaa . . . Medens Kaptajnen var borte, havde en Officer fra Nationalgarden, der hører til vore Tilhængere, Overbefalingen; et Øjeblik efter brød der som ved en guddommelig Tilskikkelse Ild ud i det Skur, der ligger overfor Taarnet; Mandskabet rykkede ud for at slukke Ilden, og i Mellemtiden aabnede en venlig Haand Deres Fængselsdøre . . .

— Aa, Abbed! udbrød La Rouërie varmt, naar jeg atter har sat Ludvig XVI paa Tronen, lover jeg Dem, at jeg skal fortælle ham, hvilket Mod De har udfoldet for Kongedømmets Skyld . . . Og De, stakkels Tinteniac; det forekommer mig, at jeg har hørt, at De var forelsket i Frøken de Fayolle.

— Hr. de Tinteniac er alt for højsindet til et eneste Øjeblik at tænke paa sig selv, naar det gælder hans Partis Sejr, sagde Péchard.

— Alt for Kongen, mine Herrer! Er det ikke vort Valgsprog? sagde Tinteniac, rørt over Péchards Ord.

— Hør engang, sagde La Rouërie . . . det er Markis'en, der kommer.

— Saa gaar jeg, sagde Péchard. Generalen er sikkert rasende paa mig, og jeg bryder mig ikke om at tale med ham.

Péchard og Tinteniac forlod Stuen, og Generalen traadte ind. Da han saa La Rouërie, veg han forbavset tilbage.

— Hvorledes! Er du her? Du er fri! . . .

Og du er min Fange . . . Turen kommer til enhver . . . Du ser, Krigen er lunefuld ligesom Kærligheden, sæt dig og lad os

tale sammen . . . Du husker jo nok dit Besøg hos mig i Fangetaarnet for tre Dage siden?

— Ja.

— Du havde ladet mig guillotinere! . . .

— Det var min Pligt.

— Jeg foretrak at flygte, det var min Ret . . . nu er det mig, der er Herre over Situationen . . . for at bevise dig, hvor fuldkommen sikker jeg er paa, at vor Sag vil sejre, og hvor lidet jeg frygter den revolutionære Regerings forenede Kræfter, giver jeg dig din Frihed tilbage, og det uden nogen Betingelse . . . Stig til Hest, rid tilbage til Rennes, sæt dig i Spidsen for dit Regiment, for alle Nationalgardisterne her i Provinsen og vend tilbage hertil med dem for at faa mig bort, om du kan.

— Nej . . . sagde Generalen overvældet, — jeg er fortabt . . . vanæret; nu er jeg ikke mere værdig til at nyde mit Partis Tillid . . . det vil antage mig for at være ude af Stand til at kommandere . . . eller maaske i Stand til at forraade . . .

— Hvad kan der bebrejdes dig? der foreligger intet Bevis imod dig . . .

— Enhver véd, at vi er gamle Venner . . . og der vil blive sagt, at jeg har forladt Rennes for at lette din Flugt . . .

— Det kan du jo let svare paa, og hele Ansvaret falder tilbage paa den Officer, der havde Overbefalingen i din Fraværelse . . .

— Kaptajn Georges! udbrød de Fayolle og rejste sig.

— Ja . . . og jeg er ham meget taknemmelig, thi dersom dine Befalinger var blevet udført samvittighedsfuldt, vilde jeg sandsynligvis nu ikke være her . . .

— Aa, den Ulyksalige! sagde Generalen, der nu først indsaa, hvor frygtelig hans Stilling i Virkeligheden var.

— Du saa maaske hellere, at jeg var blevet ofret i Stedet for ham.

— Ja, hundrede Gange hellere! Du . . . og hele dit infame Parti! . . .

— General . . . De glemmer!

— Jeg glemmer intet . . . lad mig blot skyde ned her paa Stedet, thi dersom der blev krummet et Haar paa hans Hoved . . . sværger jeg dig og eder Krig paa Liv og Død!

— Du taler i Vildelse, Markis. Du kan jo meget let trække

dig ud af Sagen: lad Kaptajnen stille for en Krigsret . . . dersom han er uskyldig, vil han blive frikendt; dersom han er skyldig, bliver han dømt og skudt, dermed er Sagen afgjort . . .

— Men hvad er der da egentlig sket?

— Aa, ikke noget særlig alvorligt, efter hvad der blev fortalt mig. Kaptajnen skal have faaet en Opfordring til at indfinde sig i din Ejendom, og medens han glemte Tiden i en Samtale med Frøken Gabrielle, blev mine Fængselsdøre aabnede . . . Men dersom du vil vide mere, saa kommer din Broder Greven der; han vil sikkert kunne give dig de Oplysninger, du ønsker. Hr. Greve, fortsatte La Rouërie og gik Greven imøde; jeg maa bede Dem undskylde, at jeg og mine Venner uden videre opholder os her paa Deres Slot, men jeg har Grund til at haabe, at jeg snart vil kunne erstatte Dem alle Krigsomkostninger.

Markis'en gik ud og lod Generalen alene tilbage med Broderen.

— Hvad i Alverden er der sket, siden jeg begik den Dumhed at forlade Rennes? . . . spurgte Generalen: sig mig hurtigt hele Sandheden!

— Neppe to Timer efter, at du havde forladt os, kommer Péchard op til mig . . . jeg modtager ham meget koldt og beder ham hurtigst forsvinde. Men du véd, hvor underdanig og paatrængende han kan være . . . han bliver ved . . . jeg samtykker i at høre, hvad han har at sige . . . han fortæller mig, at du er blevet arresteret af Chouanerne. — Vær overbevist om, sagde han, at dersom La Rouëries Hoved falder paa Raadhuspladsen, vil Deres Broders Hoved falde i Gaarden paa Deres Slot . . . vil De frelse ham? Saa behøver De kun at gaa en Tur; i Mellemtiden kommer Georges herhen for at tale med Gabrielle, og naar De kommer tilbage, er La Rouërie fri og Deres Broder frelst . . . hvad havde du gjort i mit Sted?

— Videre . . .

— Jeg gaar ud . . . en Time senere hører jeg paa Gaden om La Rouëries Flugt, jeg vender hjem, og næsten i samme Øjeblik ser jeg Tinteniac, der bliver forfulgt, styrte ind i Huset. Jeg vil have ham til at forlade Huset, men det er for sent; Garden kommer og forlanger Adgang i Lovens Navn, Martinet og Bouaissier træder ind i Dagligstuen, arresterer Tinteniac og Péchard, der-

paa Gabrielle og mig som Medskyldige i La Rouëries Flugt . . . vi var alle redningsløst fortabte . . . Du var selv arresteret . . . der var ingen til at hjælpe os . . . Forstaar du vor Situation?

— Videre . . .

— Pludselig aabnes Døren og ind træder Georges; han lader Martinet og Bouaissier arrestere og sender dem tilbage til Vagten. Da han bliver alene med os, aabner han Døren og siger: — Skynd Dem ud, De er fri! . . . Fri! frelste af ham, som jeg havde fornærmet og haanet; af ham, som vi havde lokket i en Fælde! . . . Aa, det var vidunderligt! og jeg kan ikke tænke derpaa uden at faa Taarer i Øjnene . . .

— Aa, du finder, at han er ædelmodig, fordi han har frelst jer. Men véd du da ikke, hvad hans Opførsel er, set fra Lovens, Retfærdighedens og Fornuftens Standpunkt? Den er en Forbrydelse, en Fejghed, et Forræderi! Kaptajn Georges har brudt sin Ed, han har forsømt sin Pligt som Soldat; og nu, maaske endnu i denne Time dømmes han til Degradering . . . til Forræderens Død . . .

— Det er muligt . . . men Dommen kan heldigvis ikke blive fuldbyrdet.

— Hvorfor ikke?

— Georges er fulgt med os . . . vi har ført ham med os . . .

— Han er altsaa faneflygtig . . . han har vanæret sine Epauletter! . . . Aa, Gud . . . min Brøde var sikkert stor, men jeg bøder grusomt for den.

— Sig mig blot, hvad du i mit Sted vilde have gjort . . . Tinteniac bliver forfulgt og søger Tilflugt hos mig . . . kunde jeg lukke Døren for ham og udlevere ham til hans Bødler? . . . Og vilde du maaske have ladet den Kvinde, som du elsker, dø uden at redde hende eller dø sammen med hende?

— Det er sandt . . . sagde Generalen, du har maaske Ret. Der findes i Livet frygtelige Forhold, under hvilke man tvinges til at forsømme sin Pligt, til at ofre sit Liv og undertiden sin Ære. Jeg har ingen Ret til at være alt for streng mod ham, thi jeg husker, mod hvilken Pris jeg havde tilbudt La Rouêrie at frelse ham. Men hvad skal der nu blive af Jer?

— Det er ikke just den Mand, jeg havde tænkt mig for min Datter; men efter at han har bragt et saadant Offer, kan vi ikke

mere svigte ham . . . Gabrielle vilde desuden heller aldrig samtykke deri.

— I kan ikke mere blive i Frankrig!

— Nej, jeg havde tænkt at bede dig spørge La Rouërie, hvorledes vi kan slippe over til England . . .

— Vi faar se . . . jeg har i den sidste Tid næret en Plan, som jeg senere skal meddele dig.

— Kaptajnen vil sikkert gerne tale med dig for at forklare dig Grunden til hans Optræden, sagde Greven, men han vilde ikke kunne taale den ringeste Dadel af sin General . . . Vær overbærende mod ham for vor Skyld, thi dersom du fordømmer ham, saa sværger jeg paa, at han øjeblikkelig efter at have bragt os i Sikkerhed, melder sig som Fange for at lade sig dømme . . . Og Gabrielle vilde dø af Sorg, og jeg vilde ikke kunne overleve min Datter! . . . Skal jeg lade ham komme herind?

— Nej, ikke nu; der er nogen, jeg først maa tale med . . . Om et Øjeblik skal jeg sige dig Besked.

Generalen forlod sin Broder og gik ind i et andet Værelse, hvor Helene sad og talte med Abbed Huguet.

— De kender vor Fortids Sorger, Vildfarelser og Ulykker, sagde Generalen til Huguet; mener De, at det er os tilladt ved en legitim Forbindelse at gøre godt, hvad vi forbrød? Kan vi give det stakkels Barn, som De har taget Dem af, en Familie og et Navn?

— Siden den Dag, da De første Gang opsøgte Fruen i Benediktinerklosteret, har jeg ofte tænkt paa det Spørgsmaal, De nu stiller mig, svarede Huguet. Jeg var den Gang meget streng imod Dem; det maatte jeg være; efter min Mening var Udsoningen ikke tilstrækkelig . . . Desuden havde Religionen stillet en uoverstigelig Skranke mellem Dem. Men nu er Forholdene ikke mere de samme; Loven, der har lukket Klostrene, anerkender intet Klosterløfte. I Lovens Øjne er Fruen altsaa berettiget til at indgaa et nyt Ægteskab. Tilbage bliver da kun Samvittighedens hellige Lov. Jeg bør ikke skjule for Dem, at det er et vanskeligt og meget omstridt Spørgsmaal. Men mellem Dem maa Forstanden tie, for at Hjertet kan tale. Menneskelighedens ophøjede Lov byder Barmhjertighed, Kærlighed til Næsten, Glemsel og Tilgivelse for Forhaanelser: Samfundets Grundlag er Familien. Bar-

net, som De har sat i Verden, skylder De et Navn, en Familie, det er den første og helligste Pligt, det er Naturens Lov. Enhver Fader, der svigter sit Barn, er uhæderlig. For Moderens Vedkommende er det en Forbrydelse, for hvilket hendes Hjerte aldrig vil frikende hende. Hvad Georges angaar, har vi maattet skjule hans Fødsel for ham for ikke at give ham et Navn og en Formue, der ikke tilhørte ham. Den Ulykkelige har lidt nok for en Fejl, i hvilken han er uskyldig.

Af Frygt for farlige Afsløringer og for at undgaa alt, hvad der kunde bidrage til at bringe Barnets Fødsel og den Katastrofe, der gjorde en Ende paa Grev de Maurepas' Liv, i Forbindelse med hinanden, ventede jeg over et Aar, inden jeg lod Barnets Fødsel indføre i Kirkebogen. Ved Deres Ægteskab kan han derfor blive anerkendt som legitim Søn, og skulde De, Frue, senere føle Samvittighedsnag over at have brudt Deres Klosterløfte, vil Deres Samvittighed maaske kunne beroliges ved Deres Børnebørns Velsignelse.

— Straf mig, o Gud, thi jeg har syndet, sagde Helene og faldt paa Knæ, men skaan mit Barn.

Kort efter traadte Greven, Gabrielle og Georges ind.

Helene lagde Haanden paa sit Bryst for at berolige det hamrende Hjerte; hele hendes Liv, hele hendes Sjæl laa i det Blik, hun rettede paa Georges.

Bleg og skælvende traadte Georges nærmere uden at vove at se op, af Frygt for at møde Generalens vrede Blik.

— Kom nærmere, sagde Generalen i en streng Tone, Kaptajn Georges, De har sveget min Tillid til Dem; De har forsømt Deres Pligt som Soldat, Deres General fordømmer Dem og erklærer Dem uværdig til at tjene.

Georges sitrede over hele Kroppen.

Saa forandredes Generalens Tonefald pludselig, da han sagde:

— Men du har handlet som en retskaffen Mand; du har ofret dit Liv og din Ære for at redde Ulykkelige; det er godt, min Ven, det er bravt. Din Fader tilgiver dig; kom i hans Arme.

— De! Min Fader! sagde Georges og saa forbavset paa ham.

— Ulyksalige! Har dit Hjerte da ikke forlængst sagt dig det? Kom og omfavn mig.

Georges kastede sig i hans Arme, og begge blev staaende nogle Minutter i et ømt Favntag.

De tilstedeværende græd.

Nu tog Generalen Georges ved Haanden og førte ham hen til Helene, der sad som lammet af Glæde og Sindsbevægelse og ikke var i Stand til at gøre en Bevægelse eller sige et Ord.

— Omfavn din Moder!

— Min Søn! . . . Min Søn! . . . sagde den ulykkelige Kvinde hulkende . . . Tilgiv mig . . . tilgiv mig, at jeg saa længe har forsømt dig . . . Aa, du véd ikke . . . du kan aldrig forstaa alt, hvad jeg har lidt . . .

— Hør nu, hvad jeg har at sige, Børn, sagde Generalen, der skammede sig over sin Bevægelse, som han ikke formaaede at beherske, og over Taarerne, der randt ham ned ad Kinderne. Nu er vi alle sammen . . . og vi vil aldrig mere skilles . . . aldrig! . . . Vort Fædreland støder os fra sig . . . saa lad os da flygte . . . lad os tage sammen bort . . . til Amerika, hvor vi i Udkanten af en stor Skov eller ved Søens Bred kan finde en Afkrog, hvor vi kan leve lykkelige og roligt og mindes vore overstaaede Lidelser . . . Jeg har forberedt alt til vor Flugt; jeg har Heste og Ledsagere, der vil beskytte os undervejs, og ved Kysten venter et Skib paa os . . . vi kan rejse endnu i Nat, om en Time, naar I vil . . .

XXI.

Martyren.

I samme Øjeblik lød udenfor Uglens Skrig, der snart gentoges fra flere Sider. Huguet tog sin Hat og rejste sig for at gaa udenfor.

— Hvor vil De hen? udbrød Helene og forsøgte at holde ham tilbage . . . det er Chouanerne . . . for Himlens Skyld, gaa ikke ud! . . .

— Det er min Pligt, sagde Huguet sørgmodigt, ligesom det er Soldatens Pligt at komme tilstede i Farens Stund . . .

— Men de dræber Dem! vedblev Helene . . . ligesom de har dræbt Præsterne saa mange andre Steder . . . Jeg beder Dem, Huguet, gaa ikke!

— Hvor skulde jeg kunne skjule mig, dersom min Time er kommen? Jeg maa give de Ulykkelige forstandige Raad og et godt Eksempel . . . Jeg føler intet Had og ingen Frygt, og jeg tilgiver paa Forhaand de Mennesker, der maatte fremskynde min Død . . . Maatte mit Blod kunne bidrage til Fredens Genopretelse og mine Medmenneskers Lykke! . . . maatte det kunne bidrage til, at disse forfærdelige Myrderier ophører, der vanærer Religionen og Menneskeheden.

Han gik alene ud: Døren lukkedes efter ham.

Hvad der nu skete i Slotsgaarden, var frygteligt . . . Skarer af glade Chouaner var ilet til, skrigende og springende; nogle af dem skød deres Geværer af i Luften, medens de sang til. En af dem genkendte Huguet, og inden han endnu havde kunnet sige et Ord, blev han slaaet til Jorden, mishandlet og sparket, medens der omkring ham lød Raab: Ned med den Frafaldne! Ned med den Ugudelige! . . . dræb ham!

En af Mændene greb den Ulykkeliges Arme, bandt dem sammen med et Reb og bandt den anden Ende af Rebet til Halen af en Hest, der blev jaget af Sted i Galop under Chouanernes Hujen, Skrigen og Latter.

Nogle Minutter senere dannede den ulykkelige Præsts Lig, der var sønderrevet af Vejens Sten, kun en uformelig Masse.

XXII.

Det hemmelige Kammer.

Ved Aftenens Frembrud lød der ude fra Skildvagterne, som laa i Krattet udenfor Slottet, Raabet:

— Til Vaaben! Soldaterne!

Generalen og Greven, Helene, Georges og Gabrielle vekslede et Blik, i hvilket hele deres Angst aabenbarede sig . . . Hvad skulde de gøre? Hvad skulde der blive af dem? Hvorhen skulde de flygte? hvor skulde de skjule sig? Ude paa Landet? De havde jo næsten lige saa megen Grund til at frygte Chouanerne som Soldaterne!

— Hør en Gang, sagde Generalen, lad os nu ikke tabe Aandsnærværelsen. Helene og jeg har intet at frygte, vi maa tage imod

dem; i Kældrene eller Kvistene maa der vel et eller andet Sted findes en mørk Krog, hvor tre Mennesker kan skjules . . .

— Her! sagde Helene og aabnede, ved at trykke paa en usynlig Fjeder, et skjult Vægskab bag Kaminen — her er et hult Rum inde bag Muren.

— Du er den, der er værst stillet, og du maa fremfor alt skjules, sagde Generalen, idet han greb Georges i Armen og lod ham træde ind i det hemmelige Rum.

— Tag dig i Agt for at gøre den ringeste Bevægelse, sagde Helene, thi ellers er vi alle fortabt.

— Du, sagde Generalen til sin Broder, tager en Tjenerjakke paa og opvarter os; du, Gabrielle, maa tage et kort Skørt paa, en lille hvid Kappe paa Hovedet og et broget Tørklæde om Halsen; saa er du Fruens Kammerpige! . . . Jeg hører Hundene gø . . . skynd jer ud og hold jer rede, naar jeg kalder.

Helene og Generalen satte omhyggeligt Stolene paa Plads igen; tog saa hver en Lænestol og satte sig ved Kaminen. Begge lod til at være meget optaget; Helene havde taget et Broderi, og Generalen læste i et Bind af Voltaire.

Et Øjeblik efter blev der banket paa Døren.

— I Lovens Navn! Luk op!

Greven skyndte sig at aabne.

Generalen løb ud med smilende Mine og fremstrakte Hænder, og lod, som om han var meget glad over Besøget.

— Takket være Dem, mine Herrer, sagde han, genvinder jeg atter min Frihed; vore Fjender har grebet Flugten; men overbevis Dem hellere om, at der ikke er blevet nogen tilbage; undersøg Slottet fra Kvist til Kælder, og dersom De finder en skjult Chouan, saa lad ham øjeblikkelig skyde . . . blot ingen Fanger, det er den eneste Maade, paa hvilken man kan gøre det af med dem.

— Hører De, sagde Martinet med Eftertryk, dersom De finder en eneste Chouan, saa skyd ham ned, hvem det saa end maatte være.

Generalen lod bringe nogle Forfriskninger til Soldaterne og Nationalgardisterne og opfordrede Officererne til at gaa med ind i Stuen, hvor Helene var blevet tilbage ved sit Haandarbejde.

— Joseph, sagde han til Greven, dæk Bordet, bring Vin og koldt Kød; skynd Dem!

Greven gik hen til Buffeten og trak Flaskerne op, medens Gabrielle tørrede Glas, bragte Servietter og hjalp sin Fader.

— Værs'god, mine Herrer, til Bords, sagde Generalen i en lettet Tone, De maa være blevet sulten af den lange Marsch.

Helene lod Martinet tage Plads ved sin højre Side; Generalen satte sig til venstre for hende og hviskede til hende:

— Lad som om De intet ser eller hører.

Greven og Gabrielle stod bag ved Stolene med Servietten over Armen.

Martinet sad tankefuld, og fra Tid til anden kastede han et gennemtrængende Blik paa de tilstedeværende.

— Har De hørt, at Tinteniac og La Rouërie er flygtede, General?

— Ja . . . De kan se, at Chouanerne har tilbragt sidste Nat her paa Slottet med at fejre deres Befrielse.

— De har maaske ogsaa hørt om Kaptajn Georges' Forræderi i Deres Fraværelse?

— Ja, det blev meldt mig, og det var mig yderst pinligt at erfare.

— Véd De, at jeg er blevet mistænkt for at være medskyldig, og at jeg til Trods for min velkendte Patriotisme vilde være blevet dømt, dersom jeg ikke havde forpligtet mig til at arrestere Kaptajn Georges eller til at melde mig som Fange . . .

— Vidste De da, hvor De skulde finde ham?

— Nej, aldeles ikke, men det var et Middel til at vinde Tid. . . . Men senere er jeg blevet underrettet; jeg har fulgt hans Spor Skridt for Skridt, og det er endelig lykkedes mig at naa ham, sagde Martinet langsomt og saa gennemtrængende paa Helene, der holdt Blikket heftet paa Tallerkenen . . . Jeg véd, hvor han er . . . hvor han skjuler sig . . . og sammen med hvem han er rejst . . .

Helene var blevet ligbleg.

Gabrielle sitrede, og Greven tørrede med Bagen af sin Haand den kolde Sved af, der perlede paa hans Pande.

— Naa, saa meget desto bedre! sagde Generalen, det glæder mig, og dersom det lykkes Dem at arrestere ham, vil hans Forhør

ikke vare længe, saa er der en Forræder mindre . . . Naa, Joseph . . . skænk dog i Glassene, ser du ikke, at de er tomme . . .

Grevens Hænder rystede saa stærkt, at Halvdelen af Vinen flød ud over Bordet.

— Klods! skreg Generalen, ræk mig Flasken og se efter, at Soldaterne i Folkestuen ikke mangler noget.

Greven gik vaklende ud; et Øjeblik efter traadte en Sergent ind for at afgive Reretning om Husundersøgelsen.

— Naa? spurgte Martinet.

— Vi har søgt overalt, men har intet fundet . . .

— Saa begynd forfra, sagde Martinet, Kaptajnen er her . . . jeg véd det, jeg er sikker derpaa . . .

Sergenten gik atter ud.

— Er De syg, Frue, sagde Martinet til Helene, der var ligbleg.

— Jeg har længe ikke været rask, stammede hun.

— I de tre Dage, vi har været i Chouanernes Hænder, har vi ikke faaet megen Hvile, bemærkede Generalen.

— Og De har ikke forladt dette Værelse? spurgte Martinet.

— Ikke et Minut, der var jo Vagt hos os . . .

— Saa er det vel ikke nødvendigt, at jeg lader det undersøge? . . .

— Det tror jeg ikke, men se selv efter . . .

En anden Underofficer traadte ind; de havde ikke haft mere Held med sig end første Gang.

— Det er umuligt! skreg Martinet; om jeg saa skulde nedrive dette Slot Sten for Sten, saa forlader jeg det ikke, før jeg har arresteret Kaptajnen . . . Lad en Mand komme, sagde han til Sergenten, og lad dette Værelse undersøge.

Martinet havde sine Grunde til at lægge en saadan Iver for Dagen, thi Georges' Arrestering var af den største Betydning for ham; han havde ikke glemt den frygtelige Billet, som Péchard havde givet Kaptajnen ved dennes Besøg hos Greven, og før eller senere kunde denne Billet blive sendt til Revolutionsdomstolen; hvad skulde han svare paa et saa talende Bevis? Forræderiet var aabenbart; han var fortabt . . .

Undersøgelsen fortsattes . . . Sengen blev efterset, Møblerne flyttede, Skabene undersøgt . . . men man fandt intet.

Helene, der følte sine Kræfter svigte, vilde forlade Værelset.

— Bliv her, Frue, sagde Martinet bydende.

— Er De maaske bange for, at Fruen gemmer Kaptajnen i Folderne paa sin Kjole, sagde Generalen, der begyndte at blive utaalmodig.

— Jeg har mine Grunde til at handle saaledes, General, svarede Martinet koldt.

Derpaa greb han en af Nationalgardisternes Bajonetter og begyndte at gaa frem og tilbage i Stuen, medens han bankede paa Loftet og Panelerne for at høre, om det ikke lød hult. Da han intet fandt, lagde han sig ned paa Gulvet og undersøgte et efter et Gulvets Brædder . . . Intet!

— Naa, sagde han og rejste sig; jeg er blevet narret; den Besked, jeg fik, var forkert.

Medens han langsomt sagde dette, gled hans Blik frem og tilbage fra Gabrielle til Helene. De to Kvinder begyndte at aande lettet, da de følte deres skrækkelige Angst vige.

— Jeg er sikker paa, at han er her, sagde Martinet atter, lad os søge endnu en Gang.

Han lod Ilden fjerne fra Kaminen, undersøgte Ildstedet og overbeviste sig om, at Pladen i Muren ikke var drejelig og at der herfra ikke var nogen Forbindelse med det næste Værelse.

— Det glæder mig at se, hvor omhyggeligt De udfører den givne Befaling, sagde Generalen, jeg skal ved Lejlighed ikke glemme at omtale det.

— Det glæder mig, at jeg har taget Fejl, sagde Martinet, og jeg beder Dem undskylde mit lange og ubehagelige Besøg.

Nationalgardisterne og Soldaterne var allerede gaaet ud. Rasende og skuffet stak Martinet med Bajonetten i Væggene, der var bedækkede med Stoftapeter.

Endelig forlod han Stuen. Neppe havde Døren lukket sig bag ham, før der saas en Skælven i Tapetet. Helene aabnede hastigt den hemmelige Dør og trykkede paa Fjederen, der sad skjult i Træværket.

Martinet traadte atter ind, fræk og triumferende, forfærdelig at se til.

— Se her, sagde han og viste dem Spidsen af sin Bajonet; se . . . her er Blod . . . her er Blod! Han er der, bag Tapetet der!

De tilstedeværende blev staaende stumme og forfærdede.

Nationalgardisterne kom atter ind og rev Tapetet ned med deres Sabler.

Man fandt Georges i det hemmelige Rum . . .

Ved en overmenneskelig Anstrengelse havde den Ulykkelige formaaet at undertrykke et Smertens Skrig . . . Bajonetten var trængt lige ind i Brystet . . . Døden var indtraadt øjeblikkelig.

XXIII.

Krigsraadet.

Den efterfølgende Scene var kort og frygtelig.

Gabrielle sank afmægtig til Jorden.

— Denne Kammerpige er Frøken Gabrielle de Fayolle, hviskede Martinet til Officeren. Derpaa pegede han paa Greven, der var ilet til ved Støjen: Denne Tjener er hendes Fader. Begge er allerede blevet dømt som medskyldige ved La Rouëries Flugt.

Helene havde fortvivlet kastet sig over Georges Lig. Hun løftede hans Hoved op og søgte at aftørre Blodet, der fiød ud af hans Saar.

Martinet vinkede til Soldaterne.

— Den første, der rører sig, er Dødsens! skreg Generalen og greb en af sine Pistoler.

— Soldater! skreg samtidig Martinet og Officeren . . . Adlyd . . .

Skuddet gik af, men Kuglen susede forbi Martinets Hoved uden at ramme. Greven forsøgte at afvæbne en af Soldaterne, og der opstod en Kamp. Generalen og hans Broder blev straks omringede, afvæbnede og med Hænderne bundne paa Ryggen og blottet Hoved ført ud i det yderste Hjørne af Gaarden, til venstre for Slottets store Indgangsport.

Samtidig bar Soldaterne Helene og Gabrielle, der begge var besvimede, ud i Gaarden.

Da Martinet blev alene tilbage, kastede han sig over Georges Lig, rev hans Klæder op, undersøgte hans Lommer og fandt endelig et lille sammenrullet Stykke Papir.

Han aabnede det hastigt og udstødte et Skrig af Glæde, da han genkendte Billetten, han havde skrevet paa Slottet La Rouërie.

Officererne havde samlet sig i den store Sal for at holde Krigsraad. Raadslagningen varede ikke længe, og Henrettelsen fulgte umiddelbart efter . . . Fem Minutter efter hørtes Skud ude i Gaarden . . .

Fire Mennesker var faldne som Ofre for den blodige Borgerkrig.

STANDARD DOBBELTBIND: (1 Kr. pr. Bind.)

22. Bind. *Hugo, Victor:* Manden som ler.
23. „ *Maurier, Georges du:* Trilby.
24. „ *Dostojewski, F.:* Raskolnikov.
25. „ *Huysman, J. K.:* Samliv.
26. „ *London, Jack:* Sneens Datter. 2. Oplag.
27. „ *Caine, Hall:* En Kristen. (Udsolgt.)
28. „ *Prévost Marcel:* Halvt Uskyldige.
29. „ *Hugo, Victor:* De Elendige I.
30. „ — : — II.
32. „ *Mirbeau, Octave:* Vejen til Golgatha.
32. „ *Willy:* Claudine i Paris. (Udsolgt.)
33. „ *Sudermann, Hermann:* Fortid.
34. „ *Lindau, Paul:* Kniplinger.
35. „ *Hegeler, Wilhelm:* Pastor Klinghammer.
36. „ *Lesueur, Daniel:* Kærlighedsmasken.
37. „ *Bordeaux, Henry:* Fodtrin under Sneen.
38. „ *Hegeler, Wilhelm:* Sindssyg eller ikke —?
39. „ *Fleischmann, Hector:* Napoleons kvindelige Spion.
40. „ *Zola, Emile:* Nana.
41. „ *Bourget, Paul:* Løgn.
42. „ *Glyn, Elinor:* Aphrodites Datter. (Udsolgt.)
43. „ *Prévost, Marcel:* Kvindebreve
44. „ *London: Jack:* Afgrundens Folk.
45. „ *Hope, Anthony:* Den lykkelige Ø's Dronning.
46. „ *Glyn, Elinor:* Theodoras Ægteskab.
47. „ *Orczy, Baronesse:* Hendes Ridder.
48. „ *Weymann, Stanley J.:* Mademoiselle.
49. „ *London, Jack:* En Kondike Helt.

DAMERNES BØGER:

1. Bind. *Habberton, John:* Min Søsters Børn. 50 Øre.
2. „ *Gyp:* Chiffons Ægteskab. 50 „ (Uds.)
3. „ *Glyn, Elinor:* Elizabeth i Amerika. 50 „ (Uds.)
4. „ *Harland, H.:* Hertuginde Beatrice. 50 „
5. „ *Glyn, Elinor:* Elizabeths Forlovelse. 50 „

MARTIN'S JUNIOR BØGER: (50 Øre pr. Bind.)

1. Bind. *Defoe, Daniel:* Robinson Crusoe. (Udsolgt.)
2. „ *Haggard, Rider:* Den sorte Lilje. (Udsolgt.)
3. „ *Couch, Quiller:* Den gyldne Spore. (Udsolgt.)
4. „ *Weymann, Stanley:* Bartholomæusnatten. (Udsolgt.)
5. „ *Haggard, Rider:* Kong Salomons Miner. (Udsolgt.)
6. „ *Cooper:* Den sidste Mohikaner.
7. „ *Scott, Walter:* Talismanen.
8. „ Eventyr fra mange Lande.
9. „ *Marryat:* Børnene i Nyskoven.
10. „ *Cooper:* Stifinder.
11. „ *Haggard, Rider:* Elefantjægeren.
12. „ *Stowe, Beecher:* Onkel Toms Hytte.
13. „ *Scott, Walter:* Ivanhoe. (Udsolgt.)
14. „ *Cooper:* Hjortedræber. (Udsolgt.)
15. „ *Stevenson:* Den sorte Pil.
16. „ *Hyne:* Skattegraverne ved Amazonfloden.
17. „ *Haggard, Rider:* Abekvinden.
18. „ *Wiggin, Kate:* To smaa Landstrygere.
19. „ *Cooper:* Læderstrømpe.
20. „ Grimms Eventyr.
21. „ *Cooper:* Lodsen.
22. „ *Burnet, F. H.:* Lille Lord Fauntleroy.
23. „ *Cooper:* Prærien.
24. „ *Marryat:* Sørøveren.

MARTIN'S HAANDBØGER:

1. Bind. Fru Nielsens Kogebog.	Heftet.	50 Øre.
— —	Kartonneret	1 Kr.

(Udsolgt) = Udsolgt fra Forlaget.

MARTIN'S FORLAG — KØBENHAVN

EKSPEDITION I KRISTIANIA: *PETER AAS & CO.*

MARTIN'S HALVKRONE UDGAVE (Et nyt Bind hver Maaned):

1. Bind, Alexandre Dumas fils: KAMELIADAMEN. 5. Oplag.
4. Bind, Alphonse Daudet: SAPPHO. 5. Oplag.
5. Bind, Anthony Hope: FANGEN PAA ZENDA. 2. Oplag.
11. Bind, Ernst v. Wolzogen: DET TREDJE KØN.
13. Bind, Gustave Flaubert: FRU BOVARY. 2. Oplag.
16. Bind, Lermontoff: VOR TIDS HELT.
17. Bind, Oliver Goldsmith: PRÆSTEN FRA WAKEFIELD.
20. Bind, Ivan Turgénjev: EN ADELIG REDE.
25. Bind, Fedor Dostojewski: EN HANREJ.
27. Bind, Rider Haggard: TESTAMENTET.
29. Bind, Baronesse Orczy: DEN RØDE PIMPERNEL. 12—18000.
30. Bind, Rudolf Stratz: STAKKELS THEA.
31. Bind, Nathaniel Hawthorne: DET FLAMMENDE BOGSTAV.
33. Bind, Edw. Christianson: MED DEN STÆRKERES RET.
40. Bind, Anthony Hope: EN SKUESPILLERINDE.
41. Bind, Katherine Cecil Thurston: MASKEN.
44. Bind, Ivan Turgenjev: AF EN JÆGERS DAGBOG.
45. Bind, H. G. Wells: KLODERNES KAMP.
53. Bind, August Niemann: DEN ARMENISKE SKØNHED.
54. Bind, Arnold Bennett: GRAND HOTEL BABYLON.
55. Bind, John Hay: STRIKE.
56. Bind, Frank Powel: RIGET UNDER JORDEN.
57. Bind, W. D. Howells: PRÆSTEN FRA VENEDIG.
58. Bind, L. Westkirch: HANS DØDSFJENDE.
59. Bind, Henry Murger: STUDENTERLIV I PARIS.
60. Bind, H. S. Merrimann: BAG KULISSERNE.
61. Bind, Jules Lemaître: KONGERNE.
62. Bind, Paul Lindau: HVEM VAR HUN?
63. Bind, Gérard de Nerval: MARKIS'ENS FORBRYDELSE.

DAMERNES BØGER:

1. Bind, *John Habberton: MIN SØSTERS BØRN.*
4. Bind, *Henry Harland: HERTUGINDE BEATRICE.*
5. Bind, *Elinor Glyn: ELIZABETHS FORLOVELSE.*

De udgaaede Numre er udsolgt fra Forlaget.

MARTIN'S FORLAGSTRYKKERI, KØBENHAVN

PH. HANSENS
BOGBINDERI
KØBENHAVN